

1. METSAVARUD

FOREST RESOURCES

1.1 Ülevaade Eesti metsavarudest

Review of Estonian forest resources

Andmeid metsavarude kohta kogutakse metsade inventeerimisega. Eesti metsi inventeeringutakse kahel erineval viisil, mis erinevad teineteisest nii metoodika kui ka inventuuri põhieesmärkide poolest. Traditsioonilise, kõiki metsaeraldusi kirjeldava lausinventeerimisega kogutud andmeid kasutatakse eelkõige metsamajandamiskavade koostamiseks, kuid nende põhjal saab edukalt koostada ka metsavarusid iseloomustavaid aruandeid. Kuni 1992. aastani inventeeringuti selle metoodika alusel suuremat osa Eesti metsadest 10-aastase tsükliga ning kogutud inventeeringimisandmete alusel valmisid ka ülevaated metsavarudest. Hiljem on ainult riigimetsade inventeeringisel suudetud seda tsüklit järgida, kuid erametsi on inventeeringitud vastavalt nende registreerimisele maakatastris ning rahaliste vahendite olemasolule. See tekitas olukorra, kus lausinventeerimise andmed suure osa metsade kohta vananesid, ning on tänapäevaks enam kui 20 aastat vanad. Lisaks sellele puudusid olulise osa metsamaa kohta (150 000–200 000 ha) igasugused andmed.

Sellises situatsioonis, kus olulise osa metsa kohta olid andmed lootusetult vananenud või puudusid üldse, alustati 1999. aastal Eestis statistilise metsainventuuriga (SMI). Statistiline metsainventeerimine on valikuuring, millega saab operatiivselt ja ökonoomselt teavet metsade kohta. Meetod võimaldab objektiivselt jälgida metsas toimuvate protsesside dünaamikat riigis tervikuna. SMI põhiülesandeks on metsade kirjeldamine koos selles toimuvate muutustega, samuti ülevaate andmine raietest. Lisaks metsade kohta kogutavale infole võib registreerida andmeid näiteks maa kõlvikulise jaotuse, bioloogilise mitmekesisuse, mittemetsamaade puidutagavara ja metsastumise kohta.

Käesolevas kogumikus toodud tabelid kajastavad viimase viie aasta (2001–2005) inventuuri tulemusi. SMI on valikuuring, mistõttu statistilisel uuringul proovitükkide karakteristikute alusel tehtud üldkogumi minge tunnuse hinnanguga kaasneb alati töenäosuslikust valikust tulenev viga. Seega tabelites toodud näitajate tegelik vääritus võib esitatust olla vea ehk usaldusnivoo ulatuses suurem või väiksem. Võimaliku vea suurus oleneb osakogumi suurusest, olles väike kogu riiki hõlmavate näitajate osas. Näiteks metsamaa pindala, 2,264 miljonit ha, võimalik viga on $\pm 2,0\%$, metsamaa tagavara 454,5 miljonit m^3 , võimalik viga $\pm 3,0\%$. Väga väikeste osakogumite korral on tulemused statistiliselt väheosaldatavad ja seetõttu põhinevad SMI andmetel kogu Eesti metsi hõlmavad ning kolm maakondade metsavarusid iseloomustavat tabelit. Teiste maakonna metsi iseloomustavate tabelite aluseks on Metsaressurssi arvestuse riiklikus registris (metsaregistris) hoitavad lausmetsainventuuri andmed.

Riigimetsa iseloomustamiseks on kasutatud Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) ja metsanduslike õppesuustute metsainventuuride andmeid. Tabelid hõlmavad 833 000 ha metsamaad, mis on valdav osa riigimetsast. Erametsa näitajad põhinevad 714 000 ha inventeeritud metsamaa andmetel, mis on ligikaudu 70% maakatastris registreeritud metsamaast, kuid ainult pool võimalikust erametsast. Kui riigimetsi iseloomustavaid näitajaid võib töseks lugeda kogu ulatuses, siis erametsa näitajad annavad parema tulemuse maakonna tasandil, kuna kogu Eestit iseloomustav koondrida ei tarvitse olla täiesti objektiivne. Nimelt on erinevate maakondade erametsi inventeeritud erinevas proporsioonis ning seega ei kajastu iga maakond vabariigi koondnäitajas tegelikus kaalus. Suhteliselt rohkem on korraldatud erametsi näiteks Pärnu-, Viljandi- ja Lääne-Virumaal, kus metsad on keskmisest paremad. Vähem on aga korraldatud tagasihoidlike näitajatega Harju- ja Saaremaa metsi.

Tähelepanelikult vaadates võib täheldada, et SMI ja lausmetsakorraldusega saadud sama tunnust iseloomustavad näitajad võivad olla küllaltki erinevad. Siin ei ole tavaselt tegemist veaga, vaid erinevus tuleneb meetodite erinevusest. SMI on objektiivne, valdav osa näitajatest saadakse instrumentaalse mõõdistamise tulemusena. Lausmetsakorraldus on tugeva subjektiivse varjundiga, sest osa näitajaid määrratakse silmamõõduliselt ja metsakorraldaja on sageli mõjutatav eelmise inventuuri andmetest. Ka on lausmetsakorralduse andmed keskmisena viis aastat vanad, kuna SMI annab igal aastal metsadest uue, kogu riiki hõlmava andmestiku. Põhilised erinevused on järgmised:

- tulenevalt mõõtetäpsusest ja erinevatest arvutusvalemitest on SMI tagavarad ja tagavaral baseeruvad näitajad (hektaritagavara, juurdekasv) lausmetsakorralduse andmetest 15–20% suuremad;
- SMI näitab suuremat lehtpuude ja väiksemat okaspuude osakaalu nii puistute pindalas kui ka puuliigi tagavaras, võrreldes lausmetsakorraldusega;
- SMI andmetel on puistute keskmise boniteediklass parem.

Uue metsaseaduse rakendamine tingis vajaduse üle vaadata mitmed metsanduses kasutatavad normatiivid. Sealhulgas muudeti osaliselt ka tagavara ja juurdekasvu arvutamise ning boniteerimise eeskirju. Tabelite jaoks, milles kajastuvad metsaregistri andmed, arvutati eelnimetatud näitajad uute normatiivide alusel. Põhilised erinevused võrreldes varasemaga (ka varasemate aastaraamatutega) on järgmised:

- eelkõige männikute ja kuusikute, kuid ka kaasikute tagavarad on suuremad;
- männi ja kuuse boniteerimiseeskirjade lahutamine tõstis oluliselt kuusikute boniteeti, seda eelkõige nooremas eas. Vähemal määral muutus ka männikute ja kaasikute boniteerimisskaala;
- peamiselt boniteedi muutumisest tulenevalt muutus ka puistute juurdekasv, sest viimane sõltub suurel määral kasvu headusest.

1.1.1.1 Eesti üldpindala jaotus maakategooriate järgi

Total area of Estonia by land categories

Maakategooria	Eesti pindala ¹ Total area		Riigimetskonnad ² State forest		Teised valdajad Other owners		Eesti pindala ³ Total area		Land category
	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	
Metsamaa	2 264,2	51,8	835,1	79,0	1 429,1	43,1	2 264,2	50,1	Forest land
sh metsaga	2 121,7	48,6	785,9	74,4	1 335,8	40,3	2 121,7	46,9	of which stocked
metsata	142,5	3,3	49,1	4,6	93,4	2,8	142,5	3,2	unstocked
Põõsastik	76,2	1,7	1,9	0,2	74,3	2,2	76,2	1,7	Bushes
Põllumajandusmaa	1 325,2	30,3	7,7	0,7	1 317,5	39,8	1 325,2	29,3	Agricultural land
Soo	230,8	5,3	159,5	15,1	71,3	2,2	230,8	5,1	Bogs
Siseveed	108,8	2,5	13,1	1,2	95,7	2,9	261,7	5,8	Inland water bodies
Asustusala	169,6	3,9	0,3	0,0	169,3	5,1	169,6	3,8	Urban settlements
Teed	54,1	1,2	8,1	0,8	46,0	1,4	54,1	1,2	Roads
Trassid	64,5	1,5	21,2	2,0	43,3	1,3	64,5	1,4	Tracks
Karjäärid	29,8	0,7	7,3	0,7	22,5	0,7	29,8	0,7	Mineral extraction sites
Muud maad	46,6	1,1	2,8	0,3	43,7	1,3	46,6	1,0	Other land
Kokku	4 369,8	100,0	1 057,0	100,0	3 312,8	100,0	4 522,7	100,0	Total

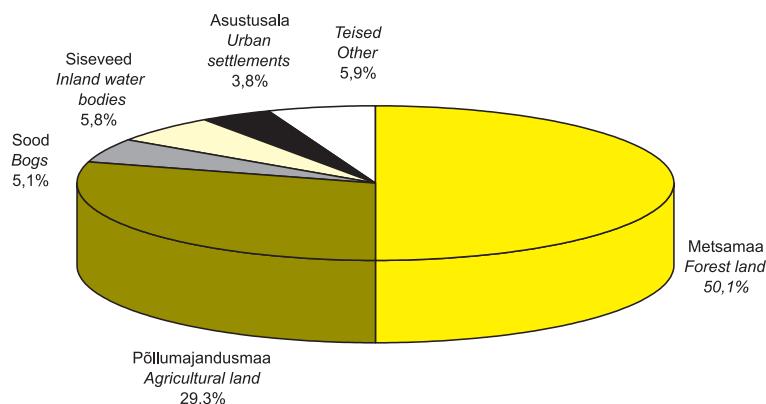
¹ Ilma Peipsi järve pindalata, *Lake Peipsi not included*

² Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) haldusalad, *managed by State Forest Management Centre*

³ Koos Peipsi järve pindalaga, *Lake Peipsi included*

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, SMI 2005

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI 2005

Joonis 1.1.1.1 Eesti pindala jagunemine maakategooriate järgi
Figure 1.1.1.1 Total area of Estonia by land categories

1.1.2 Maakondade metsamaa pindala ja tagavara

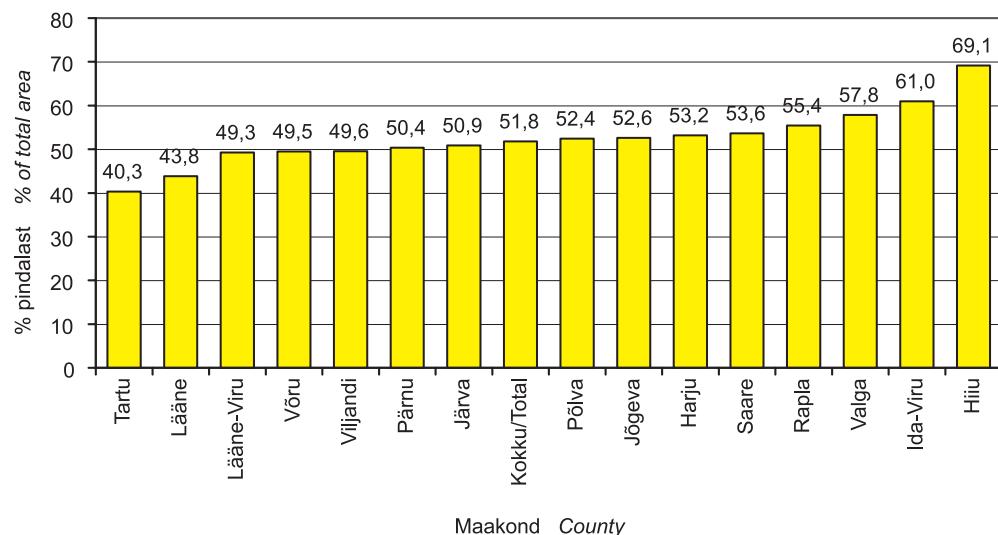
*Distribution of forest land area and growing stock
by counties*

Maakond County	Üldpindala Total area		Metsamaa pindala Forest land area		Metsasus Forest coverage %	Satelliitpilt* Satellite image		Metsamaa tagavara Growing stock		
	1000 ha	%	1000 ha	%		1000 ha	%	1000 m ³	%	m ³ /ha
Harju	433,3	9,9	230,4	10,2	53,2	222	51,2	44 450	9,8	193
Hiiu	102,3	2,3	70,7	3,1	69,1	68,3	66,7	14 925	3,3	211
Ida-Viru	336,4	7,7	205,1	9,1	61,0	185,2	55,1	40 129	8,8	196
Jõgeva	260,4	6,0	136,9	6,0	52,6	127,9	49,1	29 144	6,4	213
Järva	262,3	6,0	133,5	5,9	50,9	122,6	46,7	22 462	4,9	168
Lääne	238,3	5,5	104,5	4,6	43,8	112,2	47,1	17 381	3,8	166
Lääne-Viru	346,5	7,9	170,7	7,5	49,3	173,9	50,2	33 553	7,4	197
Põlva	216,5	5,0	113,5	5,0	52,4	95,7	44,2	25 344	5,6	223
Pärnu	480,6	11,0	242,0	10,7	50,4	243,5	50,7	50 258	11,1	208
Rapla	298,0	6,8	165,1	7,3	55,4	155,6	52,2	31 881	7,0	193
Saare	292,2	6,7	156,7	6,9	53,6	154,1	52,7	30 207	6,6	193
Tartu	308,9	7,1	124,6	5,5	40,3	112	36,3	26 742	5,9	215
Valga	204,7	4,7	118,4	5,2	57,8	106,8	52,2	25 953	5,7	219
Viljandi	358,9	8,2	177,9	7,9	49,6	166,2	46,3	36 602	8,1	206
Võru	230,5	5,3	114,0	5,0	49,5	111,8	48,5	25 429	5,6	223
Kokku/Total	4 369,8	100,0	2 264,2	100,0	51,8	2157,8	49,4	454 461	100,0	201

*Satelliitpildi analüüsimal saadud pindalad Areas from the analyses of satellite images

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenhenduskeskus, SMI 2005

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI 2005

Joonis 1.1.2.1 Maakondade metsasus

Figure 1.1.2.1 Forest coverage by counties

1.1.3 Maakondade metsamaa pindala jagunemine metsakategooriate järgi

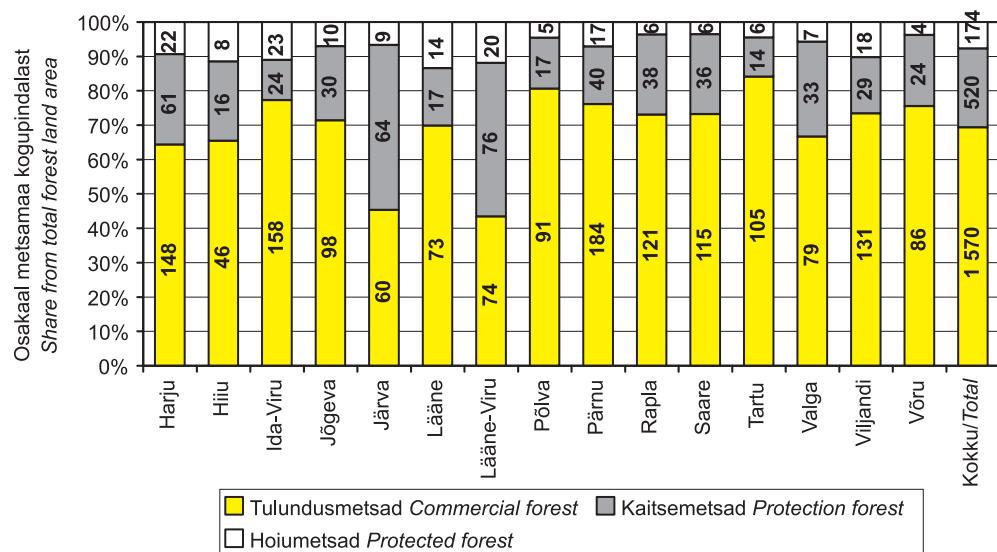
Distribution of forest land area by counties and forest categories

Maakond County	Tulundusmetsad Commercial forest		Kaitsemetsad Protection forest		Hoiumetsad Protected forest		Kõik kokku Total		Majandatavad metsad Forest available for wood supply	
	1000 ha	%*	1000 ha	%*	1000 ha	%*	1000 ha	1000 ha	%*	
Harju	148,3	64,4	60,6	26,3	21,6	9,4	230,4	208,9	90,6	
Hiiu	46,3	65,4	16,3	23,1	8,1	11,5	70,7	62,6	88,5	
Ida-Viru	158,5	77,3	23,9	11,7	22,7	11,1	205,1	182,4	88,9	
Jõgeva	97,7	71,4	29,6	21,6	9,7	7,1	136,9	127,3	92,9	
Järva	60,5	45,3	64,1	48,0	8,9	6,7	133,5	124,6	93,3	
Lääne	73,0	69,9	17,4	16,7	14,1	13,5	104,5	90,4	86,5	
Lääne-Viru	74,2	43,5	76,1	44,6	20,4	11,9	170,7	150,3	88,1	
Põlva	91,5	80,6	16,8	14,8	5,2	4,6	113,5	108,3	95,4	
Pärnu	184,3	76,1	40,5	16,7	17,3	7,1	242,0	224,8	92,9	
Rapla	120,6	73,1	38,5	23,3	6,0	3,6	165,1	159,1	96,4	
Saare	114,7	73,2	36,4	23,2	5,6	3,6	156,7	151,1	96,4	
Tartu	104,9	84,1	14,1	11,3	5,6	4,5	124,6	119,0	95,5	
Valga	79,0	66,7	32,7	27,6	6,8	5,7	118,4	111,6	94,3	
Viljandi	130,7	73,4	29,0	16,3	18,3	10,3	177,9	159,6	89,7	
Võru	86,2	75,6	23,6	20,7	4,3	3,8	114,0	109,7	96,2	
Kokku/Total	1 570,2	69,4	519,5	22,9	174,4	7,7	2 264,2	2 089,8	92,3	

*Osakaal maakonna metsamaa pindalast Share from total forest land area in county

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, SMI 2005

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI 2005

Joonis 1.1.3.1 Maakondade metsamaa pindala jagunemine metsakategooriate järgi
Figure 1.1.3.1 Distribution of forest land area by counties and forest categories

1.2 Metsamaad iseloomustavad näitajad

Main characteristics of forest land

1.2.1 Metsamaa pindala ja tagavara enamuspuuliigiti omandikategooriate järgi

Distribution of forest land area and growing stock by dominant tree species and ownership categories

Enamus-puuliik	Pindala Area		Tagavara Growing stock			Dominant tree species
			kogutagavara total volume	hektaritagavara volume per ha		
	1000 ha	%	1000 m ³	%	m ³ /ha	
Mänd	741,4	32,7	162 995	35,9	220	Pine
Kuusk	398,0	17,6	84 456	18,6	212	Spruce
Kask	695,2	30,7	118 875	26,2	171	Birch
Haab	121,0	5,3	30 998	6,8	256	Aspen
Sanglepp	68,4	3,0	15 025	3,3	220	Black alder
Hall lepp	204,3	9,0	35 315	7,8	173	Grey alder
Teised	35,9	1,6	6 796	1,5	189	Others
Kokku	2 264,2	100,0	454 461	100,0	201	Total
Riigimetskonnad State forest districts						
Mänd	368,7	44,2	82 000	47,2	222	Pine
Kuusk	154,4	18,5	30 425	17,5	197	Spruce
Kask	227,3	27,2	41 400	23,8	182	Birch
Haab	41,8	5,0	12 393	7,1	296	Aspen
Sanglepp	24,3	2,9	4 684	2,7	193	Black alder
Hall lepp	15,6	1,9	2 579	1,5	165	Grey alder
Teised	2,9	0,3	411	0,2	143	Others
Kokku	835,1	100,0	173 892	100,0	208	Total
Teised valdajad Other owners						
Mänd	372,7	26,1	80 995	28,9	217	Pine
Kuusk	243,6	17,0	54 032	19,3	222	Spruce
Kask	467,8	32,7	77 475	27,6	166	Birch
Haab	79,2	5,5	18 605	6,6	235	Aspen
Sanglepp	44,1	3,1	10 340	3,7	234	Black alder
Hall lepp	188,7	13,2	32 736	11,7	173	Grey alder
Teised	33,0	2,3	6 385	2,3	193	Others
Kokku	1 429,1	100,0	280 568	100,0	196	Total

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, SMI 2005

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI 2005

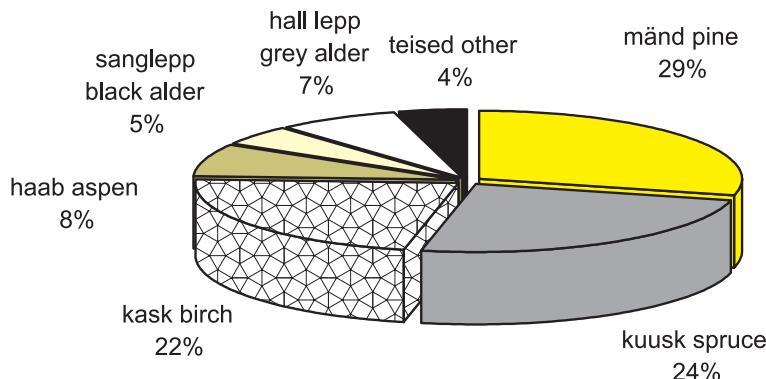
1.2.2 Puuliikide tagavara metsamaal

Volume of tree species on forest land

Puuliik	Tagavara Growing stock						Tree species	
	Kokku Total		Riigimetskonnad State forest districts		Teised valdajad Other owners			
	1000 m ³	%	1000 m ³	%	1000 m ³	%		
Mänd	131 706	29,0	64 112	36,9	67 595	24,1	Pine	
Kuusk	110 849	24,4	45 122	25,9	65 727	23,4	Spruce	
Teised okaspuud	328	0,1	36	0,0	292	0,1	Other coniferous	
Tamm	2 798	0,6	577	0,3	2 221	0,8	Oak	
Saar	6 548	1,4	1 055	0,6	5 493	2,0	Ash	
Vaher	611	0,1	124	0,1	486	0,2	Maple	
Jalakas, künnapuu	405	0,1	117	0,1	288	0,1	Elm	
Pärn	956	0,2	571	0,3	385	0,1	Linden	
Kask	101 618	22,4	34 963	20,1	66 655	23,8	Birch	
Haab	35 988	7,9	14 989	8,6	20 999	7,5	Aspen	
Sanglepp	21 164	4,7	7 715	4,4	13 449	4,8	Black alder	
Hall lepp	33 845	7,4	3 423	2,0	30 422	10,8	Grey alder	
Remmelgas	4 902	1,1	889	0,5	4 013	1,4	Goat willow	
Toomingas	1 129	0,2	44	0,0	1 085	0,4	Bird cherry	
Teised lehtpuud	1 614	0,4	156	0,1	1 458	0,5	Other broadleaved	
Kokku (kasvavad puud)	454 461	100,0	173 892	100,0	280 568	100,0	Total (growing stock)	
Keskmiselt m ³ /ha	200,7		208,2		196,3		Mean volume m ³ /ha	
Kuivanud (jalalseisev)	14 225	53,7	5 304	57,6	8 921	51,7	Standing dead trees	
Hektaritagavara m ³ /ha	6,3		6,4		6,2		Volume per ha (m ³ /ha)	
Murdunud ja lamapuud	12 244	46,3	3 909	42,4	8 334	48,3	Broken and fallen trees	
Hektaritagavara m ³ /ha	5,4		4,7		5,8		Volume per ha (m ³ /ha)	
Kokku (surmud puit)	26 469	100,0	9 213	100,0	17 255	100,0	Total (dead trees)	
Hektaritagavara m ³ /ha	11,7		11,0		12,1		Volume per ha (m ³ /ha)	

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauueen duskeskus, SMI 2005

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI 2005

Joonis 1.2.2.1 Metsamaa tagavara jagunemine puuliigiti

Figure 1.2.2.1 Distribution of growing stock by tree species

1.2.3 Metsamaa tagavara ja kooseis vanuseklassiti*

Growing stock and composition of species by age classes

Vanuseklass (aastates)	Tagavara Growing stock		Keskmine kooseis Mean composition								Age class (years)
	1000 m ³	%									
Metsata metsamaa	2 820	0,6	25,8Ma 22,8Ks 21,9Ku 7,9Hb 7,5Re 7,2Lv 3,0Lm 3,9Teised								Unstocked
<=10	2 740	0,6	24,3Ks 22,8Lv 17,0Ma 14,3Ku 5,7Lm 4,5Hb 3,3Re 3,3Sa 4,8Teised								<=10
11–20	11 047	2,4	28,9Lv 24,4Ks 19,0Ku 8,4Ma 5,3Re 4,8Hb 3,5Lm 1,7Ta 4,0Teised								11–20
21–30	28 417	6,3	26,1Lv 22,8Ku 18,0Ks 16,2Ma 6,4Lm 4,5Hb 3,1Re 0,7Sa 2,2Teised								21–30
31–40	51 986	11,4	26,1Ks 19,4Ku 18,3Lv 17,8Ma 7,2Hb 6,1Lm 1,9Re 1,5Sa 1,7Teised								31–40
41–50	70 240	15,5	26,4Ks 22,2Ma 18,2Ku 12,7Lv 8,6Hb 6,0Lm 2,2Sa 1,0Re 2,7Teised								41–50
51–60	81 337	17,9	30,6Ks 24,0Ku 21,3Ma 11,8Hb 5,3Lm 3,8Lv 10,8Sa 0,7Re 0,7Teised								51–60
61–70	61 921	13,6	27,4Ma 27,1Ku 23,0Ks 10,8Hb 5,3Lm 2,6Lv 1,1Sa 0,8Re 1,9Teised								61–70
71–80	59 262	13,0	32,4Ma 29,2Ku 19,7Ks 10,1Hb 4,4Lm 1,4Sa 1,2Lv 1,6Teised								71–80
81–90	29 803	6,6	40,2Ma 30,4Ku 17,6Ks 4,8Hb 2,8Lm 1,1Sa 0,9Lv 0,9Ta 1,3Teised								81–90
91–100	23 638	5,2	50,7Ma 28,4Ku 11,6Ks 4,3Hb 1,9Lm 1,3Sa 0,6Ta 1,2Teised								91–100
101–110	12 986	2,9	52,1Ma 33,8Ku 9,3Ks 1,5Lh 1,1Hb 0,9Lm 1,3Teised								101–110
111–120	6 054	1,3	60,9Ma 28,3Ku 6,3Ks 2,8Lm 1,1Hb 0,6Teised								111–120
121–130	4 428	1,0	66,7Ma 20,3Ku 6,5Ks 4,4Ta 1,0Lm 1,1Teised								121–130
131<=	7 782	1,7	68,5Ma 23,8Ku 4,9Ks 0,9Ta 1,9Teised								131<=
Kokku	454 461	100,0	29,0Ma 24,4Ku 22,4Ks 7,9Hb 7,4Lv 4,7Lm 1,4Sa 1,1Re 1,7Teised								Total

* Üksikpuude rinde puudega *including trees of single tree storey*

Ma - männ pine; Ku - kuusk spruce; Ks - kask birch; Hb - haab aspen; Lv - hall lepp grey alder; Re - remmelgas willow sp; Ta - tamm oak; Lm - must lepp black alder; Sa - saar ash; Teised - others

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauanduskeskus, SMI 2005

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI 2005

1.2.4Metsamaa pindala jagunemine arenguklassidesse

enamuspuuliği järgi

Distribution forest land area by development classes and dominant tree species

Arenguklass Development class	Enamuspuullik Dominant tree species															
	Mänd Pine		Kuusk Spruce		Kask Birch		Haab Aspen		Sanglepp Black alder		Hall lepp Grey alder					
	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%				
Lage ala <i>Treeless area</i>	12,5	1,7	24,2	6,1	18,2	2,6	3,0	2,5	1,5	2,2	4,8	2,3	0,1	0,3	64,2	2,8
Selguseala <i>Under regeneration</i>	19,9	2,7	13,1	3,3	26,8	3,9	8,6	7,1	1,9	2,7	7,0	3,4	1,1	3,1	78,3	3,5
Noorenlik <i>Young forest</i>	33,8	4,6	22,9	5,7	78,0	11,2	15,6	12,9	4,5	6,6	26,7	13,1	5,7	15,9	187,2	8,3
Latimets <i>Pole stand</i>	41,2	5,6	32,7	8,2	69,2	9,9	5,1	4,2	3,5	5,2	0,0	0,0	1,8	4,9	153,5	6,8
Keskealine mets <i>Middle-aged stand</i>	511,7	69,0	182,7	45,9	299,8	43,1	9,5	7,9	37,4	54,7	21,0	10,3	23,1	64,1	1 085,2	47,9
Valmiv mets <i>Premature stand</i>	48,2	6,5	43,8	11,0	96,0	13,8	11,9	9,8	9,3	13,6	25,3	12,4	0,6	1,8	235,2	10,4
Küps mets <i>Mature stand</i>	74,1	10,0	78,7	19,8	107,2	15,4	67,2	55,5	10,3	15,1	119,5	58,5	3,6	9,9	460,6	20,3
Kokku Total	741,4	100,0	398,0	100,0	695,2	100,0	121,0	100,0	68,4	100,0	204,3	100,0	36,0	100,0	2 264,2	100,0

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauanduskeskus, SMI 2005

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI 2005

1.2.5 Metsamaa üldistatud metsatüpoloogiline jagunemine

Distribution of forest land area by groups of forest site types

Kasvukoha- tübi rühm	Enamuspuuülikk Dominant tree species										Kokku Total			Group of forest site types		
	Mänd Pine	Kuusk Spruce	Kask Birch	Haab Aspen	Sanglepp Black alder	Hall lepp Grey alder	Teised Others	1000 ha	1000 ha	1000 ha	1000 ha	1000 ha	1000 ha	%	%	
Loometsad	41,5	5,6	14,7	3,7	6,3	0,9	2,4	2,0	0,2	0,3	4,2	2,1	3,2	8,9	72,5	
Nõmmemetsad	11,1	1,5			0,5	0,1									11,6	0,5
Palumetsad	309,9	41,8	113,2	28,4	85,2	12,3	20,5	16,9	0,4	0,6	1,7	0,8	1,2	3,4	532,1	23,5
Laanemetsad	81,5	11,0	156,4	39,3	93,3	13,4	31,7	26,2	0,8	1,2	50,4	24,7	13,9	38,8	428,0	18,9
Salumetsad	1,8	0,2	32,4	8,1	71,2	10,2	35,6	29,4	3,6	5,3	88,1	43,1	10,6	29,6	243,3	10,7
Soovikumetsad	34,8	4,7	39,4	9,9	232,6	33,5	28,4	23,5	45,2	66,2	55,4	27,1	5,8	16,2	441,6	19,5
Rabastuvad metsad	16,1	2,2	1,0	0,3	2,1	0,3									19,2	0,8
Rohusoometsad	2,7	0,4	2,3	0,6	51,6	7,4									70,1	3,1
Kõodusoometsad	121,3	16,4	36,8	9,2	137,5	19,8	2,5	2,1	5,2	7,6	3,6	1,8			306,9	13,6
Samblasoometsad	108,3	14,6	1,3	0,3	12,6	1,8									122,2	5,4
Puisangute metsad	12,5	1,7	0,4	0,1	2,3	0,3					0,5	0,2	1,0	2,8	16,7	0,7
Kokku	741,5	100,0	397,9	100,0	695,2	100,0	121,1	100,0	68,3	100,0	204,4	100,0	35,8	100,0	2 264,2	100,0

Source: *Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI 2005*

Allikas: Metsakaitse- ja Metsaundustuskeskus, SMI 2005

1.2.6 Metsamaa tüpoloogiline jagunemine

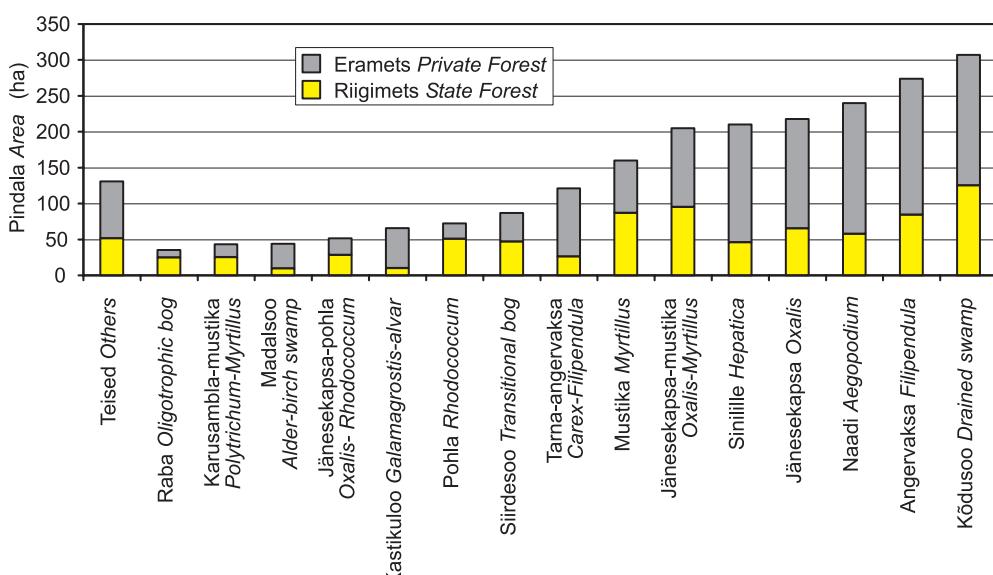
(kasvukohatüübidi)

Distribution of forest land by forest site types

Kasvukohatüüp	Lühend Abbreviation	Kokku Total		Riigimetskonnad Forest managed by RMK		Teised valdajad Other owners		Forest site type
		1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	
Leesikaloo	LL	1,8	0,1	0,5	0,1	1,3	0,1	<i>Arctostaphylos</i> -alvar
Kastikuloo	KL	65,7	2,9	10,1	1,2	55,6	3,9	<i>Galamagrostis</i> -alvar
Lubikaloo	LU	5,0	0,2	1,0	0,1	4,0	0,3	<i>Sesleria</i> -alvar
Sambliku	SM	4,7	0,2	2,7	0,3	2,0	0,1	<i>Cladonia</i>
Kanarbiku	KN	6,9	0,3	4,4	0,5	2,5	0,2	<i>Calluna</i>
Jänesekapsa-pohla	JP	51,6	2,3	28,4	3,4	23,2	1,6	<i>Oxalis-Rhodococcum</i>
Pohla	PH	72,3	3,2	50,8	6,1	21,5	1,5	<i>Rhodococcum</i>
Jänesekapsa-mustika	JM	205,1	9,1	95,3	11,4	109,8	7,7	<i>Oxalis-Myrtillus</i>
Mustika	MS	159,8	7,1	87,0	10,4	72,8	5,1	<i>Myrtillus</i>
Karusambla-mustika	KM	43,2	1,9	25,4	3,0	17,8	1,2	<i>Polytrichum-Myrtillus</i>
Sinilille	SL	210,1	9,3	46,0	5,5	164,1	11,5	<i>Hepatica</i>
Jänesekapsa	JK	217,9	9,6	65,3	7,8	152,6	10,7	<i>Oxalis</i>
Naadi	ND	239,9	10,6	57,7	6,9	182,2	12,7	<i>Aegopodium</i>
Sõnajala	SJ	3,4	0,2	1,3	0,2	2,1	0,1	<i>Dryopteris</i>
Angervaksa	AN	273,7	12,1	84,3	10,1	189,4	13,3	<i>Filipendula</i>
Tarna-angervaksa	TA	121,0	5,3	26,4	3,2	94,6	6,6	<i>Carex-Filipendula</i>
Tarna	TR	32,1	1,4	3,4	0,4	28,7	2,0	<i>Carex</i>
Osja	OS	14,9	0,7	3,0	0,4	11,9	0,8	<i>Equisetum</i>
Karusambla	KR	5,3	0,2	4,1	0,5	1,2	0,1	<i>Polytrichum</i>
Sinika	SN	13,9	0,6	10,6	1,3	3,3	0,2	<i>Vaccinium</i>
Lodu	LD	25,9	1,1	12,7	1,5	13,2	0,9	<i>Alder (eutrophic) fen</i>
Madalsoo	MD	44,1	1,9	9,6	1,1	34,5	2,4	<i>Alder-birch swamp</i>
Kõodusoo	KS	306,9	13,6	125,3	15,0	181,6	12,7	<i>Drained swamp</i>
Siirdesoo	SS	86,8	3,8	47,1	5,6	39,7	2,8	<i>Transitional bog</i>
Raba	RB	35,4	1,6	24,9	3,0	10,5	0,7	<i>Oligotrophic bog</i>
Puistangud	PU	16,8	0,7	7,8	0,9	9,0	0,6	<i>Reclamationated pits</i>
Kokku		2 264,2	100,0	835,1	100,0	1 429,1	100,0	Total

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, SMI 2005

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI 2005

Joonis 1.2.6.1 Metsamaa tüpoloogiline jagunemine (kasvukohatüübidi)

Figure 1.2.6.1 Distribution of forest land by forest site types

1.3 Puistute takseernäitajad

Main characteristics of stands

1.3.1 Puistute takseernäitajad enamuspuuliigiti

Characteristics of stands by dominant tree species

Enamus-puuliik	Pindala		Tagavara		Juurdekasv		Vanus	Boniteet	Hektari-tagavara Average volume m ³ /ha	Juurde-kasv Increment m ³ /ha/a	Dominant tree species					
	Area		Volume		Annual increment											
	1000 ha	%	1000 m ³	%	1000 m ³	%										
Mänd	709,1	33	162 494	36	3 516	30	70	2,8	229	5,0	Pine					
Kuusk	360,8	17	83 585	19	2 592	22	59	1,8	232	7,2	Spruce					
Kask	650,1	31	118 071	26	3 104	26	47	2,3	182	4,8	Birch					
Haab	109,4	5	30 705	7	695	6	48	1,3	281	6,4	Aspen					
Sanglepp	65,1	3	15 019	3	334	3	50	2,2	231	5,1	Black alder					
Hall lepp	192,5	9	34 970	8	1 313	11	30	1,5	182	6,8	Grey alder					
Teised	34,8	2	6 796	2	192	2	49	2,1	195	5,5	Others					
Kokku	2 121,7	100	451 640	100	11 747	100	55	2,2	213	5,5	Total					
Riigimetskonnad State forest districts																
Mänd	353,7	45	81 820	47	1 697	40	73	2,8	231	4,8	Pine					
Kuusk	142,1	18	30 171	17	1 026	24	53	1,8	212	7,2	Spruce					
Kask	213,0	27	41 151	24	1 046	24	46	2,1	193	4,9	Birch					
Haab	37,4	5	12 297	7	249	6	48	1,0	329	6,7	Aspen					
Sanglepp	22,2	3	4 680	3	115	3	45	2,1	211	5,2	Black alder					
Hall lepp	14,9	2	2 556	1	119	3	24	1,3	171	7,9	Grey alder					
Teised	2,6	0	411	0	16	0	47	2,4	156	6,0	Others					
Kokku	785,9	100	173 086	100	4 268	100	59	2,3	220	5,4	Total					
Teised valdajad Other owners																
Mänd	355,4	27	80 674	29	1 819	24	67	2,7	227	5,1	Pine					
Kuusk	218,7	16	53 414	19	1 566	21	64	1,8	244	7,2	Spruce					
Kask	437,1	33	76 920	28	2 058	28	47	2,4	176	4,7	Birch					
Haab	72,0	5	18 408	7	446	6	48	1,5	256	6,2	Aspen					
Sanglepp	42,9	3	10 339	4	219	3	53	2,3	241	5,1	Black alder					
Hall lepp	177,5	13	32 414	12	1 194	16	31	1,5	183	6,7	Grey alder					
Teised	32,2	2	6 385	2	176	2	49	2,1	199	5,5	Others					
Kokku	1 335,8	100	278 554	100	7 478	100	53	2,2	209	5,6	Total					

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, SMI 2005

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI 2005

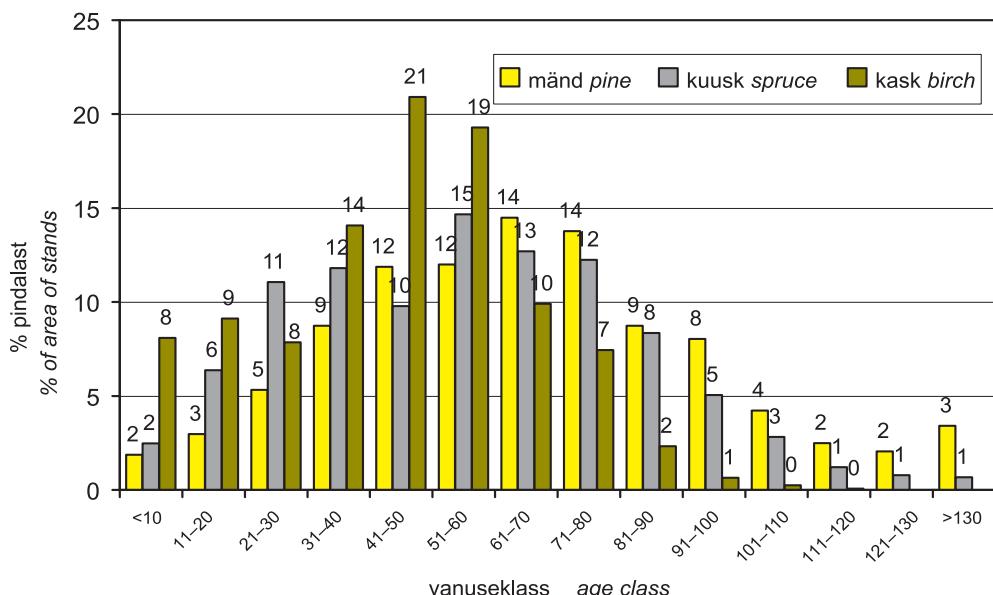
1.3.2 Puistute jagunemine vanuseklassidesse enamuspuumügi järgi (10 a. vanuseklassid)

Distribution of stands by age classes and dominant tree species (10 years age classes)

Vanuseklass Age class (a, years)	Enamuspuu										Dominant tree species			Teised Others			Kokku Total			
	Mänd Pine		Kuusk Spruce		Kask Birch		Haab Aspen		Sanglepp Black alder		Hall lepp Grey alder									
	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%		
<=10	13,2	1,9	8,9	2,5	52,6	8,1	15,0	13,8	3,7	5,7	25,4	13,2	5,4	15,6	124,4	5,9				
11-20	21,1	3,0	23,0	6,4	59,3	9,1	5,0	4,6	3,3	5,0	29,9	15,5	2,1	6,1	143,6	6,8				
21-30	37,8	5,3	39,9	11,1	51,1	7,9	5,6	5,1	5,3	8,1	44,8	23,3	3,2	9,2	187,6	8,8				
31-40	62,0	8,7	42,6	11,8	91,5	14,1	10,9	9,9	9,7	14,9	57,1	29,6	4,4	12,6	278,1	13,1				
41-50	84,2	11,9	35,3	9,8	135,9	20,9	19,1	17,5	14,8	22,7	31,3	16,2	5,3	15,1	325,9	15,4				
51-60	85,0	12,0	52,9	14,7	125,4	19,3	26,6	24,3	13,0	20,0	27	1,4	4,3	12,5	310,0	14,6				
61-70	102,7	14,5	45,8	12,7	64,4	9,9	16,3	14,9	7,3	11,2	1,3	0,7	2,6	7,4	240,5	11,3				
71-80	97,7	13,8	44,2	12,2	48,4	7,4	7,7	7,0	4,6	7,1			3,1	9,0	205,7	9,7				
81-90	61,9	8,7	30,1	8,3	15,1	2,3	2,9	2,6	2,3	3,5				2,1	6,0	114,4	5,4			
91-100	57,0	8,0	18,2	5,1	4,2	0,7	0,3	0,3	0,5	0,7					1,2	3,6	81,5	3,8		
101-110	30,0	4,2	10,2	2,8	1,6	0,2			0,3	0,5					0,5	1,4	42,6	2,0		
111-120	17,7	2,5	4,4	1,2	0,5	0,1			0,3	0,4					0,1	0,3	22,9	1,1		
121-130	14,6	2,1	2,8	0,8											0,2	0,5	17,5	0,8		
131<	24,2	3,4	2,4	0,7											0,3	0,8	26,9	1,3		
Kokku Total	709,1	100,0	360,8	100,0	650,1	100,0	109,4	100,0	65,1	100,0	192,5	100,0	34,8	100,0	2 121,7	100,0				

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, SMI 2005

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFL 2005

Joonis 1.3.2.1 Puistute jagunemine vanuseklassidesse enamuspuumügi järgi

Figure 1.3.2.1 Distribution of stands by age classes and dominant tree species

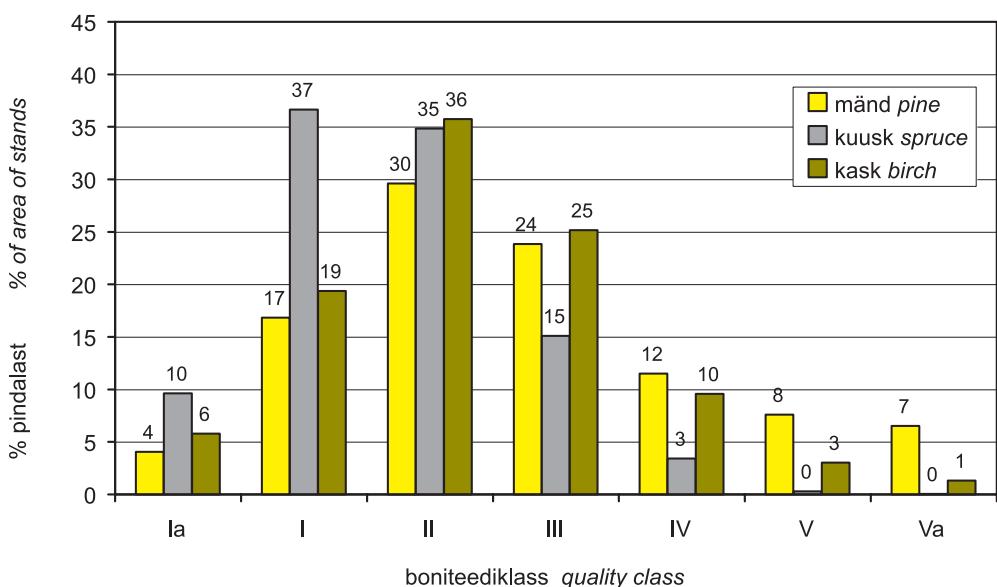
1.3.3 Puistute jagunemine boniteediklassidesse enamuspuuliigi järgi

*Distribution of stands by site (quality) classes and
dominant tree species*

Enamus-puuliik	Boniteediklass												Dominant tree species			
	Ia		I		II		III		IV		V					
	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%	1000 ha	%				
Mänd	28,8	4,1	119,4	16,8	209,9	29,6	169,1	23,9	81,6	11,5	53,9	7,6	46,3	6,5	709,1	100 Pine
Kuusk	34,8	9,6	132,2	36,6	125,7	34,8	54,5	15,1	12,4	3,4	1,1	0,3	0,1	0,0	360,8	100 Spruce
Kask	37,6	5,8	126,0	19,4	232,3	35,7	163,5	25,2	62,3	9,6	19,8	3,0	8,6	1,3	650,1	100 Birch
Haab	19,2	17,5	45,2	41,3	35,4	32,4	8,7	8,0	0,9	0,8					109,4	100 Aspen
Sanglepp	0,6	0,9	8,1	12,4	33,1	50,9	19,5	30,0	3,1	4,7	0,7	1,1			65,1	100 Black alder
Hall lepp	17,2	8,9	71,2	37,0	85,0	44,2	16,0	8,3	2,6	1,4	0,2	0,1	0,2	0,1	192,5	100 Grey alder
Teised	3,3	9,6	7,8	22,6	11,5	33,1	8,1	23,4	3,6	10,4	0,3	1,0			34,8	100 Others
Kokku	141,4	6,7	509,9	24,0	733,0	34,5	439,5	20,7	166,5	7,8	76,0	3,6	55,3	2,6	2 121,7	100 Total

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, SMI 2005

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI 2005

Joonis 1.3.3.1 Männikute, kuusikute ja kaasikute jagunemine boniteediklassidesse
Figure 1.3.3.1 Distribution of pine, spruce and birch stands by site quality classes

1.4. Metsamaa pindala

Forest land area

1.4.1.1 Metsamaa pindala muutumine 1958–2005

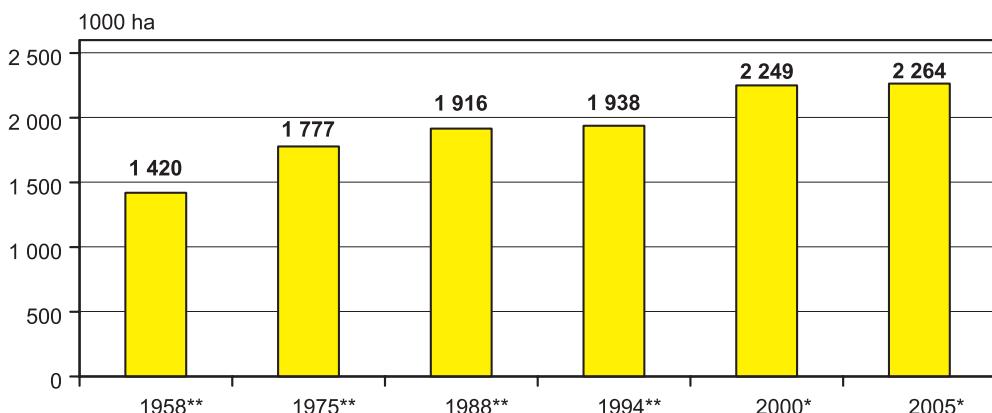
Changing of forest land area in 1958–2005

Aasta Year	Näitaja	Metsamaa pindala Forest land	valitsev puuliik dominant tree species									Indicator
			mänd pine	kuusk spruce	tamm oak	saar ash	kask birch	haab aspen	sanglepp black alder	hall lepp grey alder	muud others	
2005*	pindala (ha)	2 264 200	741 400	398 000			695 200	121 000	68 400	2 043 500	35 900	area (ha)
	osakaal (%)	100,0	32,7	17,6			30,7	5,3	3,0	90,3	1,6	share (%)
2000*	pindala (ha)	2 249 400	763 700	413 200			683 700	122 100	64 000	171 000	31 700	area (ha)
	osakaal (%)	100,0	34,0	18,4			30,4	5,4	2,8	7,6	1,4	share (%)
1994**	pindala (ha)	1 937 800	731 700	457 600	11 300	8 100	585 300	31 500	28 200	82 900	1 200	area (ha)
	osakaal (%)	100,0	37,8	23,6	0,6	0,4	30,2	1,6	1,5	4,3	0,1	share (%)
1988**	pindala (ha)	1 916 400	749 600	454 200	11 200	7 800	540 400	30 100	28 900	90 100	4 100	area (ha)
	osakaal (%)	100,0	39,1	23,7	0,6	0,4	28,2	1,6	1,5	4,7	0,2	share (%)
1975**	pindala (ha)	1 777 200	721 500	408 700	5 100	5 700	506 500	28 400	26 600	71 100	3 600	area (ha)
	osakaal (%)	100,0	40,6	23,0	0,3	0,3	28,5	1,6	1,5	4,0	0,2	share (%)
1958**	pindala (ha)	1 420 300	594 800	322 200	6 000	2 500	386 100	32 700	22 700	52 600	700	area (ha)
	osakaal (%)	100,0	41,9	22,7	0,4	0,2	27,2	2,3	1,6	3,7		share (%)

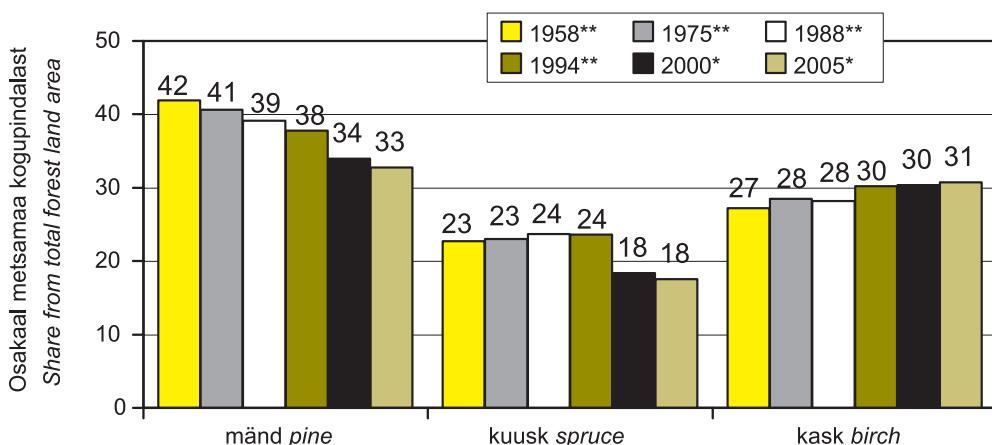
* SMI, NFI ** Lausmetsakorraldus Standwise forest inventory

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauudenduskeskus, SMI

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI

Joonis 1.4.1.1 Metsamaa pindala muutumine

Figure 1.4.1.1 *Changing of forest land area*

Joonis 1.4.1.2 Puuliikide osakaalu muutumine

Figure 1.4.1.2 *Changing of share of tree species*

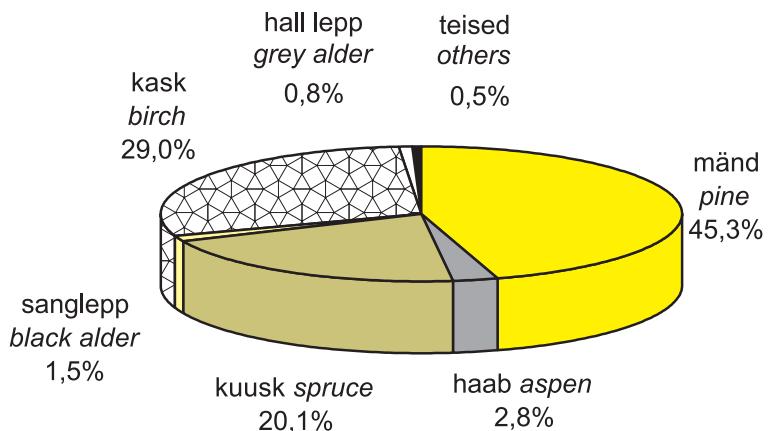
1.4.2 Metsamaa pindala jagunemine maakonniti valitseva puuliigi järgi

Distribution of forest land area by dominant tree species in counties

Maakond County	Omanandi vorm	Korraldatud metsa- maa pindala (ha) <i>Area with mana- gement plans (ha)</i>	valitsev puuliik									Ownership category
			mänd pine	kuusk spruce	tamm oak	saar ash	kask birch	haab aspen	sanglepp black alder	hall lepp grey alder	muud others	
			pindala (%)				area (%)					
Harju	riigimets	76 250	62,2	16,9	0,1	0,1	18,1	0,9	1,1	0,6	0,1	state forest
	eramets	47 444	29,5	25,2	0,3	0,5	30,2	2,2	3,2	8,7	0,2	private forest
Hiiu	riigimets	22 562	68,4	8,2			21,5	0,4	1,5			state forest
	eramets	24 793	33,8	10,5	0,2	0,7	43,1	2,3	9,3	0,1		private forest
Ida-Viru	riigimets	102 208	49,6	13,8		0,2	31,5	2,2	1,7	0,7	0,3	state forest
	eramets	37 692	30,1	16,0		0,2	38,0	4,1	2,1	9,3	0,2	private forest
Jõgeva	riigimets	54 193	21,3	23,9	0,1	0,5	44,0	6,2	2,2	1,7	0,1	state forest
	eramets	45 076	12,7	22,2		0,3	43,2	4,2	1,2	16,0	0,2	private forest
Järva	riigimets	44 432	39,4	30,3	0,1		25,3	2,7	0,5	1,5	0,2	state forest
	eramets	38 152	17,0	30,5		0,1	34,0	4,5	0,9	12,7	0,3	private forest
Lääne	riigimets	20 890	56,1	10,6	0,2	0,3	29,6	1,2	1,4	0,5		state forest
	eramets	36 501	24,7	8,5	1,2	2,4	40,5	5,6	5,2	11,6	0,2	private forest
Lääne-	riigimets	76 132	45,8	26,7	0,1	0,1	22,2	2,4	1,5	1,0	0,1	state forest
Viru	eramets	56 784	18,6	36,3	0,2	0,1	25,8	3,9	1,9	12,7	0,3	private forest
Põlva	riigimets	45 644	60,2	17,4	0,1		18,3	3,3	0,4	0,3	0,1	state forest
	eramets	37 523	50,2	15,1			28,0	2,5	0,4	3,7	0,1	private forest
Pärnu	riigimets	120 684	38,3	19,3	0,2	0,2	38,8	1,7	1,1	0,4		state forest
	eramets	78 476	27,3	14,0	0,4	0,8	37,5	4,1	3,8	12,2	0,1	private forest
Rapla	riigimets	47 431	43,5	23,6	0,1	0,1	28,7	2,4	0,6	0,8	0,1	state forest
	eramets	53 288	25,0	25,8	0,5	0,2	34,5	3,1	1,2	9,5	0,1	private forest
Saare	riigimets	16 930	74,7	6,0	1,0	0,4	16,2	1,0	0,4	0,1	0,1	state forest
	eramets	58 853	55,6	6,2	4,1	1,7	21,6	7,9	2,0	0,7	0,1	private forest
Tartu	riigimets	59 406	24,8	17,5	0,1	0,4	44,9	6,1	4,6	1,2	0,3	state forest
	eramets	31 261	17,4	21,5	0,1	0,4	42,1	4,5	2,5	11,1	0,4	private forest
Valga	riigimets	46 506	53,2	22,5	0,1	0,2	19,3	2,9	0,6	1,1	0,2	state forest
	eramets	43 154	23,8	23,5	0,1	0,4	34,5	3,7	0,7	13,0	0,2	private forest
Viljandi	riigimets	55 501	32,7	27,0	0,1	0,7	31,8	4,1	2,3	1,2	0,1	state forest
	eramets	78 501	15,2	22,8	0,1	0,9	36,0	3,7	1,5	19,5	0,2	private forest
Võru	riigimets	44 526	54,1	24,1	0,1		17,7	3,2	0,4	0,3	0,1	state forest
	eramets	46 476	34,5	24,3	0,1		27,4	3,7	0,3	9,5	0,2	private forest
Kokku	riigimets	833 294	45,3	20,1	0,1	0,2	29,0	2,8	1,5	0,8	0,1	state forest
Total	eramets	713 972	27,4	20,5	0,5	0,6	33,8	4,1	2,2	10,7	0,2	private forest

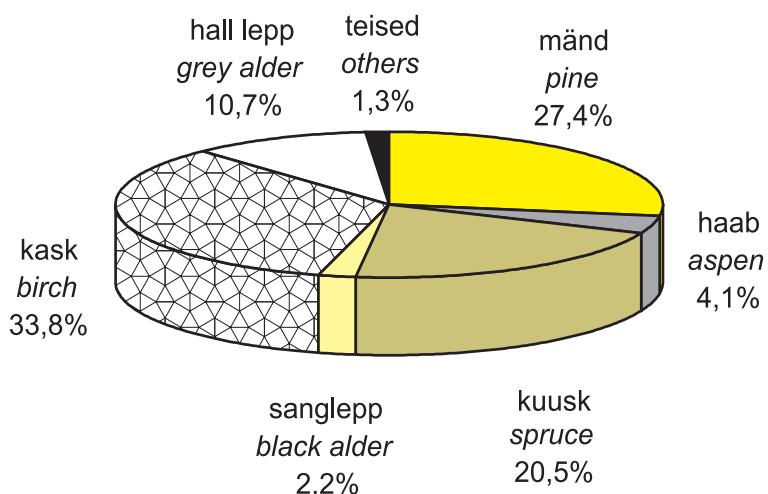
Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

Joonis 1.4.2.1 Metsamaa pindala jagunemine riigimetsas

Figure 1.4.2.1 Distribution of forest land area in state forest

Joonis 1.4.2.2 Metsamaa pindala jagunemine erametsas

Figure 1.4.2.2 Distribution of forest land area in private forest

1.5 Puistute pindala

Area of stands

1.5.1 Puistute pindala muutumine 1958–2005

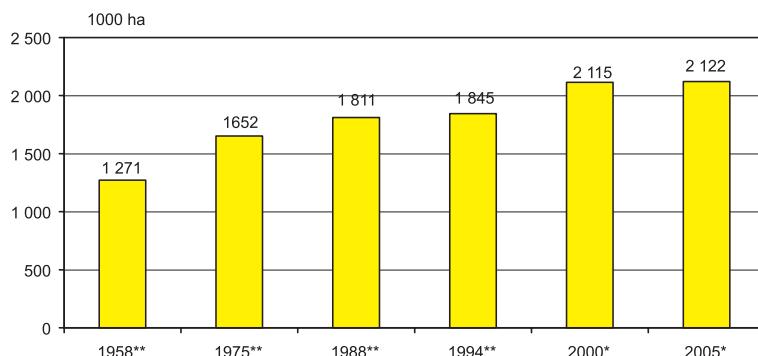
Changing of area of stands in 1958–2005

Aasta Year	Näitaja Area of stands	Puistute pindala Area of stands	valitsev puuliik dominant tree species									Indicator	
			mänd pine	kuusk spruce	tamm oak	saar ash	kask birch	haab aspen	sanglepp black alder	hall lepp grey alder	muud others		
2005*	pindala (ha)	2 121 700	709 100	360 800		650 100	109 400	65 100	192 500	34 800		area (ha)	
	osakaal (%)		33,4	17,0		30,6	5,2	3,1	9,1	1,6		share (%)	
2000*	pindala (ha)	2 114 800	724 300	370 500		649 400	114 000	61 600	164 000	30 900		area (ha)	
	osakaal (%)		34,2	17,5		30,7	5,4	2,9	7,8	1,5		share (%)	
1994**	pindala (ha)	1 844 900	706 300	415 000	11 000	7 700	564 200	30 500	27 300	81 800	1 100	area (ha)	
	osakaal (%)		100,0	38,3	22,5	0,6	0,4	30,6	1,7	1,5	4,4	0,1	share (%)
1988**	pindala (ha)	1 810 900	709 500	426 200	11 100	7 700	511 500	29 800	28 700	85 400	1 000	area (ha)	
	osakaal (%)		100,0	39,2	23,5	0,6	0,4	28,2	1,6	1,6	4,7	0,1	share (%)
1975**	pindala (ha)	1 652 300	670 700	380 300	5 000	5 600	471 200	27 200	25 400	65 500	1 400	area (ha)	
	osakaal (%)		100,0	40,6	23,0	0,3	0,3	28,5	1,6	1,5	4,0	0,1	share (%)
1958**	pindala (ha)	1 271 100	532 700	288 000	6 000	2 500	345 600	28 700	19 900	47 200	500	area (ha)	
	osakaal (%)		100,0	41,9	22,7	0,5	0,2	27,2	2,3	1,6	3,7	0,0	share (%)

* SMI, ** Lausmeteakorralus Standwise forest inventory

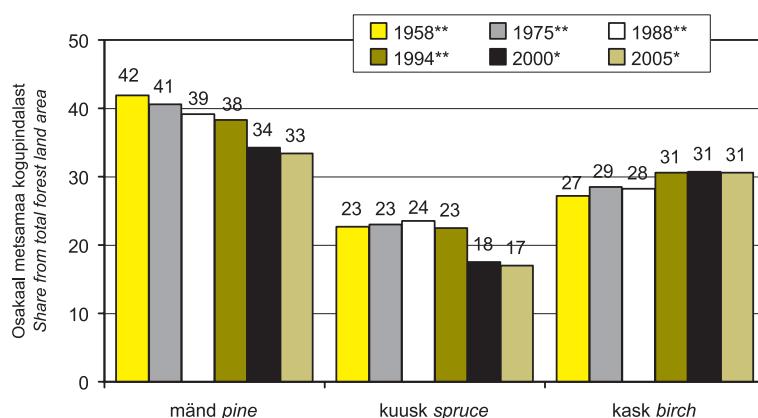
Allikas: Metsakaitse- ja Metsaunduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 1.5.1.1 Puistute pindala muutumine

Figure 1.5.1.1 *Changing of area of stands*

Joonis 1.5.1.2 Puuliikide osakaalu muutumine

Figure 1.5.1.2 *Changing of share of tree species*

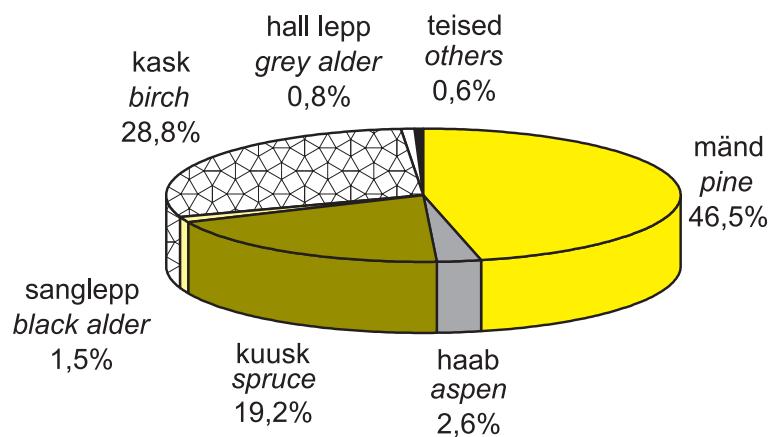
1.5.2 Puistute pindala jagunemine maakonniti valitseva puuliigi järgi

Distribution of area of stands by dominant tree species in counties

Maakond County	Omandi- vorm	Korraldatud metsa- maa pindala (ha) <i>Area with mana- gement plans (ha)</i>	valitsev puuliik									Ownership category
			mänd pine	kuusk spruce	tamm oak	saar ash	kask birch	haab aspen	sanglepp black alder	hall lepp grey alder	muud others	
			pindala (%)				area (%)					
Harju	riigimets	72 101	62,7	16,7	0,1	0,1	17,8	0,9	1,1	0,6	0,1	state forest
	eramets	45 114	29,2	25,0	0,3	0,5	30,3	2,2	3,3	9,0	0,2	private forest
Hiiu	riigimets	20 873	69,2	7,2			21,7	0,3	1,5			state forest
	eramets	23 095	34,2	10,8	0,2	0,6	41,9	2,4	9,7	0,2		private forest
Ida-Viru	riigimets	90 491	51,4	12,3		0,2	31,2	2,0	1,8	0,7	0,3	state forest
	eramets	34 887	30,3	15,4		0,2	38,1	4,0	2,1	9,7	0,2	private forest
Jõgeva	riigimets	48 464	22,6	22,3	0,1	0,6	44,4	5,8	2,4	1,7	0,1	state forest
	eramets	42 408	13,1	21,9		0,2	42,7	4,2	1,2	16,5	0,2	private forest
Järva	riigimets	41 928	40,5	29,5	0,1		25,2	2,4	0,5	1,5	0,2	state forest
	eramets	35 813	17,6	29,5		0,1	34,1	4,5	0,8	13,1	0,2	private forest
Lääne	riigimets	19 691	57,2	9,8	0,1	0,3	29,5	1,1	1,4	0,6		state forest
	eramets	35 402	24,8	8,5	1,2	2,5	39,9	5,7	5,3	12,0	0,1	private forest
Lääne- Viru	riigimets	68 004	48,4	25,0	0,1	0,1	21,4	2,3	1,4	1,1	0,2	state forest
	eramets	52 334	19,0	35,6	0,2	0,1	25,5	4,0	2,0	13,3	0,3	private forest
Põlva	riigimets	42 980	60,5	17,2	0,1		18,3	3,1	0,4	0,3	0,1	state forest
	eramets	35 105	50,7	14,2			28,3	2,4	0,4	3,8	0,1	private forest
Pärnu	riigimets	110 615	39,1	18,5	0,2	0,2	38,9	1,5	1,2	0,4		state forest
	eramets	74 906	27,4	13,5	0,3	0,8	37,3	4,1	3,9	12,6	0,1	private forest
Rapla	riigimets	44 718	43,9	23,1	0,1	0,1	28,8	2,4	0,6	0,9	0,1	state forest
	eramets	50 422	25,1	25,3	0,5	0,2	34,6	3,1	1,2	9,9	0,1	private forest
Saare	riigimets	15 790	75,4	5,5	1,0	0,4	16,0	1,0	0,4	0,1	0,1	state forest
	eramets	58 026	55,8	6,2	4,1	1,7	21,3	8,0	2,1	0,7	0,1	private forest
Tartu	riigimets	55 639	25,4	17,1	0,1	0,4	44,9	5,9	4,7	1,2	0,3	state forest
	eramets	29 205	17,6	20,6	0,1	0,4	42,5	4,4	2,5	11,6	0,4	private forest
Valga	riigimets	42 331	54,7	21,4	0,1	0,2	18,9	2,8	0,7	1,1	0,2	state forest
	eramets	40 569	24,2	22,6	0,1	0,4	34,7	3,8	0,7	13,4	0,2	private forest
Viljandi	riigimets	50 869	34,1	25,6	0,1	0,7	31,9	4,0	2,2	1,2	0,1	state forest
	eramets	72 561	15,5	21,5	0,1	0,9	36,4	3,6	1,5	20,3	0,2	private forest
Võru	riigimets	41 836	54,4	23,9	0,1		17,8	3,0	0,4	0,3	0,1	state forest
	eramets	43 732	34,7	23,5			27,8	3,5	0,3	9,9	0,2	private forest
Kokku	riigimets	766 330	46,5	19,2	0,1	0,2	28,8	2,6	1,5	0,8	0,1	state forest
Total	eramets	673 580	27,8	19,8	0,6	0,6	33,7	4,1	2,3	11,0	0,2	private forest

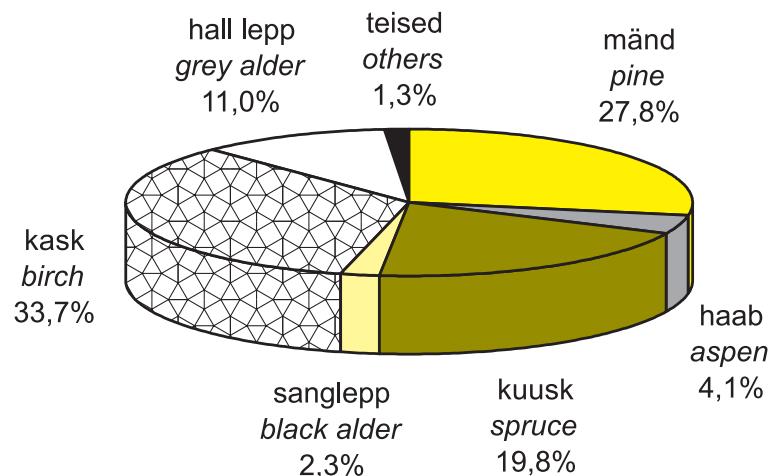
Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

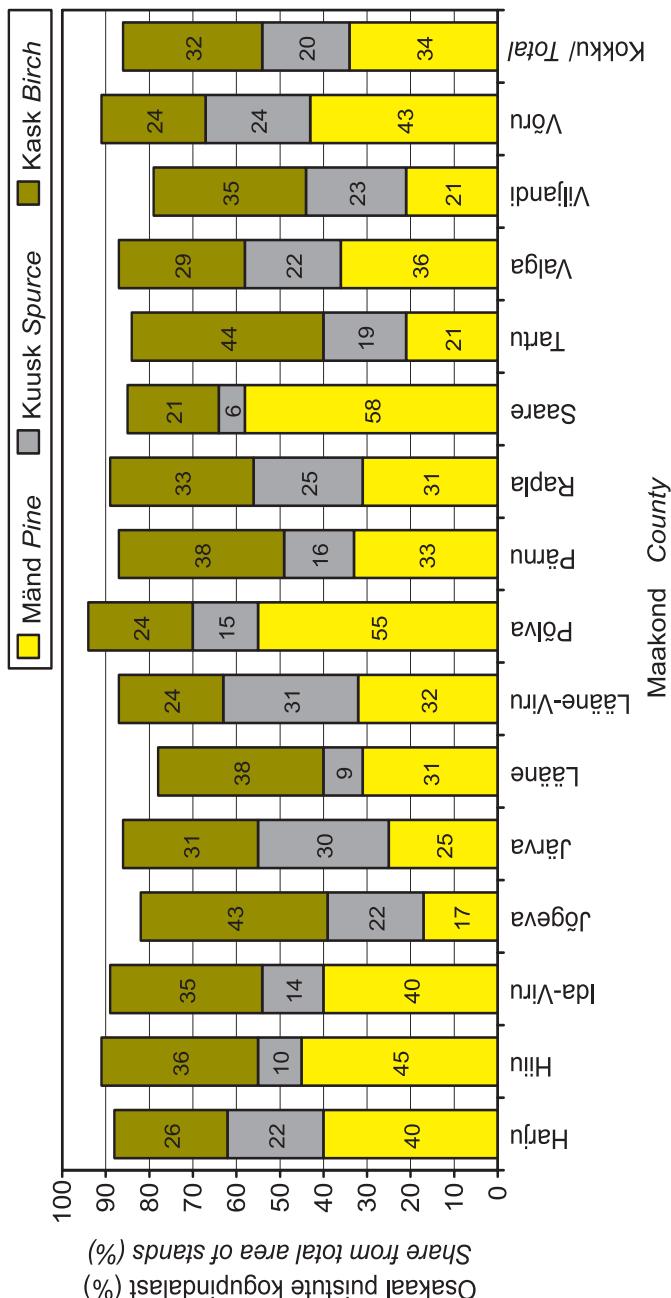
Joonis 1.5.2.1 Puistute pindala jagunemine riigimetsas

Figure 1.5.2.1 Distribution of area of stands in state forest

Joonis 1.5.2.2 Puistute pindala jagunemine erametsas

Figure 1.5.2.2 Distribution of area of stands in private forest

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, Metsaregister

Joonis 1.5.2.3 Männikute, kuusikute ja kaasikute osakaal puistute pindalast maakonniti
Figure 1.5.2.3 Share of pine, spruce and birch stands from total area of stands by counties

1.6 Metsa tagavara

Growing stock

1.6.1.1 Metsade tagavara muutumine 1958–2005

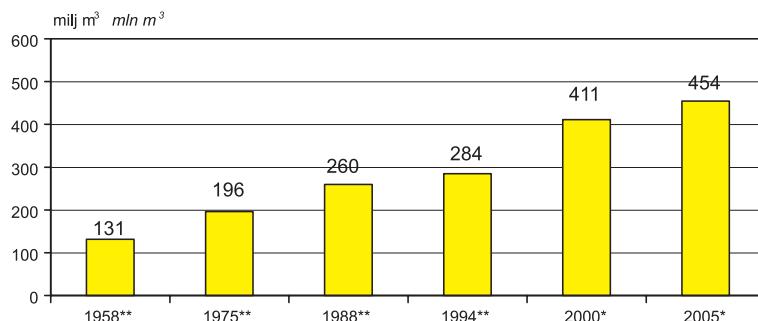
Changing of growing stock in 1958–2005

Aasta Year	Näitaja	Metsamaa tagavara Growing stock	valitsev puuliik dominant tree species							Indicator
			mänd pine	kuusk spruce	kask birch	haab aspen	sanglepp black alder	hall lepp grey alder	muud others	
2005* (1000 m ³)		454 461	162 995	84 456	118 875	30 998	15 025	35 315	6 796	(1000 m ³)
osakaal (%)		100,0	35,9	18,6	26,2	6,8	3,3	7,8	1,5	share (%)
2000* (1000 m ³)		410 896	145 682	80 513	109 081	26 111	11 880	32 848	4 783	(1000 m ³)
osakaal (%)		100,0	35,5	19,6	26,5	6,4	2,9	8,0	1,2	share (%)
1994** (1000 m ³)		284 491	111 222	71 671	77 000	6 462	4 100	11 254	2 782	(1000 m ³)
osakaal (%)		100,0	39,1	25,2	27,1	2,3	1,4	4,0	1,0	share (%)
1988** (1000 m ³)		259 639	105 960	69 070	65 060	5 370	3 520	8 180	2 479	(1000 m ³)
osakaal (%)		100,0	40,8	26,6	25,1	2,1	1,4	3,2	1,0	share (%)
1975** (1000 m ³)		196 106	81 748	57 696	44 217	4 129	2 657	4 528	1 131	(1000 m ³)
osakaal (%)		100,0	41,7	29,4	22,5	2,1	1,4	2,3	0,6	share (%)
1958** (1000 m ³)		131 181	55 454	42 869	25 475	2 804	1 584	2 335	660	(1000 m ³)
osakaal (%)		100,0	42,3	32,7	19,4	2,1	1,2	1,8	0,5	share (%)

* SMI, NFI ** Lausmetakorraldus Standwise forest inventory

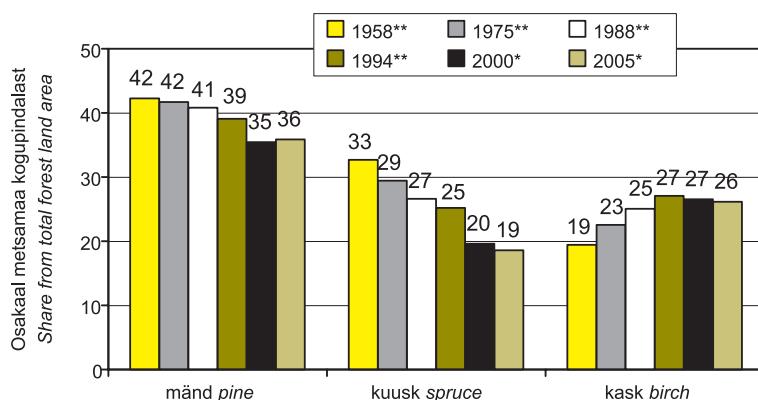
Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 1.6.1.1 Tagavara muutumine

Figure 1.6.1.1 Changing of growing stock

Joonis 1.6.1.2 Puuliikide osakaalu muutumine

Figure 1.6.1.2 Changing of share of tree species

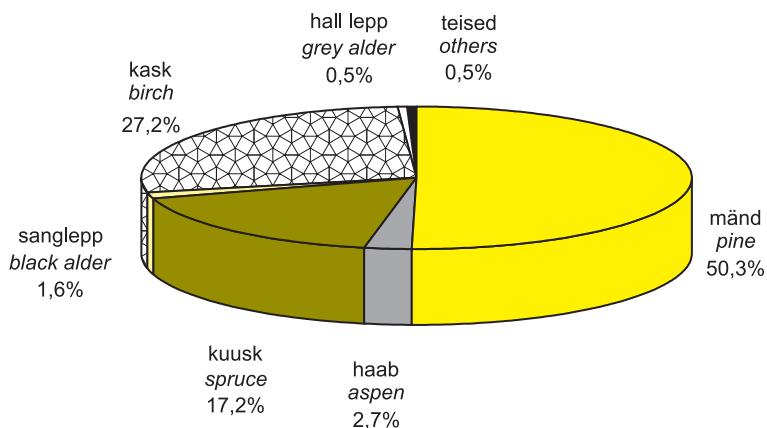
1.6.2 Metsa tagavara jagunemine maakonniti valitseva puuliigi järgi

Distribution of growing stock by dominant tree species in counties

Maakond County	Omandi- vorm	Korraldatud metsa tagavara <i>Growing stock</i> by manag. plans (1000 m ³)	valits ev puuliik pine spruce tamm saar kask haab sanglepp hall lepp muud dominant tree species									Ownership category
			mänd pine	kuusk spruce	tamm oak	saar ash	kask birch	haab aspen	sanglepp black alder	hall lepp grey alder	muud others	
			tagavara (%) growing stock (%)									
Harju	riigimets	10 621	64,7	16,9	0,1	0,1	15,2	1,0	1,4	0,5	0,1	state forest
	eramets	6 854	31,4	29,0	0,2	0,4	25,0	2,6	3,7	7,4	0,2	private forest
Hiiu	riigimets	3 254	73,1	8,5			16,2	0,5	1,7			state forest
	eramets	3 541	37,5	13,9	0,2	0,6	36,4	2,5	8,9	0,1		private forest
Ida-Viru	riigimets	13 983	48,3	11,8		0,2	34,4	2,4	2,3	0,5	0,2	state forest
	eramets	6 018	32,5	18,8		0,1	34,1	5,0	2,2	7,2	0,1	private forest
Jõgeva	riigimets	8 273	25,1	18,3	0,1	0,5	46,2	5,8	2,7	1,1	0,1	state forest
	eramets	7 320	14,0	25,7		0,2	38,2	5,4	1,1	15,3	0,1	private forest
Järva	riigimets	6 042	41,5	31,1			23,0	2,6	0,6	1,0	0,2	state forest
	eramets	5 951	17,9	35,7			28,9	5,7	0,9	10,7	0,1	private forest
Lääne	riigimets	2 394	64,1	8,6	0,1	0,5	23,1	1,4	1,7	0,4		state forest
	eramets	5 035	26,3	9,1	1,1	2,3	36,3	6,8	5,8	12,2	0,1	private forest
Lääne- Viru	riigimets	12 051	54,0	22,0	0,1	0,1	18,9	2,6	1,5	0,7	0,1	state forest
	eramets	9 140	20,8	41,5	0,2	0,1	21,0	4,1	2,1	10,0	0,2	private forest
Põlva	riigimets	8 321	66,4	15,4			15,1	2,4	0,3	0,2	0,1	state forest
	eramets	7 559	54,7	15,9			23,7	2,4	0,3	2,9		private forest
Pärnu	riigimets	17 566	44,7	14,3	0,2	0,2	37,3	1,7	1,3	0,3		state forest
	eramets	12 744	31,5	15,4	0,3	0,7	33,3	4,8	4,0	10,1		private forest
Rapla	riigimets	6 707	48,3	20,5	0,1		26,8	2,9	0,8	0,6	0,1	state forest
	eramets	8 302	26,1	29,0	0,5	0,1	30,5	3,6	1,4	8,8	0,1	private forest
Saare	riigimets	2 328	77,2	4,3	0,9	0,3	15,9	0,9	0,4	0,1	0,1	state forest
	eramets	8 535	58,1	8,1	3,3	1,6	18,2	7,9	2,2	0,6	0,1	private forest
Tartu	riigimets	9 531	31,9	16,6	0,1	0,4	40,3	5,4	4,4	0,6	0,2	state forest
	eramets	5 537	20,5	24,9	0,1	0,3	37,2	5,1	2,5	9,2	0,2	private forest
Valga	riigimets	7 538	61,9	16,5	0,1	0,2	17,1	2,7	0,7	0,7	0,2	state forest
	eramets	8 044	28,5	25,6	0,1	0,3	30,4	4,0	0,6	10,4	0,1	private forest
Viljandi	riigimets	8 455	38,1	20,4	0,2	0,6	33,4	4,0	2,3	0,8	0,2	state forest
	eramets	13 486	18,1	26,3	0,1	0,9	31,4	4,2	1,5	17,4	0,1	private forest
Võru	riigimets	7 841	61,1	21,3			14,0	2,8	0,4	0,2	0,1	state forest
	eramets	9 086	37,6	26,7	0,1		23,9	3,7	0,2	7,6	0,1	private forest
Kokku	riigimets	124 904	50,3	17,2	0,1	0,2	27,2	2,7	1,6	0,5	0,1	state forest
Total	eramets	117 152	30,1	23,5	0,4	0,5	29,3	4,5	2,2	9,3	0,1	private forest

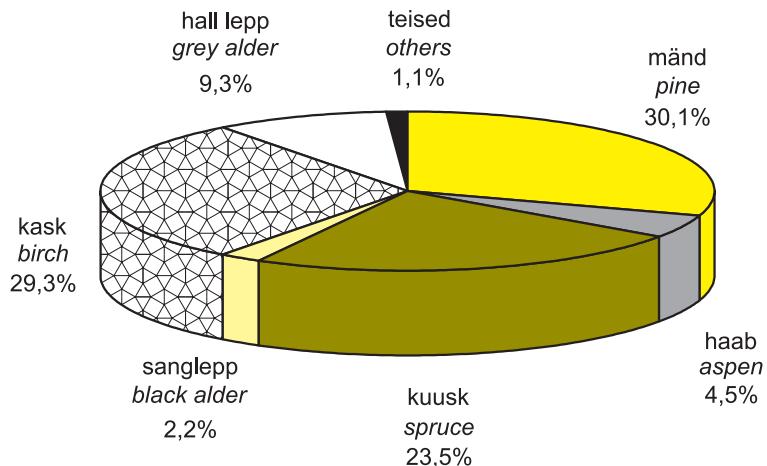
Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

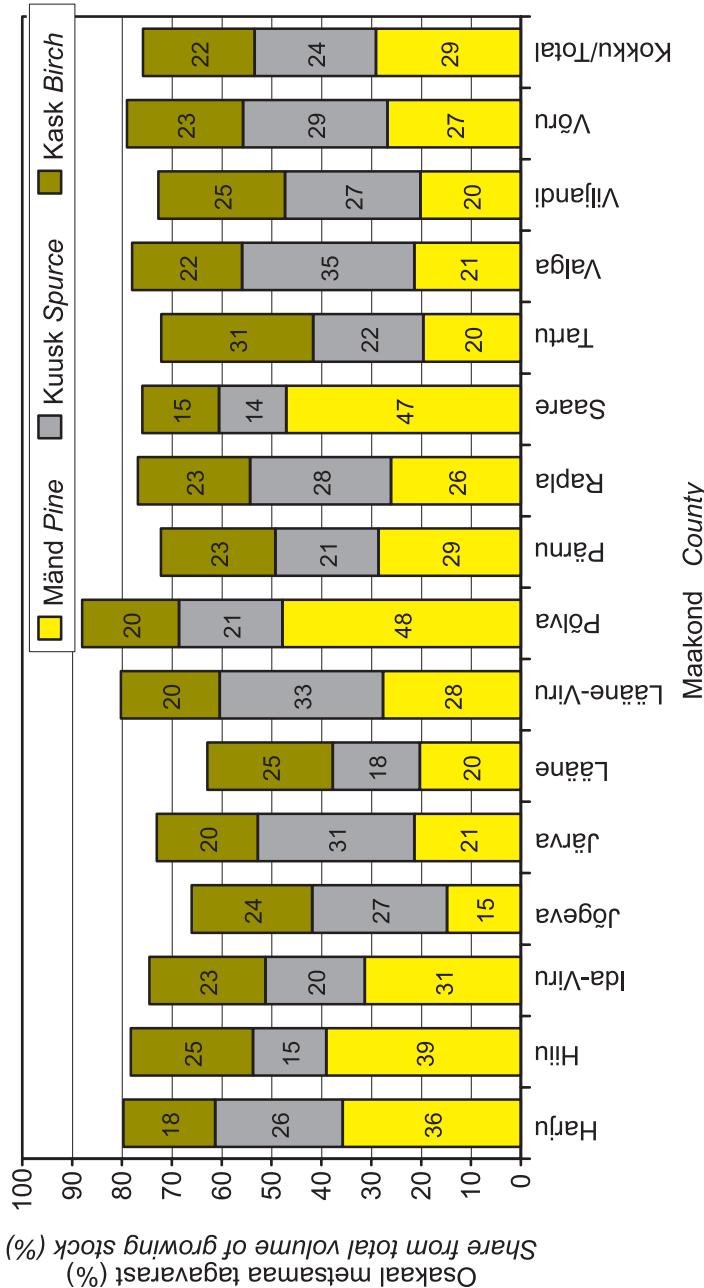
Joonis 1.6.2.1 Metsa tagavara jagunemine riigimetsas

Figure 1.6.2.1 Distribution of growing stock in state forest

Joonis 1.6.2.2 Metsa tagavara jagunemine erametsas

Figure 1.6.2.2 Distribution of growing stock in private forest

Allikas: Metsakaitse- ja Metsatutenduskeskus, SMI 2005
Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI 2005

Joonis 1.6.2.3 Männipuidu, kuusepuidu ja kasepuidu osakaal metsamaa tagavarast maakonniti
Figure 1.6.2.3 Share of pine, spruce and birch timber from total volume of growing stock by counties

1.7 Keskmise hektaritagavara

Average volume per hectare

1.7.1 Puistute keskmise hektaritagavara muutumine 1958–2005

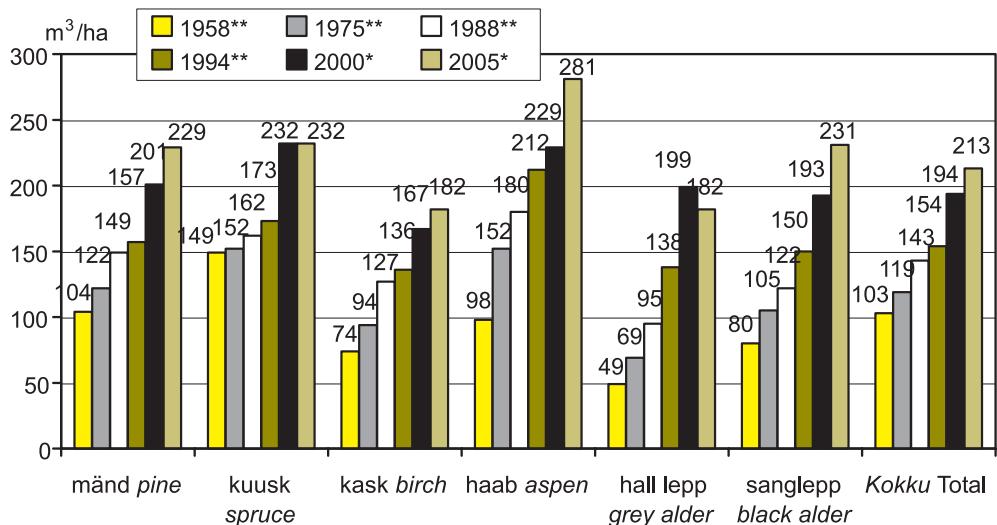
Changing of average volume per hectare of stands in 1958–2005

Aasta Year	valitsev puuliik dominant tree species									
	mänd pine	kuusk spruce	lehis larch	tamm oak	saar ash	kask birch	haab aspen	sanglepp black alder	hall lepp grey alder	Kokku Total
	hektaritagavara (m ³ /ha)				average volume per hectare (m ³ /ha)					
2005*	229	232				182	281	231	182	213
2000*	201	216				167	229	193	199	194
1994**	157	173	139	122	153	136	212	150	138	154
1988**	149	162	100	117	140	127	180	122	95	143
1975**	122	152	100	98	91	94	152	105	69	119
1958**	104	149				74	98	80	49	103

* SMI, NFI ** Lausmetsakorraldus Standwise forest inventory

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 1.7.1.1 Puistute keskmise hektaritagavara muutumine

Figure 1.7.1.1 Changing of average volume per hectare of stands

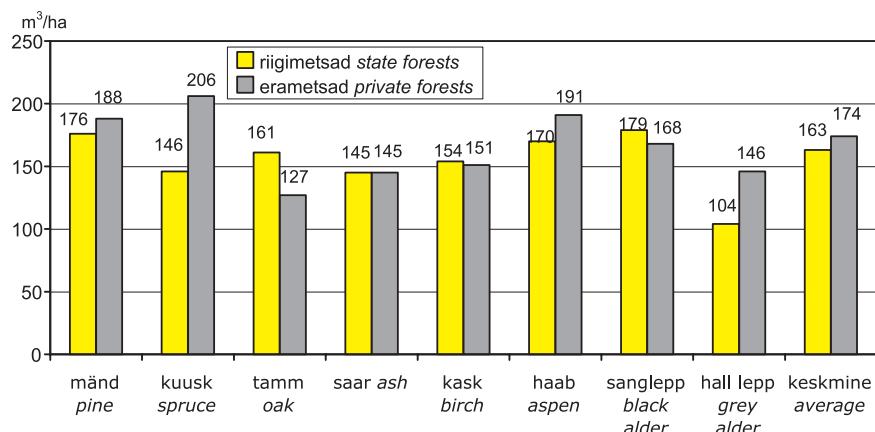
1.7.2 Puistute keskmine hektaritagavara maakonniti valitseva puuliigi järgi

Average volume per hectare of stands by dominant tree species in counties

Maakond County	Omandi- vorm	valitsev puuliik dominant tree species										Ownership category
		mänd pine	kuusk spruce	lehis larch	tamm oak	saar ash	kask birch	haab aspen	sanglepp black alder	hall lepp grey alder	Kokku Total	
		puistute hektaritagavara (m^3/ha) average volume per hectare of stands (m^3/ha)										
Harju	riigimets	152	150	158	141	128	126	174	179	113	147	state forest
	eramets	163	176	169	136	123	125	178	169	125	152	private forest
Hiiu	riigimets	165	184	311	255	165	116	220	172	185	156	state forest
	eramets	168	197		144	131	133	158	140	104	153	private forest
Ida-Viru	riigimets	145	148	71	245	123	170	180	202	110	155	state forest
	eramets	185	209	243	219	151	154	213	179	129	172	private forest
Jõgeva	riigimets	190	140	119	208	161	178	171	195	105	171	state forest
	eramets	184	201	134	149	157	154	221	163	160	172	private forest
Järv	riigimets	148	152	139	120	87	132	154	154	96	144	state forest
	eramets	169	200	388	181	120	140	209	176	135	166	private forest
Lääne	riigimets	136	107	116	113	179	95	155	148	93	122	state forest
	eramets	151	152	183	130	131	129	168	155	145	142	private forest
Lääne- Viru	riigimets	198	156	157	204	124	156	195	191	107	177	state forest
	eramets	190	203	224	145	157	143	181	186	131	174	private forest
Põlva	riigimets	212	173	248	133	84	160	153	177	114	194	state forest
	eramets	232	239	240	176	154	180	214	167	165	215	private forest
Pärnu	riigimets	182	123	149	171	113	152	179	185	106	159	state forest
	eramets	195	193	141	148	138	152	198	176	137	170	private forest
Rapla	riigimets	170	131	226	164	89	156	234	199	118	158	state forest
	eramets	169	189	135	154	132	147	187	193	148	166	private forest
Saare	riigimets	151	114	456	125	98	146	133	147	101	147	state forest
	eramets	153	191	234	118	134	125	146	158	126	147	private forest
Tartu	riigimets	215	167	279	154	178	154	158	159	89	171	state forest
	eramets	221	229	225	158	172	166	218	189	150	190	private forest
Valga	riigimets	202	138	237	165	161	161	172	181	108	178	state forest
	eramets	233	224	189	148	165	173	208	171	153	198	private forest
Viljandi	riigimets	186	133	301	252	160	174	164	169	105	166	state forest
	eramets	215	226	231	206	189	160	211	183	159	185	private forest
Võru	riigimets	211	167	280	87	143	148	174	181	102	187	state forest
	eramets	225	235	104	207	187	178	216	189	158	207	private forest
Kokku	riigimets	176	146	167	161	145	154	170	179	104	163	state forest
	eramets	188	206	197	127	145	151	191	168	146	174	private forest
<i>Total</i>												

Allikas: Metsakaitse- ja Metšauenduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

Joonis 1.7.2.1 Puistute keskmine hektaritagavara

Figure 1.7.2.1 Average volume per hectare of stands

1.8 Puistute keskmine vanus

Average age of stands

1.8.1 Puistute keskmine vanus aastail 1958–2005

Average age of stands in 1958–2005

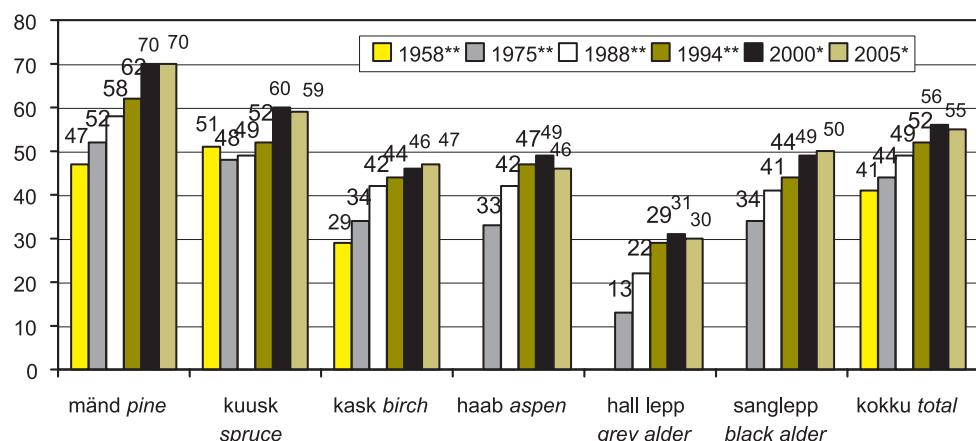
Aasta Year	valitsev puuliik dominant tree species									
	mänd pine	kuusk spruce	lehis larch	tamm oak	saar ash	kask birch	haab aspen	sanglepp black alder	hall lepp grey alder	Kokku Total
	puistute keskmine vanus (a)					average age of stands (year)				
2005*	70	59				47	46	48	30	55
2000*	70	60				46	49	49	31	56
1994**	62	52	41	75	53	44	47	44	29	52
1988**	58	49	34	71	49	42	42	41	22	49
1975**	52	48	29	67	50	34	33	34	13	44
1958**	47	51				29				41

* SMI, NFI ** Lausmetsakorraldus Standwise forest inventory

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

aasta year

Joonis 1.8.1.1 Puistute keskmise vanuse muutumine

Figure 1.8.1.1 Changing of average age of stands

1.8.2 Puistute keskmine vanus maakonniti valitseva puuliigi järgi

Average age of stands by dominant tree species in counties

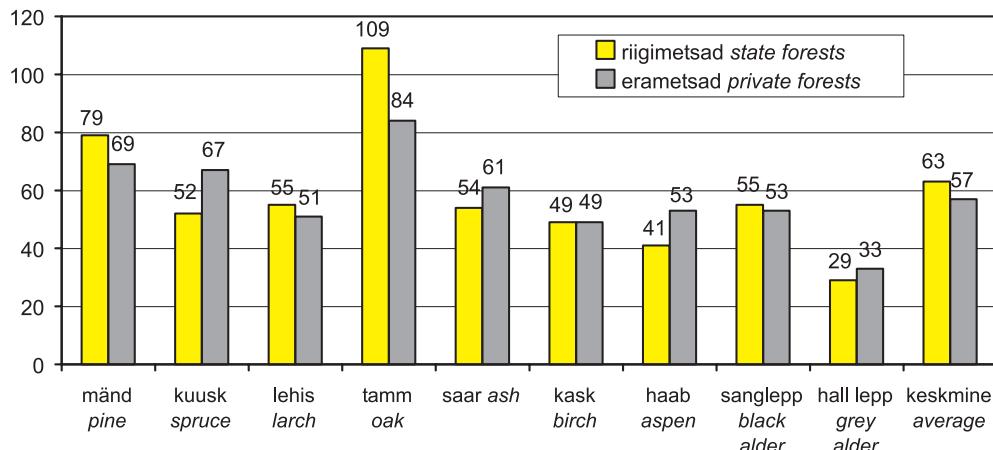
Maakond County	Omandi- vorm	valitsev puuliik dominant tree species										Ownership category
		mänd pine	kuusk spruce	lehis larch	tamm oak	saar ash	kask birch	haab aspen	sanglepp black alder	hall lepp grey alder	Kokku Total	
		puistute keskmine vanus (a) average age of stands (year)										
Harju	riigimets	80	62	53	85	67	50	48	63	32	71	state forest
	eramets	72	69	50	88	55	51	56	56	33	60	private forest
Hiiu	riigimets	91	107	131	136	58	52	62	71	41	83	state forest
	eramets	68	81		90	66	59	61	56	33	64	private forest
Ida-Viru	riigimets	73	55	32	113	51	53	44	64	32	63	state forest
	eramets	71	69	48	95	55	48	57	59	33	57	private forest
Jõgeva	riigimets	84	50	40	91	58	52	40	56	29	58	state forest
	eramets	68	62	32	80	54	48	55	51	35	52	private forest
Järva	riigimets	78	52	49	69	32	48	40	50	28	61	state forest
	eramets	72	68	112	85	54	51	57	55	33	58	private forest
Lääne	riigimets	75	50	54	77	59	47	45	59	33	63	state forest
	eramets	64	64	41	88	56	51	57	52	35	54	private forest
Lääne-Viru	riigimets	85	56	49	196	48	50	47	57	27	68	state forest
	eramets	69	68	67	88	51	49	49	56	31	58	private forest
Põlva	riigimets	74	45	77	42	32	42	33	48	27	61	state forest
	eramets	72	67	63	74	58	43	47	51	34	61	private forest
Pärnu	riigimets	79	47	45	179	52	47	45	53	31	60	state forest
	eramets	66	61	45	90	58	48	56	50	33	53	private forest
Rapla	riigimets	80	51	108	89	35	46	41	49	27	62	state forest
	eramets	74	68	85	90	63	50	55	55	33	60	private forest
Saare	riigimets	75	58	110	101	66	59	49	62	34	71	state forest
	eramets	63	70	55	81	66	51	53	52	31	60	private forest
Tartu	riigimets	80	48	64	53	55	48	36	45	23	55	state forest
	eramets	67	64	36	58	54	46	48	50	32	52	private forest
Valga	riigimets	76	50	76	66	62	50	41	56	30	64	state forest
	eramets	72	67	50	87	55	47	48	51	32	55	private forest
Viljandi	riigimets	80	44	87	93	51	50	40	54	28	58	state forest
	eramets	73	66	54	97	66	47	51	52	34	53	private forest
Võru	riigimets	77	51	98	36	50	46	39	55	28	64	state forest
	eramets	72	67	33	88	59	46	48	49	32	58	private forest
Kokku	riigimets	79	52	55	109	54	49	41	55	29	63	state forest
Total	eramets	69	67	51	84	61	49	53	53	33	57	private forest

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

Keskmine vanus (aasta)

Average age (years)

Joonis 1.8.2.1 Puistute keskmine vanus

Figure 1.8.2.1 Average age of stands

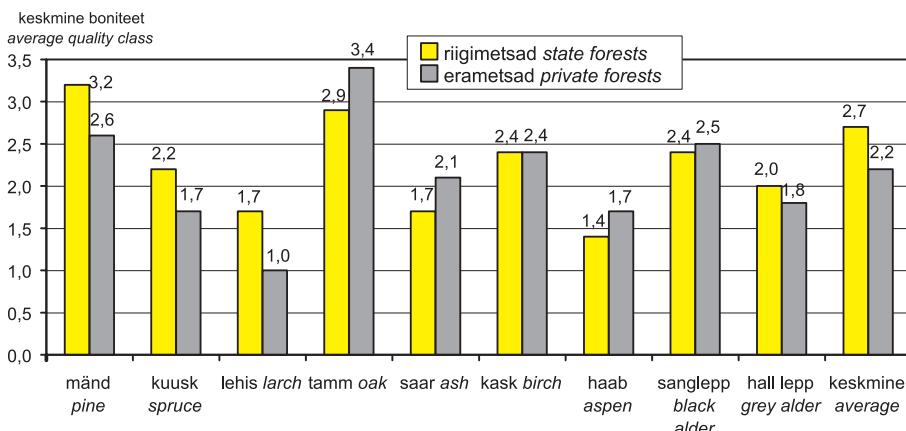
1.9 Puistute keskmise boniteeti maaakonniti valitseva puuliigi järgi

Average quality class of stands by dominant tree species in counties

Maakond-County	Omandi-vorm	valitsev puuliik dominant tree species										Ownership category
		mänd pine	kuusk spruce	lehis larch	tamm oak	saar ash	kask birch	haab aspen	sanglepp black alder	hall lepp grey alder	Kokku Total	
puistute keskmise boniteet average quality class of stands												
Harju	riigimets	3,7	2,7	2,0	3,5	2,1	2,9	1,8	2,6	2,2	3,3	state forest private forest
	eramets	3,1	2,3	2,1	3,1	2,3	2,9	1,9	2,6	2,1	2,7	
Hiiu	riigimets	3,9	3,4	2,0	3,0	2,5	3,4	2,0	3,3	2,0	3,7	state forest private forest
	eramets	3,0	2,8		3,0	2,6	3,1	2,6	3,0	2,6	3,0	
Ida-Viru	riigimets	3,6	2,5	2,7	2,6	2,0	2,4	1,5	2,5	2,3	3,0	state forest private forest
	eramets	2,7	1,8	1,0	2,1	1,8	2,2	1,4	2,3	1,9	2,2	
Jõgeva	riigimets	3,2	2,2	1,1	1,9	1,7	2,1	1,4	2,2	2,0	2,3	state forest private forest
	eramets	2,8	1,6	1A,8	2,5	1,5	2,4	1,3	2,4	1,7	2,1	
Järva	riigimets	3,8	2,2	1,0	2,7	1,4	2,8	1,5	2,5	2,1	3,0	state forest private forest
	eramets	3,1	1,7	1,0	2,9	1,9	2,7	1,3	2,3	1,8	2,3	
Lääne	riigimets	3,9	3,3	2,7	3,3	1,5	3,6	1,9	3,3	2,7	3,7	state forest private forest
	eramets	3,0	2,6	1A,8	3,1	2,3	3,0	2,2	2,8	2,4	2,8	
Lääne-Viru	riigimets	3,1	2,1	1,3	2,7	1,7	2,2	1,4	2,1	1,7	2,6	state forest private forest
	eramets	2,6	1,7	1,1	2,8	1,6	2,5	1,6	2,4	1,9	2,1	
Põlva	riigimets	2,3	1,4	1,0	1,3	1,5	1,7	1,0	1,9	1,7	2,0	state forest private forest
	eramets	2,0	1,3	1A,6	2,1	1A,9	1,6	1,0	2,3	1,4	1,7	
Pärnu	riigimets	3,2	2,6	1,4	3,3	2,1	2,5	1,5	2,4	2,2	2,8	state forest private forest
	eramets	2,4	1,9	1,1	3,0	2,2	2,4	1,8	2,3	1,9	2,2	
Rapla	riigimets	3,5	2,6	1A,9	2,7	2,1	2,6	1,6	2,1	2,0	2,9	state forest private forest
	eramets	3,0	2,0	2,2	2,9	2,0	2,6	1,7	2,3	1,9	2,4	
Saare	riigimets	3,5	3,1	2,0	3,9	2,9	3,1	2,7	2,8	2,6	3,4	state forest private forest
	eramets	3,2	2,6	2,0	3,6	2,8	3,2	2,7	2,8	2,3	3,1	
Tartu	riigimets	2,7	1,7	1A,5	1,5	1,2	2,2	1,2	2,2	1,8	2,2	state forest private forest
	eramets	2,0	1,3	1A,4	1,8	1,0	1,9	1,1	2,0	1,5	1,7	
Valga	riigimets	2,5	2,0	1,3	1,8	1,7	2,2	1,2	2,3	2,0	2,3	state forest private forest
	eramets	1,9	1,4	1,4	2,4	1,2	1,8	1,1	2,3	1,4	1,7	
Viljandi	riigimets	3,1	2,1	1,0	2,1	1,5	2,1	1,4	2,4	1,8	2,4	state forest private forest
	eramets	2,3	1,4	1A,6	2,0	1,4	2,0	1,2	2,2	1,6	1,8	
Võru	riigimets	2,5	1,9	1,2	1,7	1,0	2,3	1,4	2,5	1,7	2,3	state forest private forest
	eramets	1,9	1,2	1,0	1,9	1,1	1,6	1,0	2,0	1,4	1,6	
Kokku	riigimets	3,2	2,2	1,7	2,9	1,7	2,4	1,4	2,4	2,0	2,7	state forest
	eramets	2,6	1,7	1,0	3,4	2,1	2,4	1,7	2,5	1,8	2,2	
<i>Total</i>												

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauanduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

Joonis 1.9.1 Puistute keskmise boniteet

Figure 1.9.1 Average quality class of stands

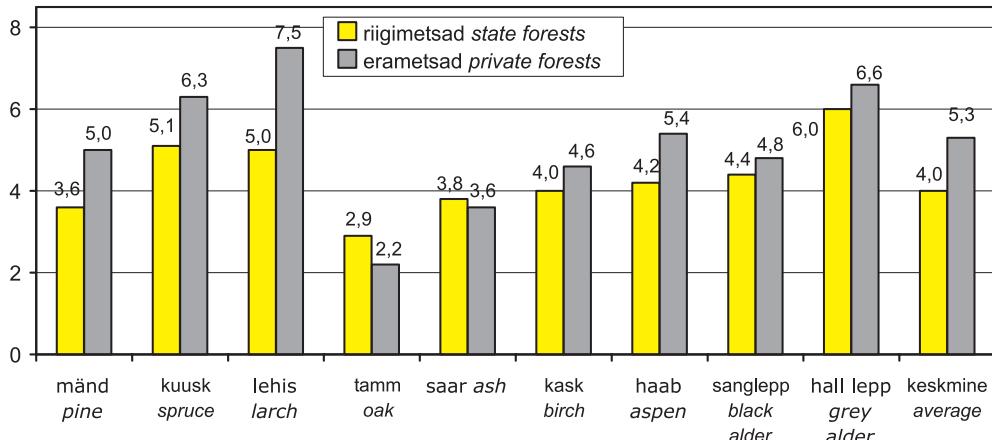
1.10 Puistute 1 ha juurdekasv maakonniti valitseva puuliigi järgi

Gross annual increment per hectare of stands by dominant tree species in counties

Maakond County	Omandi- vorm	valitsev puu liik dominant tree species										Ownership category
		mänd pine	kuusk spruce	lehis larch	tamm oak	saar ash	kask birch	haab aspen	sanglepp black alder	hall lepp grey alder	Kokku Total	
		puistute aastane juurdekasv (m ³ /ha) gross annual increment of stands (m ³ /ha)										
Harju	riigimets	3,2	4,7	6,9	2,3	3,5	3,7	4,6	4,1	5,8	3,6	state forest
	eramets	4,2	5,6	5,6	2,4	3,7	3,9	5,1	4,3	6,3	4,7	private forest
Hiiu	riigimets	2,7	2,5	2,6	1,7	4,5	2,7	4,0	3,0	5,0	2,7	state forest
	eramets	4,8	5,4	0,0	1,8	2,9	3,5	4,2	4,0	5,9	4,2	private forest
Ida-Viru	riigimets	3,2	4,7	3,6	3,1	3,1	4,1	3,8	4,1	4,4	3,7	state forest
	eramets	4,7	6,3	9,0	3,7	3,7	4,5	5,0	3,9	6,0	5,0	private forest
Jõgeva	riigimets	3,7	5,6	6,6	3,3	3,8	4,3	4,1	4,3	5,9	4,5	state forest
	eramets	5,1	6,9	8,4	4,0	4,4	4,8	5,6	4,9	6,3	5,6	private forest
Järva	riigimets	3,0	5,3	7,9	4,3	6,1	3,6	4,2	4,5	6,8	3,9	state forest
	eramets	4,3	6,1	4,0	4,3	2,9	4,3	5,3	4,6	6,2	5,1	private forest
Lääne	riigimets	2,7	3,7	4,9	1,9	5,0	3,0	4,3	3,2	4,5	2,9	state forest
	eramets	4,7	5,5	9,8	2,1	3,7	4,2	4,8	4,5	5,7	4,6	private forest
Lääne- Viru	riigimets	3,8	4,8	6,0	1,9	4,2	4,0	4,7	4,4	6,1	4,2	state forest
	eramets	5,2	6,1	6,2	2,4	4,5	4,4	5,2	4,5	6,5	5,5	private forest
Põlva	riigimets	4,5	6,8	6,3	7,2	3,0	4,5	4,2	4,7	8,3	4,9	state forest
	eramets	5,4	6,6	6,2	4,7	4,0	5,4	6,3	4,8	7,0	5,7	private forest
Pärnu	riigimets	3,7	4,5	7,4	1,2	3,7	3,8	3,5	4,4	5,7	3,9	state forest
	eramets	5,2	6,3	6,2	2,1	3,8	4,7	5,1	5,0	6,5	5,3	private forest
Rapla	riigimets	3,4	5,1	4,7	3,6	4,2	4,0	4,9	4,8	5,0	4,1	state forest
	eramets	4,1	5,8	4,3	2,0	3,5	4,3	5,1	4,6	6,4	4,9	private forest
Saare	riigimets	3,4	3,4	4,2	1,9	2,5	3,7	5,0	4,2	5,5	3,5	state forest
	eramets	4,9	6,3	7,0	2,2	3,0	4,0	5,1	4,6	6,9	4,7	private forest
Tartu	riigimets	4,1	6,4	7,0	5,6	5,1	4,1	4,3	4,8	7,0	4,6	state forest
	eramets	5,8	7,2	10,5	5,3	5,1	5,4	6,7	5,1	7,4	6,1	private forest
Valga	riigimets	4,1	5,1	4,6	4,7	4,2	3,8	3,9	4,6	5,8	4,3	state forest
	eramets	5,5	6,6	7,3	2,9	4,3	5,2	6,1	5,0	7,8	6,0	private forest
Viljandi	riigimets	3,9	5,0	5,2	3,3	3,4	4,1	3,8	5,0	6,4	4,3	state forest
	eramets	5,1	6,6	7,7	3,1	4,0	5,0	5,5	4,9	6,5	5,7	private forest
Võru	riigimets	4,3	6,0	3,2	5,5	4,9	3,9	4,8	4,6	7,2	4,6	state forest
	eramets	5,4	6,8	7,5	4,1	4,8	5,6	6,8	5,4	7,9	6,1	private forest
Kokku	riigimets	3,6	5,1	5,0	2,9	3,8	4,0	4,2	4,4	6,0	4,0	state forest
Total	eramets	5,0	6,3	7,5	2,2	3,6	4,6	5,4	4,6	6,6	5,3	private forest

Allikas: Metsakaitse- ja Metsaunduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

m³/ha

Joonis 1.10.1 Puistute 1 hektari aastane juurdekasv

Figure 1.10.1 Average gross annual increment per hectare of stands

1.11 Männikute pindala jagunemine

Distribution of area of pine stands

1.11.1 Männikute vanuselise jagunemise muutumine

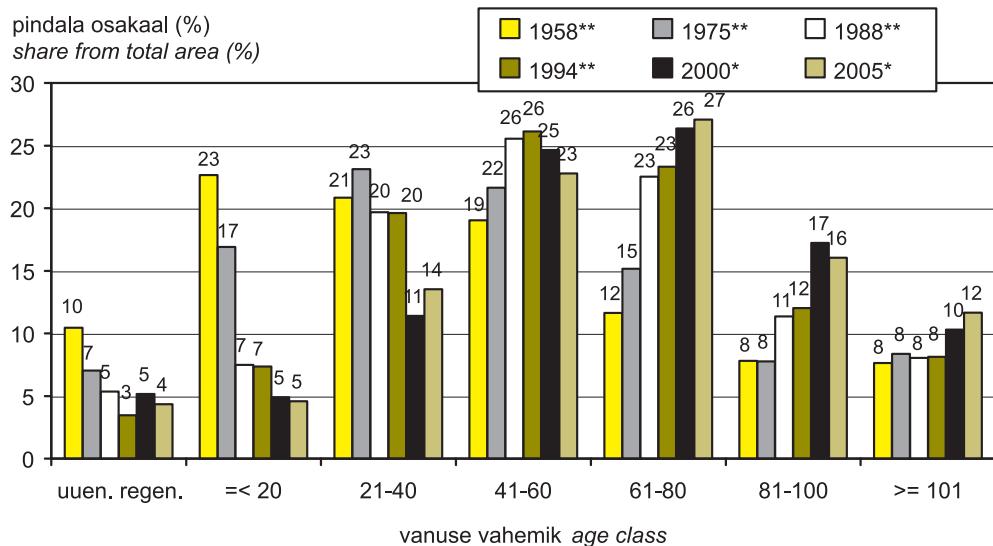
Changing of age distribution of pine stands

Aasta Year	Näitaja	vanuse vahemik age class								Indicator
		uuend. ala*** under reg.***	=< 20	21–40	41–60	61–80	81–100	101–120	121 <=	
2005*	pindala (ha)	32 200	33 900	100 300	168 800	200 800	119 000	47 600	38 800	741 400 area (ha)
	osakaal (%)	4,3	4,6	13,5	22,8	27,1	16,1	6,4	5,2	100,0 share (%)
2000*	pindala (ha)	39 400	37 500	87 000	188 200	201 400	131 600	47 600	31 000	763 700 area (ha)
	osakaal (%)	5,2	4,9	11,4	24,6	26,4	17,2	6,2	4,1	100,0 share (%)
1994**	pindala (ha)	25 355	53 820	143 299	190 962	170 354	87 794	32 604	26 754	730 942 area (ha)
	osakaal (%)	3,5	7,4	19,6	26,1	23,3	12,0	4,5	3,7	100,0 share (%)
1988**	pindala (ha)	40 100	56 051	147 576	191 565	168 861	85 140	32 637	27 670	749 600 area (ha)
	osakaal (%)	5,3	7,5	19,7	25,6	22,5	11,4	4,4	3,7	100,0 share (%)
1975**	pindala (ha)	50 790	121 958	166 722	156 142	109 426	56 064	33 866	26 532	721 500 area (ha)
	osakaal (%)	7,0	16,9	23,1	21,6	15,2	7,8	4,7	3,7	100,0 share (%)
1958**	pindala (ha)	62 142	134 634	123 963	113 151	69 164	46 389	29 584	15 773	594 800 area (ha)
	osakaal (%)	10,4	22,6	20,8	19,0	11,6	7,8	5,0	2,7	100,0 share (%)

* SMI, NFI ** Lausmetsakorraldus Standwise forest inventory *** Uuendatav ala Under regeneration

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 1.11.1.1 Männikute vanuselise jagunemise muutumine
Figure 1.11.1.1 Changing of age distribution of pine stands

1.11.2 Männikute metsamaa pindala jagunemine maakonniti vanuse järgi

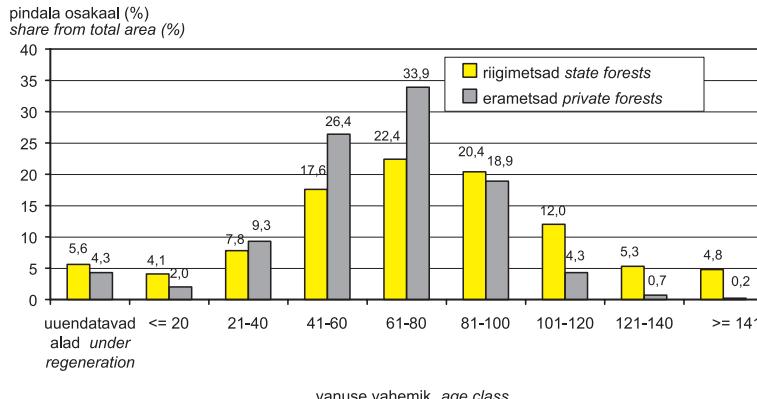
Distribution of area of pine stands by age classes in counties

Maakond County	Omandi- vorm	Korraldatud metsamaa pindala (ha) <i>Area with management plans (ha)</i>	vanuse vahemik age class									Ownership category
			uuend. ala* under reg.*	=< 20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120	121-140	141 <=	
			pindala (%) area (%)									
Harju	riigimets eramets	47 390 13 977	4,6 5,8	3,1 2,2	7,7 7,4	17,7 20,0	20,3 36,8	22,1 20,6	13,5 5,7	6,2 1,1	4,7 0,5	state forest private forest
Hiiu	riigimets eramets	15 427 8 381	6,3 5,8	2,3 1,9	8,6 15,1	16,3 25,1	14,7 28,3	16,4 14,7	16,9 7,2	9,4 1,7	9,2 0,3	state forest private forest
Ida-Viru	riigimets eramets	50 737 11 340	8,3 6,8	5,3 2,2	12,4 8,0	15,8 21,3	20,3 38,5	16,4 16,2	9,3 5,5	6,2 1,3	6,0 0,3	state forest private forest
Jõgeva	riigimets eramets	11 521 5 717	4,8 2,8	2,2 1,3	2,3 5,4	16,5 31,2	24,8 41,8	26,7 15,2	12,6 1,5	4,9 0,7	5,1 0,1	state forest private forest
Järva	riigimets eramets	17 511 6 504	3,0 3,0	1,6 0,7	4,8 5,4	21,1 22,9	28,5 41,8	24,5 22,1	10,2 3,3	3,9 0,7	2,3 0,1	state forest private forest
Lääne	riigimets eramets	11 729 9 020	4,0 2,5	2,2 3,8	9,5 11,6	20,3 33,0	28,4 31,9	22,5 11,9	6,3 4,3	3,3 0,7	3,3 0,2	state forest private forest
Lääne- Viru	riigimets eramets	34 879 10 552	5,6 5,8	2,9 1,9	5,0 8,3	15,8 25,8	22,4 34,9	20,7 18,8	15,4 3,8	6,1 0,6	6,1 0,1	state forest private forest
Põlva	riigimets eramets	27 464 18 831	5,3 5,5	7,9 2,2	10,2 7,6	14,3 22,7	22,2 31,1	18,8 24,0	13,1 6,3	4,7 0,6	3,6 0,0	state forest private forest
Pärnu	riigimets eramets	46 166 21 390	6,2 3,9	3,5 2,2	6,4 10,4	19,7 30,9	25,3 32,7	22,4 16,4	7,8 2,9	3,7 0,4	4,9 0,1	state forest private forest
Rapla	riigimets eramets	20 641 13 336	5,0 5,0	2,0 1,3	5,4 4,7	17,6 22,4	26,6 35,5	21,8 25,3	13,5 5,3	4,0 0,5	4,2 0,1	state forest private forest
Saare	riigimets eramets	12 654 32 732	5,9 1,1	4,0 2,2	16,0 17,2	21,9 31,6	18,8 29,6	15,1 14,8	7,7 3,1	4,0 0,3	6,5 0,1	state forest private forest
Tartu	riigimets eramets	14 762 5 436	4,1 5,5	5,2 2,5	4,5 7,9	16,3 29,2	24,9 36,3	19,1 14,3	15,9 3,8	5,2 0,5	4,9 0,1	state forest private forest
Valga	riigimets eramets	24 722 10 278	6,3 4,7	6,6 1,9	7,5 5,5	20,1 26,2	20,7 33,5	20,0 23,1	10,5 4,2	4,9 0,7	3,4 0,3	state forest private forest
Viljandi	riigimets eramets	18 176 11 939	4,5 5,6	3,4 0,8	4,8 3,9	19,3 25,3	23,3 37,7	21,6 21,7	13,7 4,2	5,4 0,8	4,0 0,1	state forest private forest
Võru	riigimets eramets	24 076 16 032	5,5 5,4	5,5 2,1	8,4 6,6	15,5 23,2	20,4 34,8	21,0 23,3	15,8 4,1	5,5 0,5	2,5 0,1	state forest private forest
Kokku	riigimets eramets	377 855 195 464	5,6 4,3	4,1 2,0	7,8 9,3	17,6 26,4	22,4 33,9	20,4 18,9	12,0 4,3	5,3 0,7	4,8 0,2	state forest private forest
Total												

*Uuendatavad alad under regeneration

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauueenduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

Joonis 1.11.2.1 Männikute metsamaa pindala jagunemine vanuse järgi

Figure 1.11.2.1 Distribution of area of pine stands by age classes

1.12 Kuusikute pindala jagunemine

Distribution of area of spruce stands

1.12.1 Kuusikute vanuselise jagunemise muutumine

Changing of age distribution of spruce stands

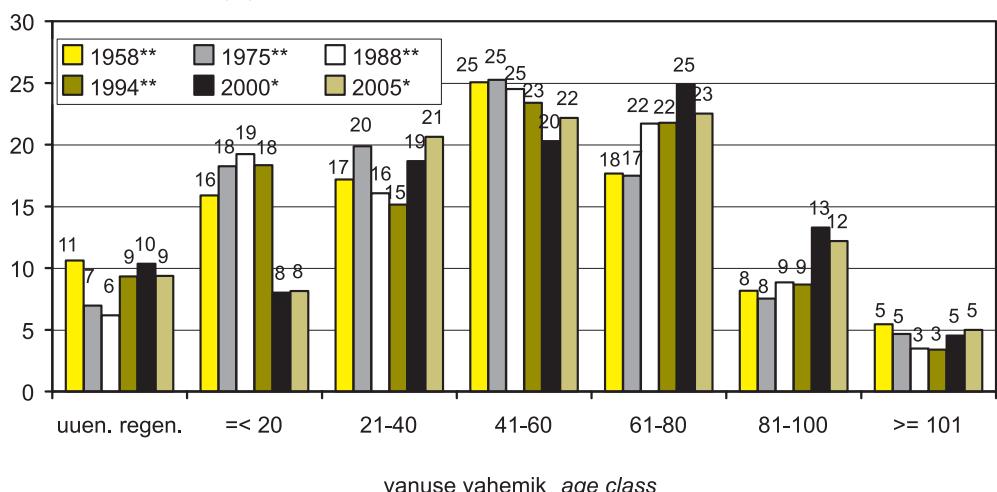
Aasta Year	Näitaja	vanuse vahemik age class									Indicator
		uuend. ala*** under reg. ***	=< 20	21–40	41–60	61–80	81–100	101–120	121 <=	kokku total	
2005*	pindala (ha)	37 300	32 400	82 100	88 200	89 600	48 500	14 600	5 300	398 000	area (ha)
	osakaal (%)	9,4	8,1	20,6	22,2	22,5	12,2	3,7	1,3	100,0	share (%)
2000*	pindala (ha)	42 800	33 100	77 100	83 800	102 800	54 900	16 500	2 200	413 200	area (ha)
	osakaal (%)	10,4	8,0	18,7	20,3	24,9	13,3	4,0	0,5	100,0	share (%)
1994**	pindala (ha)	42 645	83 924	69 246	106 998	99 631	39 670	10 692	4 806	457 612	area (ha)
	osakaal (%)	9,3	18,3	15,1	23,4	21,8	8,7	2,3	1,1	100,0	share (%)
1988**	pindala (ha)	28 000	87 371	72 980	111 338	98 552	40 163	11 081	4 715	454 200	area (ha)
	osakaal (%)	6,2	19,2	16,1	24,5	21,7	8,8	2,4	1,0	100,0	share (%)
1975**	pindala (ha)	28 406	74 601	81 185	103 189	71 472	30 795	12 134	6 918	408 700	area (ha)
	osakaal (%)	7,0	18,3	19,9	25,2	17,5	7,5	3,0	1,7	100,0	share (%)
1958**	pindala (ha)	34 213	51 151	55 346	80 742	56 875	26 309	12 650	4 914	322 200	area (ha)
	osakaal (%)	10,6	15,9	17,2	25,1	17,7	8,2	3,9	1,5	100,0	share (%)

* SMI, NFI ** Lausmetsakorraldus Standwise forest inventory *** Uuendatav ala Under regeneration

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

pindala osakaal (%)
share from total area (%)

Joonis 1.12.1.1 Kuusikute vanuselise jagunemise muutumine

Figure 1.12.1.1 Changing of age distribution of spruce stands

1.12.2 Kuusikute metsamaa pindala jagunemine maakonniti vanuse järgi

Distribution of area of spruce stands by age classes in counties

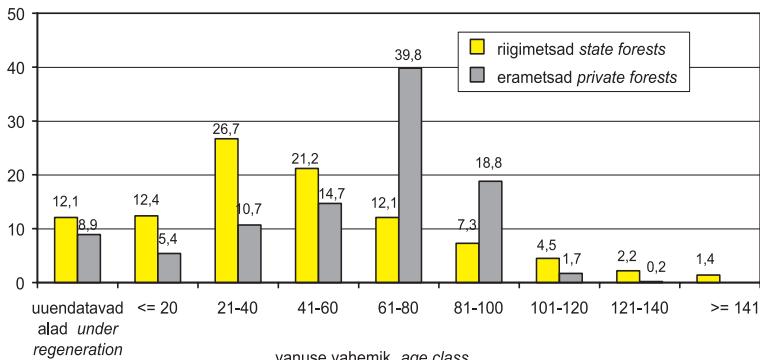
Maakond County	Omandi- vorm	Korraldatud metsamaa pindala (ha) <i>Area with management plans (ha)</i>	vanuse vahemik age class									Ownership category
			uuend. ala* under reg.*	=< 20	21–40	41–60	61–80	81–100	101–120	121–140	141 <=	
			pindala (%)				area (%)					
Harju	riigimets eramets	12 889 11 978	6,7 5,9	6,1 3,1	27,7 9,8	16,6 16,9	14,8 40,7	13,1 20,7	7,8 2,6	4,9 0,3	2,3 0,0	state forest private forest
Hiiu	riigimets eramets	1 850 2 597	19,1 4,2	4,5 1,9	7,7 2,5	5,0 10,4	4,1 36,4	5,3 34,1	17,5 9,3	21,8 1,1	15,0 0,0	state forest private forest
Ida-Viru	riigimets eramets	14 072 6 032	20,6 10,8	11,3 4,7	22,4 10,2	16,0 10,7	11,0 42,6	7,6 18,0	5,0 2,7	3,2 0,4	3,0 0,0	state forest private forest
Jõgeva	riigimets eramets	12 937 10 004	16,3 7,2	9,9 5,8	25,7 13,7	24,4 18,3	12,1 43,6	7,1 10,9	3,1 0,4	1,1 0,0	0,3 0,0	state forest private forest
Järvamaa	riigimets eramets	13 479 11 635	8,1 9,3	11,5 4,2	26,0 8,5	19,9 13,4	20,7 46,3	10,0 17,4	2,7 0,8	0,5 0,1	0,6 0,0	state forest private forest
Lääne	riigimets eramets	2 219 3 109	13,1 3,3	11,0 8,8	23,2 9,4	25,0 22,7	18,4 38,1	7,4 13,4	1,8 3,4	0,2 0,5	0,0 0,4	state forest private forest
Lääne-Viru	riigimets eramets	20 344 20 636	16,5 9,6	13,0 4,8	23,7 9,1	16,8 13,5	9,9 39,9	6,7 21,5	8,7 1,4	2,9 0,2	1,8 0,0	state forest private forest
Põlva	riigimets eramets	7 946 5 667	6,7 11,8	16,8 6,5	30,3 14,1	25,6 12,0	9,7 28,9	5,4 23,9	3,9 2,7	1,3 0,0	0,2 0,0	state forest private forest
Pärnu	riigimets eramets	23 235 10 953	12,1 7,5	15,1 11,1	28,0 15,3	25,7 16,7	8,7 29,7	4,7 18,2	2,5 1,3	1,5 0,2	1,8 0,1	state forest private forest
Rapla	riigimets eramets	11 185 13 773	7,6 7,5	7,2 4,2	33,3 9,7	20,0 13,6	18,3 44,8	9,1 18,5	3,4 1,6	0,8 0,1	0,3 0,0	state forest private forest
Saare	riigimets eramets	1 008 3 664	13,3 1,6	6,0 1,6	30,9 2,7	15,1 24,4	14,1 52,4	11,4 16,5	6,0 0,7	1,2 0,0	2,0 0,0	state forest private forest
Tartu	riigimets eramets	10 385 6 723	8,5 10,7	14,0 5,4	29,7 14,6	25,1 16,8	10,5 34,0	5,6 16,7	3,9 1,8	2,0 0,0	0,8 0,0	state forest private forest
Valga	riigimets eramets	10 456 10 129	13,4 9,7	13,2 5,6	28,0 12,0	21,5 14,2	10,7 34,8	7,3 22,2	3,4 1,4	1,9 0,0	0,6 0,0	state forest private forest
Viljandi	riigimets eramets	15 008 17 901	13,2 12,9	18,3 5,7	26,3 10,0	22,2 12,3	9,8 42,3	5,9 15,7	2,6 1,0	1,2 0,0	0,6 0,0	state forest private forest
Võru	riigimets eramets	10 743 11 313	7,0 9,2	13,2 5,6	27,3 12,3	25,8 13,8	11,8 36,8	7,1 20,4	4,8 1,9	2,0 0,1	1,1 0,0	state forest private forest
Kokku	riigimets eramets	167 756 146 116	12,1 8,9	12,4 5,4	26,7 10,7	21,2 14,7	12,1 39,8	7,3 18,8	4,5 1,7	2,2 0,2	1,4 0,0	state forest private forest
Total	eramets											

*Uuendataval ala Under regeneration

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

pindala osakaal (%)
share from total area (%)

Joonis 1.12.2.1 Kuusikute metsamaa pindala jagunemine vanuse järgi

Figure 1.12.2.1 Distribution of area of spruce stands by age classes

1.13 Kaasikute pindala jagunemine

Distribution of area of birch stands

1.13.1 Kaasikute vanuselise jagunemise muutumine

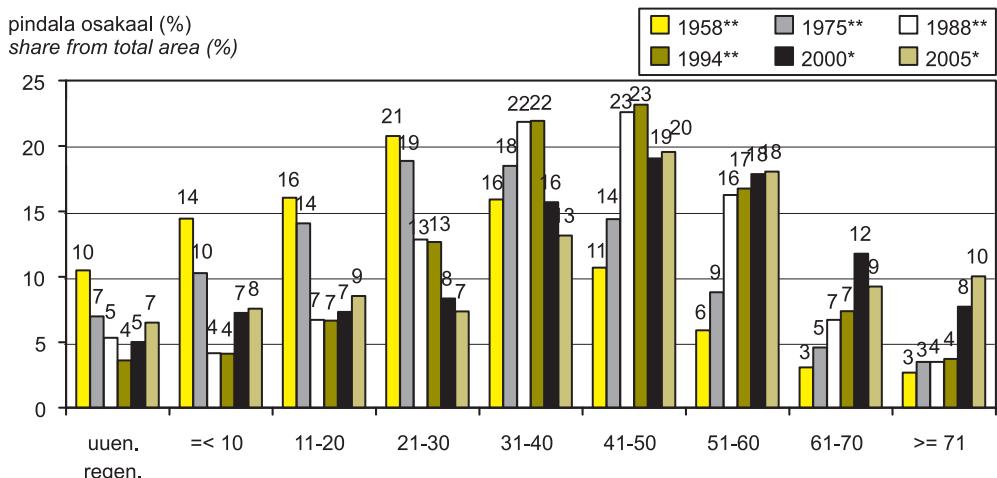
Changing of age distribution of birch stands

Aasta Year	Näitaja	vanuse vahemik age class										Indicator
		uuend. ala*** under reg. ***	=< 10	11–20	21–30	31–40	41–50	51–60	61–70	71 <=	kokku total	
2005*	pindala (ha)	45 200	52 600	59 300	51 100	91 500	135 900	125 400	64 400	69 800	695 200	area (ha)
	osakaal (%)	6,5	7,6	8,5	7,4	13,2	19,5	18,0	9,3	10,0	100,0	share (%)
2000*	pindala (ha)	34 300	49 500	50 000	57 100	107 400	130 200	122 000	80 400	52 800	683 700	area (ha)
	osakaal (%)	5,0	7,2	7,3	8,4	15,7	19,0	17,8	11,8	7,7	100,0	share (%)
1994**	pindala (ha)	21 100	24 163	38 974	74 126	128 303	135 518	98 064	43 209	21 833	585 290	area (ha)
	osakaal (%)	3,6	4,1	6,7	12,7	21,9	23,2	16,8	7,4	3,7	100,0	share (%)
1988**	pindala (ha)	28 900	22 506	36 317	69 464	118 057	122 048	87 878	36 307	18 923	540 400	area (ha)
	osakaal (%)	5,3	4,2	6,7	12,9	21,8	22,6	16,3	6,7	3,5	100,0	share (%)
1975**	pindala (ha)	35 300	52 092	71 328	95 577	93 642	72 952	44 674	23 296	17 677	506 538	area (ha)
	osakaal (%)	7,0	10,3	14,1	18,9	18,5	14,4	8,8	4,6	3,5	100,0	share (%)
1958**	pindala (ha)	40 500	55 761	61 974	80 136	61 422	41 303	22 814	11 890	10 320	386 120	area (ha)
	osakaal (%)	10,5	14,4	16,1	20,8	15,9	10,7	5,9	3,1	2,7	100,0	share (%)

* SMI, NFI ** Lausmetsakorraldus Standwise forest inventory *** Uuendataval ala Under regeneration

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 1.13.1.1 Kaasikute vanuselise jagunemise muutumine

Figure 1.13.1.1 Changing of age distribution of birch stands

1.13.2 Kaasikute metsamaa pindala jagunemine maakonniti vanuse järgi

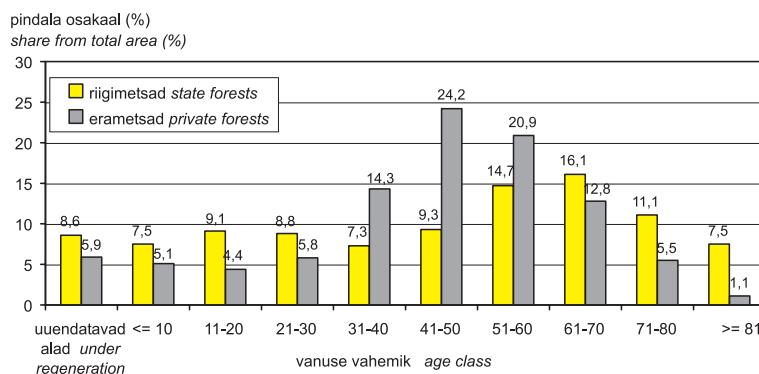
Distribution of area of birch stands by age classes in counties

Maakond County	Omandi- vorm	Korraldatud metsamaa pindala (ha) <i>Area with management plans (ha)</i>	uuend. ala* under reg.*	vanuse vahemik age class								Ownership category	
				=< 10	11–20	21–30	31–40	41–50	51–60	61–70	71–80	81 <=	
				pindala (%)		area (%)							
Harju	riigimets eramets	13 781 14 312	7,0 4,5	6,0 2,6	8,6 5,2	9,9 7,1	10,7 12,9	8,9 22,4	13,2 21,5	16,0 16,2	11,0 6,2	8,7 1,5	state forest private forest
Hiiu	riigimets eramets	4 850 10 692	6,7 9,5	9,3 1,5	13,0 2,0	4,0 2,7	4,6 8,2	8,9 15,7	16,2 20,4	17,1 18,0	11,3 19,1	9,0 3,0	state forest private forest
Ida-Viru	riigimets eramets	32 224 14 323	12,4 7,2	7,2 7,2	4,8 5,4	5,3 5,3	5,7 10,9	8,6 19,9	13,7 21,5	18,2 15,6	13,5 5,8	10,7 1,2	state forest private forest
Jõgeva	riigimets eramets	23 821 19 460	9,8 6,9	6,2 3,9	6,5 3,6	8,9 5,3	4,8 15,5	9,1 26,4	17,0 23,5	17,6 11,5	13,1 2,9	7,1 0,5	state forest private forest
Järva	riigimets eramets	11 221 12 977	5,8 5,9	6,4 3,5	8,3 4,2	11,5 6,0	9,8 11,3	9,3 21,1	13,6 22,4	15,9 17,6	11,1 7,3	8,3 0,8	state forest private forest
Lääne	riigimets eramets	6 190 14 792	6,3 4,4	2,9 3,7	9,4 4,9	11,4 4,6	18,3 12,1	7,3 23,5	15,2 25,3	18,4 15,2	8,0 6,0	2,9 0,4	state forest private forest
Lääne- Viru	riigimets eramets	16 899 14 676	13,9 9,2	8,8 4,9	8,0 5,1	8,0 5,7	7,9 12,6	8,9 20,5	12,4 21,4	10,6 14,4	10,0 5,4	11,4 0,9	state forest private forest
Põlva	riigimets eramets	8 341 10 491	5,7 5,2	11,9 12,3	16,2 6,6	11,8 6,0	5,8 12,6	8,6 24,1	14,1 20,2	12,0 9,4	7,7 2,9	6,2 0,8	state forest private forest
Pärnu	riigimets eramets	46 821 29 440	8,1 5,1	6,6 5,6	11,6 4,2	10,5 6,5	6,9 6,5	9,1 17,6	16,2 24,1	15,2 17,7	9,4 11,8	4,4 6,2	state forest private forest
Rapla	riigimets eramets	13 630 18 395	5,4 5,3	5,4 5,1	11,6 5,3	11,5 6,0	11,6 12,7	9,0 20,6	14,7 18,7	15,2 16,8	8,6 7,6	6,9 2,0	state forest private forest
Saare	riigimets eramets	2 740 12 711	8,0 2,5	1,9 1,1	4,8 2,9	9,2 5,9	10,1 15,3	10,6 26,8	14,2 29,5	15,8 12,8	11,7 2,8	13,6 0,5	state forest private forest
Tartu	riigimets eramets	26 689 13 164	6,3 5,8	11,1 5,8	8,6 4,3	6,9 5,2	7,0 16,8	10,5 36,1	15,3 16,4	16,7 6,0	10,1 2,9	7,5 0,7	state forest private forest
Valga	riigimets eramets	8 989 14 889	11,1 5,5	9,0 6,1	9,3 4,2	8,0 6,1	5,2 15,7	8,0 26,7	14,1 21,2	16,5 9,5	12,3 3,8	6,4 1,1	state forest private forest
Viljandi	riigimets eramets	17 632 28 281	7,9 6,7	6,6 6,0	9,1 3,6	8,1 6,0	5,8 16,2	7,5 26,5	13,6 20,0	18,7 10,7	14,7 3,5	7,9 0,9	state forest private forest
Võru	riigimets eramets	7 894 12 735	5,9 4,5	11,3 7,8	13,2 4,6	9,6 7,8	6,1 17,4	8,4 26,0	12,4 18,1	15,0 8,9	11,5 3,7	6,7 1,1	state forest private forest
Kokku	riigimets eramets	241 722 241 338	8,6 5,9	7,5 5,1	9,1 4,4	8,8 5,8	7,3 14,3	9,3 24,2	14,7 20,9	16,1 12,8	11,1 5,5	7,5 1,1	state forest private forest
Total													

*Uuendatavala Under regeneration

Allikas: Met saakaitse- ja Met säävunduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

Joonis 1.13.2.1 Kaasikute metsamaa pindala jagunemine vanuse järgi

Figure 1.13.2.1 Distribution of area of birch stands by age classes

1.14 Haavikute pindala jagunemine

Distribution of area of aspen stands

1.14.1 Haavikute vanuselise jagunemise muutumine

Changing of age distribution of aspen stands

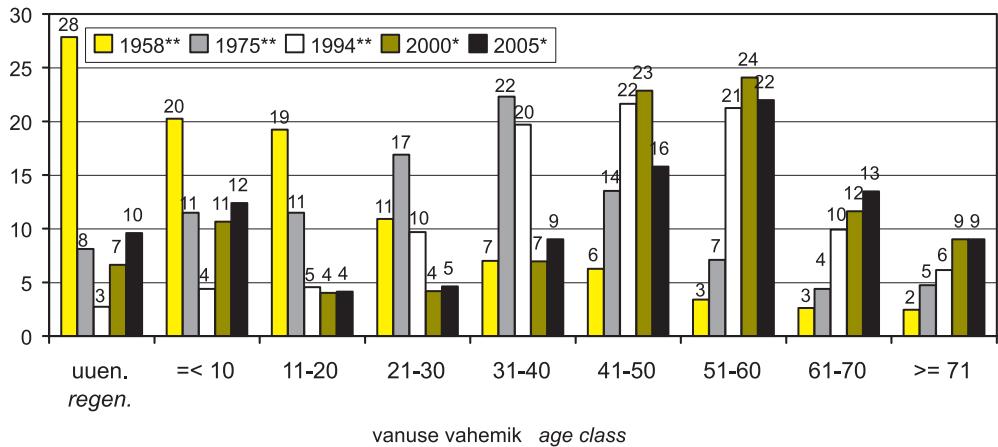
Aasta Year	Näitaja	vanuse vahemik age class										Indicator
		uuend. ala*** under reg. ***	=< 10	11–20	21–30	31–40	41–50	51–60	61–70	71 <=	Kokku Total	
2005*	pindala (ha)	11 600	15 000	5 000	5 600	10 900	19 100	26 600	16 300	10 900	121 000	area (ha)
	osakaal (%)	9,6	12,4	4,1	4,6	9,0	15,8	22,0	13,5	9,0	100,0	share (%)
2000*	pindala (ha)	8 100	13 000	4 900	5 100	8 500	27 900	29 400	14 200	11 000	122 100	area (ha)
	osakaal (%)	6,6	10,6	4,0	4,2	7,0	22,9	24,1	11,6	9,0	100,0	share (%)
1994**	pindala (ha)	859	1 375	1 431	3 042	6 179	6 793	6 669	3 110	1 929	31 387	area (ha)
	osakaal (%)	2,7	4,4	4,6	9,7	19,7	21,6	21,2	9,9	6,1	100,0	share (%)
1975**	pindala (ha)	2 400	3 400	3 400	5 000	6 600	4 000	2 100	1 300	1 400	29 600	area (ha)
	osakaal (%)	8,1	11,5	11,5	16,9	22,3	13,5	7,1	4,4	4,7	100,0	share (%)
1958**	pindala (ha)	7 950	5 780	5 490	3 113	1 998	1 790	968	746	701	28 536	area (ha)
	osakaal (%)	27,9	20,3	19,2	10,9	7,0	6,3	3,4	2,6	2,5	100,0	share (%)

* SMI, ** Lausmetsakorraldus Standwise forest inventory *** Uuendatav ala Under regeneration

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauueenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

pindala osakaal (%)
share from total area (%)

Joonis 1.14.1.1 Haavikute vanuselise jagunemise muutumine
Figure 1.14.1.1 Changing of age distribution of aspen stands

1.14.2 Haavikute metsamaa pindala jagunemine maakonniti vanuse järgi

Distribution of area of aspen stands by age classes in counties

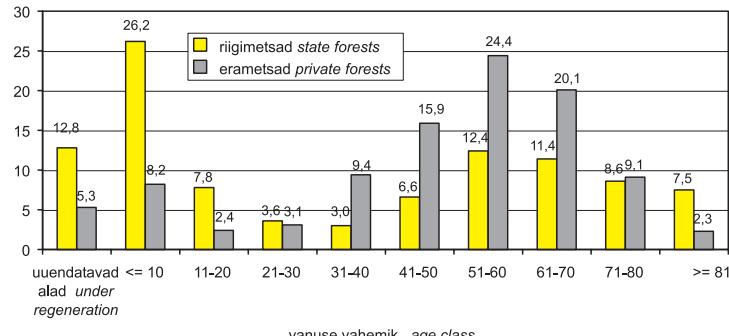
Maakond County	Omandi- vorm	Korraldatud metsamaa pindala (ha) <i>Area with management plans (ha)</i>	vanuse vahemik age class									Ownership category	
			uuend. ala* under reg.*	=< 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80		
			pindala (%)		area (%)								
Harju	riigimets eramets	671 1 040	6,7 2,5	17,0 2,1	6,0 1,9	1,8 2,7	8,0 7,4	8,2 22,1	18,5 33,7	13,9 18,7	8,8 6,6	11,1 2,2	state forest private forest
Hiiu	riigimets eramets	80 582	12,9 3,8	12,2 1,0	1,5 0,4	0,0 2,4	0,9 8,7	11,7 13,8	12,1 24,3	12,3 24,0	16,2 20,3	20,2 1,4	state forest private forest
Ida-Viru	riigimets eramets	2 208 1 546	16,7 9,4	25,1 8,9	4,2 1,4	1,6 2,1	0,8 4,7	5,1 9,2	15,1 22,4	12,4 23,2	9,1 13,1	9,9 5,6	state forest private forest
Jõgeva	riigimets eramets	3 362 1 907	16,7 7,1	24,9 8,1	6,6 2,3	5,2 2,0	2,3 4,3	5,7 13,1	13,7 26,3	10,7 25,9	8,4 9,0	5,7 2,0	state forest private forest
Järva	riigimets eramets	1 190 1 729	15,4 5,8	19,6 7,7	13,2 3,3	3,1 0,9	3,2 3,3	5,5 10,7	16,0 28,0	11,5 24,4	6,4 13,2	6,2 2,7	state forest private forest
Lääne	riigimets eramets	246 2 054	10,1 1,8	17,6 1,5	7,6 0,6	0,7 1,1	9,7 8,7	8,5 20,3	12,6 41,0	19,5 18,6	7,6 5,3	6,1 1,1	state forest private forest
Lääne- Viru	riigimets eramets	1 818 2 224	12,4 6,4	19,3 12,7	4,8 3,3	4,1 1,9	2,1 7,9	6,7 18,0	17,7 23,3	14,1 17,5	11,4 7,7	7,5 1,3	state forest private forest
Põlva	riigimets eramets	1 497 924	11,4 9,0	37,6 14,7	9,4 6,0	5,7 4,0	2,0 7,4	3,2 16,5	7,2 16,5	7,8 16,3	10,5 6,1	5,0 3,5	state forest private forest
Pärnu	riigimets eramets	2 101 3 183	19,2 3,9	23,0 7,9	7,4 1,3	1,1 1,4	1,6 9,7	6,0 13,6	13,0 22,0	10,5 22,3	8,3 14,5	9,8 3,4	state forest private forest
Rapla	riigimets eramets	1 158 1 664	5,9 4,7	19,7 9,2	10,7 2,3	3,5 3,1	6,2 6,3	14,0 13,7	13,7 21,8	13,4 22,8	6,6 13,4	6,4 2,6	state forest private forest
Saare	riigimets eramets	172 4 631	9,3 0,3	7,6 0,8	1,6 1,8	6,0 7,0	20,2 19,3	30,2 19,9	2,2 25,6	6,9 19,4	5,3 4,8	10,6 0,9	state forest private forest
Tartu	riigimets eramets	3 651 1 401	10,5 7,9	34,4 12,1	7,3 4,7	4,5 3,5	3,4 11,8	6,6 17,6	8,6 20,1	11,8 13,4	6,7 7,1	6,2 2,0	state forest private forest
Valga	riigimets eramets	1 331 1 611	12,0 5,3	29,2 16,0	5,9 3,7	4,3 4,1	2,5 8,8	4,2 14,3	15,2 18,1	11,2 17,4	7,5 8,5	8,1 3,7	state forest private forest
Viljandi	riigimets eramets	2 253 2 920	9,8 9,7	26,0 14,7	12,7 1,8	2,0 1,3	3,0 5,3	6,4 13,5	9,1 20,8	9,8 21,7	10,5 8,6	10,6 2,8	state forest private forest
Võru	riigimets eramets	1 404 1 706	9,2 9,0	27,9 10,8	9,0 4,5	5,7 4,9	2,9 11,9	8,9 17,9	10,4 19,1	10,7 13,6	10,1 7,0	5,1 1,2	state forest private forest
Kokku	riigimets eramets	23 140 29 122	12,8 5,3	26,2 8,2	7,8 2,4	3,6 3,1	3,0 9,4	6,6 15,9	12,4 24,4	11,4 20,1	8,6 9,1	7,5 2,3	state forest private forest
<i>Total</i>													

*Uuendatavalala Under regeneration

Allikas: Metsakaitse- ja Metssauenduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

pindala osakaal (%)
share from total area (%)

Joonis 1.14.2.1 Haavikute metsamaa pindala jagunemine vanuse järgi

Figure 1.14.2.1 Distribution of area of aspen stands by age classes

1.15 Hall-lepikute metsamaa pindala jagunemine maakonniti vanuse järgi

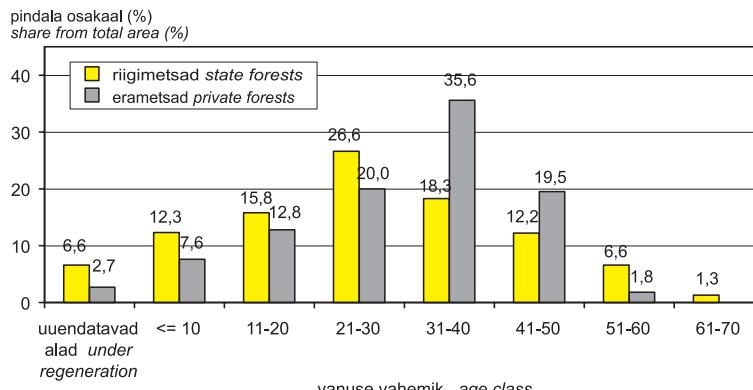
Distribution of area of grey alder stands by age classes in counties

Maakond County	Omandi- vorm	Korraldatud metsamaa pindala (ha) Area with management plans (ha)	uuend. ala* under reg.*	vanuse vahemik age class							Ownership category
				=< 10	11–20	21–30	31–40	41–50	51–60	61–70	
Harju	riigimets eramets	457 4 146	3,4 2,3	9,5 6,1	13,7 14,4	13,5 22,6	33,2 36,5	19,0 16,2	7,4 1,9	0,3	state forest private forest
Hiiu	riigimets eramets	35		0,3	18,8	32,7	23,3	22,4	2,6		state forest private forest
Ida-Viru	riigimets eramets	702 3 503	6,9 3,6	12,5 9,9	15,2 12,0	14,4 15,9	20,7 30,3	10,4 26,1	13,5 2,2	4,7 0,0	state forest private forest
Jõgeva	riigimets eramets	936 7 217	9,8 3,2	12,7 7,8	12,5 11,4	26,1 14,8	16,0 31,6	16,0 28,2	6,3 3,0	0,7 0,0	state forest private forest
Järva	riigimets eramets	669 4 830	3,0 2,7	8,1 9,5	12,1 13,5	40,3 16,9	22,2 30,5	9,1 25,1	4,8 1,9	0,4 0,1	state forest private forest
Lääne	riigimets eramets	115 4 246	2,5 0,4	3,2 4,9	17,1 8,6	21,0 14,5	28,8 52,8	19,3 17,9	8,2 0,8	0,3 0,1	state forest private forest
Lääne- Viru	riigimets eramets	784 7 189	6,0 3,5	17,5 10,1	14,4 16,2	30,8 21,8	12,5 32,5	11,6 14,3	5,9 1,5	1,3 0,1	state forest private forest
Põlva	riigimets eramets	137 1 377	5,5 4,0	2,5 7,4	29,0 13,1	35,8 21,3	17,8 29,6	7,6 19,9	1,2 4,6	0,7 0,1	state forest private forest
Pärnu	riigimets eramets	523 9 539	10,4 1,3	7,7 7,8	18,4 14,4	24,1 19,2	14,9 38,7	15,7 17,2	7,6 1,4	1,3 0,1	state forest private forest
Rapla	riigimets eramets	395 5 085	3,4 1,6	19,9 8,3	15,5 12,7	18,8 17,1	20,9 40,2	11,4 19,3	7,5 0,8	2,6 0,0	state forest private forest
Saare	riigimets eramets	18 425	2,2 0,0	6,7 1,6	1,7 20,3	23,3 32,8	48,9 32,4	17,2 12,8	0,0 0,1	0,0 0,0	state forest private forest
Tartu	riigimets eramets	718 3 455	7,7 2,3	17,1 7,5	25,3 13,1	28,9 23,4	13,1 36,8	5,2 16,1	2,0 0,9	0,7 0,0	state forest private forest
Valga	riigimets eramets	504 5 629	8,8 3,1	12,2 4,8	8,2 14,4	32,1 27,8	21,6 35,5	9,9 13,0	5,6 1,4	1,4 0,1	state forest private forest
Viljandi	riigimets eramets	663 15 323	5,4 3,9	10,0 8,2	19,0 10,1	28,1 18,1	14,2 35,0	13,9 22,0	8,1 2,7	1,1 0,0	state forest private forest
Võru	riigimets eramets	147 4 415	8,6 1,7	11,0 5,0	14,8 14,7	32,9 32,1	15,9 31,3	13,4 14,3	2,9 0,8	0,5 0,0	state forest private forest
Kokku	riigimets <i>Total</i>	6 767 76 414	6,6 2,7	12,3 7,6	15,8 12,8	26,6 20,0	18,3 35,6	12,2 19,5	6,6 1,8	1,3 0,0	state forest private forest

*Uuendataval alla Under regeneration

Allikas: Metsakaitse- ja Metssuuenduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

Joonis 1.15.1 Hall-lepikute metsamaa pindala jagunemine vanuse järgi

Figure 1.15.1 Distribution of area of grey alder stands by age classes

1.16 Metsaregister

Forest Register

Metsavarude arvestuse riiklik register ehk metsaregister asutati Vabariigi Valitsuse 7. oktoobri 1999. a määrusega nr 294 (Avaldamismärge, RTI, 14.10.1999, 75, 706). Registri eesmärk on pidada arvestust metsa pindala, tagavara, paiknevuse ja seisundi üle ning teha andmed põhimääruses sätestatud ulatuses kättesaadavaks huvigruppidele. Metsaregistri andmete volitatud töötaja on Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus. Registri objekt on metsaeraldis, s.o metsaseaduse kohaselt tehtava metsade ülepinnalise inventeerimise käigus eraldi üksusena kirjeldatud, pinnalt terviklik metsaosa.

Metsaregistris on metsakorraldamise käigus kogutud andmed. 2006. aasta seisuga on metsaregistrisse kantud ligi 1,6 miljoni hektari metsamaad, sealhulgas 0,84 miljonit hektarit riigimaad ja 0,72 miljoni ha erametsamaad. Vanemad andmed on pärit aastast 1995. Alates 2004. aasta märtsist kantakse Metsaregistrisse metsakorraldustööde tegevusluba omava isiku poole metsakorraldamistööde käigus kogutud ning Metsakaitse- ja Metsauenduskeskuse poolt kehtestatud andmed (2006. a lõpus oli tegevusluba Riigimetsa Majandamise Keskusel ja üheksal erafirmal). Metsamajanduskavasid koostati varem kas riigihangete raames või omaniku tellimusel. Alates 2007. a ainult omaniku tellimusel. Registriandmete uuendamise aluseks ongi antud majandusüksuse uus metsamajanduskava.

1.16.1 Metsaregistrisse kantud eraldised maakonniti seisuga 31.12.2006

Number of forest subcompartments registered in Forest Register by counties as of 31.12.2006

Maakond County	Eraldis Forest subcompartment		
	Arv Number	Pindala Area (ha)	Keskmne pindala Average area (ha)
Harju	100 692	126 084	1,25
Hiiu	38 309	47 593	1,24
Ida-Viru	94 935	140 597	1,48
Jõgeva	71 363	99 989	1,40
Järva	59 861	85 436	1,43
Lääne	46 207	57 730	1,25
Lääne-Viru	92 825	134 346	1,45
Põlva	69 463	85 074	1,22
Pärnu	134 181	201 134	1,50
Rapla	75 467	101 865	1,35
Saare	56 294	76 486	1,36
Tartu	65 062	93 523	1,44
Valga	82 104	90 634	1,10
Viljandi	102 826	135 468	1,32
Võru	82 435	92 297	1,12
Kokku/Total	1 172 024	1 568 257	1,34

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

**1.16.2 Metsaregistrisse kantud metsamaa eraldiste ja katastriüksuste jagunemine
omandivormi järgi seisuga 31.12.2006**

*Forest subcompartments and cadastral units registered in Forest Register
by ownership categories as of 31.12.2006*

Omandivorm Ownership category	Metsamaa pindala Area of forest land (ha)	Eraldis		Metsaga katastriüksus Cadastral units with forest	
		Arv Number	Keskmine pindala Average area (ha)	Arv Number	Keskmine pindala Average area (ha)
Eramets, füüsiline isiku <i>Private physical person</i>	595 686	588 562	1,01	77 961	7,6
Eramets, juridilise isiku <i>Private juridical person</i>	127 240	121 965	1,04	13 565	9,4
Eramets, ühisomand <i>Private shared ownership</i>	801	858	0,93	92	8,7
Munitsipaalmets <i>Municipal ownership</i>	1 104	1 013	1,09	64	17,3
Muu avalikkööguslik mets <i>Other persons in public law</i>	108	103	1,05	12	9,0
Riigimets, ajutiselt <i>Temporarily in state ownership</i>	1 068	946	1,13	82	13,0
Riigimets, muu <i>State forest, other</i>	15 662	10 146	1,54	163	96,1
Riigimets, RMK <i>State Forest Management Centre</i>	826 586	448 430	1,84	5 777	143,1
Kokku/Total	1 568 257	1 172 024	1,34	97 716	16,0

Allikas: Metsakaitse- ja Meistauenduskeskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

1.16.3 Metsaregistrisse kantud metsamaa pindala ja metsamaaga kinnistute arv seisuga 31.12.2006

Area of forest land and number of holdings with forest land registered in Forest Register as of 31.12.2006

Omandivorm Ownership	Uhik Unit	Pindala vahemik Area class (ha)					Kokku Total		Keskmine Average
		<1ha	1-5ha	5-10ha	10-20ha	20-50ha	50-100ha	>100ha	
Eramets, füsilise isiku	Pindala/Area (ha)*	3133	92387	152222	179475	142564	20311	5594	595686
Private physical/person	Av/Number**	5931	31982	21507	13179	5007	321	34	77961
Eramets, juridilise isiku	Pindala/Area (ha)	386	14167	28826	38354	35558	7480	2669	127240
Private juridical/person	Av/Number	706	4705	4019	2790	1208	117	20	13565
Eramets, ühisomand	Pindala/Area (ha)	6	94	135	265	234	68		8,7
Private shared ownership	Av/Number	12	35	18	18	8	1		92
Munitsipaalmets	Pindala/Area (ha)	2	49	152	73	313	240	276	1104
Municipal ownership	Av/Number	4	18	20	5	11	4	2	64
Muu avalik-õiguslik mets	Pindala/Area (ha)	1	5	26	36	40			108
Other persons in public law	Av/Number	2	3	3	3	1			12
Riigimets, autiselt	Pindala/Area (ha)	1	53	262	292	181	67	212	1068
Temporarily in state ownership	Av/Number	1	16	34	22	7	1	1	13,0
Riigimets, muu	Pindala/Area (ha)	3	85	300	317	640	1052	13266	15662
State forest, other	Av/Number	5	31	42	24	19	14	28	163
Riigimets, RMK	Pindala/Area (ha)	283	2151	3268	8223	30772	56376	725513	826586
State Forest Management Centre	Av/Number	572	869	453	571	937	782	1593	5777
Kokku	Pindala/Area (ha)	3815	108992	185191	227034	210101	85594	747529	1568255
Total	Av/Number	7233	37659	26096	16612	7198	1240	1678	97716

*Metsaregistrisse kantud metsamaa pindala Area of forest land registered in Forest Register

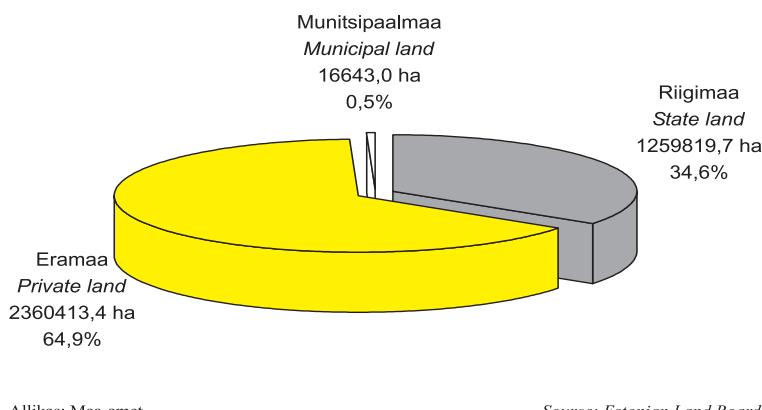
**Metsamaaga kinnistute arv Metsaregistris Number of holdings with forest land in Forest Register
Alikas: Metsakaitse- ja Metsaundustuskus, Metsaregister

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Forest Register

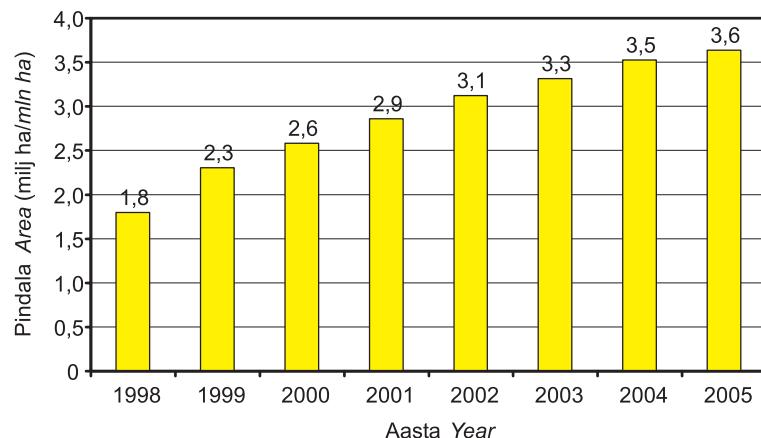
2. METSAOMAND FOREST OWNERSHIP

2.1 Maareform *Land reform*

2005. aasta 31. detsembri seisuga oli maakatastris registreeritud maade üldpindala 3 636 876,2 ha. Seega on maareform lõppenud 84% Eesti pindalal. Eraomandis oleva maa pindala on 2 360 413,4 ha, riigimaa pindala 1 259 819,8 ha ja munitsipaalmaa pindala 16 643,0 ha. Vaatamata sellele, et suur osa maad on maakatastris registreerimata, on maareformi tempo viimastel aastatel pidurdunud.

Joonis 2.1.1 Maakatastris registreeritud maa pindala omandivormi järgi seisuga 31.12.2005
Figure 2.1.1 Distribution of land (registered in cadastral register) by ownership categories as of 31.12.2005

Allikas: Maa-amet

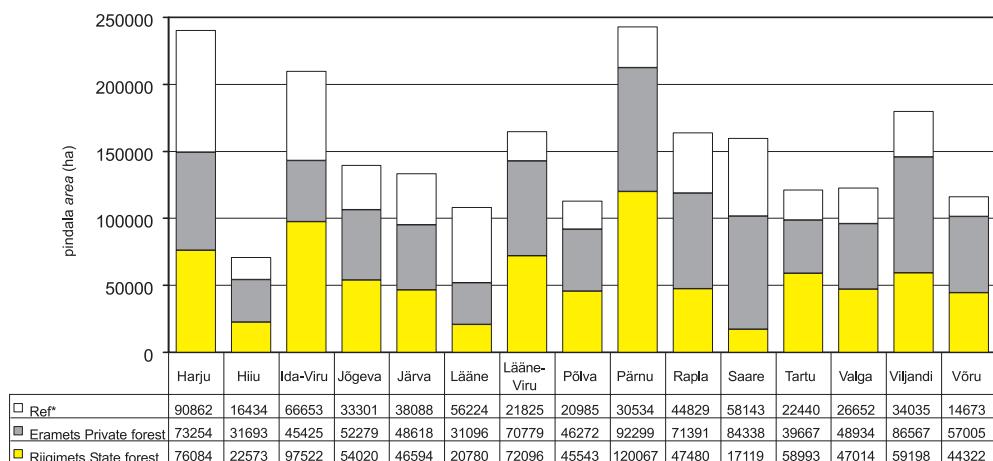
Source: Estonian Land Board

Joonis 2.1.2 Maakatastris registreeritud maa pindala aastail 1998–2005**Figure 2.1.2 Area of land registered in Cadastral Register in 1998–2005**

Metsamaa pindala Eesti maafondis on SMI andmetel 2,264 miljonit hektarit, mis moodustab 51,8% Eesti pindalast (ilma Peipsi järvetä). Maakatastri andmetel oli sellest 1. jaanuari seisuga 2006 maakatastris registreeritud 1 863 159,5 hektarit ehk 82,3%. Seega on maareform metsamaade osas kulgenud samas tempos kogu maareformiga ning maakatastrisse veel kandmata metsamaa pindala on umbes 400 000 hektarit.

Maakatastri andmetel on registreeritud metsamaast eraomandis 879 615,2 ha, munitsipaalomandis 2 543,9 ha ning riigi omandis 981 000,4 ha.

Perioodil 31.12.2004 kuni 31.12.2005 on maakatastris registreeritud erametsade pindala suurenenud vaid 27 975 ha võrra, mis tähendab, et sarnase tempo jätkumisel kuliks maareformi lõpuni veel vähemalt 15 aastat ja kasutamata jäääks umbes 2 miljonit m³ või ligikaudu 1 miljardi krooni eest puitu aastas.

*Reformimata metsamaa Forest land subject to privatization

Allikas: SMI 2004, Metsakaitse-ja Metsauenduskeskus, Maa-amet

Source: NFI 2004, Centre of Forest Protection and Silviculture, Estonian Land Board

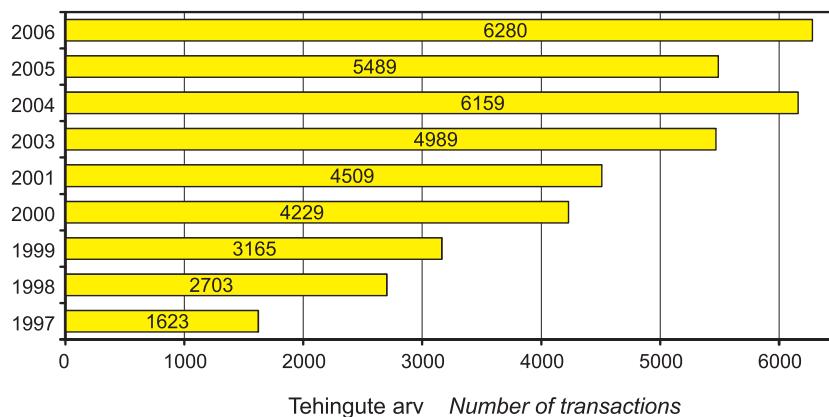
Joonis 2.1.3 Metsamaa jaotus omandivormi järgi maakonniti seisuga 31.12.2005**Figure 2.1.3 Distribution of forest land area by ownership categories in counties as of 31.12.2005**

Kuna RMK annab oma halduses oleva metsamaa suuruseks 816 000 ha peaks maakatastri andmetest tulenevalt jääma teiste riigi institutsioonide halduses oleva metsamaa pindalaks ligikaudu 165 000 ha. Kuna peale RMK on riigi omandis oleva metsamaa valdused marginaalsed, siis ei saa maakatastri andmeid riigimaade kõlvikulise jaotuse osas pidada adekvaatseteks ning reformimata metsamaa pindala on vähemalt 100 000 ha võrra suurem ehk vähemalt 500 000 ha.

2.2 Tehingud metsaga

Transactions with forest

Maaturg oli endiselt aktiivne ka 2006. aastal. Maatulundusmaaga tehtud tehingute prognoositav üldarv (kolme kvartali andmetele tuginedes) ületab mõõdukalt möödunud aastate taseme.

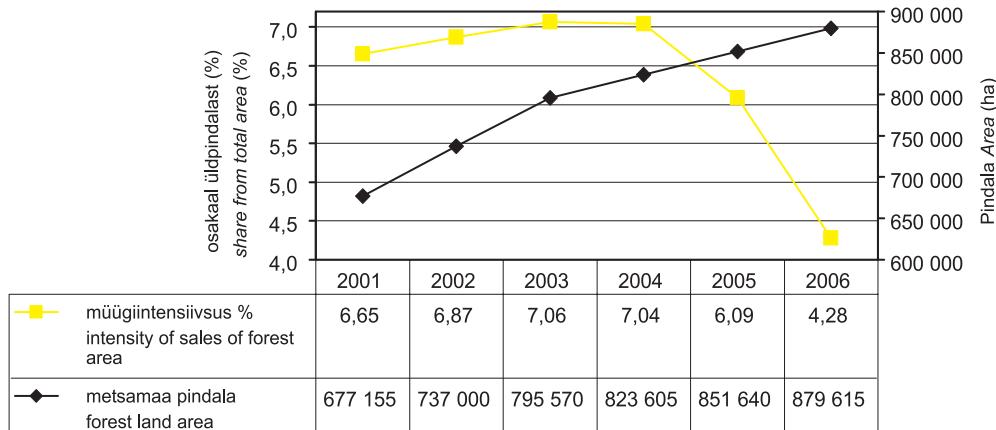

Allikas: Maa-amet

Source: Estonian Land Board

Joonis 2.2.1 Maatulundusmaaga tehtud tehingute arv aastail 1997–2006
Figure 2.2.1 Number of transactions of profit yielding land in 1997–2006

Maatulundusmaa tehingute kootseisus müüdud metsamaa üldpindala 2006. aastal on eeldatavalta 37 652 hektarit, mida on ligemale 20 000 hektarit vähem, võrreldes metsamaade turu kõrgperioodiga 2004. aastal, mil aasta jooksul vahetas omanikku 57 982 hektarit metsa.

Allikas: Maa-amet

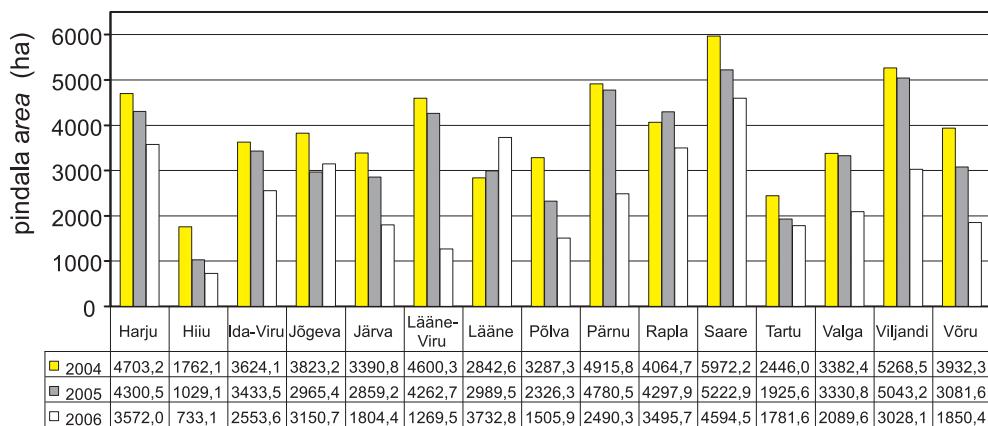
Source: Estonian Land Board

Joonis 2.2.2 Maakatastris registreeritud erametsade pindala ja metsamaade turu intensiivsus aastatel 2001–2006

Figure 2.2.3 Area of private forest land (registered in cadastral register) and intensity of sales of forest land in 2001–2006

Aktiivsuse langus metsamaade turul oli prognoositav seoses maareformi aeglustumisega ning sealabi tsiviilkäibesse jõudva metsa pindala kokkukuivamisega. Samas ei saa 4,28%-list turuaktiivsust pidada veel normalseks ning reformi venimisel võib eeldada turuaktiivsuse langust 3%-ni, kus see peaks ka stabiliseeruma.

Maakondade lõikes võib täheldada turuaktiivsuse tuntavat langust just nendes maakondades, kus reform on sisuliselt lõppenud, seevastu näiteks Saare või Harju maakonnas, kus reform on veninud, on ka metsamaade turg endiselt aktiivne. Vaid Jõgeva ja Lääne maakonnas sooritati 2006. aastal metsaga rohkem tehinguid kui 2005. aastal.

Allikas: Maa-amet

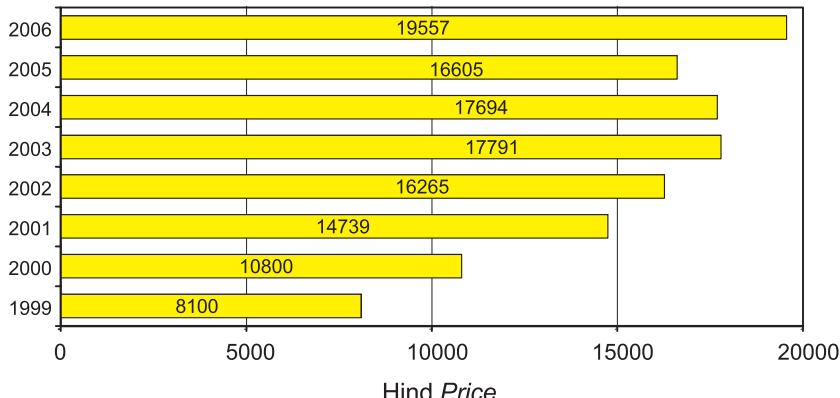
Source: Estonian Land Board

Joonis 2.2.3 Müüdud metsamaa pindala maakondade järgi aastatel 2004–2006

Figure 2.2.3 Area of sold forest land by counties in 2004–2006

2007. aasta algusest kehtima hakanud uue metsaseaduse mõju metsaturule on raske prognoosida, kuid eeldatavalalt toob see kaasa lühiajalise elavnemise just järelturul, mille möödudes peaks saabuma rahulikum periood, kus metsaomand saavutab kindlamad piirid, ja kujuneb välja ka stabilise omanikkond.

Turul kaubeldava metsamaa keskmne hind oli 2006. aastal eelnevate aastatega vörreldes mõnevõrra kõrgem. Keskmineks hektari metsa müügihinnaks oli 19 557 krooni.

Allikas: Maa-amet

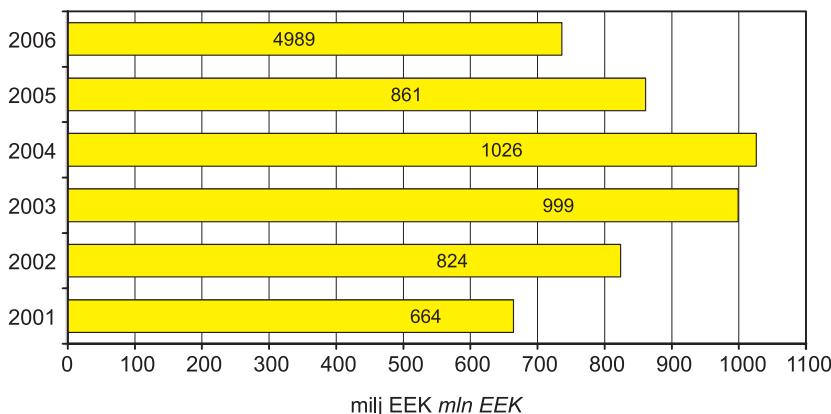
Source: Estonian Land Board

Joonis 2.2.4 Metsakinnisvara keskmne turuhind (kr/ha) aastail 1999–2006

Figure 2.2.4 Average market price (EEK/ha) of private forest holdings in 1999–2006

2006. aasta katsed analüüsida metsamaade hindu turul näitasid, et Eesti metsade keskmistele parameetritele vastavate kinnistute metsamaa müügihind kõikus 30 000–40 000 krooni vahel hektari kohta. Metsamaa statistilise keskmise müügihinna ligemale kahekordne vahe normaal-metsa müügihinnaga viitab tuntavale järelturu mõjule hinnakujunduses. Ehk teisisõnu on läbiraiutud kinnistute osakaal määrama tähtsusega keskmise metsamaa turuhinna kujunemisele.

Metsamaade turu rahaline maht 2006. aastal oli 736 miljonit krooni, mis on märkimisväärne vörreldes kasvõi RMK ligikaudu 1 miljardi krooni suuruse üldkäibega aastas.

Allikas: Maa-amet

Source: Estonian Land Board

Joonis 2.2.5 Metsamaa turu rahaline maht aastatel 2001–2006

Figure 2.2.5 Total value of transactions with forest land in 2001–2006

2.3 Maakatastris registreeritud katastriüksuste arv ja pindala (ha) seisuga 31.12.2005

Number and area of cadastral units registered in cadastral register as of 31.12.2005

Maakond County	Omandi liik	Maakatastris registreeritud katastriüksused <i>Registered cadastral units</i>		Katastrisse kantud metsaga katastriüksused <i>Registered cadastral units with forest land</i>			Type of ownership
		Arv Number	Pindala Area	Arv Number	Pindala Area	sh metsamaa of this forest land	
Harju	Kokku	112 174	323 669	15 418	249 464	155 409	<i>Total</i>
	Eramaa			13 037	125 669	73 254	<i>Private</i>
	Munitsipaalmaa			55	1 298	435	<i>Municipal</i>
	Riigimaa			2 326	122 498	81 720	<i>State</i>
Hiiu	Kokku	12 331	87 115	6 748	74 855	60 485	<i>Total</i>
	Eramaa			6 207	45 077	31 693	<i>Private</i>
	Munitsipaalmaa			16	83	53	<i>Municipal</i>
	Riigimaa			525	29 695	28 739	<i>State</i>
Ida-Viru	Kokku	34 768	266 425	6 940	213 092	161 527	<i>Total</i>
	Eramaa			6 098	65 574	45 425	<i>Private</i>
	Munitsipaalmaa			14	324	285	<i>Municipal</i>
	Riigimaa			828	147 194	115 817	<i>State</i>
Jõgeva	Kokku	23 934	228 059	8 772	167 698	115 148	<i>Total</i>
	Eramaa			7 982	93 696	52 279	<i>Private</i>
	Munitsipaalmaa			14	531	135	<i>Municipal</i>
	Riigimaa			776	73 471	62 734	<i>State</i>
Järva	Kokku	21 039	213 715	8 274	153 583	100 963	<i>Total</i>
	Eramaa			7 090	84 209	48 618	<i>Private</i>
	Munitsipaalmaa			11	60	36	<i>Municipal</i>
	Riigimaa			1 173	69 314	52 310	<i>State</i>
Lääne	Kokku	21 860	184 713	5 997	115 236	60 854	<i>Total</i>
	Eramaa			4 932	56 138	31 096	<i>Private</i>
	Munitsipaalmaa			8	99	34	<i>Municipal</i>
	Riigimaa			1 057	58 999	29 724	<i>State</i>
Lääne-Viru	Kokku	34 328	310 286	12 709	231 748	161 929	<i>Total</i>
	Eramaa			11 318	128 661	70 779	<i>Private</i>
	Munitsipaalmaa			29	412	241	<i>Municipal</i>
	Riigimaa			1 362	102 674	90 908	<i>State</i>
Põlva	Kokku	23 111	194 376	9 970	155 187	97 416	<i>Total</i>
	Eramaa			9 122	97 146	46 272	<i>Private</i>
	Munitsipaalmaa			25	151	80	<i>Municipal</i>
	Riigimaa			823	57 890	51 064	<i>State</i>

2.3 JÄRG

CONTINUATION

Maakond County	Omandi liik	Maakatastris registreeritud katastriüksused <i>Registered cadastral units</i>			Katastrisse kantud metsaga katastriüksused <i>Registered cadastral units with forest land</i>			Type of ownership
		Arv Number	Pindala Area	Arv Number	Pindala Area	sh metsamaa of this forest land		
Pärnu	Kokku	41 674	421 100	12 857	342 192	252 064	Total	
	Eramaa			11 857	160 816	92 299	Private	
	Munitsipaalmaa			48	801	403	Municipal	
	Riigimaa			952	180 576	159 362	State	
Rapla	Kokku	26 853	239 515	9 573	192 436	126 209	Total	
	Eramaa			8 808	116 452	71 391	Private	
	Munitsipaalmaa			11	178	107	Municipal	
	Riigimaa			754	75 806	54 712	State	
Saare	Kokku	39 062	225 004	19 221	170 654	116 420	Total	
	Eramaa			16 983	132 348	84 338	Private	
	Munitsipaalmaa			23	255	137	Municipal	
	Riigimaa			2 215	38 051	31 946	State	
Tartu	Kokku	45 017	253 821	8 418	171 211	97 428	Total	
	Eramaa			7 615	89 651	39 667	Private	
	Munitsipaalmaa			16	138	53	Municipal	
	Riigimaa			787	81 423	57 709	State	
Valga	Kokku	17 693	182 906	6 962	156 113	100 188	Total	
	Eramaa			6 305	98 352	48 934	Private	
	Munitsipaalmaa			23	585	402	Municipal	
	Riigimaa			634	57 176	50 852	State	
Viljandi	Kokku	27 667	307 668	11 458	261 822	151 925	Total	
	Eramaa			10 464	167 015	86 567	Private	
	Munitsipaalmaa			18	167	67	Municipal	
	Riigimaa			976	94 641	65 292	State	
Võru	Kokku	23 135	198 505	10 693	168 914	105 196	Total	
	Eramaa			9 868	112 645	57 005	Private	
	Munitsipaalmaa			17	126	78	Municipal	
	Riigimaa			808	56 142	48 113	State	
Kokku	Kokku	504 646	3 636 876	154 010	2 824 205	1 863 160	Total	
	Eramaa			137 686	1 573 448	879 615	Private	
	Munitsipaalmaa			328	5 207	2 544	Municipal	
	Riigimaa			15 996	1 245 550	981 000	State	

Allikas: Maa-amet

Source: Estonian Land Board

3. RAIED *FELLINGS*

3.1 Ülevaade raietest *Review of fellings*

Eesti metsades raiuti 2005. aastal 5,12 miljonit m^3 puitu; sellest vähem raiuti viimati 1997. aastal. Võrreldes 2004. aastaga vähenes puiduraie 2005. aastal 32,9% võrra. Seoses jaanuaritormiga suurennes sanitaarraite võrreldes eelmise aastaga ligi kolm korda. 2005. aastal raiuti sanitaarraiega 1,19 miljonit m^3 puitu, mis moodustas kogu raiemahust tervelt 23,3%. Kõik ülejäänud raieliigid vähenesid tuntavalt: uuendusraie 41,3%, valikraie 89,3%, valgustusraie 19,8%, harvendusraie 63,2%, muud raiied 17,5% raiete kogumahust. Raiete pindala jäi 2005. aastal peaegu samaks võrreldes eelmise aastaga, metsa raiuti 129 721 ha, mis on vaid 1,8% vähem 2004. aastast.

Raiete üldamahust moodustas 2005. aastal uuendusraie 61,1%, hooldusraie 37,2% ning valikraied ja muud raiied 1,6%.

Raiemaht kasvas alates 1993. aastast kuni 2003. aastani pidevalt. Kui 2004. aastal langes raiemaht minimaalselt, siis 2005. aastal oli mahu vähenemine järsk. Viimati oli aastane raiemaht alla 6 miljoni m^3 1997. aastal. Kui raiete kogupindala jäi samale tasemele eelmise aastaga, siis uuendusraie pindala langes samuti samale tasemele, mis oli 1997. aastal.

Riigimetsas oli raiete maht 2005. aastal 2,3 miljonit m^3 ning pindala 44 888 ha, võrreldes eelmise aastaga vähenes maht 9% ja suurennes pindala 31%. Raieliigiti moodustas 2005. aastal uuendusraie 59%, hooldusraie 38% ning valikraied ja muud raiied 3% raiemahust. Raiemahud on riigimetsas alates 1995. aastast olnud pidevalt alla riigimetsade keskmise juurdekasvu. Riigimetsas raiutud puidu osakaal riigimetsa üldtagavarast oli 2005. aastal 1,3%, olles viimaste aastate keskmisest (1,6–1,8%) natuke madalam. Väljaraiet tehti riigimetsas 2005. aastal raieliigiti: uuendusraiet 246 m^3/ha (sellest lageraiet 258 m^3/ha), harvendusraiet 52 m^3/ha , valgustusraiet 12 m^3/ha , sanitaarraiget 20 m^3/ha , valikraiget 19,3 m^3/ha .

Erametsas raiuti 2005. aastal 2,76 miljonit m^3 , raiete pindala oli 81 797 ha, langedes võrreldes eelmise aastaga vastavalt 45,1% ja 2,2%. Raieliigiti moodustas 2005. aastal uuendusraie 63%, hooldusraie 36% ning valikraied ja muud raiied 1% raiemahust. Raie erametsades langes samale tasemele 1998. aastaga. Oodatult on võrreldes eelneva aastaga suurenenud sanitaarraie (2,4 korda), olles ülekaalukalt viimase kümne aasta suurim. Sanitaarraite moodustas koguraiemahust 36%. Väljaraiet tehti erametsas 2005. aastal raieliigiti: uuendusraiet 141 m^3/ha (sellest lageraiet 176 m^3/ha), harvendusraiet 33 m^3/ha , valgustusraiet 4 m^3 , sanitaarraiget 12 m^3/ha , valikraiget 25 m^3/ha ; see jäab tunduvalt alla riigimetsade samadele näitajatele.

Muudel maadel (ebaseaduslikult võõrandatud, peremeheta, haridusasutuste valduses olev, munitsipaal- jm maa) raiuti 2005. aastal 0,09 miljonit m^3 , raiete pindala olid vastavalt 3 036 ha. Raieliigiti moodustas 2004. aastal uuendusraie 31%, hooldusraie 63% ning valikraied ja muud raiied 6% raiemahust.

Maakondadest raiuti 2005. aastal kõige rohkem Viljandimaal 787 565 m³ (15%), Pärnumaal 764 148 m³ (15%), Ida-Virumaal 399 710 m³ (8%) ja Valgamaal 365 715 (7%). Väiksemad raiemahud olid Hiiumaal 96 360 m³ (2%), Läänemaal 123 430 (2%) m³ ja Saaremaal 192 680 m³ (4%). Ajavahemikus 1993–2005 on raiete kogumahud maakondades jagunenud järgmiselt: Pärnumaal 15,4%, Viljandimaal 10,6%, Lääne-Virumaal 8,5%, Ida-Virumaal 8,2%, Põlvamaal 7,3%, Jõgevamaal 7,1%, Tartumaal 7,0%, Raplamaal 6,8%, Võrumaal 6,3%, Järvamaal 6,1%, Valgamaal 5,9%, Harjumaal 4,5%, Hiiumaal 2,1%, Saaremaal 2,2%, Läänemaal 1,9%.

3.1.1 Raiete intensiivsus aastail 1995–2005 (m³/ha/a)

Intensity of fellings in 1995–2005 (m³/ha/year)

Omandi-vorm Ownership	Raie intensiivsus										Felling intensity (m ³ /ha/a)										
	Uuendusraie										Final felling										
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2005	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Riigimets State forest	1,75	1,98	2,18	2,12	2,33	2,37	2,29	2,36	2,25	1,63											
Eramets Private forest	2,31	3,12	5,48	4,90	5,07	4,34	4,20	3,99	4,51	1,99											
	Hooldus- ja muud raied																				
	Maintenance and other felling																				
Riigimets State forest	1,85	1,50	1,50	1,40	1,26	1,15	1,05	1,18	1,19	1,00											
Eramets Private forest	4,12	2,27	2,77	2,60	2,20	1,74	1,62	1,44	1,49	1,14											
	Kokku raied Total fellings																				
Riigimets State forest	3,60	3,48	3,68	3,52	3,59	3,52	3,32	3,543	3,44	3,01											
Eramets Private forest	6,44	5,39	8,25	7,49	7,27	6,09	5,82	5,43	5,99	5,89											

Allikas: Statistikaamet, Maa-amet

Source: Statistical Office of Estonia, Estonian Land Board

3.2 Raiendmete päritolu

Sources of felling data

Punktides 3.1, 3.3 ja 3.4 toodud raiete koondandmed on koostanud Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus (MMK) Riigimetsa Majandamise Keskuse, maakonna metsaametite (Metsaameti likvideerimise järel alates 2000. aasta jaanuarist maakonna keskkonnateenistuste) ning muude metsavaldjate poolt esitatud andmete põhjal. Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) esitas teostatud raiete kohta koondandmed maakonniti. Maakonna keskkonnateenistused aga edastasid andmed erametsomanike (ka õigusvastasel võõrandatud ja peremeheta maade kohta) poolt keskkonnateenistusele saadetud metsateatiste põhjal. Alates 2001. a edastab Keskonnaministeerium koondandmestiku Eesti Statistikaametile (ESA). Varasematel aastatel edastsid andmeesitjad andmed otse ESA-le.

Metsateatise on metsaomanik kohustatud edastama oma kinnisasja asukohajärgsele keskkonnaministeeriumi maakonna keskkonnateenistusele. Teatis sisaldbandmeid kavandatud raie liikidest, metsauuendustöödest, metsakuivendussüsteemide ja metsateede ehitamisest ja uuendamisest (nende tööde käigus loodus- ja muinsuskaitse nõuetega tagamisest) ning metsakahjustustest. Seega ei näita punktides 3.3–3.4 toodud erametsade raiete andmed teostatud raieid vaid erametsaomanike kavatsusi metsa raiuda. Võimalik on olukord, kus sama metsaosa kohta esitatakse eri aastatel mitu metsateatist, metsateatist jäetakse üldse esitamata, raiutakse kas rohkem või vähem kui metsateatisse märgitud või esitatakse teatisega sihilikult valeandmeid kavandatud tööde osas.

Peatükis 3.5 on toodud raiete andmed statistilise metsainventeerimise meetodil. SMI korral saadakse tulemused juhuslikkust tagava süsteemiga paigutatud väikese pindalaga proovialadel kogutud mõõtmisandmete üldistamise teel. Tulemuseks on punkthinnangud üldkogumi eri parameetritele, sealhulgas leitakse hinnangud ka teostatud raietele – raiete ja uuenemise kirjeldused antakse traktidel (proovitükkide kobaratel) iga 100 meetri tagant. Raiehooajaks loetakse ajavahemikku 1. maist 30. aprillini, st kalendriaasta raiete hinnangud sisaldavad kahe aasta raiete mõõtmistulemusi, mõlemaid osaliselt. Raiutud puidu koguse hindamiseks klüpatakse proovitükkidel mõõdunud raiehooaja kännud.

SMI käigus hinnatud raiemahud erinevad ESA poolt kogutud andmetest nii raiete pindalade kui ka mahtude osas. Kui lageraie osas jäavat ESA esitatud pindala ja raiemaht Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse (MMK) poolt teostatud SMI hinnangute usalduspiiridesse või nende lähedusse, siis harvendusraiete osas on ESA järgi pindala suurem ning maht tunduvalt väiksem kui MMK vastavad hinnangud. Raiete kogupindala osas on ESA näitajad tunduvalt suuremad ning mahtude osas oluliselt väiksemad kui SMI hinnangud. 2003. ja 2004. aastal on märgatav eri allikatest pärinevate raiemahtude erinevuse vähenemine. Eeltoodust tulenevalt erinevad oluliselt ka väljaraie hinnangud, mis SMI järgi on tunduvalt suuremad kui ESA koondandmed näitavad. Seda, et ESA poolt avaldatavad raiemahu näitajad on tegelikkusest madalamad, kinnitavad ka muud kaudsed allikad (puidutööstuses kasutatava puidukoguse ning puidu ja puittoode väliskaubanduse andmete põhjal leitav arvestuslik kasutatud puidukogus, keskkonnateenistuste metsaspetsialistide kogemused metsateatistega esitatud planeeritud raiete andmete võrdlemisel teostatud raiete näitajatega).

Kui Riigimetsa Majandamise Keskuse raieteandmed kajastavad tegelikkust üsna täpselt, ja kui arvestada, et muude metsavalda jate (va erametsaomanike) osakaal on raiemahus väike, siis suurim erinevus tekib erametsaomanike osas. Ilmselt on metsateatistega esitatav planeeritud raie kogus tunduvalt väiksem kui tegelikkuses raiutakse, iseloomulikuks näiteks on siin harvendusraied kus SMI järgi väljaraie on juba mõistlikust tasemest kõrgem, samas kui ESA andmetel raiutakse hektarilt ligi kolm korda vähem. Seega on mõistlik mõlemast allikast pärit raielandmeid silmas pidada. ESA andmed annavad parema võimaluse hinnata raiete struktuuri maakonni ning jälgida pikaajalisi muutusi, SMI aga aitab paremini hinnata raiete kogumahtusid.

3.3 Raiet 1993–2005 raieliigiti maakondades

Fellings in 1993–2005 by felling types in counties

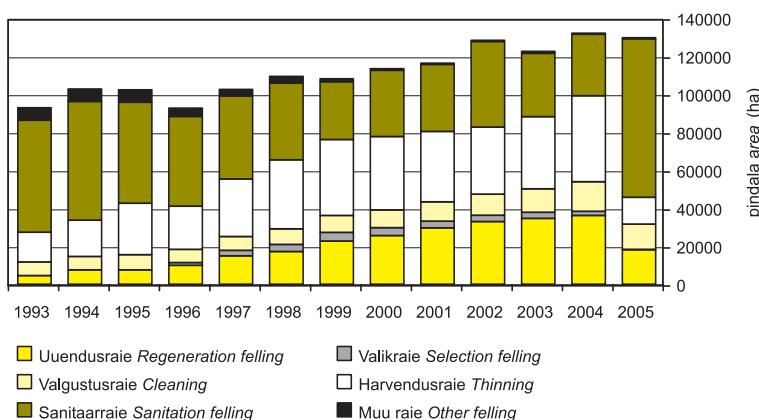
3.3.1 Raiete pindala raieliigiti aastail 1993–2005 ja maakonniti aastal 2005 (ha)

Felling area by felling types in 1993–2005 and by counties in 2005 (ha)

Maakond County	Uuendusraie Regener- ration felling	Valikraie Selection felling	Hooldusraie Maintenance felling				Muu raie Other fettings	Kokku Total
			valgustus- raie cleaning	harvendus- raie thinning	sanitaar- raie sanitation	kokku total		
Harju	868	641	18	375	759	2 045	3 179	82 4 148
Hiiu	381	325	4	202	518	659	1 379	29 1 792
Ida-Viru	1 355	1 121	6	1 648	1 397	1 162	4 207	97 5 665
Jõgeva	1 472	1 226	5	821	1 070	3 892	5 784	15 7 274
Järva	1 218	974	34	712	741	3 232	4 685	34 5 971
Lääne	597	423	3	245	752	906	1 903	30 2 533
Lääne-Viru	1 295	1 070	7	1 277	732	2 335	4 344	48 5 694
Põlva	863	700	3	1 213	1 001	3 292	5 507	8 6 381
Pärnu	1 951	1 392	92	2 273	1 721	19 108	23 102	60 25 205
Rapla	1 351	1 082	3	707	821	2 987	4 516	28 5 898
Saare	1 013	650	18	163	1 379	5 363	6 905	64 7 999
Tartu	1 083	879	25	1 017	1 101	4 507	6 626	17 7 751
Valga	1 136	880	3	835	628	9 614	11 076	31 12 247
Viljandi	2 403	2 170	1	1 129	672	17 038	18 839	68 21 311
Võru	1 075	701	6	680	818	7 230	8 728	43 9 853
Kokku 2005	18 061	14 235	228	13 298	14 110	83 370	110 779	654 129 721
Total								
2004	36 084	23 115	2 228	15 506	45 334	32 329	93 168	616 132 097
2003	34 554	22 696	3 207	12 393	37 922	33 300	83 615	1 173 122 549
2002	32 934	23 938	3 281	11 128	35 283	44 994	91 405	744 128 364
2001	29 616	21 685	3 449	10 209	37 021	35 338	82 568	659 116 292
2000	25 580	19 553	4 065	9 405	38 609	34 812	82 826	920 113 391
1999	22 601	18 796	4 571	8 906	40 039	30 340	79 285	1 732 108 189
1998	17 134	...	3 703	8 174	36 319	40 440	84 933	3 579 109 349
1997	14 889	...	2 893	7 228	30 314	43 715	81 257	3 457 102 496
1996	9 836	...	1 457	6 938	22 715	47 294	76 947	4 418 92 658
1995	7 507	...	...	7 963	27 070	53 141	88 174	6 634 102 315
1994	7 450	...	...	7 038	19 183	62 387	88 608	6 673 102 731
1993	4 458	...	...	7 205	15 592	58 982	81 779	6 627 92 864

Allikas: Statistikaamet, Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Statistical Office of Estonia, Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 3.3.1.1 Raiete pindala raieliigiti aastail 1993–2005

Figure 3.3.1.1 Felling area by felling types in 1993–2005

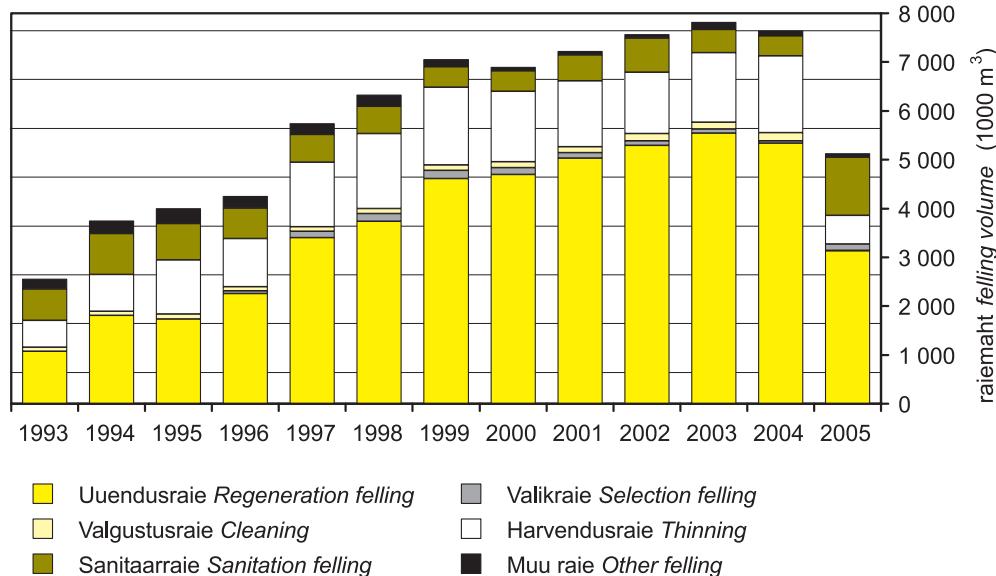
3.3.2 Raiemaht raieliigiti aastail 1993–2005 ja maakonniti aastal 2005 (m^3)

Felling volume by felling types in 1993–2005 and by counties in 2005 (m^3)

Maakond County	Uuendusraie Regener- ation felling	sellest lageraie of this clear felling	Valikraie Selection felling	Hooldusraie Maintenance felling				Muu raie Other fellings	Kokku Total
				valgustus- raie cleaning	harvendus- raie thinning	sanitaar- raie sanitation	kokku total		
Harju	142 872	124 405	718	3 120	32 957	19 566	55 643	8 809	208 042
Hiiu	65 656	63 099	125	1 482	18 143	6 562	26 187	4 392	96 360
Ida-Viru	275 938	261 424	261	16 206	76 230	10 909	103 345	20 166	399 710
Jõgeva	255 055	244 721	107	9 823	37 285	50 370	97 478	345	352 985
Järva	210 571	195 555	184	6 824	33 761	51 096	91 681	2 988	305 424
Lääne	85 394	76 331	75	2 703	26 045	6 780	35 528	2 433	123 430
Lääne-Viru	233 583	223 137	251	12 450	35 942	25 120	73 512	3 553	310 899
Põlva	200 331	189 067	40	11 825	42 776	33 793	88 394	803	289 568
Pärnu	303 240	286 470	1 866	21 290	64 758	364 901	450 949	8 093	764 148
Rapla	212 094	196 295	305	9 371	30 906	27 776	68 053	3 731	284 183
Saare	106 826	90 828	217	1 365	50 077	30 989	82 431	3 207	192 680
Tartu	214 959	196 422	580	10 704	46 564	49 704	106 972	2 199	324 710
Valga	186 895	170 569	55	8 853	22 769	142 746	174 367	4 397	365 715
Viljandi	439 468	424 878	31	14 488	24 391	298 135	337 014	11 052	787 565
Võru	198 812	174 967	236	6 292	35 827	74 001	116 120	4 002	319 170
Kokku 2005	3 131 693	2 918 169	5 051	136 796	578 430	1 192 448	1 907 675	80 170	5 124 589
Total									
2004	5 332 435	4 675 065	46 996	170 543	1 573 894	411 827	2 156 264	97 148	7 632 843
2003	5 545 131	4 757 736	77 769	137 917	1 428 497	476 637	2 043 051	144 603	7 810 554
2002	5 288 901	4 809 624	90 445	148 119	1 263 591	693 563	2 105 273	74 112	7 558 731
2001	5 032 401	4 598 173	109 332	124 022	1 341 956	539 822	2 005 800	69 599	7 217 132
2000	4 696 226	4 341 611	137 269	119 427	1 447 853	418 714	1 985 994	72 491	6 891 980
1999	4 610 234	4 279 870	167 642	111 314	1 591 807	420 137	2 123 258	148 165	7 049 299
1998	3 733 537	...	155 213	105 942	1 538 315	555 096	2 199 353	230 967	6 319 070
1997	3 398 059	...	133 271	91 818	1 318 149	573 634	1 983 601	222 239	5 737 170
1996	2 257 986	...	55 587	83 342	986 638	616 853	1 686 833	250 332	4 250 738
1995	1 731 088	...	...	100 589	1 109 121	745 906	1 955 616	306 042	3 992 746
1994	1 809 879	...	...	83 423	748 926	842 320	1 674 669	260 835	3 745 383
1993	1 074 170	...	...	82 923	543 814	647 904	1 274 641	198 836	2 547 647

Allikas: Statistikaamet, Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Statistical Office of Estonia, Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 3.3.2.1 Raiemaht raieliigiti aastail 1993–2005

Figure 3.3.2.1 Felling volume by felling types in 1993–2005

3.3.3 Keskmise raiemaht hektari kohta

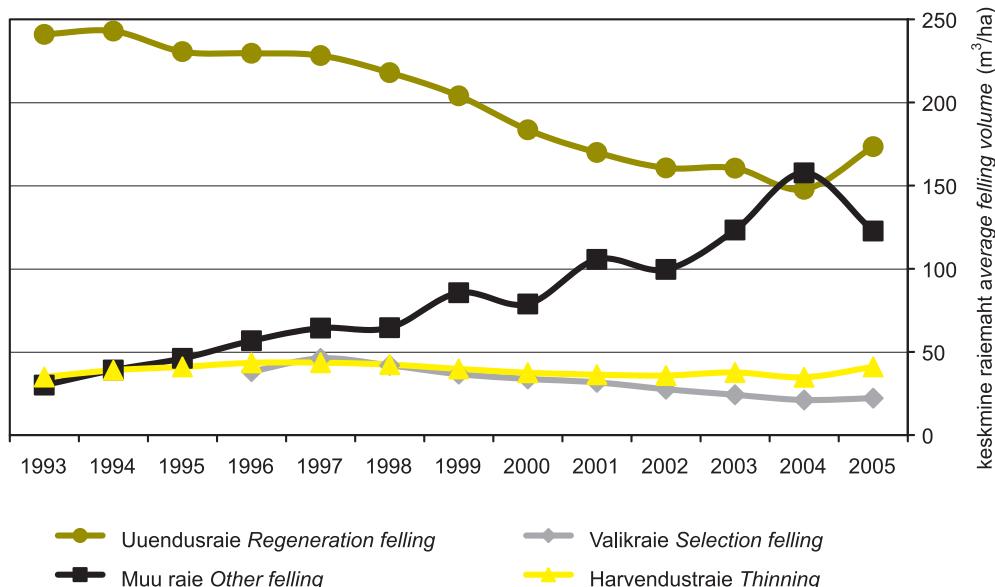
aastail 1993–2005 (m^3/ha)

Average felling volume per hectare in 1993–2005 (m^3/ha)

Aasta Year	Uuendusraie Regeneration felling	Hooldusraie		Maintenance felling		Valikraie Selection felling	Muu raie Other felling
		valgustusraie cleaning	harvendusraie thinning	sanitaarraigae sanitary cutting	kokku total		
1993	241	12	35	11	16	...	30
1994	243	12	39	14	19	...	39
1995	231	13	41	14	22	...	46
1996	230	12	43	13	22	38	57
1997	228	13	43	13	24	46	64
1998	218	13	42	14	26	42	65
1999	204	12	40	14	27	37	86
2000	184	13	37	12	24	34	79
2001	170	12	36	15	24	32	106
2002	161	13	36	15	23	28	100
2003	160	11	38	14	24	24	123
2004	148	14	35	13	23	21	158
2005	173	11	41	14	17	22	123

Allikas: Statistikaamet, Metsakaitse- ja Metsauunduskeskus

Source: Statistical Office of Estonia, Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 3.3.3.1 Keskmise raiemaht hektari kohta aastail 1993–2005 (m^3/ha)

Figure 3.3.3.1 Average felling volume per hectare in 1993–2005 (m^3/ha)

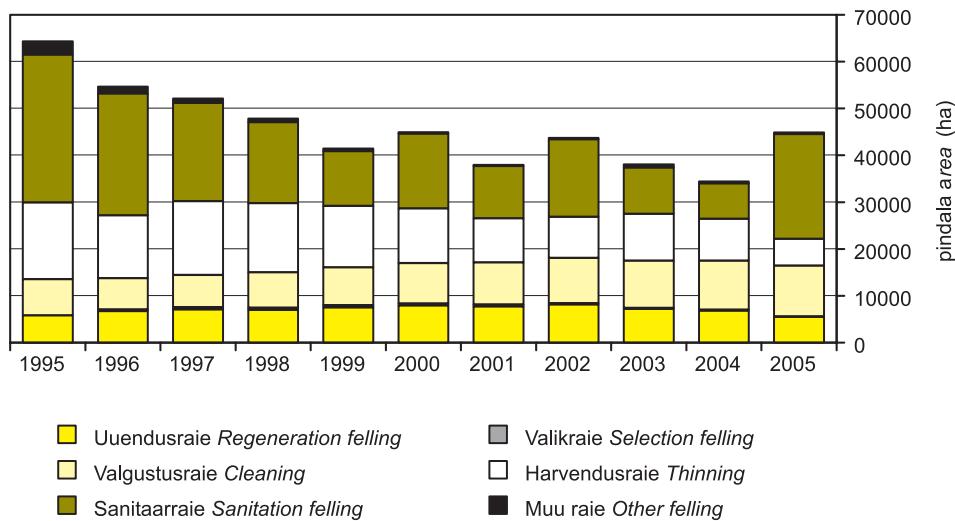
3.3.4 Raiete pindala raieliigiti riigimetsamaal aastail 1995–2005 ja maakonniti aastal 2005 (ha)

Felling area by felling types in state forest in 1995–2005 and by counties in 2005 (ha)

Maakond County	Uuendusraie Regenera- tion felling	Valikraie Selection felling	Hooldusraie Maintenance felling				Muu raiе Other fellings	Kokku Total
			valgustus- raie cleaning	harvendus- raie thinning	sanitaar- raie sanitation	kokku total		
Harju	336	245	9	338	357	172	867	37 1 249
Hiiu	93	92	0	201	288	63	552	9 654
Ida-Viru	637	624	0	1 599	827	208	2 634	89 3 360
Jõgeva	552	491	0	662	379	860	1 900	1 2 453
Järva	333	314	34	572	291	965	1 828	31 2 226
Lääne	73	69	0	227	244	104	575	10 658
Lääne-Viru	347	347	5	779	292	262	1 333	37 1 722
Põlva	450	426	0	784	530	1 843	3 156	3 3 610
Pärnu	601	594	49	1 923	739	8 406	11 067	40 11 757
Rapla	286	258	3	567	207	370	1 145	13 1 447
Saare	98	98	1	159	366	674	1 198	33 1 330
Tartu	491	432	15	861	533	1 996	3 390	2 3 898
Valga	234	210	0	666	190	2 562	3 417	17 3 669
Viljandi	559	550	1	953	146	1 733	2 832	32 3 424
Võru	403	342	0	519	353	2 126	2 997	33 3 433
Kokku 2005	5 495	5 091	116	10 810	5 740	22 341	38 891	387 44 888
<i>Total</i>								
2004	6 842	6 176	184	10 495	8 940	7 523	26 958	411 34 394
2003	7 215	6 737	210	10 095	9 953	9 917	29 965	688 38 078
2002	8 167	7 871	222	9 712	8 754	16 541	35 007	310 43 706
2001	7 719	7 414	404	9 025	9 376	11 192	29 593	220 37 936
2000	7 905	7 529	448	8 603	11 707	15 982	36 292	277 44 922
1999	7 506	7 363	481	8 098	13 115	11 676	32 889	579 41 455
1998	6 982	...	491	7 547	14 761	17 274	39 582	769 47 824
1997	7 107	...	430	6 887	15 774	20 992	43 653	947 52 137
1996	6 730	...	373	6 623	13 461	26 021	46 105	1 479 54 687
1995	5 794	...	...	7 761	16 362	31 596	55 719	2 847 64 360

Allikas: Statistikaamet, Metsakaitse- ja Metsauueunduskeskus

Source: Statistical Office of Estonia, Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 3.3.4.1 Raiete pindala raieliigiti riigimetsamaal aastail 1995–2005
Figure 3.3.4.1 Felling area by felling types in state forest in 1995–2005

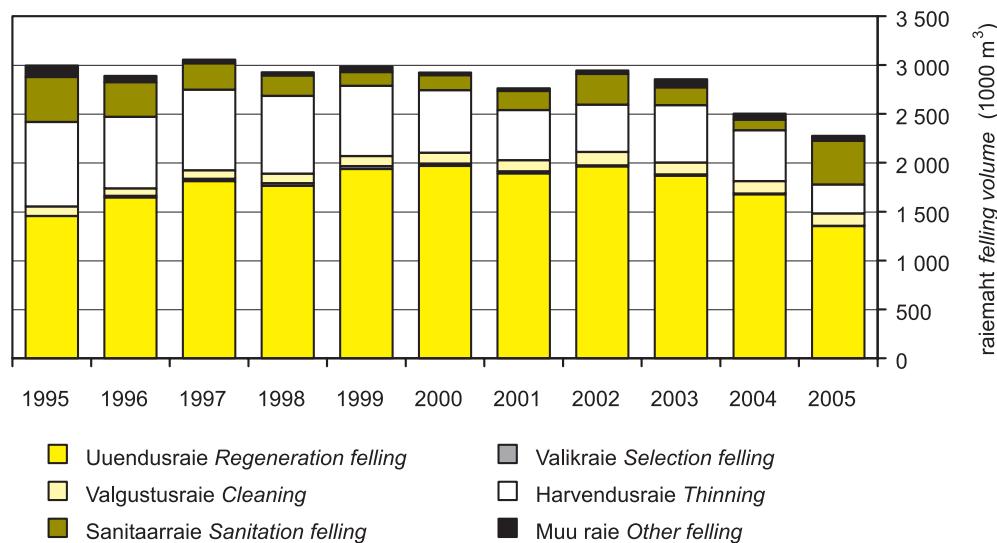
3.3.5 Raiemaht raieliigiti riigimetsamaal aastail 1995–2005 ja maakonniti aastal 2005 (m³)

Felling volume by felling types in state forest in 1995–2005 and by counties in 2005 (m³)

Maakond County	Uuendusraie Regener- ation felling	sellest lageraie of this clear felling	Valikraie Selection felling	Hooldusraie Maintenance felling				Muu raie Other fellings	Kokku Total
				valgustus- raie cleaning	harvendus- raie thinning	sanitaar- raie sanitation	kokku total		
Harju	67 574	56 339	514	3 046	21 810	3 249	28 105	5 420	101 613
Hiil	23 844	23 742	0	1 477	11 085	353	12 915	2 113	38 872
Ida-Viru	167 958	166 452	0	15 942	56 411	3 339	75 692	19 081	262 731
Jõgeva	120 599	119 482	0	8 728	16 992	17 984	43 704	200	164 503
Järva	81 661	78 635	184	6 246	19 873	21 329	47 448	2 828	132 121
Lääne	13 926	13 639	0	2 677	10 863	1 217	14 757	571	29 254
Lääne-Viru	97 349	97 349	196	11 153	22 158	5 541	38 852	2 212	138 609
Põlva	138 881	136 600	0	9 615	25 636	18 333	53 584	283	192 748
Pärnu	135 070	133 841	559	19 846	30 151	191 227	241 224	6 072	382 925
Rapla	52 362	49 351	305	8 517	10 489	3 926	22 932	2 380	77 979
Saare	15 555	15 555	36	1 343	14 436	4 933	20 712	1 062	37 364
Tartu	123 053	116 432	417	9 058	27 124	25 333	61 514	514	185 498
Valga	59 696	57 831	0	8 314	7 641	60 071	76 025	2 208	137 930
Viljandi	147 378	147 227	31	13 116	5 900	61 864	80 880	6 152	234 441
Võru	107 035	102 561	0	5 851	17 675	25 839	49 365	3 045	159 445
Kokku 2005	1 351 940	1 315 037	2 242	124 929	298 243	444 537	867 709	54 141	2 276 033
<i>Total</i>									
2004	1 675 904	1 610 513	8 698	126 062	519 952	109 616	755 630	64 147	2 504 379
2003	1 866 897	1 804 496	12 194	121 324	586 514	182 297	890 135	86 870	2 856 096
2002	1 961 752	1 908 910	11 249	136 861	483 055	314 752	934 668	36 156	2 943 825
2001	1 889 958	1 867 356	21 042	113 164	514 494	195 005	822 663	27 776	2 761 439
2000	1 967 143	1 934 249	24 119	110 560	639 347	153 336	903 243	28 081	2 922 586
1999	1 934 315	1 887 945	30 091	102 599	719 562	139 009	961 170	59 165	2 984 741
1998	1 764 383	...	25 321	96 927	797 032	208 261	1 102 220	33 894	2 925 818
1997	1 811 338	...	23 374	87 050	826 081	267 896	1 181 027	40 383	3 056 122
1996	1 643 777	...	15 181	78 739	730 331	355 012	1 164 082	65 651	2 888 691
1995	1 454 843	...	...	96 889	864 836	459 294	1 421 019	118 374	2 994 236

Allikas: Statistikaamet, Metsakaitse- ja Metsauudenduskeskus

Source: Statistical Office of Estonia, Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 3.3.5.1 Raiemaht raieliigiti riigimetsamaal aastail 1995–2005

Figure 3.3.5.1 Felling volume by felling types in state forest in 1995–2005

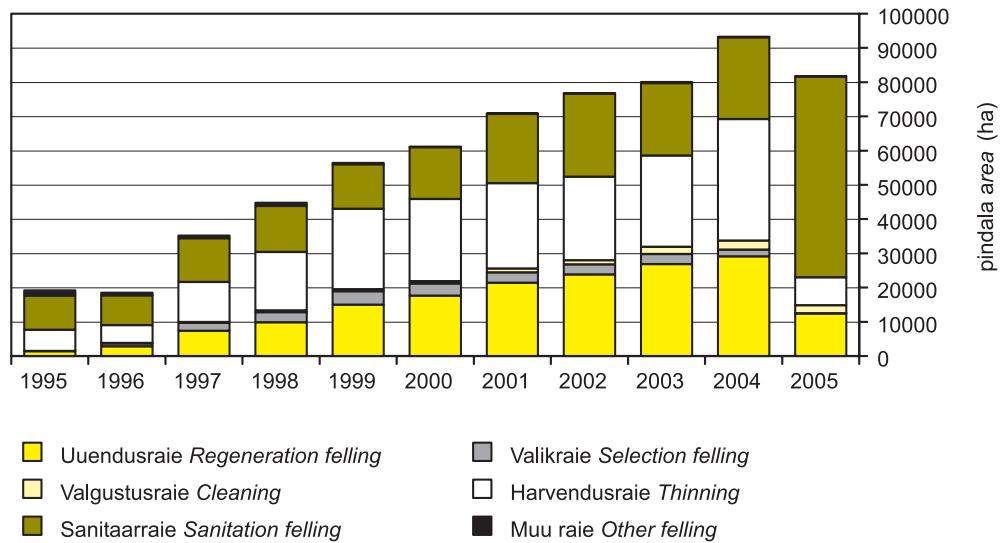
3.3.6 Raiete pindala raieliigiti erametsamaal aastail 1995–2005 ja maakonniti aastal 2005 (ha)

Felling area by felling types in private forest in 1995–2005 and by counties in 2005 (ha)

Maakond County	Uuendusraie Regener- ation felling	sellest lagerale of this clear felling	Valikraie Selection felling	Hooldusraie Maintenance felling				Muu raiet Other fellings	Kokku Total
				valgustus- raie cleaning	harvendus- raie thinning	sanitaar- raie sanitation	kokku total		
Harju	532	395	9	37	366	1 707	2 111	38	2 690
Hiiu	287	232	4	1	219	596	816	14	1 119
Ida-Viru	718	497	6	49	570	954	1 573	8	2 305
Jõgeva	911	726	5	75	672	2 625	3 371	13	4 300
Järva	885	660	0	140	450	2 203	2 793	2	3 680
Lääne	523	355	3	18	509	698	1 225	16	1 767
Lääne-Viru	948	723	2	498	440	2 073	3 011	11	3 972
Põlva	413	274	3	429	472	1 450	2 350	5	2 771
Pärnu	1 252	750	43	310	976	9 641	10 927	20	12 242
Rapla	1 065	824	0	140	614	2 602	3 356	15	4 436
Saare	902	539	17	4	945	4 335	5 283	30	6 232
Tartu	533	409	11	84	543	2 420	3 047	15	3 605
Valga	902	670	3	169	438	6 905	7 512	14	8 431
Viljandi	1 844	1 620	0	176	526	15 271	15 973	10	17 827
Võru	672	360	6	162	465	5 105	5 732	10	6 420
Kokku 2005	12 386	9 034	112	2 291	8 204	58 583	69 079	220	81 797
<i>Total</i>									
2004	29 045	16 801	2 024	2 634	35 500	23 841	61 974	169	93 212
2003	26 831	15 709	2 905	2 123	26 665	21 162	49 950	372	80 058
2002	23 755	15 296	2 988	1 180	24 412	24 277	49 869	233	76 845
2001	21 375	13 773	3 006	1 117	24 959	20 209	46 285	210	70 876
2000	17 593	11 942	3 551	676	24 013	15 098	39 787	203	61 134
1999	14 947	11 300	3 910	651	23 470	12 988	37 109	474	56 440
1998	9 784	...	2 987	491	17 125	13 399	31 015	1 026	44 812
1997	7 356	...	2 286	258	11 678	12 794	24 730	811	35 183
1996	2 762	...	882	106	5 243	8 705	14 054	808	18 506
1995	1 390	...	...	38	6 198	9 953	16 189	1 595	19 174

Allikas: Statistikaamet, Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Statistical Office of Estonia, Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 3.3.6.1 Raiete pindala raieliigiti erametsamaal aastail 1995–2005

Figure 3.3.6.1 Felling area by felling types in private forest in 1995–2005

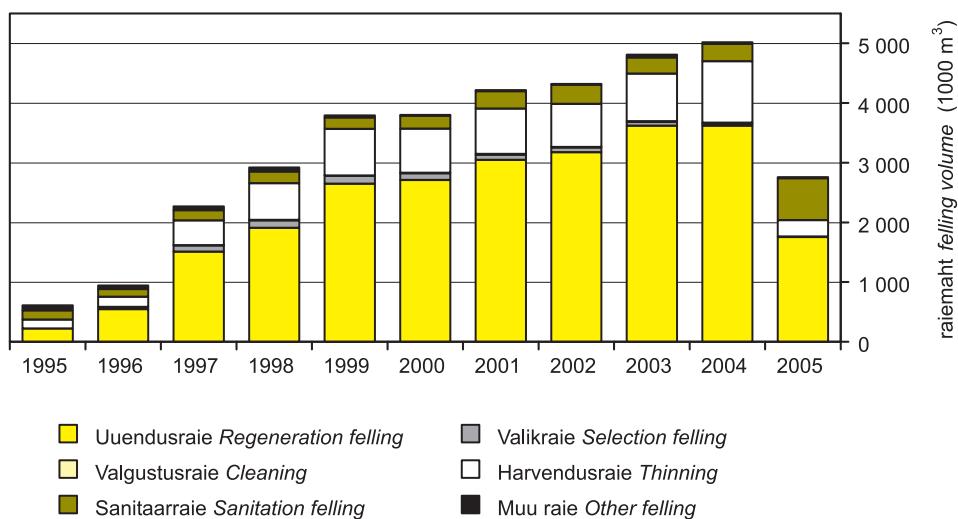
3.3.7 Raiemaht raieliigiti erametsamaal aastail 1995–2005 ja maakonniti aastal 2005 (m³)

Felling volume by felling types in private forest in 1995–2005 and by counties in 2005 (m³)

Maakond County	Uuendusraie Regene- ration felling	sellest lageraie of this clear felling	Valikraie Selection felling	Hooldusraie Maintenance felling				Muu raie Other fellings	Kokku Total
				valgustus- raie cleaning	harvendus- raie thinning	sanitaar- raie sanitation	kokku total		
Harju	75 198	67 966	204	74	10 663	15 157	25 894	2 716	104 012
Hiiu	41 569	39 114	125	5	6 781	6 207	12 993	1 622	56 309
Ida-Viru	107 980	94 972	261	264	19 819	7 570	27 653	1 085	136 979
Jõgeva	132 640	123 423	107	305	19 065	26 064	45 434	145	178 326
Järva	128 910	116 920	0	578	13 888	29 107	43 573	151	172 634
Lääne	71 439	62 663	75	26	15 182	5 223	20 431	1 575	93 520
Lääne-Viru	136 234	125 788	55	1 297	13 784	19 579	34 660	1 341	172 290
Põlva	61 450	52 467	40	2 210	17 140	15 461	34 810	520	96 820
Pärnu	153 558	144 012	1 307	830	34 483	137 711	173 024	2 021	329 910
Rapla	159 732	146 944	0	854	20 417	23 790	45 061	1 351	206 144
Saare	90 116	74 118	181	22	33 901	24 911	58 834	1 975	151 106
Tartu	81 472	73 932	163	386	17 253	22 640	40 279	1 685	123 599
Valga	127 199	112 738	55	539	15 128	81 055	96 722	2 189	226 165
Viljandi	292 090	277 651	0	1 372	18 491	236 133	255 996	831	548 917
Võru	91 777	72 406	236	441	18 152	48 162	66 755	957	159 725
Kokku 2005	1 751 364	1 585 114	2 809	9 203	274 147	698 769	982 119	20 164	2 756 456
Total									
2004	3 616 625	3 028 309	37 851	15 572	1 028 340	292 662	1 336 574	28 207	5 019 257
2003	3 616 302	2 896 052	64 245	14 145	797 702	270 179	1 082 026	46 918	4 809 491
2002	3 173 123	2 758 546	77 753	8 789	723 834	318 782	1 051 405	19 195	4 321 476
2001	3 045 114	2 634 865	87 708	10 158	763 208	290 795	1 064 161	20 521	4 217 504
2000	2 710 534	2 388 813	111 206	7 057	740 288	215 154	962 499	15 505	3 799 744
1999	2 644 677	2 361 469	133 731	6 837	777 238	194 770	978 845	37 150	3 794 403
1998	1 907 191	...	125 005	6 897	613 630	197 459	817 986	69 048	2 919 230
1997	1 505 870	...	105 268	3 388	416 484	171 432	591 304	64 671	2 267 113
1996	545 710	...	34 413	1 336	172 039	126 489	299 864	63 342	943 329
1995	219 153	...	...	696	149 714	154 416	304 826	84 735	608 714

Allikas: Statistikaamet, Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Statistical Office of Estonia, Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 3.3.7.1 Raiemaht raieliigiti erametsamaal aastail 1995–2005

Figure 3.3.7.1 Felling volume by felling types in private forest in 1995–2005

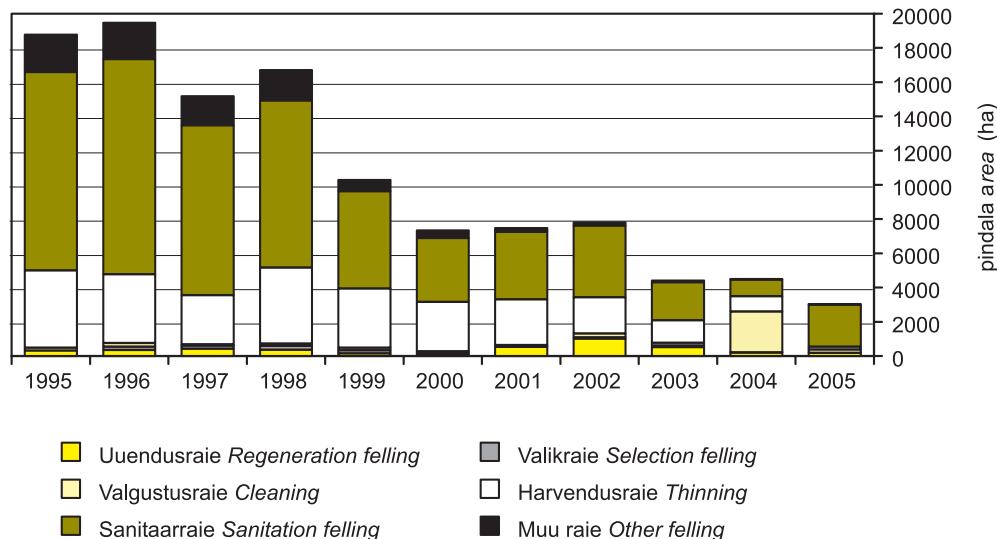
3.3.8 Raiete pindala raieliigiti muudel maadel aastail 1995–2005 ja maakonniti aastal 2005 (ha)

Felling area by felling types in other forest in 1995–2005 and by counties in 2005 (ha)

Maakond County	Uuendusraie Regeneration felling	Valikraie Selection felling	Hooldusraie Maintenance felling				Muu raiet Other fettings	Kokku Total	
			valgustusraie cleaning	harvendusraie thinning	sanitaarraigae sanitation	kokku total			
Harju	1	1	0	0	35	166	201	8	209
Hiiu	1	1	0	0	11	1	12	6	19
Ida-Viru	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jõgeva	8	8	0	85	19	408	512	1	521
Järva	0	0	0	0	0	64	64	1	65
Lääne	0	0	0	0	0	104	104	3	108
Lääne-Viru	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Põlva	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pärnu	99	48	0	40	6	1 061	1 108	0	1 207
Rapla	0	0	0	0	0	15	15	0	15
Saare	12	12	0	0	69	355	424	2	438
Tartu	59	39	0	72	25	92	189	0	248
Valga	0	0	0	0	0	147	147	0	147
Viljandi	0	0	0	0	0	34	34	26	60
Võru	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokku 2005	180	110	0	198	165	2 447	2 809	46	3 036
Total									
2004	197	138	21	2 377	894	965	4 236	36	4 491
2003	508	250	92	175	1 304	2 221	3 700	113	4 413
2002	1 012	771	71	236	2 117	4 176	6 529	201	7 813
2001	522	499	39	67	2 686	3 937	6 690	229	7 480
2000	82	82	66	126	2 890	3 731	6 747	440	7 335
1999	148	133	180	157	3 454	5 676	9 287	679	10 294
1998	368	...	225	136	4 433	9 767	14 336	1 784	16 713
1997	426	...	177	83	2 862	9 929	12 874	1 699	15 176
1996	344	...	202	209	4 011	12 568	16 788	2 131	19 465
1995	323	...	...	164	4 510	11 592	16 266	2 192	18 781

Allikas: Statistikaamet, Metsakaitse- ja Metsauunduskeskus

Source: Statistical Office of Estonia, Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 3.3.8.1 Raiete pindala raieliigiti muudel maadel aastail 1995–2005
Figure 3.3.8.1 Felling area by felling types in other forest in 1995–2005

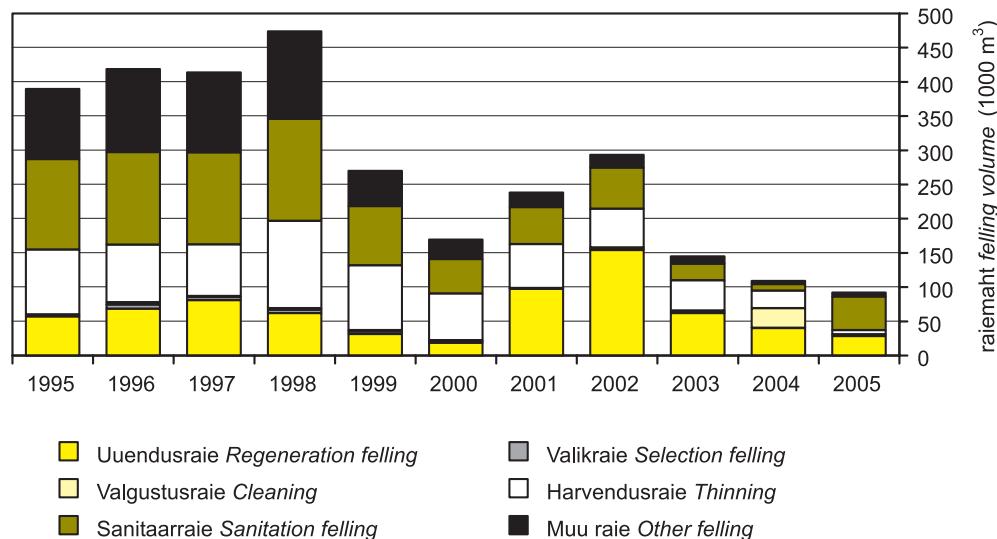
3.3.9 Raiemaht raieliigiti muudel maadel aastail 1995–2005 ja maakonniti aastal 2005 (m³)

Felling volume by felling types in other forest in 1995–2005 and by counties in 2005 (m³)

Maakond County	Uuendusraie Regene- ration felling	sellest lageraie of this clear felling	Valikraie Selection felling	Hooldusraie Maintenance felling				Muu raie Other fellings	Kokku Total
				valgustus- raie cleaning	harvendus- raie thinning	sanitaar- raie sanitation	kokku raie total		
Harju	100	100	0	0	484	1 160	1 644	673	2 417
Hiiumaa	243	243	0	0	277	2	279	657	1 179
Ida-Viru	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jõgeva	1 816	1 816	0	790	1 228	6 322	8 340	0	10 156
Järva	0	0	0	0	0	660	660	9	669
Lääne	29	29	0	0	0	340	340	287	656
Lääne-Viru	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Põlva	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pärnu	14 612	8 617	0	614	124	35 963	36 701	0	51 313
Rapla	0	0	0	0	0	60	60	0	60
Saare	1 155	1 155	0	0	1 740	1 145	2 885	170	4 210
Tartu	10 434	6 058	0	1 260	2 187	1 732	5 179	0	15 613
Valga	0	0	0	0	0	1 620	1 620	0	1 620
Viljandi	0	0	0	0	0	138	138	4 069	4 207
Võru	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokku 2005	28 389	18 018	0	2 664	6 040	49 142	57 846	5 865	92 100
Total									
2004	39 906	36 243	447	28 909	25 602	9 549	64 060	4 794	109 207
2003	61 932	57 188	1 330	2 448	44 281	24 161	70 890	10 815	144 967
2002	154 026	142 168	1 443	2 469	56 702	60 029	119 200	18 761	293 430
2001	97 329	95 952	583	700	64 254	54 022	118 976	21 302	238 190
2000	18 549	18 549	1 944	1 810	68 218	50 224	120 252	28 905	169 650
1999	31 242	30 456	3 820	1 878	95 007	86 358	183 243	51 850	270 155
1998	61 963	...	4 887	2 118	127 653	149 376	279 147	128 025	474 022
1997	80 851	...	4 629	1 380	75 584	134 306	211 270	117 185	413 935
1996	68 499	...	5 993	3 267	84 268	135 352	222 887	121 339	418 718
1995	57 092	...	...	3 004	94 571	132 196	229 771	102 933	389 796

Allikas: Statistikaamet, Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Statistical Office of Estonia, Centre of Forest Protection and Silviculture

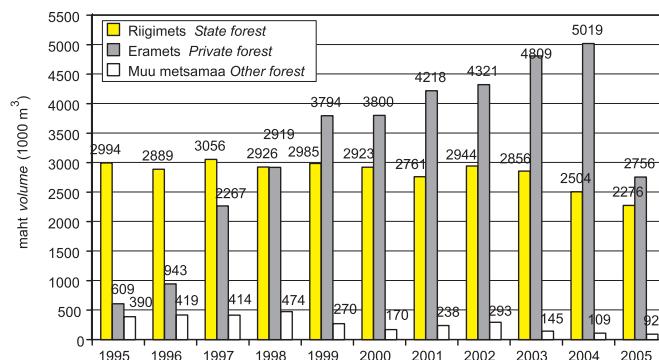

Joonis 3.3.9.1 Raiemaht raieliigiti muudel maadel aastail 1995–2005

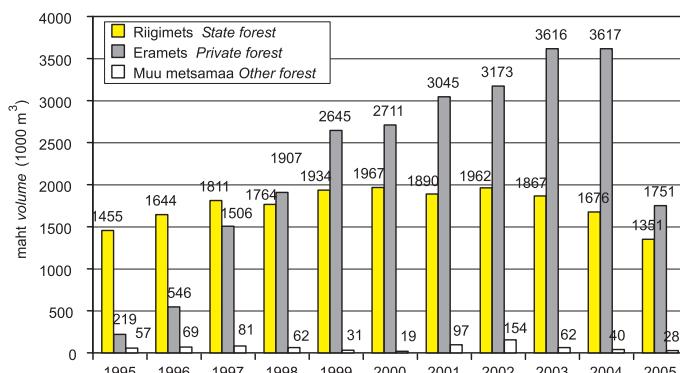
Figure 3.3.9.1 Felling volume by felling types in other forest in 1995–2005

3.4 Raiete mahu jagunemine metsamaaomanike järgi aastail 1995–2005

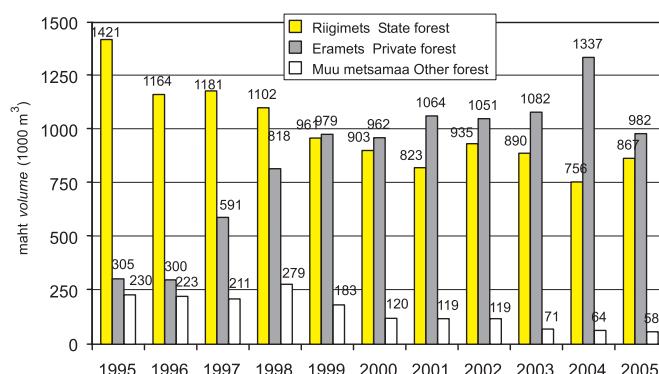
Distribution of felling volume by forest ownership categories in 1995–2005

Joonis 3.4.1 Raiemahu jagunemine metsamaaomanike järgi aastail 1995–2005
Figure 3.4.1 Distribution of felling volume by ownership category in 1995–2005

Joonis 3.4.2 Uuendusraie mahu jagunemine metsamaaomanike järgi aastail 1995–2005
Figure 3.4.2 Distribution of regeneration felling volume by ownership category in 1995–2005

Joonis 3.4.3 Hooldusraiete mahu jagunemine metsamaaomanike järgi aastail 1995–2005
Figure 3.4.3 Distribution of maintenance fellings' volume by ownership category in 1995–2005

3.5.1 Raied raieliigiti statistilise metsainventeerimise andmetel aastail 1999–2004

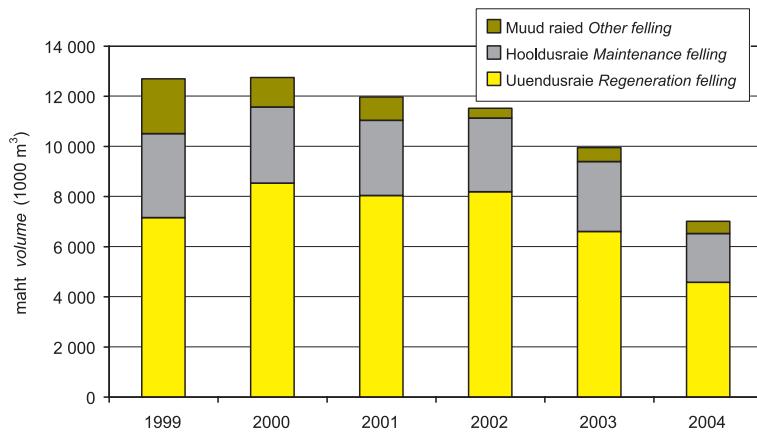
Fellings by felling types in 1999–2004 according to National Forest Inventory

Raieliik	Raiate pindala Area of fellings						Type of felling			
	1999		2000		2001		2002	2003	2004	
	1000 ha	viga* error (%)	1000 ha	viga* error (%)	1000 ha	viga* error (%)	1000 ha	viga* error (%)	1000 ha	viga* error (%)
Uuendusraie	24,6	29,4	28,8	22,2	27,8	22,4	30,5	20,9	24,6	23,2
millest lagerale	21,8	32,3	26,9	23,0	23,3	24,5	25,0	23,2	18,9	26,5
Hooldusraie	32,7	23,6	29,0	22,2	32,8	20,6	37,2	19,1	33,2	20,0
millest harvendusraie	29,4	24,9	27,7	22,7	29,4	21,7	23,7	24,0	25,4	22,9
Muud raied	23,8	27,7	13,2	36,0	16,9	30,8	9,3	38,0	7,3	42,9
Kokku	81,1	15,0	71,0	14,1	77,5	13,4	77,0	13,1	65,1	14,2
Raieliik	Raitudut tagavara Volume of fellings						Type of felling			
	1000 m ³	viga* error (%)	1000 m ³	viga* error (%)	1000 m ³	viga* error (%)	1000 m ³	viga* error (%)	1000 m ³	viga* error (%)
Uuendusraie	7 156	35,5	8 531	27,3	8 040	27,7	8 186	26,2	6 603	29,8
millest lagerale	6 767	38,5	8 208	28,1	6 994	29,6	7 183	28,2	6 003	31,9
Hooldusraie	3 352	33,3	3 038	31,6	3 002	29,2	2 943	28,3	2 788	28,2
millest harvendusraie	3 340	33,5	3 035	31,7	2 962	29,5	2 460	31,6	2 481	29,9
Muud raied	2 189	47,5	1 180	64,0	935	59,3	397	82,6	562	84,4
Kokku	12 697	21,9	12 748	20,2	11 977	20,0	11 526	19,9	9 953	21,8
Raieliik	Väljataite Volume of fellings per hectare						Type of felling			
	m ³ /ha	viga* error (%)	m ³ /ha	viga* error (%)	m ³ /ha	viga* error (%)	m ³ /ha	viga* error (%)	m ³ /ha	viga* error (%)
Uuendusraie	291	19,9	296	15,8	289,3	16,3	268,8	15,8	268,1	18,7
millest lagerale	310	21,0	305	16,2	300,3	16,6	286,8	16,1	317,8	17,7
Hooldusraie	103	23,6	105	22,5	91,4	20,6	79,1	21,0	84,0	19,9
millest harvendusraie	114	22,4	110	22,1	100,7	20,0	103,9	20,6	97,8	19,2
Muud raied	92	38,3	89	52,9	55,1	50,6	42,7	73,4	77,4	73,2
Kokku	156,6	16,0	179,6	14,4	154,4	14,8	149,8	15,0	153,0	16,5

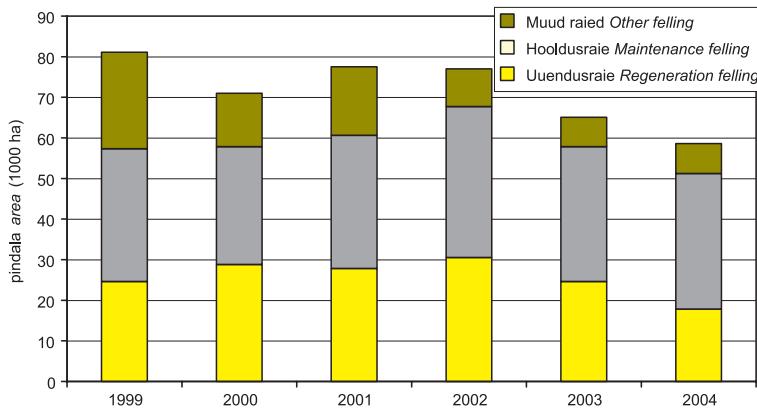
* suhteline viga relative error

Allikas: Metsakaitse- ja Metsaunduskeskus, SM

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, NFI

Joonis 3.5.1.1 Raiemahd raieliigiti statistilise metsainventeerimise andmetel aastail 1999–2004
Figure 3.5.1.1 Felling volume by felling types in 1999–2004 according to National Forest Inventory

Joonis 3.5.1.2 Raiete pindala raieliigiti statistilise metsainventeerimise andmetel aastail 1999–2004
Figure 3.5.1.2 Felling area by felling types in 1999–2004 according to National Forest Inventory

3.5.2 Lage- ja harvendusraied ning raied kokku aastail 1999–2004 raiedokumentide ja SMI järgi

*Clearfelling, thinnings and total fellings
in 1999–2004 by felling documentation and NFI*

Raiete pindala Area of fellings							
Aasta Year	Raieliik	SMI NFI**				Type of felling	
		RD*	1000 ha	1000 ha	95% usalduspiiriid alumine lower	conf. limits ülemine upper	
1999	Lageraie	18,8	21,8	14,8	28,8	32,3	Clear felling
	Harvendusraie	40,0	29,4	22,1	36,7	24,9	Thinning
	Kokku raied	108,2	81,1	68,9	93,3	15,0	Total fellings
2000	Lageraie	19,6	26,9	20,7	33,1	23,0	Clear felling
	Harvendusraie	38,6	27,7	21,4	34,0	22,7	Thinning
	Kokku raied	113,4	71,0	61,0	81,0	14,1	Total fellings
2001	Lageraie	21,7	23,3	17,6	29,0	24,5	Clear felling
	Harvendusraie	37,0	29,4	23,0	35,8	21,7	Thinning
	Kokku raied	116,3	77,5	67,1	87,9	13,4	Total fellings
2002	Lageraie	23,9	25,0	19,2	30,8	23,2	Clear felling
	Harvendusraie	35,3	23,7	18,0	29,4	24,0	Thinning
	Kokku raied	128,4	77,0	66,9	87,1	13,1	Total fellings
2003	Lageraie	22,7	18,9	13,9	23,9	26,5	Clear felling
	Harvendusraie	37,9	25,4	19,6	31,2	22,9	Thinning
	Kokku raied	122,5	65,1	55,9	74,3	14,2	Total fellings
2004	Lageraie	23,1	12,2	8,2	16,2	33,1	Clear felling
	Harvendusraie	45,3	14,9	10,4	19,4	30,0	Thinning
	Kokku raied	132,1	58,6	49,8	67,4	15,0	Total fellings
Raiete maht Volume of fellings 1000 m³							
1999	Lageraie	4 280	6 767	4 162	9 372	38,5	Clear felling
	Harvendusraie	1 592	3 340	2 221	4 459	33,5	Thinning
	Kokku raied	7 049	12 697	9 916	15 478	21,9	Total fellings
2000	Lageraie	4 342	8 208	5 902	10 514	28,1	Clear felling
	Harvendusraie	1 448	3 035	2 073	3 997	31,7	Thinning
	Kokku raied	6 892	12 748	10 173	15 323	20,2	Total fellings
2001	Lageraie	4 598	6 994	4 924	9 064	29,6	Clear felling
	Harvendusraie	1 342	2 962	2 088	3 836	29,5	Thinning
	Kokku raied	7 217	11 977	9 582	14 372	20,0	Total fellings
2002	Lageraie	4 810	7 183	5 157	9 209	28,2	Clear felling
	Harvendusraie	1 264	2 460	1 683	3 237	31,6	Thinning
	Kokku raied	7 559	11 526	9 232	13 820	19,9	Total fellings
2003	Lageraie	4 758	6 003	4 088	7 918	31,9	Clear felling
	Harvendusraie	1 428	2 481	1 739	3 223	29,9	Thinning
	Kokku raied	7 811	9 953	7 783	12 123	21,8	Total fellings
2004	Lageraie	4 675	4 026	2 524	5 528	37,3	Clear felling
	Harvendusraie	1 574	1 195	703	1 687	41,2	Thinning
	Kokku raied	7 632	7 012	5 315	8 709	24,2	Total fellings
Väljaraie Volume of fellings per hectare m³/ha							
1999	Lageraie	228	310	245	376	21,0	Clear felling
	Harvendusraie	40	114	88	139	22,4	Thinning
	Kokku raied	65	157	132	182	16,0	Total fellings
2000	Lageraie	222	305	256	355	16,2	Clear felling
	Harvendusraie	38	110	85	134	22,1	Thinning
	Kokku raied	61	180	154	205	14,4	Total fellings
2001	Lageraie	212	300	250	350	16,6	Clear felling
	Harvendusraie	36	101	81	121	20,0	Thinning
	Kokku raied	62	155	132	177	14,8	Total fellings
2002	Lageraie	201	287	241	334	16,1	Clear felling
	Harvendusraie	36	104	82	125	20,6	Thinning
	Kokku raied	59	150	127	172	15,0	Total fellings
2003	Lageraie	210	318	261	374	17,7	Clear felling
	Harvendusraie	38	98	79	116	19,2	Thinning
	Kokku raied	64	153	128	178	16,5	Total fellings
2004	Lageraie	202	330	273	387	17,2	Clear felling
	Harvendusraie	35	80	58	103	28,2	Thinning
	Kokku raied	58	120	97	142	18,9	Total fellings

* Raietokumentide alusel According to felling documentation ** National Forest Inventory data

Allikas: Statistikaamet, Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Statistical Office of Estonia, Centre of Forest Protection and Silviculture

4. METSAUENDAMINE *REFORESTATION*

4.1 Ülevaade metsauendustöödest 2005. aastal *Review of reforestation in 2005*

Eesti Vabariigis tehti metsauendustöid 2005. aastal kokku 8184,0 hektaril. Kultuure rajati 2005. aastal 7338,7 ha, sellest istutuskultuure 6027,2 ha. Looduslikule uuenemisele kaasaaitamist tehti 845,3 ha, maapinda valmistati kultuuridele ette 5607,8 ha. Metsakultuuridest rajati raiesmikeli 6490,9 ha, endistele karjääridele 173,1 ha ja põllumajanduslikele maadele 519,7 ha.

Metsauendust arvestati ümber noorenikeks 8876,3 hektaril. Taimi kasutati kultiveerimisel riigimetsades 10 422 000 tk. Metsauendustöödest tehti riigimetsades 59,3%. Jätkuvalt on suurenemas era- ja muude metsauendustööde osakaal.

Taimevajadust mõjutasid tugevalt 2005. aasta jaanuaritorm, mis laastas metsi suuremal määral Edela-Eestis, vähemal määral Kesk- ja Lõuna-Eestis ning Euroopa toetusrahade tulek põllumajanduslikust kasutusest välja jäänud maade metsastamiseks. Seetõttu suurennes nõudlus järslt lehtpuu, eriti arukase istutusmaterjali järele, kuna toetusraha saamise eelduseks oli segapuistute rajamine, milles lehtpuu osakaal oleks vähemalt 10% või 25%. Kasetaimedede kasvatamine on küll kordades suurenenud erasektoris, kuid kevadeks sellest ei piisanud ja nii toodigi arukase taimi lisaks naaberriikidest. Euroopa Komisjonist taotleti koos naaberriikidega luba kuuseistikute sisseveoks Valgevene Vabariigist.

Suurennes ka erametsaomanike nõudlus metsaistutusmaterjali järele. Oma osa selles on nii keskkonnaametnike surve kui ka avalikkuse toel selleks korraldatud kampaaniat: RMK initiaivil korraldatud miljoni puu istutamise kampaania jätkus ka 2005. aastal edukate metsaistutustalgutena.

Pikk ja jahe kevad soodustas igati nii taimla kui ka metsaistutustööde tegijaid. Uudsena prooviti ka kase potitaimede kultiveerimist suveistutusena, mis ei andnud aga põuase augustikuu töltu soovitud tulemusi.

Soe talv oli soodus talvitumishaiguste levikuks, kevadel täheldati mitmetes taimlates männipudetõve puhangut. Märkimist leidis suur hiirekahjustuste hulk taimlates. Hiired maiustasid nii okaspuitaimede (kuusk, mänd) kui ka lehtpuutaimede (arukask, sanglepp) kallal.

Mitmekesistus metsakultiveerimiseks sobivate puuliikide hulk: pakuti nii hariliku jalaka ja künnapuu kui ka hariliku vahtra istutusmaterjali. Huvi on suur sanglepa istutusmaterjali järele, kuigi selle puuliigiga pöldude metsastamist Euroopa rahadega ei toetatud.

2005. aastal anti välja 64 metsakultiveerimismaterjali tootmise tegevusluba. Valdavas osas neist oli tegemist väikeses koguses metsaistutusmaterjali kasvatamisega oma metsa või põllu metsastamise tarbeks.

2005. aastal viidi läbi järvkordne lageraiealade inventuur, mille eesmärgiks oli hinnata vastavalt Metsaseaduse nõuetele 2001. aastal tekkinud lageraie alade uuenemist ning liigilise kootseisu muutusi raiutud puistute ja metsauuenduse vahel. Erametsades inventeeriti kokku 7784 ala (11 204,6 ha). Riigimetsas koguti andmeid Hiumaa 102 ala (109,6 ha) kohta.

Inventuuri käigus selgus, et erametsa 2001. aasta lageraie aladest on uuenenud 7960,6 ha (78,5 %). Uuenemas alasid (uuendust leidub vähemalt 1200 tk/ha, taimede keskmise kõrgus alla 0,8 m) on 1599,9 ha (15,8%). Uuenemiseeldusi ei ole 556,4 ha-l (5,5 %). Kokku leidus uuenemata alasid 431 kinnistul. Hiumaa riigimetsade vastavad näitajad olid järgmised: uuenenud 33,6 ha (30,8%); uuenemas 67,7 ha (62,0%); uuenemata 7,9 ha (7,2%).

Vaadates erametsade uuenemata osa jagunemist kasvukohatüübitti, näeme, et siin domineerivad viljakad jäneseekapsa (22,9% uuenemata alast), sinilille (18,9%) ja jäneseekapsa-mustika (19,5%) metsakasvukohatüübhid, mille uuenemine ilma inimese kaasaaitamiseta on vaevaline.

Kui riigimetsades on muutused kujunevate ja raiutud puistute liigilises kootseisus väikesed, siis erametsade inventeeritud okaspuu-puistute pindala on vähenemas uuenemiseks eeldusi omaval alal ligi 32% võrra (raiutud puistute liigilise kootseisu järgi oli okaspuu-puistuid pindalaliselt 53%, tekkinud metsauuenduse liigilise kootseisu põhjal moodustab okaspuu-uuendusega ala 21%).

Erametsa uuenemiseks eeldusi mitteomavast 557,7 hektarist moodustasid endised okaspuu-puistud 417,6 ha ja endised okaspuu-lehtpuu segapuistud 68,5 ha. Võib arvata, et siingi saavutab ülekaalu inimese sekkumiseta enamasti lehtpuu-uuendus. Okaspuu-uuenduse ebapiisava hooldamise töötu võib okaspuu-puistute osakaal väheneda inventeeritud alal veel 1066,48 hektari võrra. Need on sellised alad, kus piisava okaspuu-uuenduse kõrval kasvab ka rikkalik lehtpuu-uuendus.

Kuusikute pindala on vähenemas inventeeritud uuenemiseks eeldusi omaval alal 1542,4 ha, männikute oma 510,3 ha ja okaspuu-lehtpuu segapuistute pindala 836,7 ha (joonis 4.5.2) võrra.

Lageraie aladele tekkinud metsauuenduse liigilist kootseisu iseloomustab joonis 4.5.3.

4.2 Metsauendustööd Reforestation works

4.2.1 Metsauendamine 2005. aastal maakonniti ja omandivormi järgi Reforestation in 2005 by counties and ownership categories

Maakond County	Metsauendustööd Reforestation seilest of this					Metsakultuuride rajamine maaakategooriate lõikes Land category of afforested areas				Maapinna ettevalmistamine Scarification (ha)	Kasutatud taimi** Used plants (1000 tk)	Metsauenduse ümberarvestamine noorenlikeks *** Thickets registered as stands (ha)
	kokku total (ha)	külv sowing (ha)	LUK* CNR (ha)	Taiesnik felling sites (ha)	Kariääri opencast pits (ha)	reik. recon. areas (ha)	pöllud fields (ha)					
Harju	293,5	179,3	81,6	32,6	260,9	0,0	0,0	0,0	0,0	360,0	311,8	436,9
Hiiumaa	187,7	51,4	75,2	61,1	121,9	0,0	0,0	0,0	4,3	58,4	73,3	172,0
Ida-Viru	1034,5	944,1	90,4	0,0	780,2	158,6	0,0	95,7	293,6	1959,1	1896,4	
Jõgeva	846,3	518,1	5,0	323,1	396,1	0,0	0,0	127,0	359,8	635,3	904,8	
Järvamaa	610,7	423,7	108,7	78,3	476,7	0,0	0,0	50,5	415,3	666,3	446,6	
Lääne	230,5	130,9	21,3	78,3	83,7	4,4	0,0	63,4	92,7	163,8	141,3	
Lääne-Viru	958,3	891,9	60,7	5,7	943,9	0,0	0,0	8,7	822,0	1297,3	945,9	
Põlva	485,9	303,9	175,4	6,6	333,1	0,0	0,0	0,0	594,9	646,4	575,1	
Pärnu	897,8	798,1	93,7	6,0	869,3	10,1	0,0	10,3	721,6	1673,2	1145,3	
Rapla	463,7	300,0	139,6	24,1	371,6	0,0	0,0	68,0	435,9	467,5	374,2	
Saare	196,9	111,7	56,8	28,4	166,4	0,0	0,0	2,1	111,9	266,6	142,0	
Tartu	385,2	253,3	48,8	83,1	301,7	0,0	0,0	0,0	392,3	422,0	450,4	
Valga	334,3	212,7	74,1	47,5	286,8	0,0	0,0	0,0	168,8	374,2	417,9	
Viljandi	741,0	645,6	31,5	63,9	676,4	0,0	0,0	0,7	427,4	923,3	468,8	
Võru	517,7	262,4	248,7	6,6	422,1	0,0	0,0	89,0	353,2	542,0	358,9	
Kokku Total 2005	8184,0	6027,2	1311,5	845,3	6490,9	173,1	0,0	519,7	5607,8	10422,0	8876,3	
Riigimets State forest	4856,1	4073,9	782,2	0,0	4646,3	173,1	0,0	27,7	4113,4	10422,0	8876,3	
Eramets Private forest	3195,3	1897,1	510,4	787,7	1794,3	0,0	0,0	467,2	1466,6	...	...	
Muu mets Other forests	132,6	56,1	18,9	57,6	50,2	0,0	0,0	24,8	27,8	...	...	

* LUK - looduslikele uuenemisele kaasaalatmine CNR - contributing to natural regeneration ** Tek. alad - rekonstrueeritud alad *** Sisaldavad ainult riigimetsa andmeid contain only figures of state forest

Allikas: Statistikaamet, Keskonnaministeerium

Source: Statistical Office of Estonia, Ministry of Environment

4.2.2 Metsauuendamine aastail 1991–2005 (ha)

Reforestation in 1991–2005 (ha)

Aasta Year	Metsauuendustööd Reforestation works							Metsastatud alade jagunemine (külvamine ja istutamine) Land category of afforested areas (sowing and planting)					
	kokku total	metsaistutus planting			külv sowing		LUK* CNR	kokku total	raiesmik felling sites	kariääär opencast pits	rek. alad** recon. areas	pöllud fields	
		kokku total	kuusk spruce	mänd pine	kask birch	teised other							
1991	7 741,0	5 499,0	...	...	...	...	1 215,0	1 027,0	6 714,0	5 630,0	319,0	196,0	569,0
1992	4 354,1	3 041,9	...	...	...	...	780,0	532,2	3 821,9	3 607,2	52,2	82,0	80,5
1993	4 474,9	2 889,1	...	...	...	...	1 061,8	524,0	3 950,9	3 646,5	156,3	85,2	62,9
1994	4 813,1	2 933,5	...	...	...	...	1 252,1	627,5	4 185,6	3 887,7	174,7	91,3	31,9
1995	5 252,6	2 981,5	...	...	...	...	1 303,0	968,1	4 284,5	4 019,4	184,5	44,3	36,3
1996	5 407,9	3 003,2	...	...	...	...	1 392,3	1 012,4	4 395,5	4 097,0	180,1	44,7	73,7
1997	6 064,4	3 493,8	...	...	...	...	1 441,3	1 129,3	4 935,1	4 542,0	243,3	34,1	115,7
1998	6 840,2	3 814,3	...	...	...	...	1 679,3	1 346,6	5 495,6***	5 035,7	312,5	22,8	84,8
1999	8 134,8	4 513,1	3 286,6	842,3	319,5	64,7	1 622,5	1 999,2	6 133,6	5 715,2	308,2	19,2	91,0
2000	9 161,5	4 960,8	3 433,2	1 024,5	459,6	43,5	1 697,6	2 503,1	6 637,6	6 167,7	305,0	19,7	145,2
2001	9 811,6	5 804,6	3 690,2	1 348,6	755,1	10,7	1 280,1	2 726,9	7 084,7	6 441,1	434,8	24,9	183,9
2002	10 004,4	5 649,0	3 557,1	1 141,4	921,0	29,5	1 203,9	3 151,6	6 852,8	6 404,7	321,5	3,2	123,4
2003	11 307,3	6 029,1	4 044,5	1 163,5	746,8	74,3	1 694,8	3 583,4	7 723,9***	7 158,0	177,9	4,6	88,5
2004	9 317,9	6 262,8	4 571,5	961,2	691,2	38,9	1 309,2	2 978,8	7 571,9***	7 179,7	127,2	0,0	93,2
2005	8 184,0	6 027,2	4 405,1	890,2	644,4	87,5	1 311,5	845,3	7338,6***	6 490,9	173,1	0,0	519,7

* LUK - looduslikule uuenemisele kaasaaitamine CNR - contributing to natural regeneration
 ** sisaldaab muude maade metsastamist contains area of afforestation works on other lands
 *** rek. alad - rekonstrueeritud alad reconstructed areas

Source: Statistical Office of Estonia, Ministry of Environment

Allikas: Statistikamet, Keskonnamõisteerium

4.2.3 Metsauendustööd omandikategooriate järgi aastail 1999–2005 (ha)

*Reforestation works by ownership categories
in 1999–2005 (ha)*

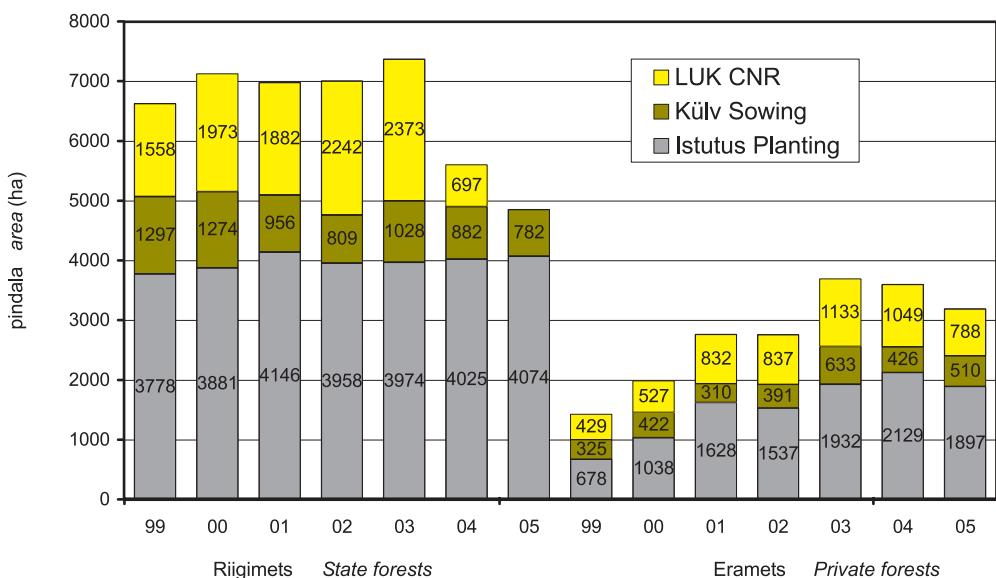
Metsauendamise meetod Reforestation method	Riigimets State forest							Eramets Private forest							Muu mets Other forests						
	99	00	01	02	03	04	05	99	00	01	02	03	04	05	99	00	01	02	03	04	05
	LUK CNR*	1558	1973	1882	2242	2373	697	**	429	527	832	837	1133	1049	788	13	3	13	73	77	0
Külv Sowing	1297	1274	956	809	1028	882	782	325	422	310	391	633	426	510	1	2	14	4	34	2	19
Istutus Planting	3778	3881	4146	3958	3974	4025	4074	678	1038	1628	1537	1932	2129	1897	57	41	31	153	123	109	56
Total	6633	7129	6984	7009	7375	5604	4856	1431	1987	2770	2765	3699	3604	3195	71	46	58	230	234	110	133

*LUK - lopoduslikule uuenedemisele kaasajaamine CNR - contributing to natural regeneration

** 2005. aastal riigimetsas ei arvestatud not registered separately in state forest in year 2005

Allikas: Statistikaamet, Keskkonnaministeerium

Source: Statistical Office of Estonia, Ministry of Environment

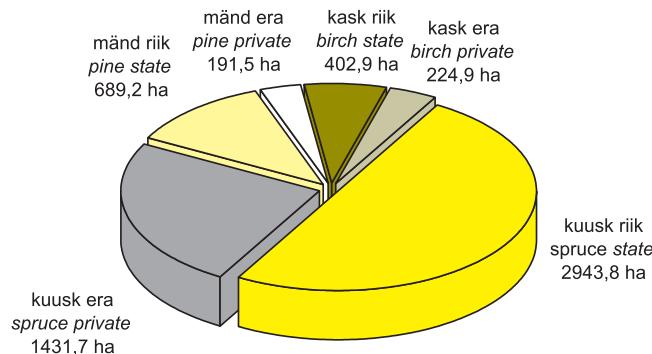

Joonis 4.2.3.1 Metsauendamistööd riigi- ja erametsas aastail 1999–2005

Figure 4.2.3.1 Reforestation works in state and private forests in 1999–2005

4.2.4 Metsauuendustööd puuliikide lõikes

Reforestation works by tree species

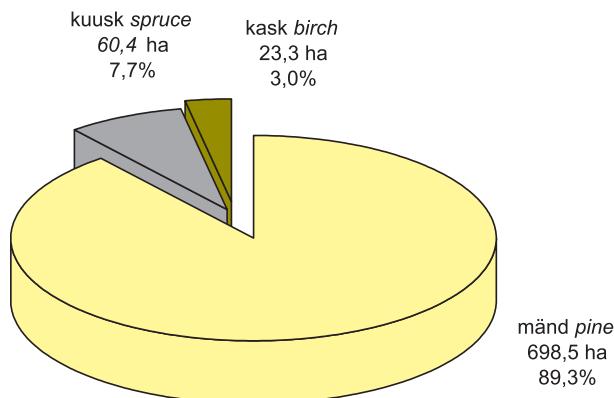

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

Joonis 4.2.4.1 Metsastutus riigi- ja erametsas puuliikide lõikes pinna järgi 2005. aastal

Figure 4.2.4.1 Planting of different tree species in state and private forest by area in 2005

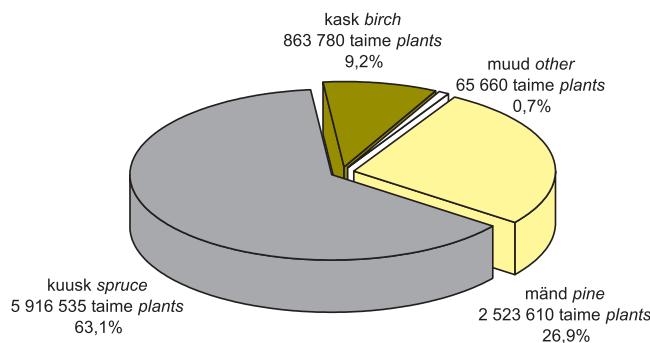

Allikas: Riigimetsa Majandamise Keskus

Source: State Forest Management Centre

Joonis 4.2.4.2 Metsakülv riigimetsas puuliikide lõikes pinna järgi 2005. aastal

Figure 4.2.4.2 Sowing of different tree species in state forest by area in 2005

Allikas: Riigimetsa Majandamise Keskus

Source: State Forest Management Centre

Joonis 4.2.4.3 Metsastutus riigimetsas puuliikide lõikes taimede arvu järgi 2005. aastal

Figure 4.2.4.3 Planting of different tree species in state forest by number of plants in 2005

4.3. Metsaseemnete varumine *Collection of forest seed*

4.3.1 Seemnevärumine maakonniti aastail 2001–2005 (kg) *Seed collection by counties in 2001–2005 (kg)*

Maakond County	Värvamine Seeds provided (kg)																				sanglip black elder metsaseeme from forest															
	metsaseeme from forest					seemiseeme from seed orchards					kuusk spruce from forest					arukas birch metsaseeme from forest					tamm oak metsaseeme from forest															
	01	02	03	04	05	01	02	03	04	05	01	02	03	04	05	01	02	03	04	05	01	02	03	04	05											
Harju	67,1	117,9	84,0	33,6	35,4						40,8																									
Hiiu	70,5	41,6	69,2	24,8																						0,9										
Ida-Viru	61,3	162,4	204,2	111,9	69,4	1,0	4,5				15,6						2,0									1,7										
Jõgeva	15,7	22,6	11,8								59,1	1,8					16,0	1,5								4,4										
Järvamaa			1,2																						2,6											
Lääne	127,1	3,8	114,4	115,9	119,4						99,6														5,0											
Lääne-Viru	111,2	91,7	1,7	1,1	50,4	111,0	184,5	301,3			34,0																									
Põlva	212,9	622,5	471,2	488,1	93,0						24,8															20,8										
Pärnu	73,4	83,0	54,6	42,7	132,8	6,8	0,6				110,6	9,5					26,8	22,0	3,0	3,0																
Rapla		9,5	15,1								6,0						12,0									70,0										
Saare	44,5	39,0	65,0	29,4	51,1	17,5	26,0	41,0	34,4	29,7							8,8	7,5	138,0	145,0																
Tartu	37,5	106,0	72,4	65,4	26,4	6,6	0,4				14,2						50,3	5,2	3,7							6,5										
Valga	18,0	94,0	69,3	96,0	82,9	11,5	17,9																		4,1											
Viljandi	24,4	39,9	23,0	21,0	27,7	15,8	171,2	65,2	7,8	112,6	147,5						169,4,5																			
Viimsi	106,0	127,3	68,2	287,3	104,1												20,0	168,0	188,0							3,5										
Kokku Total	869,6	1561,2	1323,6	1293,0	768,1	102,8	326,3	217,8	226,7	443,6	452,6	111,3	0,0	0,0	0,0	0,0	53,0	25,5	20,8	6,7	10,5	198,0	140,0	215,0	168,0	193,0	0,0	0,0	6,5	4,4	69,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7

Source: *Centre of Forest Protection and Silviculture*

Allikas: Metsakaitseja Metsauenduskeskus

4.3.2 Seemnete kasutamine taimlakülvideks maakonniti aastail 2002–2005 (kg)

Use of seeds in forest nurseries by counties in 2002–2005 (kg)

Maakond County	seemniseeme seed from seed orchard										metsaseeme seed from forest								sangalipp black alder					
	mänd pine					kuusk spruce					kuusk spruce				kask birch									
	'02	'03	'04	'05	'06	'02	'03	'04	'05	'02	'03	'04	'05	'02	'03	'04	'05	'02	'03	'04	'05	'02	'03	
Harju	2,4	0,4	0,6	6,0	1,0	0,5	4,8			0,3	1,1	0,7	3,0	1,0	0,7	1,1	0,8	1,9	0,9	2,8	0,5	1,8	0,1	
Hiiu	3,0		2,0															1,0						
Ida-Viru	37,1	7,0	10,0	3,6	66,3	11,0	19,0	16,5	26,9	18,0	25,8	2,0	0,5	6,7	2,0	11,8	3,7	16,9	7,0	0,6	2,8	1,5		
Jõgeva	1,5																							
Järva	14,0	9,1	3,2	3,3	22,1	6,3	24,3	16,1		0,6	5,3	0,5	0,5	12,0		10,9	3,9	3,3	4,2	3,2	1,1	0,1	0,2	
Lääne	59,2									20,0	0,2			18,0	22,0	0,2	25,0		0,2	0,1	0,1			
Lääne-Viru	17,8	7,7	17,8	9,5	31,2	12,3	21,7		1,4	9,4	7,5	3,0	23,0	20,5	25,0	5,9	10,3	8,9	35,5	0,1	0,3	1,3	0,3	
Põlva	26,8	70,0	63,0	66,0	8,7	6,5	22,8	28,8				0,6				3,2	4,9	1,4	5,5	0,2	0,2	0,5	0,2	
Pärnu	42,0	50,0	51,3	53,1	64,0	165,3	120,1	137,2				1,5				0,5	4,0	1,8	3,8	1,3				
Rapla	15,0	12,4	13,5	32,8	58,9	12,9	42,5	38,5	2,0						1,5	1,0		1,0	1,8	2,9	5,3	0,1	0,6	0,1
Saare	21,0								2,0									1,0						
Tartu	0,4																							
Valga	16,0	21,0	29,0	33,9	28,7	28,3	7,3	48,3	1,0	0,5	0,5	2,5	6,8	42,9	5,6	0,2	0,1	2,7	1,1					
Viljandi	1,7	0,6	0,5	1,7	25,1	41,6	56,6	28,9	2,0	0,2	0,7	8,0	2,9	2,2	5,5	0,3	0,2	0,2	3,6	0,6	0,4	0,3	0,5	
Võru	1,2	0,6	1,6	1,6	11,2	4,3	7,6		5,5			18,0	1,6	0,3	0,4	4,3	0,1	4,3	0,1	1,7				
Kokku Total	259,1	177,8	189,3	207,2	346,9	289,0	346,8	372,5	28,9	11,0	36,6	54,5	69,8	77,6	127,9	112,3	33,6	26,7	45,8	75,0	3,3	2,1	7,1	

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

Allikas: Metsakaitse- ja Metsaunduskeskus

4.3.3 Seemlate toodang aastail 1979–2005 (kg)

Production of seed orchards in 1979–2005 (kg)

Puuliik Species	Seemla Seed orchard	Seemlate toodang																				Production of seed orchards (kg)						
		1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
mänd <i>Pinus sylvestris</i>	Pauska	6,5	27,7	21,3	63,0	38,0	6,0	27,0	29,0	20,0	22,0	3,0	18,0	10,5	100,0	39,0	80,0	40,0	55,0	77,5	58,2	19,0	59,9	48,5	5,5	26,4		
	Songa	7,9	25,0	51,0	23,0	40,5	31,0	107,0	195,0	46,5	14,5	17,0		19,0	50,5	7,5	33,5	31,0	11,0	30,0	27,2	27,0	78,5	16,7			34,3	
	Jäätiroo																											
	Kullenja																											
	Kambja	4,1	23,8	71,5	2,5	12,7	7,6	87,9	41,8	9,2	31,5	19,0		2,5		53,5	24,5	42,6	58,0	36,7	150,4	129,8	57,2	50,4	99,6	111,0	184,5	301,3
	Laeva																											
	Käkma																											
	Törra																											
	Määetagusse																											
	Kilingi																											
	Meeksi																											
	Kuressaare																											
	Tammiste																											
	Järvselja																											
	Kokku mänd Põle total	12,0	134,2	176,4	59,4	163,2	107,4	474,8	544,0	146,0	116,5	171,3	3,0	86,5	64,0	241,0	233,4	237,5	184,5	276,8	345,7	307,4	116,8	102,8	326,3	221,8	226,7	443,6
	Kluski																											
	Sona																											
	Tartu PK																											
	Järvselja																											
	Ruunaku																											
	Pauska																											
	Kokku kuiusk Spapse total																											
	Allikas: Metsakaitse- ja Metsaauenduskeskus																											
	<i>Source: Centre of Forest Protection and Silviculture</i>																											

4.4 Istutusmaterjali kasvatamine

Cultivation of planting stock

4.4.1 Metsataimlate arv ja pindala aastail 2002–2005

Number and area of forest nurseries in 2002–2005

Maakond County	Taimlate arv Number of forest nurseries				Tootjate arv Number of producers				Uldpindala Total area (ha)					Katmikala pind Area of greenhouses (m ²)												
	2002		2003		2004		2005		2002		2003		2004*		2005*		2002		2003		2004		2005			
	Harju	8	6	10	11	3	3	7	9	1,6		1,9	0,8		500		131		317							
Hiiumaa	1	1	1	1					1	2,6	2,6	0,2	0,4		420		360									
Ida-Viru	16	15	16	12	3	4	8	4	15,8	10,4	10,6	11,0		3 180	2 650	6 166	4 570									
Jõgeva	14	13	14	14	7	7	10	12	4,7	6,9	3,0	2,6		955	410	725	1 782									
Järva	8	7	7	9	2	2	3	6	3,6	2,2	2,4	1,9		4 655	4 270	4 040	3 842									
Lääne	1	1	2	4				1	3	11,9	14,6	1,0	2,3		200		30	20								
Lääne-Viru	18	17	17	24	12	13	16	23	36,6	34,3	10,1	11,1		7 790	9 610	8 114	12 212									
Põlva	6	6	7	7	3	5	4	3	18,4	18,3	11,3	12,5		1 630	2 085	1 725	2 425									
Pärnu	7	8	8	13	4	5	6	12	50,2	49,6	11,5	13,9		2 775	4 696	10 475	17 320									
Rapla	7	7	9	11	4	4	6	8	15,0	14,5	8,0	9,0		825	1 695	1 647	2 992									
Saare	1	1	1	2				1	16,0	16,0	0,3			280			50									
Tartu	11	13	12	14	7	7	12	12	63,7	67,0	5,2	4,2		2 892	1 253	4 990	4 817									
Valga	11	9	8	9	5	5	7	7	8,5	10,9	6,1	6,4				120	320									
Viljandi	14	22	21	25	11	11	17	21	2,7	16,5	9,4	9,3		560	1 100	1 045	2 833									
Võru	21	7	11	8	5	5	7	7	7,8	1,5	0,8	0,5		990	30	1 220	1 706									
Kokku Total	144	133	144	164	66	71	104	129	259,1	265,3	81,8	85,9		27 652	28 159	40 428	55 206									

*Tootmispiind – ilma musta kesata production area - without fallow

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

4.4.2 Metsakultiveerimismaterjali hinnad 2005. aastal

Prices for reforestation material in 2005

Puuliik Species	Seemned			Taimed		
	Päritolu Provenance	Idanevus (%) Germinative capacity	Hind (kr/kg) Price (EEK/kg)	Taime vanus (a) Age of plant (years)	Hind (kr/tk) Price (EEK/piece)	
Harilik kuusk <i>Norway spruce</i>	metsaseeme forest	95–100	850	1–2	0,2–1,5	
		90–94,9	700	3–4	1,5–4,5	
		80–89,9	500			
		65–79,9	400	1–2*	1,8–2,5	
Harilik mänd <i>Scots pine</i>	seemlaseeme seed orchard	95–100	1600			
		90–94,9	1400			
		80–89,9	1200			
		65–79,9	1000			
Arukask <i>Birch</i>	metsaseeme forest	95–100	1050	1–2	0,3–1,2	
		90–94,9	900	1*	1,3–1,8	
		80–89,9	800			
		65–79,9	750			
Harilik saar <i>Ash</i>	seemlaseeme seed orchard	95–100	1600			
		90–94,9	1400			
		80–89,9	1200			
		65–79,9	1000			
Harilik tamm <i>Oak</i>	metsaseeme	55–100	550	1*	1,3–2,5	
		35–54	440	1–2	0,6–3,0	
		25–34	330			
Sanglepp <i>Black alder</i>	metsaseeme forest	86–100	100	2–4	1,2–3,0	
		55–100	950	2	1,5–5,0	
		35–54,9	750	1–2	1,0–2,0	
				1*		

**konteinertaim containerised plant

**metsaseeme from forest

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

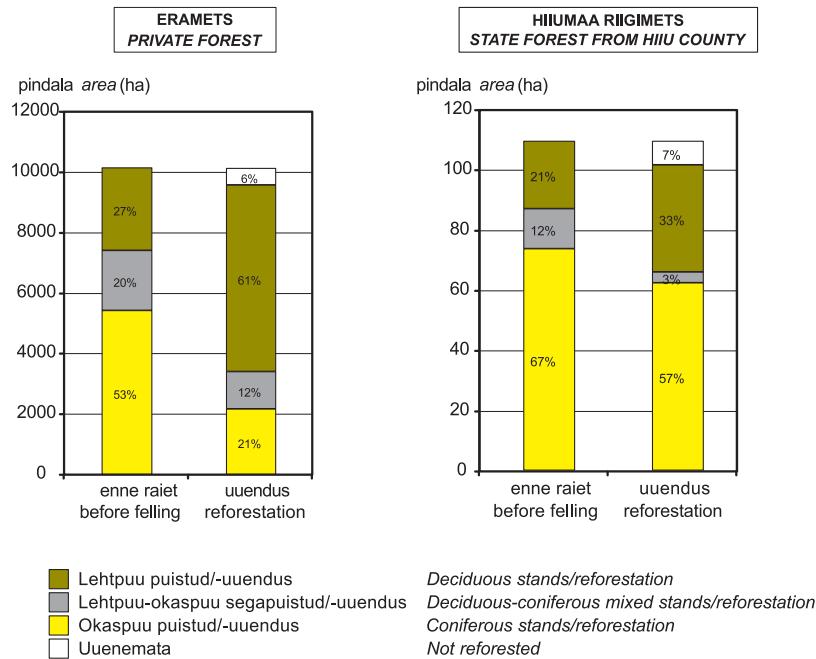
4.4.3 Metsakultiveerimismaterjali kasvatamine aastail 1998–2005 ja maakonniti aastal 2005

Planting stock raised in forest nurseries in 1998–2005 and by counties in 2005

Maakond County	Standardse istutusmaterjal olem (1000 tk)			Standard planting stock (1000 pieces)			Lehise taim Larch plant
	Männiseemik Pine seedling	Kaseseemik Birch seedling	Kuuseseemik sellest konteiner- taim of this contai- nerised seedling	Saare- taim Ash plant	Tamme- taim Oak plant	Kuusestik Spruce transplant	
Harju	70	0	115	0	33	0	4
Hiiu							67
Ida-Viru	660	0	269	0	935	3	30
Jõgeva	18	0	49	0	257	0	0
Järva	202	197	144	115	1222	1122	20
Lääne	320	0	3	0	280	0	0
Lääne-Viru	850	16	1393	212	3068	248	0
Põlva	760	0	684	537	1021	500	10
Pärnu	2364	1170	1289	1140	6297	3900	0
Rapla	357	0	447	0	393	0	0
Saare							56
Tartu	78	0	236	0	717	30	0
Valga	527	0	57	0	772	0	0
Viljandi	95	0	412	0	2025	0	0
Võru	34	0	191	14	371	274	0
Kokku 2005	63333	1383	5286	2018	17389	6077	197
Total						6909	41
2004	4884	1045	2844	1186	11007	1246	3
2003	3713		1342		8405	10	5
2002	5601		1266		9088	2	2
2001	4862		2080		10541	17	8
2000	6947		1441		8130	16	2
1999	4364		864		7960	37	36
1998	3925		673		5728	71	27

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

Allikas: Metsakaitse- ja Metsaarenduskeskus

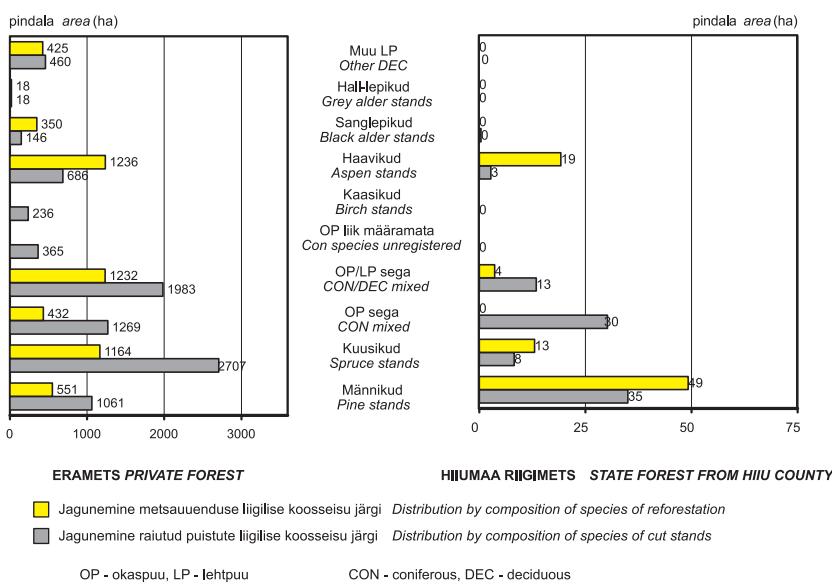

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, Keskonnaministeerium

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Ministry of Environment

Joonis 4.5.1 Lehtpuu-, okaspuu-puistute ning leht- ja okaspuu segapuistute osakaal enne lageraiet ja uuenduse jagunemine 4. aastal peale raiet

Figure 4.5.1 Share of coniferous, deciduous and deciduous-coniferous mixed stands before felling and of reforestation 4 years after felling

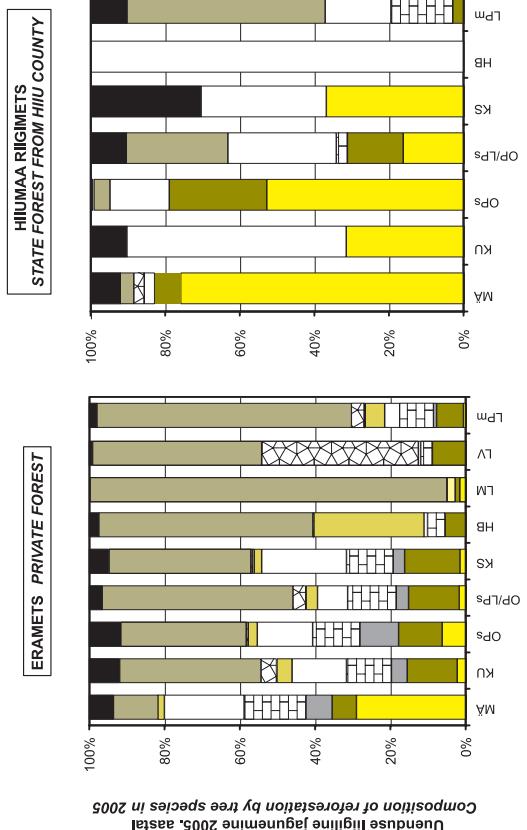

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, Keskonnaministeerium

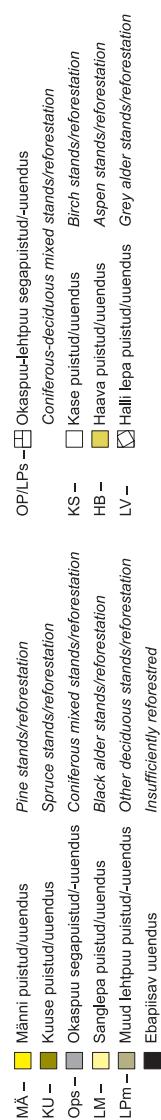
Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Ministry of Environment

Joonis 4.5.2 Uuenemiseks eeldusi omavate lageraie alade jagunemine liigilise kooseisu järgi puistutes enne raiet ja 4. aastal pärast raiet

Figure 4.5.2 Distribution of regeneration areas of cut stands before felling and of reforestation 4 years after felling by dominant tree species

2001. a lageraiealadel enne raiet kasvanud puistute jaugunime valitseva puuliigi järgi
Distribution of clear-felled stands cut in 2001 by dominant tree species

Alikas: Metsa- ja Metsaueendustekst, Keskommunisteurn

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Ministry of Environment

Joonis 4.5.3 Uuenemiseks eeldusi omavate 2001. aasta lageraie alade uuenduse liigiline struktuur
Figure 4.5.3 Composition of species of reforestation on year 2001 clear-felled areas

5. METSADE TERVISLIK SEISUND

FOREST HEALTH

5.1 Metsade seisundist 2005. aastal

Condition of forest in 2005

Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskusel on metsade seisundi hindamisel aluseks:

- 1) metsapatoloogide poolt metsataimlates, -kultuurides ja puistutes tehtud uuringud;
- 2) Riigimetsa Majandamise Keskuselt ja maakondade keskkonnateenistustelt saadud andmed aasta jooksul hukkunud ning aasta jooksul arvele võetud ja aasta lõpu seisuga arvel olnud kahjustatud puistute kohta riigi- ja muudes metsades;
- 3) Riigimetsa Majandamise Keskuse metskondade poolt alalistel proovitükkidel tehtud ulukkahjustuste inventuuri andmestik;
- 4) metsaseire alalistes vaatluspunktides metsade seisundi hindamise andmestik.

Aastal 2005 võtsid maakondade keskkonnateenistused ja Riigimetsa Majandamise Keskus arvele metsakahjustusi 39 928 hektaril. See oli väikese vaheaja järel jälle aasta, mil kõige rohkem metsakahjustusi põhjustasid tormid, eelkõige jaanuaritorm. Tormikahjustusi registreeriti 32 138 hektaril, s.o kaks korda rohkem kui 2002. aastal ja üle viie korra rohkem kui 2001. aastal. Tormis kahjustatud puistusid võeti kõige rohkem arvele Pärnumaal (8563 ha), teistes maakondades registreeriti neid oluliselt vähem: Võrumaal 4654 ha, Jõgevamaal 3833 ha, Valgamaal 3696 ha. Juuremädanikke, peamiselt juurepessukahjustusi võeti arvele 3722 hektaril, ulukkahjustusi 1645 hektaril ja ebasoodsa veerežimi töttu kahjustatud puistusid 1428 hektaril.

Seoses ulatuslike tormikahjustustega moodustati keskkonnaministri 20.01.2005 käskkirjaga nr 58 ajutine ekspertkomisjon ulatuslike metsakahjustuste metsakaitsele ekspertiisi läbiviimiseks. Selle käskkirja alusel tegid tormi poolt kahjustatud puistutes metsakaitseeksperitiisi lisaks Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse metsapatoloogidele ka Hiiumaa, Läänemaa, Põlvamaa, Pärnumaa, Saaremaa, Valgamaa, Viljandimaa ja Võrumaa keskkonnateenistuste metsanduse spetsialistid. Tormikahjustuste töttu hinnati uuendusraiesse 3588 ha puistusid ligikaudse väljaraiutava tagavaraga 639 000 m³ ja sanitaarraiesse 1269 ha puistusid ligikaudse väljaraiutava tagavaraga 27 000 m³. Üle ühe kolmandiku uuendusraiesse hinnatud puistutest (1371 ha) asus Viljandimaal, sanitaarraiesse hinnatud puistutest asus Viljandimaal aga alla 5% (57 ha).

Kokku hinnati 2005. a uuendusraiesse 5179 ha puistusid ligikaudse väljaraiutava tagavaraga 882 000 m³. Tormikahjustuse järel järgmiseks oluliseks puistute uuendusraiesse hindamise põhjuseks oli juuremädanik.

Laienes hele-villkäpa (*Calliteara pudibunda*) kahjustus Hiiumaal Pühalepa vallas Vilivalla külas ja selle lähikonnas. Selle lainelaste hulka kuuluva liblikatõövikute poolt kahjustatud lehtpuupuistute pindala oli 343 ha, tugevasti kahjustatud oli 176 ha ja raagu söödud 47 ha, peamiselt sookaasikuid, sanglepikuid ja haavikuid. Ka 2004. a sõid hele-villkäpad samas piirkonnas raagu 47 ha lehtpuupuistusid, kuid neil aastatel oli tegemist erinevate puistutega.

Aastal 2005 oli Eestis 96 metsaseire I astme vaatluspunkti. Kuna mitmes vaatluspunktis oli osa vaatluspuid ja mõnes vaatluspunktis kõik puud raiutud, hinnati puude seisundit 92 vaatluspunktis. Kokku hinnati 2191 puu seisundit. Vaatluspuude hulgas oli 1480 harilikku mändi, 594 harilikku kuuske ja 117 lehtpuud. Nii hariliku männi kui ka harilikku kuuse võrade seisund metsaseire proovitükkidel tehtud vaatluste alusel eelmise aastaga võrreldes oluliselt ei muutunud.

Metsaseire II astme alalistel proovitükkidel tehakse puude võrade seisundi hindamiseks vaatlusi seitsmel ja sademete seiret kuuel proovitükil. Sademetekogujad on paigutatud proovitükkidele ja iga proovitüki läheduses asuvale avamaa-alale. Määratatakse sademete hulk ja keemiline koostis. Neljal proovitükil kogutakse erinevatest sügavustest mullavett selle keemilise koostise analüüsimeks. Iga II astme proovitüki naabruses võetakse puude sügis-talvise puhkeperioodi ajal viie varem välja valitud puu võrast üle aasta okkaproovid keemiliseks analüüsimeks. Kõik nimetatud proovid analüüsatakse OÜ-s Tartu Keskkonnauuringud laboratooriumis vastavalt rahvusvahelise programmi *ICP Forests* metodikale. Igal viendal aastal mõõdetakse kõigi vaatluspuude kõrgus ja riinna diameeter ning tehakse alustaimestiku analüüs.

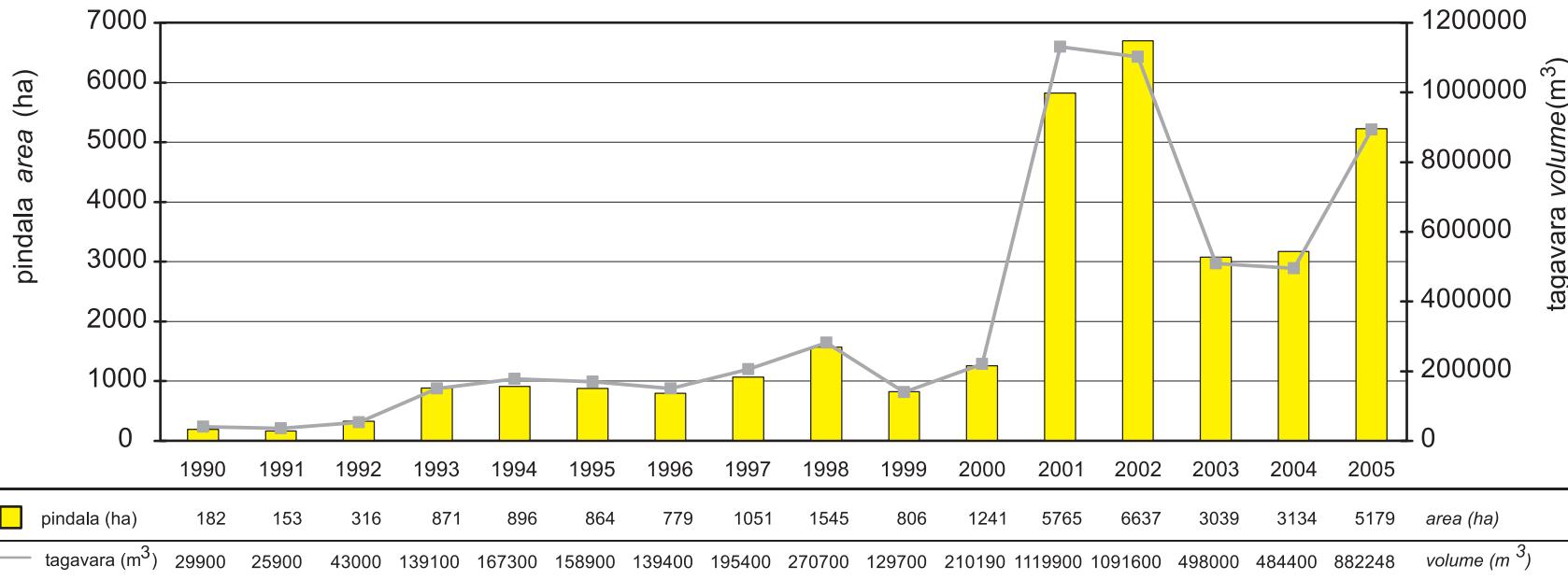
5.2 Halva tervisliku seisundi tõttu lageraiesse hinnatud puistud aastail 1999–2005 ja maakonniti aastal 2005

Distribution of stands designated to clear felling due to forest damages in 1999–2005 and by counties in 2005

Maakond County	Kahjustuse põhjus Damaged by													
	Metsa-tulekahjud Forest fires		Ebasoodne veerežiim Unfavorable water conditions		Tuuleheide ja -murd Windfall		Juure-mädanikud Root diseases		Uluki-kahjustused Game damages		Muud Other		Kahjustatud puistud kokku Damaged forest, total	
	ha*	m ³ **	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³
Harju	2,9	354	3,7	300	14,5	2137	66,2	10730	54,6	9743	24,0	2785	166,0	26049
Hiiu	0,0	0	0,0	0	3,4	170	3,8	500	1,0	125,0	0,0	0,0	8,2	795
Ida-Viru	3,7	731	48,9	7184	21,1	2013	5,7	813	5,2	675	24,1	1390	108,7	12806
Jõgeva	0,0	0	3,8	216	334,2	61861	11,7	2263	3,0	768	33,5	3658	386,2	68766
Järva	0,0	0	14,9	1110	57,1	9995	158,3	26849	46,1	7198	71,0	12520	347,4	57672
Lääne	0,0	0	0,0	0	27,2	1080	14,9	2330	1,0	150	7,8	1090	50,9	4650
Lääne-Viru	0,0	0	2,7	300	110,8	13982	134,9	25238	29,4	6009	67,6	6971	345,5	52500
Põlva	0,0	0	12,7	1308	83,9	14111	1,6	145	5,3	514	19,6	1729	123,1	17807
Pärnu	0,0	0	1,5	185	686,0	120706	18,7	3004	5,4	590	4,9	1443	716,5	125928
Rapla	2,8	260	18,7	2350	24,3	3362	190,5	31686	38,6	6315	50,7	7688	325,6	51661
Saare	0,0	0	1,1	120	133,8	10768	53,7	8480	0,0	0,0	23,5	1680	212,1	21048
Tartu	0,0	0	5,7	875	211,3	40855	72,5	14700	22,9	3595	33,1	3383	345,5	63408
Valga	0,0	0	1,5	200	342,6	30394	0,1	6	7,5	1135	30,5	2105	382,2	33840
Viljandi	0,0	0	0,0	0	1370,7	300172	23,4	5050	13,0	2180	32,9	5133	1440,0	312535
Võru	5,3	1295	7,3	765	166,6	27825	2,1	245	27,2	1670	13,1	983	221,6	32783
Kokku Total 2005	14,7	2640	122,5	14913	3587,5	639431	758,1	132039	260,2	40667	436,3	52558	5179,3	882248
Kokku Total 2004	37,4	5746	130,3	15456	536,2	65749	1241,9	222203	597,0	102823	591,2	72425	3134,0	484402
Kokku Total 2003	38,3	3470	43,9	7134	886,0	157691	980,9	181496	446,0	79807	642,6	68305	3038,6	497968
Kokku Total 2002	247,0	19528	55,8	7791	4831,7	807768	751,2	133857	311,6	57710	439,5	64917	6636,8	1091571
Kokku Total 2001	9,3	1432	104,3	18332	4524,9	908584	571,7	101910	383,7	69631	170,8	20011	5764,7	1119900
Kokku Total 2000	63,3	6453	70,3	9478	274,4	39753	413,3	75019	315,6	66020	104,4	13467	1241,3	210190
Kokku Total 1999	55,9	6618	49,8	8317	130,4	22422	182,5	31522	252,3	48216	135,4	12602	806,3	129697

*uuendusraiesse hinnatud puistute pindala area of stands designated to clear felling

** uuendusraiesse hinnatud puistute tagavara growing stock of stands designated to clear felling

Joonis 5.3 Halva tervisiliku seisundi tõttu lageraiesse hinnatud puistute pindala aastail 1990–2005

Figure 5.3 Area of stands designated to clear felling due to forest damages in 1990–2005

5.4 Arvele võetud kahjustatud metsaalade jaotus kahjustaja järgi aastatel 1998–2005 ja maakonniti aastal 2005 (ha)

*Distribution of damaged forest areas by cause at the end of year in 1998–2005
and by counties at the end of year 2005 (ha)*

Maakond County	Okka- kahjurid Needle pests	Lehe- kahjurid Leaf pests	Juure- mädanikud Root diseases	Männi- koorepöletik Pine bark inflammation	Ebasoodne veerežiim Unfavorable water conditions	Uluki- kahjustused Game damages	Tuuleheide ja -murd Windfall	Metsa- põlengud Forest fires	Muud Other	Kahjustatud puistud kokku Damaged stands, total
Harju	0,0	0,0	229,7	1,5	21,1	277,4	49,3	8,7	30,8	618,5
Hiiu	0,0	343,0	4,7	0,0	0,0	4,8	445,5	0,0	7,3	805,3
Ida-Viru	0,0	0,0	5,6	0,0	1085,9	76,2	100,1	6,4	22,3	1296,5
Jõgeva	0,0	5,4	42,2	0,0	39,5	45,5	3832,7	0,0	7,3	3972,6
Järva	0,0	0,0	427,1	0,0	15,8	69,6	1723,0	0,0	105,9	2341,4
Lääne	12,6	0,0	22,9	32,1	27,5	321,2	266,1	2,4	0,0	684,7
Lääne-Viru	4,7	0,0	387,9	0,0	11,9	194,0	1039,0	1,9	180,9	1820,3
Põlva	1,8	0,0	46,1	0,0	50,9	47,1	1129,4	0,0	6,5	1281,8
Pärnu	0,0	7,1	154,4	0,0	14,0	43,2	8562,8	0,0	7,1	8788,6
Rapla	5,6	1,2	1844,3	0,0	60,2	262,9	802,5	0,0	60,2	3036,9
Saare	0,0	0,0	38,0	0,0	0,0	0,0	1529,9	0,0	0,0	1567,9
Tartu	0,0	0,0	284,0	0,0	14,2	97,3	1619,5	0,5	50,0	2065,5
Valga	0,0	0,0	8,2	0,0	3,3	4,3	3695,6	7,6	1,5	3720,5
Viljandi	0,0	0,0	65,4	0,0	53,4	67,3	2688,9	0,0	11,9	2886,9
Võru	3,6	0,0	161,7	0,0	30,4	142,7	4653,6	4,7	48,4	5045,1
<i>Kokku Total 2005</i>	<i>28,3</i>	<i>356,7</i>	<i>3722,2</i>	<i>33,6</i>	<i>1428,1</i>	<i>1653,5</i>	<i>32137,8</i>	<i>32,2</i>	<i>540,1</i>	<i>39932,4</i>
<i>Kokku Total 2004</i>	<i>7,9</i>	<i>90,2</i>	<i>3757,4</i>	<i>2,5</i>	<i>1178,7</i>	<i>2299,5</i>	<i>3071,7</i>	<i>104,2</i>	<i>668,8</i>	<i>11180,9</i>
<i>Kokku Total 2003</i>	<i>34,0</i>	<i>117,0</i>	<i>4279,4</i>	<i>0,0</i>	<i>419,3</i>	<i>2011,7</i>	<i>5116,8</i>	<i>85,7</i>	<i>1510,9</i>	<i>13574,8</i>
<i>Kokku Total 2002</i>	<i>43,0</i>	<i>4,9</i>	<i>1985,6</i>	<i>1,5</i>	<i>228,1</i>	<i>1026,2</i>	<i>15953,0</i>	<i>554,8</i>	<i>1982,5</i>	<i>21779,6</i>
<i>Kokku Total 2001</i>	<i>17,3</i>	<i>57,1</i>	<i>2533,5</i>	<i>71,7</i>	<i>3461,9</i>	<i>7659,1</i>	<i>6127,7</i>	<i>138,5</i>	<i>387,3</i>	<i>20454,1</i>
<i>Kokku Total 2000</i>	<i>14,3</i>	<i>631,1</i>	<i>2602,5</i>	<i>62,1</i>	<i>3302,1</i>	<i>8673,9</i>	<i>716,2</i>	<i>294,3</i>	<i>484,8</i>	<i>16781,3</i>
<i>Kokku Total 1999</i>	<i>25,6</i>	<i>95,5</i>	<i>2501,7</i>	<i>61,0</i>	<i>1279,9</i>	<i>7186,8</i>	<i>1811,0</i>	<i>185,1</i>	<i>409,5</i>	<i>13556,1</i>
<i>Kokku Total 1998</i>	<i>25,5</i>	<i>76,6</i>	<i>2702,6</i>	<i>85,5</i>	<i>1428,2</i>	<i>8071,5</i>	<i>569,9</i>	<i>279,8</i>	<i>398,7</i>	<i>13638,3</i>

Allikas: Riigimetsa Majandamise Keskus, maakonna keskkonnameistrid, Statistikaamet
Source: State Forest Management Centre, County Environmental Departments, Estonian Statistical Office

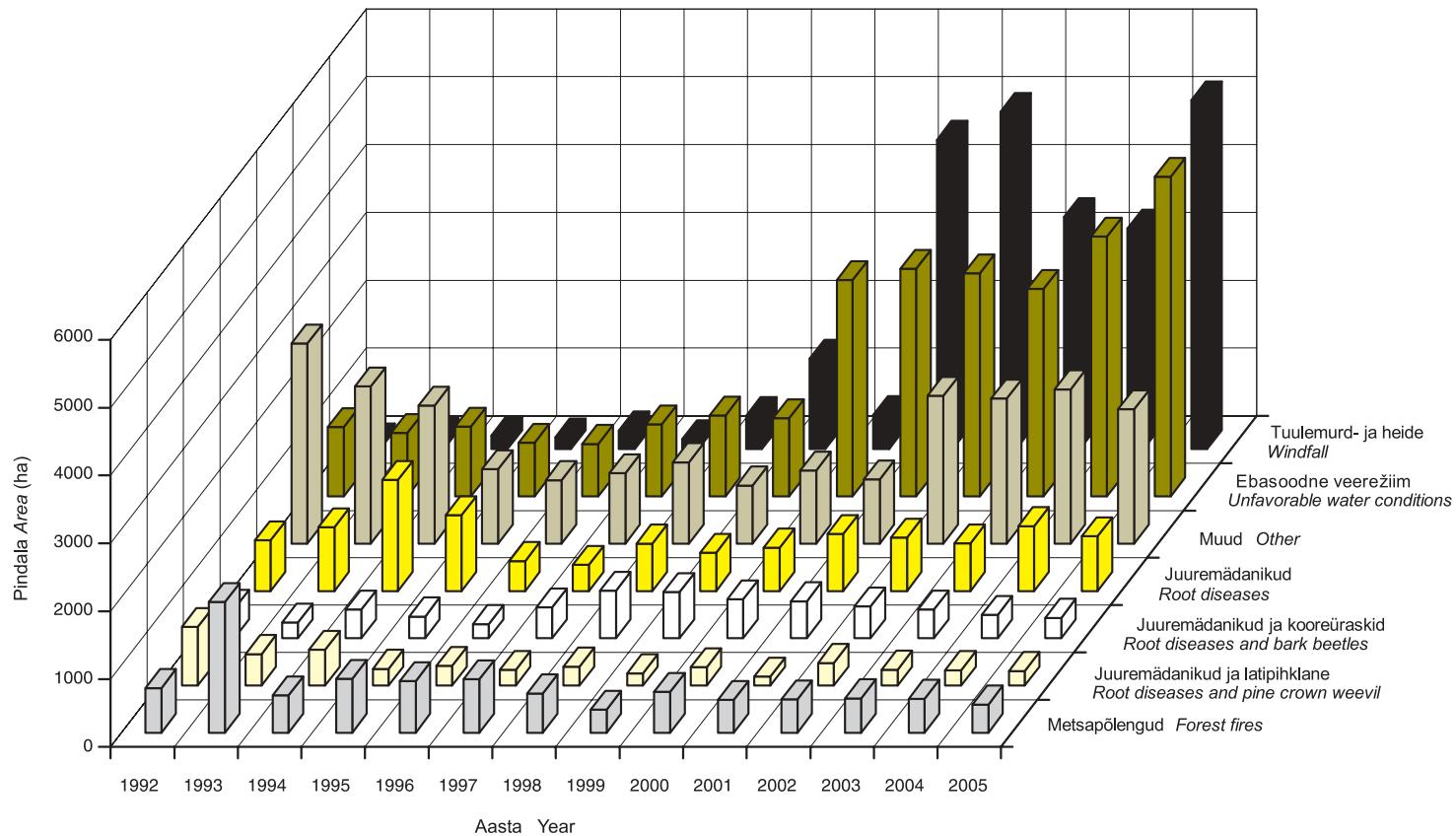
5.5 Enamkahjustatud metsaosade pindala riigimetsas aasta lõpul aastail 1992–2005 (ulukikahjustusteta)

Area of damaged state forests at the end of the year in 1992–2005 (without game damages)

Kahjustuse põhjus <i>Damaged by</i>	Kahjustatud metsaosade pindala <i>Area of damaged forests (ha)</i>													
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Tuulemurd ja -heide <i>Windfall</i>	99	186	201	172	275	144	489	1332	500	4556	4966	3421	3251	5139
Metsapõlengud <i>Forest fires</i>	864	464	527	247	287	228	280	180	268	131	332	234	226	214
Ebasoodne veerežiim <i>Unfavorable water conditions</i>	1020	936	1025	792	774	1062	1191	1152	3189	3353	3287	3056	3826	4709
Juuremädanikud ja latipihklane <i>Root diseases and pine crown weevil</i>	434	231	422	320	209	456	699	680	573	544	467	421	344	301
Juuremädanikud ja kooreüraskid <i>Root diseases and bark beetles</i>	749	936	1638	1114	440	383	698	562	638	841	787	703	955	808
Juuremädanikud <i>Root diseases</i>	2950	2316	2034	1098	937	1038	1199	857	1079	944	2180	2138	2273	1979
Muud <i>Other</i>	659	1929	550	796	763	789	581	340	605	485	493	509	501	415
Kokku Total	6775	6998	6397	4539	3685	4100	5137	5103	6852	10854	12512	10482	11376	13565

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus, Statistikaamet

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture, Statistical Office of Estonia

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 5.5.1 Enamkahjustatud metsaosade pindala riigimetsas aastatel 1992–2005 (aasta lõpu seisuga ilma ulukkahjustusteta)
Figure 5.5.1 Area of damaged state forests in 1992–2005 (at the end of the year without game damages)

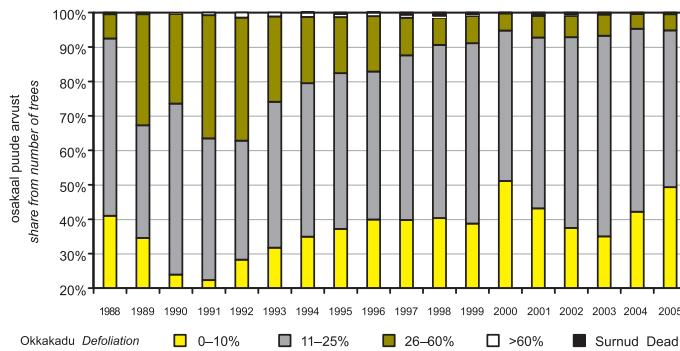
5.6 Hariliku männi okkakadu aastail 1988–2005

Defoliation of Scots pine trees in 1988–2005

Okkakao klass Defoliation class	Okkakadu Defoliation	Inventeeritud puude arv / Number of inventory trees																	
		1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0	0–10%	536	460	331	272	395	458	511	544	586	584	592	568	738	623	543	518	613	729
1	11–25%	674	436	687	501	483	612	652	662	631	702	737	769	631	716	803	863	772	672
2	26–60%	92	430	360	436	500	358	282	238	236	160	117	116	72	90	90	91	63	69
3	>60%	7	7	6	10	21	17	18	14	15	13	7	5	2	3	3	2	1	3
4	Surmud Dead	0	0	0	0	0	0	1	6	1	10	15	10	2	12	11	7	5	4
Kokku Total		1309	1333	1384	1219	1399	1445	1464	1464	1469	1469	1468	1468	1445	1444	1450	1481	1454	1478

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 5.6.1 Hariliku männi okkakadu metsaseire proovipunktides aastail 1988–2005

Figure 5.6.1 Defoliation of Scots pine on forest monitoring sample points in 1988–2005

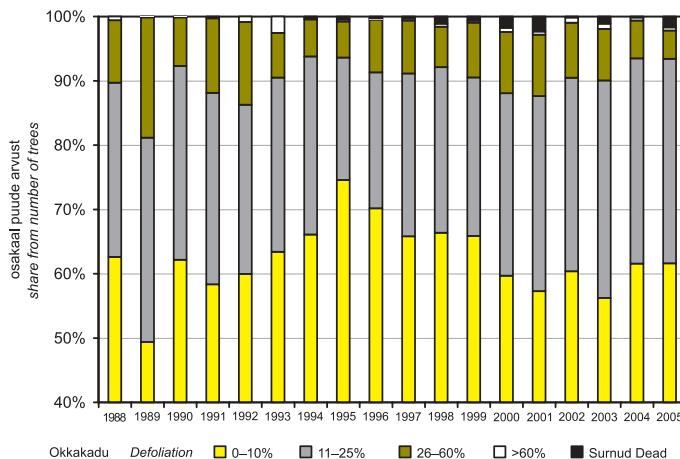
5.7 Hariliku kuuse okkakadu aastail 1988–2005

Defoliation of Norway spruce trees in 1988–2005

Okkakao klass Defoliation class	Okkakadu Defoliation	Inventeeritud puude arv / Number of inventory trees																	
		1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
0	0–10%	425	314	435	402	410	393	413	466	435	408	412	409	370	342	367	344	378	331
1	11–25%	184	202	211	205	180	168	173	119	131	157	160	153	176	181	183	207	196	171
2	26–60%	66	119	53	80	88	43	36	35	51	51	39	53	59	57	52	49	36	24
3	>60%	4	1	1	2	6	16	1	2	1	2	3	2	4	3	5	5	3	3
4	Surmud Dead	0	0	0	0	0	2	3	2	2	7	4	11	14	1	7	1	9	
Kokku Total		679	636	700	689	684	620	625	625	620	620	621	621	620	597	608	612	614	537

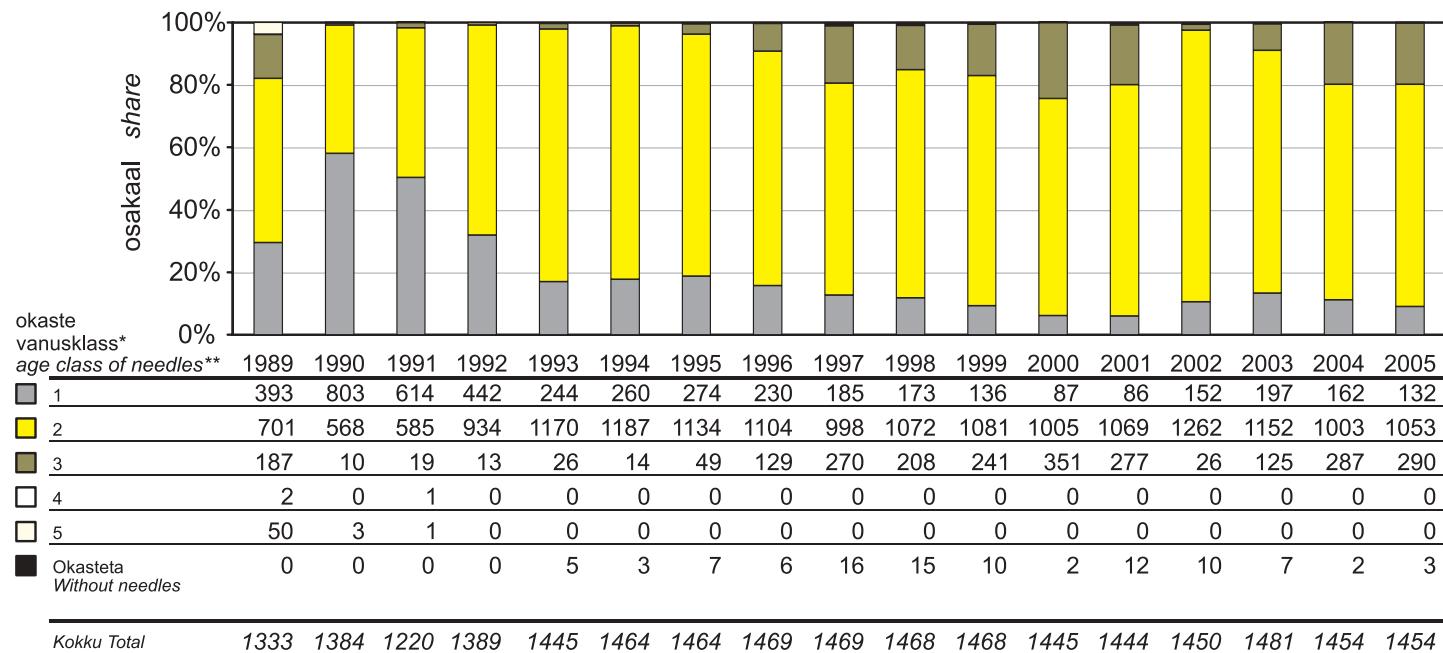
Allikas: Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 5.7.1 Hariliku kuuse okkakadu metsaseire proovipunktides aastail 1988–2005

Figure 5.7.1 Defoliation of Norway spruce on forest monitoring sample points in 1988–2005

* vanusklass :

- 1 - säilinud on ainult jooksva aasta okkad 1 - current year
- 2 - säilinud on jooksva + 1 aasta okkad 2 - current year + 1 years
- 3 - säilinud on jooksva + 2 aasta okkad 3 - current year + 2 years
- 4 - säilinud on jooksva + 3 aasta okkad 4 - current year + 3 years
- 5 - säilinud on jooksva + 4 aasta okkad 5 - current year + 4 years

** age class of needles:

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

Joonis 5.8 Männi vaatluspuude arvu jagunemine okaste vanusklassi alusel metsaseire vaatluspunktides aastail 1989–2005
 Figure 5.8 Number of Scots pines by age classes of needles on forest monitoring sample points in 1989–2005

Allikas: Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

5.10 Toiteelementide sisaldus okastes metsaseire II astme proovitükkidel aastail 1995, 1997, 1999, 2001, 2003, 2005

Element concentration in needles on level II forest monitoring sample plots in 1995, 1997, 1999, 2001, 2003, 2005

Proovi-tükk Plot	Puuliik Tree species	Toiteelementide sisaldus okastes Content of nutrients in needles (mg/g)																	
		N						S					P						
		1995	1997	1999	2001	2003	2005	1995	1997	1999	2001	2003	1995	1997	1999	2001	2003	2005	
Sagadi	mänd pine	10,92	10,88	11,84	14,00	12,00	15,60	0,31	0,84	0,71	0,70	0,97	1,00	0,99	1,50	1,20	1,40	1,40	1,60
Vihula	mänd pine	11,97	10,36	12,55	14,30	11,90	15,00	0,37	0,84	0,70	0,68	0,90	0,94	1,05	1,40	1,10	1,40	1,40	1,60
Pikasilla	mänd pine	12,59	11,40	12,75	15,90	14,70	16,10	0,28	0,80	0,74	0,86	0,99	0,98	1,24	1,52	1,30	1,60	1,60	1,60
Kiidjärve	mänd pine	10,93	11,16	11,80	14,10	12,60	13,80	0,35	0,82	0,73	0,73	0,94	0,92	1,19	1,56	1,20	1,40	1,40	1,50
Mäksa	kuusk spruce	11,46	9,90	11,77	15,40	15,80	14,10	0,39	0,80	0,68	0,75	0,95	1,00	1,32	1,90	1,60	1,50	1,50	1,80
Karula	mänd pine		11,60	12,58	16,00	14,00	14,80		0,86	0,81	0,80	1,00	0,95		1,56	1,40	1,60	1,60	1,60
Karepa	kuusk spruce				13,00	13,90					1,10	1,10					2,10	2,30	
Proovi-tükk Plot	Puuliik Tree species	Toiteelementide sisaldus okastes Content of nutrients in needles (mg/g)																	
		Ca						Mg					K						
		1995	1997	1999	2001	2003	2005	1995	1997	1999	2001	2003	1995	1997	1999	2001	2003	2005	
Sagadi	mänd pine	2,94	2,58	3,20	2,80	3,20	3,40	1,22	1,94	0,90	0,89	0,99	0,95	3,94	4,24	4,70	5,20	6,00	6,60
Vihula	mänd pine	3,41	3,76	3,30	2,60	3,50	3,30	1,30	1,68	1,00	0,93	1,00	1,00	3,94	4,08	4,60	5,60	6,20	6,10
Pikasilla	mänd pine	2,83	3,52	2,30	2,90	3,00	2,90	1,25	1,34	1,00	1,10	1,20	1,10	4,24	3,76	4,80	5,50	5,60	5,60
Kiidjärve	mänd pine	3,74	3,40	2,70	2,70	3,20	2,90	1,37	1,44	1,00	1,00	1,10	0,97	3,94	4,12	4,80	5,60	5,60	6,20
Mäksa	kuusk spruce	5,97	5,34	5,20	4,20	3,90	3,60	1,85	1,86	1,30	0,96	1,10	1,10	5,00	5,42	6,80	7,00	6,10	7,00
Karula	mänd pine		3,08	3,20	2,80	2,90	2,70		1,80	0,94	0,90	1,00	0,85		4,26	4,90	5,90	6,10	6,40
Karepa	kuusk spruce				6,10	5,60					1,20	1,30					9,10	8,80	

Allikas: Met sakaitse- ja Metsauuenduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

6. METSATULEKAHJUD *FOREST FIRES*

6.1 Metsatulekahjud 2005. aastal *Forest fires in 2005*

2005. aastal registreeriti 65 metsatulekahju üldpindalaga 86,5 ha (2004. aastal 89 tulekahju pindalaga 378,9 ha). Metsapõlengute tõttu keskkonnale tekitatud kahju suuruseks hinnati 0,2 miljonit krooni (2004. aastal 5,4 miljonit krooni). 2005. aasta suvi oli eelmisest sademeterohkem ja sellega seoses oli tulekahjude arv veerandi võrra, pindala üle nelja korra ning keskkonnale tekitatud kahju üle 22 korra väiksem. 2005. aasta metsatulekahjude keskmise pindala oli 1,3 ha, mis on eelneva aastaga võrreldes üle kolme korra väiksem.

2005. aasta esimene metsatulekahju registreeriti 15. aprillil Jõgevamaal Pajusi vallas Vägari külas. Hooletusest alguse saanud tuli käis üle Aida maaüksusel 0,1 ha suurusest metsakultuurist. Selle tulekahju põhjustajana kahtlustatakse Soome kodanikku, kel õnnestus Eestist lahkuda ja kutsetele ta ei ole reageerinud. 2004. aastal algasid metsatulekahjud varem. Esimene metsatulekahju registreeriti siis 3. aprillil Saaremaal Kihelkonna vallas Vilsandi Rahvuspargis. Viimane metsatulekahju 2005. aastal registreeriti 27. septembril Harjumaal Jõelähtme vallas, kus hooletusest alguse saanud põlengul sai kannatada 0,02 ha RMK Anija metskonna keskealist metsa. 2004. aastal lõppes tuleohtlik periood püsivate vihmade saabumisega varem ja siis registreeriti aasta viimane metsatulekahju 24. juulil Ida-Virumaal Iisaku vallas.

2005. aasta suurim metsatulekahju toimus Valgamaal Karula vallas Valtina külas. Tulekahjust teatati häirekeskusele 18. aprillil kell 22.50 ja see kustutati samal ööl. Hooletusest alguse saanud tulekahjul põles kokku 11,9 ha metsauendust. Keskkonnale tekitatud kahju suuruseks hinnati seal 83400 krooni. Keskkonnainspektsioon alustas kriminaalasja uurimist. Kõik ülejäänud 2005. aasta tulekahjud olid väiksemad kui 7 hektarit. 2004. aasta suurim tulekahju kogupindalaga 124,7 ha leidis aset Raplamaal Märjamaa vallas Märjamaa metskonnas.

Riigimetsas oli 2005. aastal 46 metsatulekahju pindalaga 44,5 ha (2004. aastal vastavalt 47 ja 290,7 ha). Nimetatud riigimetsa tulekahjude hulgas on kõik Päästeametis registreeritud juhtumid pindalaga üle 0,001 ha. Tulekahjusid esines kokku 22 metskonnas (2004. aastal 27 metskonnas). Kaks ja enam tulekahju registreeriti 10 metskonnas: Ahtme (11), Keila (6), Loobu ja Surju (3), Aakre, Anija, Elva, Iisaku, Lodja ning Võru (2). Riigimetsas toimunud metsatulekahjude osatähtsus moodustas tulekahjude üldarvust 71%. 2004. aastal oli vastav protsent 53 ja 2003. aastal 41, mis näitab metsatulekahjude osatähtsuse kasvu riigimetsades ja mis võib olla seotud järjest suureneva riigimetsade külastatavusega.

6.2 Metsatulekahjud maakonniti

Forest fires by counties

2005. aastal registreeriti metsatulekahjusid 12 maakonnas. Metsad ei põlenud Hiiu-, Järva- ja Viljandimaal. Kõige enam oli metsatulekahjusid Ida-Virumaal (18), millele järgnes Harjumaa (15). Teistes maakondades oli tulekahjusid oluliselt vähem. Kui vaadata metsatulekahjude pindala jagunemist maakonniti, siis 2005. aastal oli tulekahjude pindala kõige suurem Harjumaa (24,5 ha), järgnes Ida-Virumaa (19,2 ha) ja Valgamaa (18,5 ha). Metsatulekahjude jagunemise kohta maakonniti arvuliselts ja pindalaliselt annab ülevaate joonis 6.2.2.1.

Metsatulekahjude jagunemisest maakonniti viimasel 5 aastal (2001–2005) annab ülevaate tabel 6.2.1. Viimases nähtub, et sellel perioodil metsatulekahjude esinemissageduselt oli kõige raskem 2002. aasta. Metsatulekahjude pindala jagunemine 2005. aastal maakonniti metsakategooriate lõikes on toodud tabelis 6.2.2. Tabelist selgub, et 2005. aastal said tulest kõige enam kannatada keskealised, valmivad ja küpsed metsad (39,4 ha), milles ligi pooled (15,9 ha) asusid Harjumaa. Metsauuendus põles 27,8 ha, milles ligi pool paikneb Valgamaal. Need põlenud alad tuleb ilmselt uuesti metsastada.

6.2.1 Metsatulekahjude arv maakonniti aastatel 1999–2005

Forest fires by counties in 1999–2005

Maakond <i>County</i>	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Harju	10	72	14	45	23	19	15
Hiiu	0	0	4	4	2		
Ida-Viru	37	21	16	121	14	12	18
Jõgeva	1	1	1	10	2	3	2
Järva	2	1	2	20	7	3	
Lääne	3	1	1	9	9	6	2
Lääne-Viru	3	9	8	21	8	1	2
Põlva	9	6	14	33	15	13	2
Pärnu	46	2	1	23	6	8	6
Rapla	5	7	2	12	9	4	1
Saare	5	3	1	4	4	3	3
Tartu	0	6	1	23	4	2	3
Valga	5	2	8	12	2	8	5
Viljandi	0	2	0	2	3	6	
Võru	4	25	18	17	3	1	6
Kokku Total	130	158	91	356	111	89	65

Allikas: Keskkonnaministeerium, Päästeamet

Source: Ministry of Environment, Rescue Board

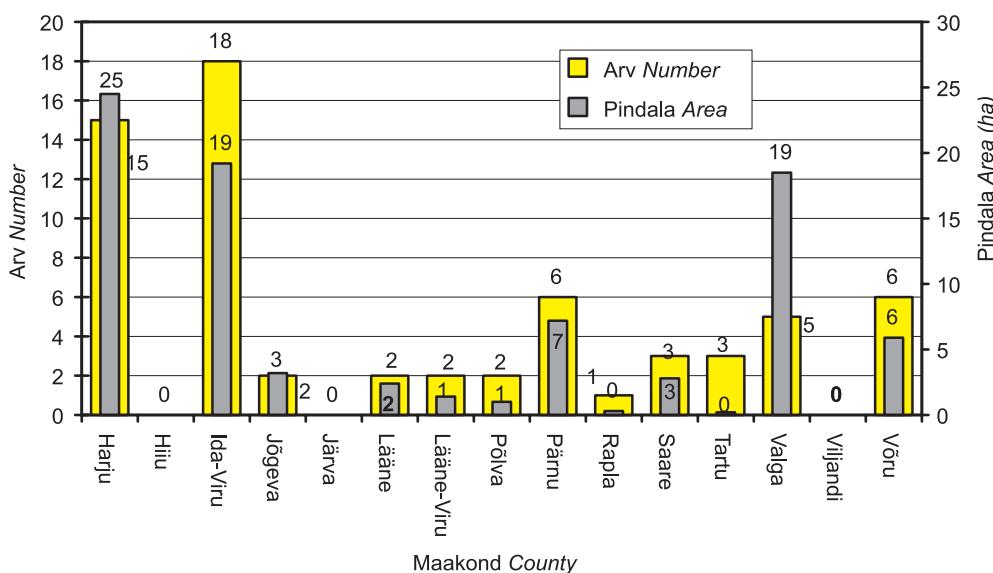
6.2.2 Metsatulekahjude pindala maakonniti 2005. aastal

Area of forest fires by counties in 2005

Maakond County	Tulekahju pindala Area of fires (ha)					
	Kokku <i>Total</i>	keskealline, valmiv ja küps mets <i>middle- aged, maturing and mature stands</i>	noorenrik <i>young stand</i>	metsa- uuendus <i>re- forestation areas</i>	metsata metsa- maa <i>other wooded land</i>	mitte- metsa- maa <i>other land</i>
Harju	24,5	15,9	0,0	4,1	0,0	4,5
Hiiu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ida-Viru	19,2	7,2	0,0	6,2	0,0	5,8
Jõgeva	3,2	0,0	0,0	3,2	0,0	0,0
Järva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lääne	2,4	1,2	0,0	1,2	0,0	0,0
Lääne-Viru	1,4	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0
Põlva	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0
Pärnu	7,2	3,6	2,6	0,0	1,0	0,0
Rapla	0,3	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0
Saare	2,8	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Tartu	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Valga	18,5	3,1	2,3	13,1	0,0	0,0
Viljandi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Võru	5,9	4,8	0,0	0,0	1,1	0,0
KOKKU Total	86,5	39,4	6,8	27,8	2,2	10,3

Allikas: Keskonnaministeerium, Päästeamet

Source: Ministry of Environment, Rescue Board

Joonis 6.2.2.1 Metsatulekahjude arv ja pindala maakonniti 2005. aastal

Figure 6.2.2.1 Number and area of forest fires by counties in 2005

6.2.3 Metsatulekahjud aastail 1921–2005

Forest fires in 1921–2005

Aasta Year	Metsatulekahjud Forest fires			Aasta Year	Metsatulekahjud Forest fires			Aasta Year	Metsatulekahjud Forest fires		
	Arv Number	Kogu- pindala <i>Total</i> area (ha)	Keskmine pindala <i>Average</i> area (ha)		Arv Number	Kogu- pindala <i>Total</i> area (ha)	Keskmine pindala <i>Average</i> area (ha)		Arv Number	Kogu- pindala <i>Total</i> area (ha)	Keskmine pindala <i>Average</i> area (ha)
1921	437	2278,3	5,2	1955	86	550,5	6,4	1981	225	113,0	0,5
1922	43	111,8	2,6	1956	50	225,0	4,5	1982	133	188,0	1,4
1923	74	185,2	2,6	1957	7	22,1	3,2	1983	260	100,0	0,3
1924	93	282,9	3,8	1958	24	41,7	1,7	1984	167	53,0	0,3
1925	187	982,7	5,3	1959	81	2122,7	26,2	1985	60	77,0	1,3
1926	331	1066,7	3,2	1960	60	117,0	1,9	1986	172	217,5	1,3
1927	254	2097,6	8,2	1961	44	2110,0	0,9	1987	76	92,0	1,2
1928	186	413,3	2,2	1962	14	29,0	2,1	1988	106	55,0	0,5
1929	149	1107,4	7,4	1963	113	3755,0	33,2	1989	106	81,6	0,7
1930	403	2956,1	7,3	1964	151	749,0	5,0	1990	164	194,0	1,1
1931	130	403,3	3,1	1965	184	803,0	4,5	1991	39	58,0	1,5
1932	288	878,8	3,0	1966	75	36,4	0,5	1992	348	1787,0	5,1
1933	578	4733,0	8,2	1967	175	61,5	0,3	1993	207	647,1	3,1
1934	351	1388,2	3,9	1968	297	111,2	0,4	1994	289	456,4	1,6
1935	196	726,6	3,7	1969	498	258,0	0,5	1995	188	185,9	1,0
1936	180	493,4	2,7	1970	229	69,3	0,3	1996	273	579,0	2,1
1937	166	835,0	5,0	1971	437	111,0	0,3	1997	359	1146,5	3,2
1938	175	688,2	3,9	1972	172	164,0	1,0	1998	61	54,0	0,9
1939	370	2789,8	7,6	1973	328	181,0	0,6	1999	130	1103,4	8,5
1940–1948*				1974	273	130,0	0,5	2000	158	683,8	4,3
1949	61	264,4	4,4	1975	362	87,7	0,2	2001	91	61,8	0,7
1950	138	974,2	7,1	1976	359	100,6	0,3	2002	356	2081,7	5,8
1951	111	3152,8	28,4	1977	121	10,9	0,1	2003	111	206,6	1,9
1952	55	322,0	5,9	1978	207	51,0	0,3	2004	89	378,9	4,3
1953	25	110,1	4,4	1979	216	35,0	0,2	2005	65	86,5	1,3
1954	48	542,4	11,3	1980	218	68,8	0,3				

* andmed puuduvad *data missing*

Allikas: Keskkonnaministeerium, Päästeamet

Source: Ministry of Environment, Rescue Board

Märkused tabeli juurde

1. Käesolev koondtabel on koostatud andmetest, mis pärinevad aastate 1921–1969 kohta hr Peeter Rõigaselt, kes reastas need arhiivimaterjalide põhjal, hr Henn Altonilt aastate 1970–1990 ja hr Mait Tindilt aastate 1991–1999 kohta.
2. 1963. a oli ulatuslik metsapõleng Višnevski sõjaväemetskonnas ja Zarja kolhoosis (2000 + 200 ha).
3. Suurepinnalised metsapõlengud on olnud Vihterpalu metskonnas 1951. a (2000 ha), 1992. a (550 ha) ja 1997. a (700 ha).
4. Nõukogude Liidu ajal aastatel 1970–1985 ei lubanud tolleaegse ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumi juhtkond, kartes Moskva ülemustele pahameelt, tegelikku metsatulekahjude pindala näidata. Pindala vähendati mittemetsamaadel (karja- ja heinamaad, sood, rabad) olnud põlengute andmete väljajätmisega. Käesolevas tabelis on esitatud nende aastate tegelikud andmed.
5. 1999. aasta kohta on esitatud andmed, mis laekusid Metsaametisse maakondade metsaametitel. Sellel aastal lasus esmakordsest kõigis maakondades metsatulekahjude kustutustöö täielikult maakonna pääteteenistustel.
6. Alates 2000. aastast on metsatulekahjude kohta andmeid koondanud Veljo Kütt ja algandmed pärinevad alates 2001. aastast Päästeametilt.

6.3. Metsatulekahjude põhjused

Forest fire causes

Enamik 2005. aastal toimunud metsatulekahjusid sai alguse inimesest või kaudsest tegevusest. Looduslikud faktorid (äike) põhjustasid 2005. aastal ühe metsatulekahju, mis moodustab tulekahjude üldarvust 2%. Metsatulekahjude põhjustest ligi poole (45%) moodustasid metsa külastajad (puhkajad, marjulised, lapsed jt). Neid tulekahjusid oli 2005. aastal 30 ja need said alguse hooletutest suitsetajatest ja tuletegijatest, ning nende hulka arvati ka enamik varakevadisi kulusüütamisi. Metsatulekahjude tekkepõhjustest moodustas 5% kuritahtlik süütamine. Need on juhtumid, kus piüromaanid või halbade kavatsustega inimesed panevad metsale tule otsa. Elektriliinist sai alguse üks tulekahju (2%). Tegemist oli tulekahjuga Ida-Virumaal Iisaku vallas, kus erametsast kukkus körgepingeliinile puu ja tekitas traatides sädelemise, mis süütas liinialuse ja seal levis tuli riigimetsa. Muudel põhjustel tekkis neli tulekahju. Need olid juhtumid, kus mets läks põlema kaitsevääe õppustel (üks juhtum Harjumaal Keila vallas) või süttis uuesti hõöguma jäänud sädemestest juba kustutatud tulekahjul (kaks juhtumit Harjumaal Keila vallas ja üks Ida-Virumaal Illuka vallas). Põhjused jäid välja selgitamata 26 juhul ehk 40% tulekahjudest. Mingil määral võib see olla tingitud asjaolust, et pääste- ja keskkonnaasutused toimetavad metsas oma ülesandeid täites ilma piisava omavahelise koostööta ja infot vahetamata. Vahel ei jõua info metsapõlengust keskkonnateenistusse ja Keskkonna-inspeksiooni.

Kui vaadata 5-aastasel perioodil (2001–2005) toimunud metsatulekahjude põhjusi, siis selgub, et 1–2% metsatulekahjudest said alguse looduslikest faktoritest (äike) ja ülejäänud metsatulekahjud ning kõik 2004. aasta tulekahjud olid tingitud vähemal või rohkemal määral inimtegevusest. Ülevaate aastatel 2001–2005 toimunud metsatulekahjude põhjustest annab tabel 6.3.2. Vaadeldud viiel aastal moodustavad metsatulekahjude põhjustest olulise osa metsa külastajad (puhkajad, marjulised, lapsed jt), kelle arvele läheb keskmiselt 40% metsatulekahjudest. Küllalt palju on ka selliseid inimtegevusest tingitud metsatulekahjusid, kus tulekahju täpselt põhjust ei ole suudetud välja selgitada. Kui jälgida aastate lõikes teadmata põhjustel toimunud metsatulekahjude arvu muutumist, siis torkab silma, et 2001. aastal jäid välja selgitamata üle poole ehk 56% põhjustest. Järgnevatel aastatel olukord paranes ja 2004. aastal oli teadmata põhjuse tulekahjusid vaid 24%, 2005. aastal aga kasvas nende osakaal taas 40 %-ni.

2005. aasta metsatulekahjude põhjuste jagunemise kohta maakonniti arvuliselt ja pindalaliselt annab ülevaate tabel 6.3.1.

6.3.1 Metsatulekahjude põhjused maaokonniit aastal 2005

Forest fire causes by counties in 2005

Metsatulekahjude põhjused <i>Forest fire causes</i>	Maakond County							Kokku Total							
	Harju	Hiiu	Ida-Viru	Jõgeva	Järva	Lääne-Viru	Põlva	Pärnu	Rapla	Saare	Tartu	Valga	Viljandi	Võru	
kuritahtlik süütamine <i>arson</i>	avr/number pind area (ha)	1	1	0,1							1				3
põllumajanduslikud tööd <i>agricultural operations</i>	avr/number pind area (ha)														0,2
metsamajanduslikud tööd <i>logging and forest operations</i>	avr/number pind area (ha)														
muu tööstuslik tegevus <i>other industrial activities</i>	avr/number pind area (ha)														
transport, elektriliinid communications (rail-ways, electricity lines etc.)	avr/number pind area (ha)			0,5											1
metsa külastajad general public (campers, other visitors, children)	avr/number pind area (ha)	6	2	2	2	1	2	1	2		2				0,5
muu põhjus <i>other</i>	avr/number pind area (ha)	0,8	0,4												4
looduslikud faktorid <i>natural causes</i>	avr/number pind area (ha)					1									1
põhjus teadmata <i>unknown causes</i>	avr/number pind area (ha)	5	9				1	3		2	3			2	26
Kokku	avr/number pind area (ha)	15	10,8				0,0	4		2,0	0,12	6,6		1,1	40,4
Total	avr/number pind area (ha)	24,5	19,2	3,2	2,4	1,4	1,0	7,2	0,3	2,8	0,2	18,5	5,9	86,5	

Source: Ministry of Environment, Rescue Board

6.3.2 Metsatulekahjude põhjused aastatel 1999–2005

Forest fire causes in 1999–2005

Metsatulekahjude põhjused <i>Forest fire causes</i>	1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	arv number	%												
kuritahlik süütamine <i>arson</i>	49	38	14	9	7	8	25	7	17	15	11	12	3	5
pöllumajanduslikud tööd <i>agricultural operations</i>	1	1	4	3	5	5	14	4	1	1	1	1		
metsamajanduslikud tööd <i>logging and forest operations</i>			2	1			8	2	4	4	3	3		
muu tööstuslik tegevus <i>other industrial activities</i>			1	1			1	1			1	1		
transport, elektriinid <i>communications (railways, electricity lines etc.)</i>	8	6	16	10	3	3	8	2	1	1	2	2	1	2
metsa külastajad <i>general public (campers, other visitors, children)</i>	49	38	63	40	22	24	136	38	54	49	46	52	30	45
muu põhjus <i>other</i>	7	5	2	1	2	2	7	2	7	6	4	5	4	6
looduslikud faktorid <i>natural causes</i>	2	1	3	2	1	1	3	1	1	1			1	2
põhjus teadmata <i>unknown causes</i>	14	11	53	34	51	56	154	43	26	23	21	24	26	40
Kokku Total	130	100	158	100	91	100	356	100	111	100	89	100	65	100

Allikas: Keskonnaministeerium, Päästeamet

Source: Ministry of Environment, Rescue Board

6.4 Tulekaitseline järelevalve metsas

Surveillance of forest fire regulations

Metsa- ja muu taimestikuga kaetud alade tuleohutusnõuded tulenevad Päästeseadusest ja järelevalvet nende nõuete täitmise üle teostab Keskkonnainspektsioon. Nimetatud nõuete rikkumise eest karistas Keskkonnainspektsioon 2005. aastal kokku 19 inimest (2004. aastal 42), kellele määrati 7920 krooni ulatuses rahatrahve (2004. aastal 21 460 krooni). Trahviti metsatulekahjude põhjustajaid ja metsale muidu ohtlikke inimesi – suitsetajaid, lõkketegijaid ning kulu- ja prahipõletajaid. Lisaks eeltoodule hindas Keskkonnainspektsioon metsatulekahjudega keskkonnale tekitatud kahju, viis läbi menetlusi metsatulekahjude tekkepõhjuste väljaselgitamiseks ja tegi 2005. aastal kolme kriminaalmenetluse uurimiseks esmased menetlustoimingud. Viimatinimetatud asjade menetlemist jätkab reeglina politsei. Ülevaade metsa tulekaitselisest järelevalvest aastatel 2000–2005 on toodud tabelis 6.4.1.

6.4.1 Metsa tulekaitse

Fire protection of forests

Aasta Year	Tulekahjude arv Number of forest fires	Registreeritud rikkumiste arv Number of registered violations	Karistatud isikute arv Number of persons fined	Trahvisumma (kr) Amount of penalties (EEK)	Keskkonna- kahju (kr) Environmental damage (EEK)
1999	130	...	6	3 250	...
2000	158	25	8	1 585	6 506 000
2001	91	44	21	9 104	563 689
2002	356	111	38	25 415	26 680 060
2003	111	70	35	16 800	2 793 490
2004	90	90	42	21 460	5 418 005
2005	65	19	19	7 920	242 538

Allikas: Keskonnaministeerium, Keskkonnainspektsioon

Source: Ministry of Environment, Estonian Environmental Inspectorate

7. METSAÕIGUSNORMIDE EIRAMINE

VIOLATION OF FOREST PROTECTION LEGISLATION

7.1 Keskkonnainspektsioon ja metsade kaitse

Environmental Inspectorate and forest protection

Keskkonnainspektsioon on politsei kõrval praktiliselt ainsaks metsi seaduse jõuga kaitsvaks institutsiooniks, kes registreerib rikkumised, hindab keskkonnale tekitatud kahju ja ebaseaduslike raiete mahu. Metsavarguste korral annab inspektsioon politseile kriminaalsajade alustamiseks ja politsei alustatud asjade edasiseks menetlemiseks materjale (andmed keskkonnale tekitatud kahju suuruse kohta jm). Ka kohalikel omavalitsustel on õigus järelevalvet teha, selleks võivad kohalike omavalitsustele volikogud anda ametiisikutele järelevalveks volitusi, kuid metsade osas ei ole seda rakendatud. Omavalitsuse asutustes tegeldakse valdavalt heakorra küsimustega, mille hulgas on rikkumisi, kus tiheasustusalal on ebaseaduslikult raiutud puid. Nendel juhtudel, mida 2005. aastal registreeriti 26, metsa raiega küll tegemist ei olnud. 2005. aastal fikseeritud 761 metsarikkumisest lahendas või osales nende lahendamisel Keskkonnainspektsioon 722 rikkumise puhul, (2003. aastal 1480 rikkumisest 1461 puhul), ülejäänud rikkumisi lahendas politsei.

Metsarikkumiste valdkond on Keskkonnainspektsioonis olnud aastaid erilise tähelepanu objektiks. On püütud leida võimalusi metsainspektorite arvu suurendamiseks ja nende paremaks varustamiseks töövahenditega Keskkonnainspektsioonis oli metsade kaitsele spetsialiseerunud inspektorite arv 2005. aastal 53. Eelnevatel aastatel on inspektoreid olnud vähem: 2002. aastal tegeles metsaga 44 inspektorit, 2003. aastal 46 ja 2004. aastal 53. Eelpoololetletud arvnäitajate juures tuleb muidugi arvestada seda, et lisaks tegelevad samad inspektorid ka jahirikkumistega ja mõnes maakonnas ka looduskaitsel valdkonna rikkumistega. Samas on inspektsionisiseselt vajaduse korral kaasatud metsarikkumiste lahendamisele appi ka teiste valdkondade inspektoreid.

7.2 Metsarikkumised 2005. aastal

Violation of forest protection regulations in 2005

Metsarikkumised koosnevad ebaseaduslikest raietest ja muudest metsarikkumistest. Õiguslikus mõttes on tegemist metsaseaduse ja selle alusel antud määriste nõuete rikkumistega. Metsarikkumiste hulka ei ole arvatud metsa tulekaitse rikkumisi, sest need tulenevad päätseeadusest ja neid rikkumisi käsitletakse metsatulekahjude peatükis

Ülevaade 2005. aasta metsarikkumistest on esitatud tabelis 7.2.1. Nimetatud tabelis on statistilised kokkuvõtted keskkonnajärelevalve asutuste (Keskkonnainspektsioon koos politseiga) avastatud metsarikkumistest ning sinna on lisatud ka politsei andmed metsa- ja puiduvargustest.

Tabelis esitatud rikkumiste arvu ja kahjusummat ilmestavad keskkonnajärelevalve asutuste ja politsei andmed ei ole omavahel võrreldavad. Keskkonnajärelevalve asutuste andmed hõlmavad metsaseaduse ja selle alusel antud määruste nõuete rikkumisi. Politsei andmetes märgitakse metsa- ja puiduvarguse all nii varga poolt raiutud puude äraviimist kui ka vargust puidulaost. Keskkonnajärelevalve asutustel on näidatud nii metsaomanike kui ka metsavaraste ebasseaduslike raieid. Politsei andmestikus on näidatud varastatud või raiutud metsamaterjali maksumus, keskkonnajärelevalve asutustel seevastu keskkonnakahju suurus puidu hinda arvestamata.

Nimetatud tabelis on esitatud võndluseks koondandmed aastatest 2000–2004. Täheldatav on metsarikkumiste, rikkumistega keskkonnale tekitatud kahju, ebasseaduslike raiete ning ka metsa- ja puiduvarguste üldise vähenemise trend.

7.2.1 Metsarikkumised 2005. aastal maakonniti ja kokku aastail 2000–2005

Violation of forest protection regulations in 2005 by counties and total for 2000–2005

Maakond County	Keskonnajärelvalve asutuse andmed kokku By the data of the environmental protection supervisory authorities							Politsei andmetel Police Department data				
	Rikkumiste ary Number of offences	Ettekirju- tuse arv Number of prescriptions	Trahvitud isikute arv Number of persons fined	Kriminaalrastutusele võetud isikute arv kokku (kr)	Trahvisumma kokku (kr)	Keskonnakahju keskkonnakahju	Ebaseaduslik raike illegal logging	Metsa- ja puuduvargused Thefts of wood (from forest and log-yards)				
								asjade arv number of cases	kahjustussumma (kr) total damage (EEK)	puudukogus number of offences	registreeritud (kr) registered (m ³)	süüdistatud (kr) person identified (number)
Harju	62	0	53	146500	1	4	340710	2	608	12	6	114 930
Hiiu	4	0	3	4 100	0	0	0	0	0	0	0	0
Ida-Viru	97	1	59	336 300	11	43	4 400 087	36	6 645	41	30	1 193 027
Jõgeva	37	2	31	37 740	4	7	540 198	4	999	1	3	31 000
Järva	39	1	28	30 060	9	0	0	0	0	4	0	85 620
Lääne	17	0	13	20 280	0	5	276 523	5	415	7	4	79 067
Lääne-Viru	84	0	63	149 760	28	25	6 366 104	21	8 219	18	16	2 403 480
Põlva	52	0	40	47 480	9	16	2 484 614	15	3 635	6	5	124 169
Pärnu	38	0	28	41 020	4	4	450 389	2	746	21	3	268 335
Rapla	35	1	18	23 980	0	6	255 162	6	391	5	0	40 000
Saare	24	3	22	36 540	0	2	3 055	0	0	0	0	0
Tartu	48	0	37	74 320	19	10	529 062	4	535	2	2	24 105
Valga	23	0	20	18 420	4	6	263 634	6	276	7	1	79 558
Viljandi	99	0	96	64 980	4	6	113 410	4	126	7	1	41 132
Võru	102	1	54	144 180	22	36	3 406 986	31	4 187	12	8	147 436
Kokku Total!	761	9	565	1 175 660	115	170	19 429 933	136	26 782	143	179	4 631 859
2004	1456	18	1074	2 200 720	229	336	38 519 157	270	52 956	335	174	13 203 728
2003	1761	30	956	1 346 870	91	486	74 328 061	689	112 001	487	147	28 569 747
2002	1722	95	826	1 133 449	107	551	97 362 434	837	127 096	601	151	31 931 164
2001	1975	165	884	844 767	316	867	106 213 490	1 089	141 405	934	305	46 301 748
2000	2267	63	884	831 436	352	1394	116 707 604	1 681	172 331	1 242	260	51 942 213

Allikas: Keskonnainspektsioon, Politseiamet

Source: Environmental Inspectorate, Police Department

7.3 Ebbaseaduslik metsaraie

Illegal logging

Alates 2002. aastast koondab infot ebbaseaduslike raiete kohta Keskkonnainspektsioon, kes sellest ajast alates ainsana hindab ka ebbaseaduslikult raiutud puidu koguse. Nagu tabelist 7.3.1 on näha, registreeriti 2005. aastal 136 ebbaseadusliku raie juhtumit, mille käigus raiuti 26 782 m³ puitu. Seda on mitmeid kordi vähem kui 2004. aastal, mil fikseeriti 544 juhtumit ja raiuti 92 123 m³.

Eelpoolnimetatud tabelis on lisaks 2005. aastale välja toodud ebbaseaduslike raiete koondnäitajad aastatest 2000–2004, mis viitavad ebbaseaduslike raiete vähenemise tendentsile. Raiete vähenemisele on kaasa aidanud lisaks Keskkonnainspektsiooni metsajärelevalvealasele tegevusele ka koostöös Maksu- ja Tolliametiga suurema tähelepanu pööramine metsamaterjali liikumisele pärast raiet, sest teatavasti illegalne metsakaubandus totab illegalset raiumist. Kasuks on tulnud koostöö ning teabevahetus keskkonnateenustega (metsateatiste registrile juurdepääsu lihtsustumine). Metsaga seotud negatiivsete nähtuste senisest sügavamaks ja laiemaks käsitlemiseks moodustas keskkonnaministeerium 2005. aasta I poolel varimetsanduse töögrupi. Töögrupi juhist rakendamine ebbaseaduslike raietega võitlisel on tõenäoliselt samuti mõju avaldanud 2005. aasta näitajate vähenemissele.

Ebaseadusliku raie osatähtsus moodustab kogu raiest umbes 1%, mis on samal tasemel enamiku Euroopa riikidega.

Ebaseaduslike raiete jagunemise kohta riigi ja erametsade vahel Keskkonnainspektsioonis eraldi arvestust ei peeta. Kuna aga Riigimetsa Majandamise Keskuses (RMK) fikseeritakse alates 2003. aastast RMK majandatavates metsades koos jätkuvalt riigimandis olevate metsadega ebbaseaduslike raiete arv ja maht, on vastavad andmed esitatud tabelis 7.3.2.

Nimetatud kolmel aastal moodustavad kogu ebbaseaduslikult raiutud puidu kogusest riigimetsades tehtud ebbaseaduslikud raied keskmiselt 10%, milles vőib teha järeltuse, et riigimetsi valvatakse siiski erametsadest paremini.

Keskkonnainspektsiooni andmed ebbaseaduslike raiete jagunemise kohta on esitatud tabelis 7.3.1, kus on välja toodud andmed ebbaseaduslike raiete arvu, raiutud puidukoguste ja keskkonnakahju kohta. Torkab silma, et ebbaseaduslike raiete üldise vähenemise taustal on kasvanud metsaseaduse nõudeid rikkudes omanike endi tehtud raiete osatähtsus. Raiutud puidukogused on siiski aasta-aastalt vähenenud. Metsaomanike ebbaseaduslikud raied on metsavaraste raietega võrreldes tunduvalt suuremad. 2005. aasta andmete kohaselt raiub metsaomanik, kui ta kord juba ebbaseadusliku raie ette võtab, ühe korraga keskmiselt 273 m³, (2004. aastal 196 m³), metsavaras aga 110 m³ (2004. aastal 149 m³). Subjekti või erastaja süül toime pandud ebbaseaduslike raiete arv on pidevalt vähenenud ja 2005. aastal oli vaid üks juhus mahuga 7 m³.

7.3.1 Ebaseaduslikud raied aastatel 2001–2005

Illegal logging in 2001–2005

Aasta Year	Näitaja <i>Indicator</i>	Kokku <i>Total</i>	Toimepanijad <i>Offenders</i>		
			omanik <i>owner</i>	subjekt/erastaja <i>subject of restitution/ privatization</i>	varas/teadmata <i>thief/unknown</i>
2001*	arv <i>number of offences</i>	1 010	217	42	751
	puidukogus <i>amount of timber (m³)</i>	135 487	62 874	4 028	68 585
	keskkonnakahju <i>environmental damage (EEK)</i>	105 808 334	54 803 224	2 251 907	48 753 203
2002	arv <i>number of offences</i>	837	224	35	578
	puidukogus <i>amount of timber (m³)</i>	127 096	58 054	3 820	65 222
	keskkonnakahju <i>environmental damage (EEK)</i>	97 327 543	58 793 487	1 325 248	37 208 808
2003	arv <i>number of offences</i>	689	230	25	434
	puidukogus <i>amount of timber (m³)</i>	112 001	54 626	1 142	56 233
	keskkonnakahju <i>environmental damage (EEK)</i>	74 287 211	51 565 244	677 082	22 044 885
2004	arv <i>number of offences</i>	544	255	16	273
	puidukogus <i>amount of timber (m³)</i>	92 123	49 873	1 447	40 803
	keskkonnakahju <i>environmental damage (EEK)</i>	66 508 774	39 312 444	879 846	26 316 484
2005	arv <i>number of offences</i>	136	73	1	62
	puidukogus <i>amount of timber (m³)</i>	26 782	19 965	7	6 810
	keskkonnakahju <i>environmental damage (EEK)</i>	17 122 926	13 564 714	12 057	3 546 155

Allikas: Keskkonnainspektseerimine

Source: Environmental Inspectorate

*Märkus: 2001. aasta kohta on vaid Keskkonnainspektseerimise andmed ebaseaduslike raiete jagunemisest toimepanijate järgi. Teiste järelevalve asutustega (politsei, kohalikud omavalitsused) kohta neid andmeid ei ole, mis töötu käesolevas tabelis esitatud 2001. aasta koondandmed ei lähe kokku eelmisses tabelis toodud ebaseaduslike raiete andmetega.
2002. aastast teostab ainsana Keskkonnainspektseerimine järelevalvet ebaseaduslike raiete üle ja peab ka vastavat arvestust.
Data for year 2001 include Environmental Inspectorate's data (data of Police Department is not included)

7.3.2 Ebaseaduslikud raied riigimetsades aastail 2003–2005

Illegal logging in state forest in 2003–2005

Aasta Year	Arv <i>Number</i>	Maht <i>Volume</i> m ³	Osatähtsus köikidest ebaseaduslikest raietest <i>% for all illegal fellings</i>	
			arvu järgi <i>by number</i>	mahtu järgi <i>by volume</i>
2003	83	15 178	12	14
2004	98	4 860	18	5
2005	48	2 547	35	10
Keskmine <i>Average</i>	76	7 528	17	10

Allikas: RMK

Source: SFMC

7.4 Muud metsarikkumised

Other forest violations

Selgitamaks, millest koosnevad muud metsarikkumised, tehti päringud Keskkonnainspektsiooni õiguserikkumiste andmekogust. Päringu tulemusena saadi muid metsarikkumisi kokkuvõttes rohkem, kui neid statistiliselt oli. Põhjus on selles, et esines juhtumeid, mil ühe rikkumisega samaaegselt oli rikutud mitmeid sätteid. Näiteks metsateatiseta raie korral ei olnud kinni peetud ka metsakaitse eeskirja nõuetest. Muudest metsarikkumistest 35% (2004. aastal 40%) moodustavad kasvava metsa ja metsamaterjaliga sooritatavate teingute eeskirja rikkumised, 16% (2004. aastal 20%) metsateatise esitamise nõuete rikkumised, 9% (2004. aastal 15%) metsamaterjali veo eeskirja rikkumised ja 40% (2004. aastal 25%) metsakaitsenõuete rikkumised. Detailsemad andmed on esitatud tabelis 7.4.1.

7.4.1 Muud metsarikkumised 2005. aastal maakonniti ja kokku 2004. aastal

Other violations of forest protection regulations by counties in 2005 and total for 2004

Maakond <i>County</i>	Metsateatise esitamise korra nõuded <i>Forest notification regulations</i>	Metsamaterjali vedu <i>Timber transport</i>	Tehingud kasvava metsa ja raieõigusega <i>Transactions of growing stock and cutting rights</i>	Metsakaitse nõuded <i>Forest protection regulations</i>	Kokku <i>Total</i>
Harju	10	1	18	31	60
Hiiu				3	3
Ida-Viru	4	3	27	33	67
Jõgeva	14	1	9	8	32
Järva	8	3	3	24	38
Lääne	3	1	6	2	12
Lääne-Viru	2	8	41	14	65
Põlva	8	1	5	28	42
Pärnu	12	4	5	15	36
Rapla	4	4	13	15	36
Saare	2	4	11	6	23
Tartu	9	1	7	24	41
Valga	3	2	13	8	26
Viljandi	12	10	65	17	104
Võru	12	16	7	31	66
<i>Kokku Total 2005</i>	<i>103</i>	<i>59</i>	<i>230</i>	<i>259</i>	<i>651</i>
<i>Osakaal Share %</i>	<i>16</i>	<i>9</i>	<i>35</i>	<i>40</i>	<i>100</i>
<i>Kokku Total 2004</i>	<i>194</i>	<i>146</i>	<i>388</i>	<i>243</i>	<i>971</i>
<i>Osakaal Share %</i>	<i>20</i>	<i>15</i>	<i>40</i>	<i>25</i>	<i>100</i>

Allikas: Keskkonnainspektsioon

Source: Environmental Inspectorate

7.5 Karistamised

Punishments

2005. aastal trahviti 565 isikut summas 1 175 660 krooni. 2004. aasta vastavad näitajad olid 833 ja 1 078 835 krooni. Keskmine trahvisumma kasvas 2004. aasta 1295 kroonilt 2081 kroonini 2005. aastal. Eelneva aastaga võrreldes vähenes kriminaalvastutusele võetud isikute arv 143-lt 115-le.

7.6 Keskkonnakahju

Environmental damage

Metsaõigusnormide rikkumisega tekitati 2005. aastal looduskeskkonnale kahju 170 juhul kokku 19 429 933 krooni, mis on vähem, kui 2004. aastal (vastavalt 432 ja 66 589 379 krooni). Kui vaadata võrdlusandmeid alates 2000. aastast, siis on tegemist keskkonnale tekitatud kahju pideva vähenemisega, samal ajal, kui keskkonnale tekitatud kahju arvestamise määrad on püsinud muutumatuna alates 1999. aastast.

7.7 Piirkondlikud erinevused

Regional differences

Kõige rohkem esines 2005. aastal metsarikkumisi Võrumaal (102) ja kõige vähem Hiiumaal (4). Eestis on piirkondi, kus raiutakse ebasseaduslikult väga palju metsa või kus seda peaaegu üldse ei tehta. Kui vaadata ebasseaduslike raiete jagunemist maakondade lõikes, siis kõige rohkem pandi neid 2005. aastal toime Ida-Virumaal (36) ja kõige suurem puidukogus raiuti ebasseaduslikult Lääne-Virumaal ($8\,219\text{ m}^3$). Ebasseaduslikke raieid ei fikseeritud Hiiu-, Järva- ja Saaremaal.

7.8 Ebasseaduslikult raiutud puidu osakaal aastail 1999–2002

Share of illegally felled timber in 1999–2002

Raie kogumahust ebasseaduslikult raiutud puidu osakaalu hindamiseks on siiani enamasti kasutatud Keskkonnainspeksiooni poolt registreeritud ebasseaduslike raiete arvu ja mahtu kajastavaid andmeid (vt 7.2 ja 7.3). Keskkonnainspeksioon registreerib ebasseaduslikena raiet, mille puhul avastatakse keskkonnakahju. Metsaseaduse (RT I 1998, 113/114, 1872) tähenduses tekitatakse keskkonnakahju, kui:

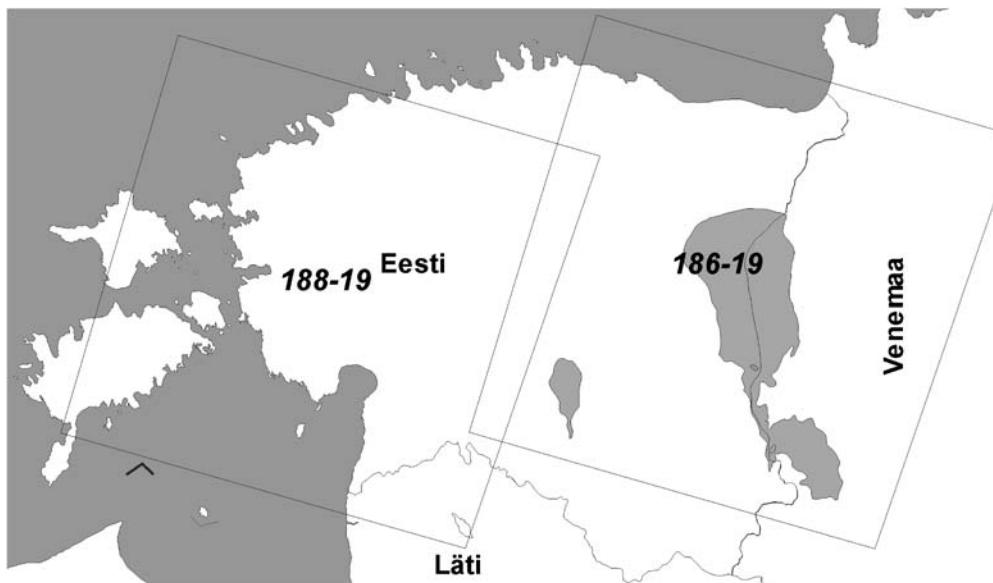
- 1) metsa raiutakse hõredamaks, kui seda lubavad rinnaspindala või täiuse alammäärad, metsaraiel ei peeta kinni lubatud raievanusest, liitumisajast, raieviisist või raieajast või raiutakse metsa kohas, kus raie on keelatud;
- 2) hävitatakse või kahjustatakse puid või põõsaid või metsakultuuri või looduslikku uue-dust nende mehhaanilise vigastamise või kasvutingimuste ebasoodsaks muutmise teel;
- 3) kahjustatakse pinnast;
- 4) põhjustatakse metsa põlemist;
- 5) risustatakse metsa;
- 6) jäetakse koristamata raiekohad ja metsamaterjali laoplatsid.

Keskkonnainspeksioon ei arvesta ebasseaduslikult raiutud puiduna varga poolt raiutud puitu, mille raiumisel ei ole rikutud eelpoolnimetatud sätteid. Keskkonnakahjuga raiete menetlemisel ei registreerita ebasseaduslikuna kogu raiutud puitu, vaid seda osa, mis põhjustas kahju. Kui puistu harvendusraie järgne I rinde rinnaspindala on madalam kui lubatud alammääär, siis on tegemist ebasseadusliku raiega ning ebasseaduslikult raiutud puiduna arvestatakse alammäärást madalamaks raiutud rinnaspindalale (rinnaspindala alammäära ja raiejärgse rinnaspindala vahe) vastavat tüvepuidi mahtu. Metsa kaitse muude rikkumiste hulka, mida ei käsitleta ebasseaduslike raietena, arvatakse nt kasvava metsa ja metsamaterjaliga sooritatavate tehingute eeskirja rikkumised, metsateatise esitamise nõuetega rikkumised, metsamaterjali veo eeskirja rikkumised, metsakaitse eeskirja rikkumised.

Ebaseaduslikult raiutud puidu osakaalu on püütud hinnata ka eri allikatest pärinevate andmete võrdlemisel (nt raiemahtude võrdlemine statistilise metsainventeerimise (SMI) ja metsateatistega esitatud andmete alusel) või eksperthinnangutele tuginedes. Tulenevalt kasutatakavate metodikate ja andmehõive erinevustest ning ka ebaseaduslikult raiutud puidu mõiste erinevast käsitlemisest on ka tulemused erinenud oluliselt – ebaseaduslikult raiutud puidu osakaaluks on hinnatud mõnest protsendist kuni 50%-ni.

Selgitamaks ebaseaduslikult raiutud puidu osakaalu viimastel aastatel, korraldas Keskkonna- ja ministeerium koostöös maakonna keskkonnateenistuste, Tartu Observatooriumi, Eesti Põllumajandusülikooli ning Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskusega uuringu „**Raieõiguste ja raie-eeskirjade rikkumisega seotud puidu osakaal Eestis ajavahemikus 1999–2002**”.

Satelliidipiltide analüüsile, statistilise metsainventuuri andmete modelleerimisele ja raiealade valikulisele kontrollimisele põhineva uuringu käigus lähtuti eeldusest, et puit raiutakse ebaseaduslikult, kui raie käigus rikutakse rahvusvahelisi ja rahvuslikke norme ning seadusi, mis metsa raiet reguleerivad. Maksupettusi ja ebaseaduslikku puidukaubandust uuringus ei käsitletud. Samuti ei analüüsitud väiksemaid eksimusi (nt töökaitsse ja tuleohutuseeskirjade rikkumised), mida ei olnud võimalik uuringu käigus tuvastada ja leida andmebaasidest või oli raske konkreetse raiealaga siduda. Uuringu põhiobjektiks olid lagerainesarnaste muutustega alad, millel kontrolliti metsateatise olemasolu ja planeeritud raie pindala ning tegelikult raiutud pindala. Metsainventeerimise andmete põhjal hinnati ka raiutud puidu mahtu.

Joonis 7.8.1 Raiete kaardi koostamiseks kasutatud satelliidipiltide kaadrite raamid

Figure 7.8.1 Frames of scenes of satellite images used for compilation of felling map

Valim. Kontrollitavate raiealade valimi leidmiseks kasutati 30-meetrilise ruumilise lahutusvõimiga skanneritega *Landsat-5 Thematic Mapper* (TM) ning *Landsat-7 Enhanced Thematic Mapper* (ETM+) ajavahemikul 1999–2002 salvestatud piltide põhjal koostatud digitaalset raiealade kaarti. Raiealade leidmiseks võrreldi kahte järjestikust satelliidilt üles võetud pilte ning analüüsiti heleduse muutuseid. Raiest tingitud puistu heleduse muutus on seotud raie tugevusega (raiekraadiga).

Kaartidele kanti alad, mis heleduse muutuse kohaselt sarnanesid lageraietele. Piltide võrdlemisel tekib vegetatsiooniperiodist, piltide omavahelisest ruumilisest nihkest jm teguritest tingitud heleduse muutus (müra), mis raskendab nõrgema raiekraadiga raiete avastamist. Teisalt, kui näiteks metsateatise esitaja on näidanud tehtava tööna harvendusräitet, kuid piltide võrdlemisel sattus ala lageraiesarnaste muutuste hulka, siis kanti selline ala ka lageraiete kaardile. Kaardiga on katmata Põhja-Eesti keskosa, osa Lõuna-Eestit ning Hiiumaa ja Saaremaa lääneosa (joonis 7.8.1). Analüüsил eeldati, et Eestis järgiti seadusi kaardiga katmata aladel sarnaselt kaardiga kaetud alale. Satelliidipiltidelt tehtud raiete kaarte eelistati metsateatiste ja SMI andmestikule, kuna tegemist on digitaalse kaardikihiga, mis on lageraiesarnaste muutuste osas praktiliselt täielik.

Kuna harvendus- ja turberaied, kus on raiutud vähem kui 70% puistu tüvemahust, heleduse muutuse järgi lageraiesarnaseks ei kvalifitseeru, siis need valimi tegemise aluseks olnud raiete kaardil ka ei kajastunud. Seega saadi uuringu tulemuste üldistamisel tegelikkusest suurem seaduste rikkumiste arv, kuna loendisse sattusid ainult need harvendus- ja turberaied, kus kindlasti oli väljaraie osas seadusi rikutud; korralike harvendus- ja turberaiete valimisse sattumise tõenäosus oli tühine.

Välitöödega kontrollitavate alade valimi saamiseks kasutati võrdkülgsetest kolmnurkadeest (küljepikkus 2800 m) moodustatud kogu Eestit katvat punktivõrku. Valimisse võeti alad, millel oli vähemalt üks ühine punkt võrgu tippude ümber moodustatud 100 m raadiusega puhvervööndiga. Kokku valiti raiealade kaardilt kontrollimiseks 667 ala, mida heleduse muutuse järgi võis pidada osaliselt või täielikult lageraieteks. 2001. aasta tormikahjustuste aladel võeti langina arvesse ainult need eraldised, mis puutusid kokku võrgustiku tippude ümber moodustatud 100 m raadiusega puhvervööndiga, vastasel juhul oleks valimisse sattunud mitmed 200–300 ha suurused tormikahjustuste ülestöötamisel tekinud raiealad.

Andmehõive. Maakondade keskkonnateenistuste metsaspetsialistid kontrollisid 2004. aastal alad looduses üle, kaardistasid alade suuruse ja kirjeldasid rikkumised, jagasid alad osadeks vastavalt raieliigile ja omanikule ning kogusid metsateatiste ja takseerandmed. Rikkumistena käsitleti juhtumeid, kus:

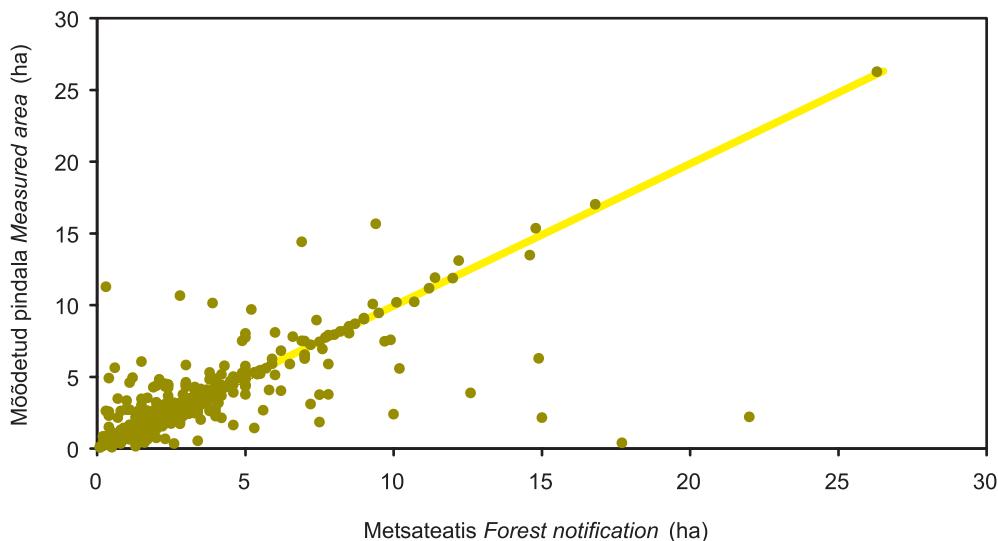
- raieala kohta ei olnud esitatud metsateatist;
- raieala oli lubatust laiem;
- raieala oli lubatust suurem;
- raieliik ei vastanud teatises esitatule (näiteks harvendusraie asemel on lageraie);
- ei olnud kinni peetud liitumisajast;
- esinesid muud metsa ülestöötamisega seotud rikkumised.

Kontrollimiseks valitud 667 objekti jagati välitöödel 908 alaks vastavalt heleduse muutuse põhjuse (raie või muu põhjus), raieliigi ja omaniku järgi. 179 ala olid sellised, kus heleduse muutuse põhjuseks oli täielikult või osaliselt mingi muu põhjus kui raie. Seaduse järgi ei olnud tarvis metsateatist esitada 31 ala kohta. 697 ala olid sellised, mida käsitleti raielankidena, mille puhul oleks pidanud esitama metsateatise.

Väliandmete põhjal loodud digitaalse rikkumiste kaardi ja raiealade kohta koostatud andmebaasi analüüsил tehti kokkuvõtted ja arvutati valiminhinnangud – leiti lõplik valimi maht ehk lankide arv ja pindala, rikkumistega seotud pindala ja puidu maht. Rikkumisega seotud pindala arvestati rikkumiste kombinatsioonide järgi, st kahe või enam rikkumise ruumilisel kattumisel võeti kattuv pindala (ja ka vastav maht) arvesse ühekordelt. Koostati rikkumiste jaotused omanike ja rikkumiste lõikes puidu mahu järgi ning leiti hinnangute usalduspiirid. Raiutud puidu mahtu hinnati raieala kasvukohatüübile ning raie-eelse enamuspuiuliigi, vanuse ja boniteedi andmete järgi SMI mõõtmisandmete alusel koostatud tüvemahu mudeliga.

Tulemused. Metsateatisega planeeritud raie pindala võrdlemisel tegelikult raiutud pindalaga selgus, et keskmiselt on teavitatud pindala sarnane tegelikult raiutud pindalaga (lineaarse regressiionsirge võrrand $S_{\text{tegelik}} = 0.02 + 0.99 \cdot \text{Steatis}$ (absoluuthälve 0,58 hektarit); vt ka joonis 7.8.2. Sellest eristuvad kaks olulist erindite gruppia:

- 1) alad, kus metsateatisel planeeritud pindala on oluliselt suurem tegelikult raiutud pindalast, s.o raietööd on lõpetamata või alad, kus planeeritud harvendus-, turbe- või sanitaarraig käigus on raiutud raieviisi rikkudes planeeritud mahu piires lageraiesarnaselt väiksem pindala lagedaks;
- 2) alad, kus metsateatisel on näidatud väike planeeritud lageraie pindala, kuid lageraiet on tehtud oluliselt suuremal pindalal.

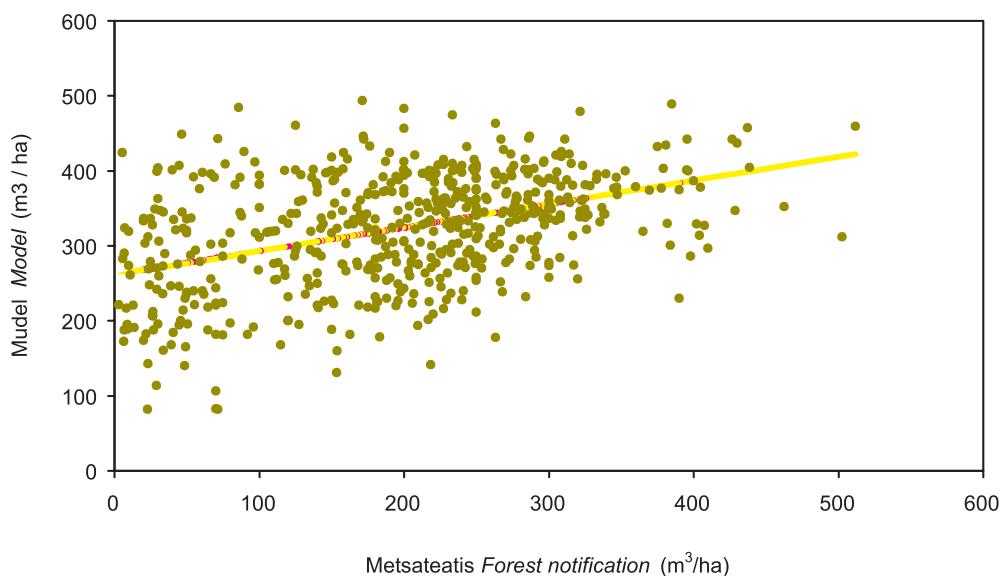

Joonis 7.8.2 Mõõdetud ning teatisel oleva raiepindala seos

Figure 7.8.2 Relationship between measured and notified felling area

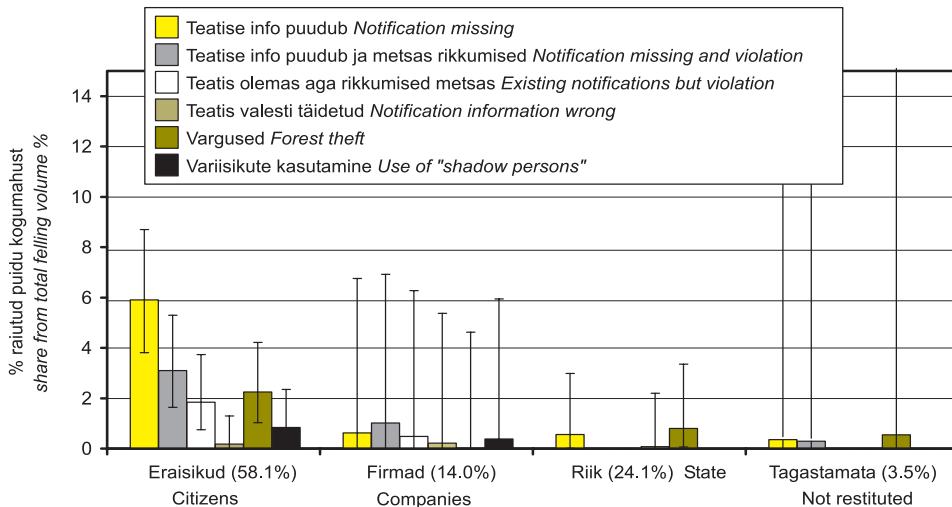
Metsateatisel esitatav planeeritav raiemaht on hinnanguline ning suure töenäosusega kirjutatakse teatisele metsamajandamiskavas näidatud väljaraiutav maht. Joonisel 7.8.3 on esitatud SMI mudeli järgi takseerandmete alusel hinnatud väljaraie (m^3/ha) ning metsateatisel esitatud hinnangulise väljaraie vaheline seos. Tunnuste omavahelise sõltuvuse hindamisel saadi lineaarse regressioonsirge võrrandiks $V_{\text{teglik}} = 262 + 0.313 \cdot V_{\text{teatis}}$. Suhteliselt suure hajuvuse põhjuseks on:

- SMI mahumudeli vead;
- vead takseerandmetes ning sellest tulenev ebatäpne maht metsateatistel;
- vead metsateatiste täitmisel;
- korrektsest teostatud harvendusraiete alaesindatus ning metsarikkumistega harvendusraiete ülesindatus valimis – ilmselt on kõik mahu järgi hinnatud tulemused harvendusraietega seotud rikkumiste osas suuremad kui tegelikult;
- SMI ja lausmetsakorralduse mahumudelite erinevus, metodilistest erinevustest tulenevalt saadakse SMI käigus keskmiselt 17–26% suuremad mahuhinnangud kui lausmetsakorralduse abil metsa takseerides.

Joonis 7.8.3 Teatise kohaselt teada olev ning SMI mudeli järgi hinnatud puidu väljaraie (m^3/ha)
Figure 7.8.3 Felling volume per hectare (m^3/ha) by NFI model and notification

Raieõiguse ja raienormide rikkumisega seotud puidu osakaal. Rikkumistega seotud puidu osakaalu hinnangud on esitatud joonisel 4 rikkumiste gruppide ja omandivormi järgi. Lisatud on ka valimi mahust lähtuvad 95% usalduspiirid hinnangutele. Grupid ei kattu; küll sisaldavad targuste ja variisikutega seotud rikkumiste grupid ka raie-eeskirjade rikkumisi, mida joonisel tulpades eristatud ei ole. Targuste ja variisikute kasutamisega seotud faktid tulid välja väliandmetele lisatud märkustest.

* 0,3% mahust raiuti nn muus riigimetsas, kus rikkumisi ei avastatud

* 0,3% of total volume was felled in "other forest" where violation were not detected

Joonis 7.8.4 Rikkumistega seotud puidu osakaal kogu raiutud mahust omanike kaupa

Figure 7.8.4 Share of wood related violations from total felling volume

Kogu raiutud puidu mahust moodustab puit, millel (esitatud on hinnangute keskmised ja sulgudes 95%-lised usalduspiirid):

- puudus teatis, kuid muid rikkumisi ei olnud, 7,4% (5,6–9,7%); siia kuulub puit:
  - mis oli raiutud alalt, mille kohta ei olnud esitatud metsateatist
  - nn „üleraiutud” alalt, kus raie tegelik pindala ületas metsateatisega teatatud pindala;
  - mis oli „vähem teatatud” ehk metsateatise ja SMI mahumudeli alusel arvutatud väljaraiete vahe.
- puudus teatis ja mis oli seotud lisaks raie-eeskirjade rikkumisega, 4,4% (3,0–6,2%);
- oli teatis ja mis oli seotud raie-eeskirjade rikkumisega, 2,9% (1,8–4,5%);
- oli juhuslikult valesti täidetud metsateatis (nt eraldise vale number vmt) 0,3% (0,04–1,2%);
- ühe rikkumise komponendina esines targus, 3,6% (2,3–5,3 %);
- ühe rikkumise komponendina esines variisiku kasutamine metsa või raieõiguse omandamiseks, 1,2% (0,5–2,4%).

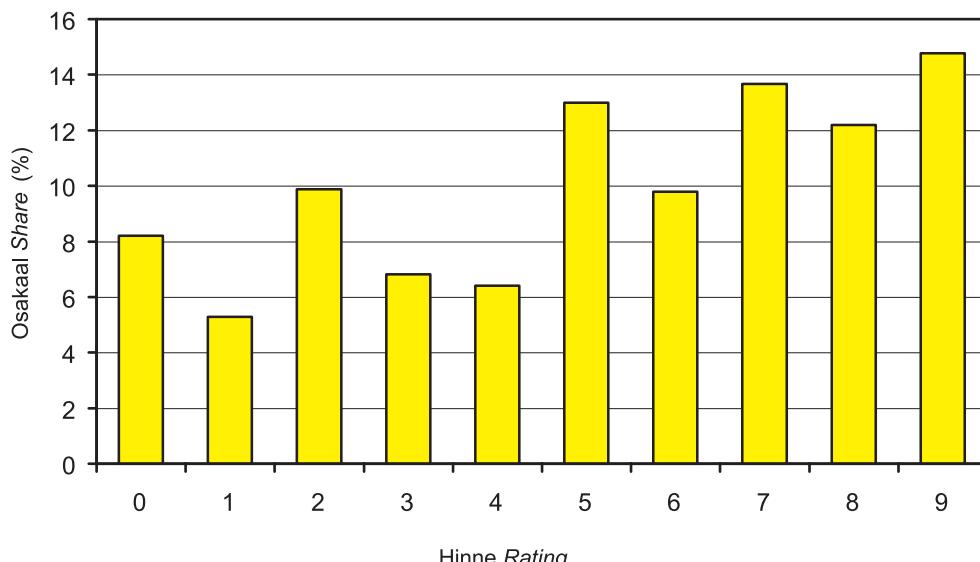
Teatisega lankidest oli:

- 2,1% (1,1–3,6%) üle kolme hektari võrra suuremad kui teatises märgitud;
- 2,6% (1,5–4,3%) 2–3 hektari võrra suuremad kui teatises märgitud;
- 3,9% (2,4–5,8%) 1–2 hektari võrra teatises märgitust suuremad.

Teatiseta puitu kõikide rikkumiste kombinatsioonide kohta on kokku keskmiselt 15,4% (12,8–18,3%). Raiereeglite rikkumisega (lank lubatust suurem, lank lubatust laiem, lankide liitumisaeg ei ole möödunud, mets on raiutud liiga horedaks või raiutud on lubatust nooremat metsa) seotud puitu on kõikide kombinatsioonide kohta 10,3% (8,1–12,8%). Sealhulgas on lubatust nooremate puistute raiet, harvendusraie miinimumtäiuse ületamise ja liiga intensiivse valikraiae esimese järguga seotud 6,3% (4,6–8,4%) raiutud puidu mahust.

Tulemuste käsitlemisel tuleb arvestada, et muhu osas on hinnangud nihkega suurema rikkumiste osakaalu suunas – tõenäoliselt on valimis alaesindatud korrektselt, kuid nõrgema raiekraadiga raiutud alad. Tulemusi võib vaadelda kui rikkumiste hulga ülempiiri.

Keskkonnateenistuste metsaspetsialistid hindasid kontrollitavatel aladel ka metsade majandamist. Skaala 0-st 9-ni on ühtlane jaotus, mille puhul väärtsusele 0 vastab olukord, kus muld ei kasvata lähema aja jooksul enam metsa, ja väärtsus 9 tähendab ideaalset jätkusuutlikku metsamajandamist. Eesti metsade majandamise keskmiseks hindeks kujunes 5,2 (vt joonis 7.8.5). Väärtsuse 0 suhteliselt suur esinemissagedus võib olla seotud ka täitmata jäetud lahtriga andmetabelis, kuid esines ka selliseid lanke, kus pikka aega pärast raiet midagi peale rohttaimestiku ei kasva. Maakondadest ei ole hinnangus esindatud Põlvamaa andmed.

Joonis 7.8.5 Hinded metsade majandamisele raiutud pindala jagunemise järgi

Figure 7.8.5 Assessment of quality of forest management by felling area (0 - forestation not possible in coming years; 9 - sustainably managed forest)

8. JAHINDUS

HUNTING

Jahipidamisel nii elanike harrastusena kui ka vahetu loodustunnetuse ja ulukiasurkondade seisundi mõjutajana on Eestis jätkuvalt oluline koht. Jahipidamise käigus kogutakse järjest enam ulukiasurkondade seisundi uurimiseks vajalikke seireandmeid. Ulukiseire hõlmab praktiliselt kõiki jahipiirkondi ja kaitstavaid territooriume.

Eesti astumine Euroopa Liitu ning ühinemine loomastiku kasutamist, elupaikade kaitset, loomade eksporti, kauplemist jm reguleerivate rahvusvaheliste lepetega mõjutab meie jahindust ja ulukiasurkondi pidevalt. Suurkiskjate, mitmete haneliste ja teiste rahvusvahelist tähtsust omavate loomarühmade seire, kaitse ja kasutamine on pidevalt rahvusvahelise kontrolli all ja avalikkuse huvisfääris. Samas on ka kohaliku tähtsusega ulukirühmi, nagu sõralised, väikekiskjad jt, kelle suunamine ja tulevik eelkõige meist endist sõltub. Rakendusotsuste adekvaatsus saab tugineda üksnes seireandmete kogumise ja analüüsiga järjepidevusele. Otsuste mõistev täitmine jahimeeskonna ja ühiskonna soodne suhtumine jahindusse eeldab head tagasisidet ja koostööt.

Eesti jahinduse peamiseks raamdokumentiks on 24. aprillil 2002 Riigikogu poolt vastu võetud, 2003. a 1. märtsist jõustunud jahiseadus (JS). Seadus sätestab jahimaa korraldamise ja kasutamise, ulukivaru arvestuse ja käitlomite, suurulukite majanduslikult lubatava arvukuse piirmäärad, jahipidamise alused, sh erire•iimialadel, samuti ulukikahjustusi ennetava tegevuse jpm.

Jahiseaduse alusel korraldatakse ja antakse jahimaa kasutada jahipiirkondadena kümneks aastaks. Jahipidamise õiguse jahitihendustele tagab kehtiv kasutusõiguse leping, mis sätestab kasutaja kohustused, alates ulukite loendusest ja hooldest ning lõpetades küttimismahtude ja seireandmete kogumisega. Kasutusõiguse eest makstakse riigile jahipiirkonna kasutusõiguse tasu. Jahipiirkonna kasutusõiguse tasu aitab Keskkonnainvesteeringute Keskuse metsandusprogrammi osana tagada jahimaakorralduse, teadusuuringute, jahimeeste täiendkoolituste ja muude ettevõtmiste rahastamist.

Jahinduse juhtimine ja ressursiarvestus on riiklikul tasandil korraldatud keskkonnaministeeriumi metsaosakonna, maakonna keskkonnameenistuse ning Metsakaitse- ja Metsauenduskeskuses 2005. a asutatud ulukiseireosakonna kaudu.

Jahilulukite loetelusse kuulub JS (RT I 2002, 41, 252; 63, 387) § 19 lg 2 alusel 18 imetaja- ja 36 linnuliiki.

8.1 Ülevaade 1991.–2005. aasta jahihooajast

Review of the hunting seasons of 1991–2005

Näitäja	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Indicator
Jahinduslikud tulud, milj kr	... 4,06	8,13	8,05	8,85	9,40	10,96	14,88	17,78	16,98	17,98	17,47	21,84	22,72	27,72	Total income from hunting, mln EEK	
sh jahitutimeti tulud, milj kr	... ...	...	...	...	4,22	4,87	7,86	8,04	7,83	6,62	7,41	8,02	8,19	11,39	of which from hunting tourism, mln EEK	
Jahinduslikud kuhlad, milj kr	... 3,06	6,63	8,00	8,81	10,44	10,78	13,99	17,65	17,23	17,31	17,73	20,74	20,74	25,18	Total expenditure on hunting, mln EEK	
sh jahitutimeti kuhlad, milj kr	... ...	...	...	...	2,35	3,05	4,51	5,89	7,29	5,26	4,16	5,63	4,91	7,96	of which to hunting tourism, mln EEK	
sh ulukhoidle kuhlad, milj kr	... 0,66	1,26	1,74	1,89	1,98	1,88	2,27	2,67	2,59	2,47	3,15	3,70	4,40	5,84	of which to game maintenance, mln EEK	
sh ulukhoidse kuhlad, milj kr	... 0,18	0,39	0,78	0,73	0,65	0,61	0,63	0,69	0,55	0,53	0,78	0,75	0,82	1,23	of which to game protection, mln EEK	
Raiatü töödpõlde ulukitele, ha	1220 1030	946	1025	918	782	759	850	911	1036	1127	1212	1392	1514	1511	Area of founded deer pastures, ha	
Söödasõimedede arv	5797 5066	5071	4963	4699	4332	4247	3902	3389	3519	3510	3499	3211	3155	3103	Provender mangers and provender storages	
Metsigade sõõrimiskohade arv	2054 2098	2199	2211	2137	2181	2312	2250	2206	2358	2671	2848	2886	3153	3222	Feeding places for wild boars	
Kõigistmete ja jahikantsite arv	2679 2934	3149	3010	2990	2764	2815	2716	2653	2590	2708	2839	3105	3213	3314	High-seats and hunting pulpits	
Muude ulukhoolderajatisie arv	1379 3430	3740	3397	3426	3754	3895	3625	4597	4480	5249	5345	5766	6397	6705	Other game maintenance buildings	
sh soolakute arv	1299 2884	2991	3204	3106	3103	3371	3419	4287	4230	4785	5052	5310	6081	6086	of which salt flats	
Jahilasketirüte arv	84 82	80	69	49	36	36	30	33	35	36	38	41	40	41	Shooting ranges	
Jahimajaide ja -baaside arv	75 61	71	75	71	69	72	80	66	69	68	57	66	77	81	Hunting houses and hunting bases	
Jahinduslõtötajate arv	142 135	128	139	138	113	108	103	104	102	90	79	78	71	67	Employees engaged in hunting	
Jahikoeri jahimeeste vahulused:																Hunting dogs possessed by hunters:
hagijad	1029 939	859	827	724	640	582	546	504	500	513	517	489	469	419	hounds	
hurdad	6 4	3	2	4	4	7	5	2	3	2	2	2	1	1	greyhounds	
laikad	1118 1302	1351	1308	1118	1107	1066	998	909	913	933	974	977	975	973	elkhounds	
linnukoerad	102 89	93	107	91	92	101	95	83	101	85	91	90	99	99	birddogs	
spanjellid	82 36	28	34	28	31	22	20	23	22	23	22	20	18	25	spaniels	
taksid	493 667	597	558	504	476	458	435	405	371	356	405	351	358	341	dachshunds	
terjerid	543 538	535	515	504	437	427	358	287	285	259	215	226	181	194	terriers	
muud jahikoerad	0 0	0	0	2	0	12	9	38	24	46	28	29	37	59	other hunting dogs	
Antud jahitunnistusi välisriikide kodanikele	...	...	...	...	1660	1852	1871	2040	1830	1826	2060	1910	2400	2670	Hunting certificates issued to foreign citizens	

Source: Statistical Office of Estonia, Ministry of Environment

2005. a jahinduse käive suurennes. Suurennes ka jahimaa kasutusõiguse tasu määär. Jahinduslikud tulud ületasid kulusid enam kui 2,5 miljoni krooni võrra. Nii tuludes kui kuludes oli oluline koht jahitürismil. Kulud suurennesid kõigis alajaotustes. Samas jäi ulukihoolderajatiste arv suurema muutusetä. Palgaliste jahindustöötajate arv jäi esmakordsest alla 70. Jahikoerte arvu vähestest muutustest juures vähenes enim hagijate arv.

Välisriikide kodanikele välja antud jahitunnistuste arvu jätkuv märgatav kasv osutas taas Eesti kommertsjahinduse heale konkurentsivõimele. Selle tagamises on jätkuvalt oluline nii jahinduse ladus töökorraldus ja ärivaist kui ka ulukihole ja -asurkondade hea seisund.

8.2 Jahimeeste poolt loendatavate ulukite arvukus ja küttimine

*Population and harvest of game animals
(game census data)*

Suurulukite arvukuse ja küttimismahu pooltest (tabel 8.2.1.) tõusid 2005. a esile järgmised maakonnad: põder – Harju ja Pärnu, punahirv – Hiiu ja Saare, metskits – Pärnu ja Rapla, metssiga – Pärnu ja Saare, karu – Ida- ja Lääne-Viru, hunt – Jõgeva ja Pärnu, ilves – Lääne-Viru, Jõgeva, Valga. Kopraid loendati 2005. a enim Pärnu ja Võru, ning kütitõ enim Valga ja Võru maakonnas.

Kõigi sõraliste arvukus suurennes 2005. a üldloenduse andmeil (tabel 8.2.2.). Märgatavam oli punahirve ja metskitse arvukuse kasv.

Sõraliste loendusandmed on enamasti usaldusväärased, kuid teada on, et arvukuse vähenemisega võib kaasneda üle- ja suurenemisega alaloenduse oht. Suurimat sõraliste loendusvigaga prognoositakse metskitse puhul, keda võib leiduda paiguti tunduvalt enam, kui jahimehed suudavad loendada. Kaalutud on selle liigi suurulukite hulgast välja arvamist ja piirdumist suhtelise arvukuse hindamisega.

Suurkiskjate loendustulemis kajastub osalt loenduse korralduse paranemine, mis tugineb kaitse- ja ohjamiskava rakendumissele ja kaardistatud seireandmete põhjalikumale analüüsile. Korduvalt on leitud, et hundi tegelik arvukus võib jahimeeste hinnangule märgatavalt alla jäädva.

Suurkiskjate arvukuse vähenemine võib olla osalt näiline, kajastades pigem loenduse korrektuse märgatavat suurenemist varasemate aastatega võrreldes. Kopra arvukuse kasv 2005. a oli märksa tagasihoidlikum kui 2004. a. Ometi nõuab kuivendusvõrkude ummistamise ja majandusmetsa üleujutamise ohu kõrvaldamine jätkuvalt keskkonnaametnike, jahimeeste ja maaomanike head koostööd.

Oma määrusega nr. 62, 11.07.2003. kinnitas keskkonnaminister uue ametliku loendusjuhise ja küttimisandmete esitamise korra. Põhiküsimuseks on jäänud jahilukite asurkondade seisundi andmete kogumise ja analüüsiga tagamine koos tulemuste vahetu rakendamisega. Et saada parem ülevaade suure hulga nn väikeulukite (väikekiskjad, jänesed jt) arvukuse muutustest, jätkati talvise jälgjeloenduse sisseviimist maakondades püsiruutidel küljepikkusega 3 km.

Loendusandmete usaldusvääruse suurendamisele on püüdnud kaasa aidata iga-aastane vabariiklik nõupäev.

Muutused suurulukite küttimises olid seotud muutustega arvukuses ja suunamisjuhistes, kuid ka jahtkondade küttimisssoovi ja jahipiirkonna kasutusõigusest tulenevate nõuetega. Nii tulenes küttimismäärt nt põdra ja kopra puhul nende võimalikust möjust metsale ja arvukuse tasemest maakondades võrreldes jahiseaduses sätestatud põhise suurima lubatava piirmääraga.

Küttimise eesmärkidest esildub ulukiasurkondade elujõulise koosseisu säilitamine, arvukuse hoidmine majanduslikult lubatavais piires ning võimalike kahjustuste ja haiguspuhangute ennetamine või alandamine.

Ulukiliha või karusnahkade varumist ei peeta küll enam eluliselt esmatähtsaks, samas pole need saadused jahinduse tulukust silmas pidades ka mitte teisejärgulised. Nt võib jahtide käigus metsast hangitud ökoloogiliselt puhta loodustoote – ulukiliha – hinnangulist kogust ja väärustumrahast hinnata 2005. a ligikaudu järgnevais suurusjärkudes:

- ulukiliha ligikaudu kaal: põder – 553 t (49% sõralistelt saadavast kogusest); metskits 123 t (11%); metssiga 453 t (40%); punahirv 8 t (~1%); kokku ligikaudu 1137 t;
- suhteline kogus ja väärustumrahast 1000 ha jahimaa kohta: ligikaudu 274 kg väärustumega 137 000 kr.

Eitamata jahinduse rolli inimese vahetu loodusetunnetuse säilitamises, ei saa siiski eitada küttimist ulukiliha kui eriti looduslähedase ja ökoloogiliselt puhta delikatessi hankimise moodust.

2005. a suurennes kõigi sõraliste, pisut ka karu ja ilvese küttimismaht, samas kui hunte kütiti tunduvalt alla 2004. a taseme. Kopra küttimine suurennes 2003. a ajutise vähenemise järel nii 2004. kui 2005. aastal hüppeliselt.

Küttimise intensiivsuse suurenemine koos arvukuse tõusuga on märgatavam põdra, metskitse ja metssea puhul. Suurkiskjate väga väikeste kvootide juures ei mõjutanud tulemust mitte üksnes antud lubade arv, vaid ka ilmastik ja küttimise korraldus. Ehkki tihedaim oli metskitseasurkond, oli intensiivseim metssiga küttimine.

Muutused väikeulukite küttimises olid 2005. a enamasti suhteliselt tagasihoidlikud. Rohkem kui 2004. a kütiti kährikut, rebast, hanesid, kodutuvi, laanepüüd, lauku jt, samas kui jäneseid, jahifaasanit, parte, vareseid jt kütiti mõnevõrra vähem kui 2004. a.

Väikeulukite absoluutloendust 1996. aastast alates ei korraldata. Arvukuse muutusi kajastavad peaasjalikult seire- ja ja küttimistulemused.

Küttimisandmed iseloomustavad mõnevõrra nii jahimeeste antud saakloomade järele kui eri liigirühmade arvukust. Küttimishuvi vähenemine väikekiskjate puhul seostub mõnevõrra ahenenud karusnahaturuga.

Väikekiskjate rohkus ühelt poolt osutab meie ulukifauna ligilisele mitmekesisusele, teisalt aga surub saakloomade arvukuse alla. Erinevate tegurite koosmõjust tulenevalt ongi näiteks rebast ja kährikut jätkuvalt hall- ja valgejänesest kordi rohkem(!) kütitud. Kui siia lisada metsnugis, siis selgub, miks väikekiskjate tavapäraseid saakloomi – jäneseid, laanepüüsid, nurmkana jt vähe kütitakse: suurema osa nende liikide isenditest söövad väikekiskjad. Nende rohkusega kaasnevat väiksemate saakloomade arvukuse madalseisu võimendab kulliliste, valge-toonekure, samuti haiguste ja avamaastiku-elupaikades toimunud muutuste mõju. Võõrliikide – kähriku ja mingi küttimise senine tase vaevalt võimaldab neid Eesti loodusest välja tõrjuda. Kähriku ja rebaste rohkust kinnitab nende sage hukkumine maanteeadel autorataste all ja asulaisse sattumine, samuti marutaudi suur esinemissagedus.

Kütitud väikeulukite arv 1000 ha jahimaa kohta suurennes 2005. a märgatavalalt rebaste, hanede ja laanepüü osas, ning vähenes märgatavamalt partide osas.

8.2.1 Jahimeeste poolt loendatavate ulukite arvukus ja küttimine maakonniti aastal 2005

Population and harvest of game animals (game census data) by counties in 2005

Maakond County	Pöder Moose	Punahirv Red deer	Metskits Roe deer	Metsiga Wild boar	Karu Brown bear	Hunt Wolf	Ilves Lynx	Kobras Beaver
	L*	K**	L	K	L	K	L	K
Harju	1430	654	0	0	4100	785	1600	940
Hiiu	280	62	480	46	1400	311	700	292
Ida-Viru	740	156	0	0	1100	64	700	140
Jõgeva	700	215	0	0	2600	452	1000	385
Järva	630	320	0	0	3400	537	1300	1164
Lääne	870	416	0	0	3000	868	1300	1085
Lääne -Viru	770	376	44	2	2800	317	1300	587
Põlva	380	101	1	0	3800	635	900	445
Pärnu	1800	678	64	8	7000	1326	2100	1162
Rapla	850	380	0	0	4800	1010	1500	1119
Saare	900	337	960	59	4700	698	1300	2414
Tartu	700	255	0	0	3800	904	900	383
Valga	560	155	80	1	4000	726	900	410
Viljandi	960	365	60	13	4400	728	1200	465
Võru	490	142	10	1	4000	854	800	341
Kokku Total	12060	4612	1699	130	54900	10215	17500	11332
						510	23	85
							18	700
								86
								17524
								5758

*L – arvukus population   **K – küttimine harvest

Allikas: Statistikaamet, Keskonnaministeerium

Source: Statistical Office of Estonia, Ministry of Environment

8.2.2 Jahimeeste poolt loendatavate ulukite tõenäoline arvukus ja küttimine aastail 1985–2005

Probable number of population and harvest of game animals (game census data) in 1985–2005

Aasta Year	Pölder Moose	Punahirv Red deer	Metskits Roe deer	Metsiga Wild boar	Karu Brown bear	Hunt Wolf	Ilves Lynx	Kobras Beaver
	L*	K**	L	K	L	K	L	K
2005	12000	4612	1700	130	55000	10215	17500	11332
2004	11700	4075	1500	123	49000	7669	17000	8122
2003	11700	3848	1300	139	41000	5460	16000	7003
2002	10500	3438	1300	148	35000	5009	13000	5660
2001	10000	2748	1300	149	33000	3978	12000	4937
2000	9200	2384	1500	200	30000	3615	11000	3952
1999	8700	2190	1500	175	29000	3348	11000	3479
1998	7700	1761	1400	173	29000	3829	10000	3265
1997	6600	1452	1100	123	29000	3773	8500	2386
1996	6300	1241	1200	146	35000	4585	10000	2408
1995	6200	1195	1200	131	37000	6354	11000	3896
1994	7500	1968	1300	133	43000	7539	13000	4934
1993	12000	4267	1200	187	58000	10236	16000	8188
1992	15000	6564	1300	215	60000	9507	16000	9168
1991	13000	6400	1000	100	47000	9300	16200	7100
1990	12000	5400	900	70	58500	9600	14000	7000
1989	11160	4411	800	50	54000	8170	13000	5833
1988	12000	4084	700	90	51000	7408	12000	6762
1987	12000	4302	700	74	55000	7405	11000	5907
1986	11000	3877	500	38	39000	7365	10000	5384
1985	11000	5164	450	57	39000	8117	95000	5760

*L – arvukus population   **K – küttimine harvest

Allikas: Statistikaamet, Keskkonnaministeerium

Source: Statistical Office of Estonia, Ministry of Environment

8.2.3 Teiste ulukite küttimine aastail 1985–2005

Harvest of other game animals in 1985–2005

Uluk	Game species	Küttimine												Harvest									
		1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Halljänes	European Hare	4869	4675	4023	3271	2629	2100	1328	1596	1757	1667	2116	1879	1753	1489	1762	1621	1463	1423	1356	1306	1221	
Valgejänes	Mountain Hare	...	...	...	...	...	...	1107	1568	1267	1106	1045	956	817	594	646	663	474	485	491	391	245	
Kährik	Raccoon Dog	5724	8681	6770	5915	3585	3000	2650	2796	3278	2245	1723	1393	1516	1497	1925	2222	3753	4945	4124	3516	3992	
Metsnugis	Pine Marten	2300	2249	1874	1859	1254	700	691	1115	1216	1031	817	643	608	633	811	912	1150	1215	2201	1195	1181	
Mink	American Mink	...	...	67	132	...	308	368	249	324	157	151	184	328	313	343	342	491	399	224	213		
Mäger	Eurasian Badger	46	1	1	...	3	52	22	25	46	23	22	18	15	46	56	44	65	69	69	110		
Ondatra	Muskrat	666	498	920	378	262	100	159	152	31	135	47	22	64	25	27	6	1	1	4	0		
Rebane	Red Fox	2130	3021	2218	1583	1174	1100	1462	2369	3470	2524	3326	3955	3156	4179	4508	5022	5797	7461	4376	6184	7806	
Tuhkuri	Western Polecat	...	1865	...	942	...	427	322	310	252	139	103	150	150	163	158	250	384	202	140	233		
Hallraigur	Grey Heron	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7	11	2	1	23	45	39		
Hallästas	Fieldfare	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	104	42	75	98	34	73	70		
Hani	Goose	...	...	...	...	...	1261	1079	1118	919	1500	2207	1822	2007	3283	2901	3414	2604	1656	1655	2681		
Jalifaasan	Pheasant	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	112	467	799	716	1421	1366	1942	651		
Kaelustuvi	Woodpigeon	...	...	...	...	...	389	155	167	166	107	113	240	208	405	328	405	464	276	398	374		
Kaijakas	Gull	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	9	...	13	105	123	45	83	74	162			
Kodutuvi	Rock Dove	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	238	294	412	126	793	246	543		
Kormoran	Cormorant	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	41	42	102	83	158	127	101		
Künniväres	Rook	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	14	68	110	28	0	5	8		
Laanepüü	Hazel Grouse	229	208	121	256	433	100	185	340	203	151	132	122	212	100	119	245	123	93	176	55	170	
Lauk	Coot	...	...	...	...	...	411	194	87	51	309	18	151	221	112	72	121	50	97	17	73		
Meitskurvits	Woodcock	...	...	...	7125	...	5737	2603	2457	1587	1510	61	164	267	352	588	760	1172	1034	659	750		
Nurmikana	Partridge	17	...	34	23	...	103	45	12	61	47	17	8	31	83	70	50	96	23	111			
Part	Duck	...	...	...	...	...	16626	8985	8069	7035	...	9277	11159	12097	14135	11551	14403	11200	17662	15755	14109		
Ronk	Raven	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	4	34	14	13	2	11	22			
Tikutaja	Snipe	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	59	175	20	81	88	49	29			
Vares	Carrión Crow	...	...	...	...	...	...	4076	32227	3390	1111	865	2057	3137	2542	3390	3008	2190	2069	2383	1964		

* 1985–1990. a halljänes andmed sisalduvad ka valgejänesse andmeid data for 1985–1990 of European Hare include data of Mountain Hare

Allikas: Statistikaamet, Keskloomainministerium

Source: Statistical Office of Estonia, Ministry of Environment

8.2.4 Kütitud väike- ja suurulukite arv 1000 ha jahimaa kohta aastail 2003–2005

Harvest of small and big game animals per 1000 ha of hunting area in 2003–2005

Liik Species	Kütitud väikeulukite arv 1000 ha jahimaa kohta <i>Harvest of small game animals per 1000 ha</i>		
	2003	2004	2005
Kährik <i>Raccoon Dog</i>	1,0	0,9	1,0
Metsnugis <i>Pine Marten</i>	0,5	0,3	0,3
Mink <i>American Mink</i>	0,1	0,1	0,1
Rebane <i>Red Fox</i>	1,1	1,5	1,9
Halljänes <i>European Hare</i>	0,3	0,3	0,3
Valgejänes <i>Mountain Hare</i>	0,1	0,1	0,1
Part <i>Duck</i>	4,3	3,8	3,4
Hani <i>Goose</i>	0,4	0,4	0,6
Laanepüü <i>Hazel Grouse</i>	0,04	0,01	0,04
Nurmkana <i>Partridge</i>	0,02	0,01	0,03
Metskurvits <i>Woodcock</i>	0,25	0,16	0,18
Vares <i>Carriion Crow</i>	0,5	0,6	0,5
	Kütitud suurulukite arv 1000 ha jahimaa kohta <i>Harvest of big game animals per 1000 ha</i>		
Pöder <i>Moose</i>	0,9	1,0	1,1
Punahirv* <i>Red deer*</i>	0,03	0,03	0,03
Metskits <i>Roe deer</i>	1,3	1,9	2,5
Metssiga <i>Wild boar</i>	1,7	2,0	2,7
Karu <i>Brown bear</i>	0,007	0,003	0,006
Hunt <i>Wolf</i>	0,004	0,008	0,004
Ilves <i>Lynx</i>	0,02	0,02	0,02
Kobras <i>Beaver</i>	0,7	1,1	1,4

* Hiiu ja Saare maakonnas on 2005. aastal punahirve küttimine 0,5 ja 0,2 is/1000 ha jahimaa kohta

* harvest of red deer was 0,5 deer/1000ha of hunting area in Saare county and 0,2 deer/1000ha in Hiiu county

Allikas: Statistikaamet, Keskonnaministeerium

Source: Statistical Office of Estonia, Ministry of Environment

8.3. Jahimaa pindala ja jahimeeste arv

Hunting area and number of hunters

Jahimaa pindala on viimastel aastatel püsinud üle 4 milj ha. Jahimeeste arv Eestis vähenes 2005. a 14 4000-ni, suurenedes viies ja vähenedes kümnes maakonnas. Kui Harjumaal oli jahimehi arvel üle kolme tuhande, ning Pärnu-, Tartu- ja Viljandimaal üle tuhande, siis Hiiumaal alla kolmesaja, teistes maakondades nende vahepealne. Ühe arvel oleva jahimehe kohta tuli 2005. a jahimaad pisut rohkem kui kahel eelnenuud aastal – ligi 290 ha, siinjuures Viru- ja Järvamaal ligikaudu neli korda rohkem kui Harjumaal.

8.3.1 Jahimaa pindala ja jahimeeste arv aastail 2001–2005

Hunting area and number of hunters in 2001–2005

Maakond County	Jahipiirkondade pindala (1000 ha) Area of hunting districts (1000 ha)					Jahimeeste arv Number of hunters				
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
Harju	392,4	404,7	404,7	356,6	374,9	3 352	3 648	3 716	3 828	3 721
Hiiu	100,4	100,4	100,4	101,9	99,0	255	271	255	264	257
Ida-Viru	282,2	282,2	269,5	269,5	269,5	644	654	648	660	581
Jõgeva	245,1	258,8	258,8	245,1	258,3	785	775	787	813	758
Järva	258,0	257,3	251,3	251,3	251,3	560	565	594	554	617
Lääne	205,6	225,3	261,4	256,4	256,4	586	664	655	684	664
Lääne-Viru	319,7	320,8	332,3	333,3	353,0	880	890	796	834	763
Põlva	217,3	217,7	217,7	217,7	213,1	420	434	423	440	550
Pärnu	458,3	461,7	461,7	445,6	445,6	1 244	1 348	1 426	1 468	1 138
Rapla	294,1	293,6	272,1	294,9	294,9	743	684	764	787	745
Saare	280,8	290,4	290,4	290,3	290,3	949	959	936	982	965
Tartu	279,9	293,1	298,7	298,9	298,9	1 139	1 073	1 218	1 275	1 299
Valga	199,9	201,3	201,3	200,7	201,1	633	559	603	577	553
Viljandi	307,0	307,0	307,0	317,4	317,4	1 178	1 052	1 092	1 112	1 137
Võru	227,6	227,9	226,0	226,0	225,2	616	622	631	652	639
Kokku Total	4 068,3	4 142,2	4 153,3	4 105,6	4 148,9	13 984	14 198	14 544	14 930	14 387
	Jahimaad jahimehe kohta Hunting area per hunter (ha)					Jahimehi jahipüirkonna kohta Hunters per hunting district area (tk/1000 ha) (number/1000 ha)				
Harju	117	111	109	93	101	8,5	9,5	9,2	10,7	9,9
Hiiu	394	370	394	386	385	2,5	2,6	2,5	2,6	2,6
Ida-Viru	438	431	416	408	464	2,3	2,3	2,4	2,4	2,2
Jõgeva	312	334	329	301	341	3,2	3,1	3,0	3,3	2,9
Järva	461	455	423	454	407	2,2	2,2	2,4	2,2	2,5
Lääne	351	339	399	375	386	2,9	3,0	2,5	2,7	2,6
Lääne-Viru	363	360	417	400	463	2,8	2,6	2,4	2,5	2,2
Põlva	517	502	515	495	387	1,9	2,0	1,9	2,0	2,6
Pärnu	368	343	324	304	392	2,7	3,2	3,1	3,3	2,6
Rapla	396	429	356	375	396	2,5	2,7	2,8	2,7	2,5
Saare	296	303	310	296	301	3,4	3,4	3,2	3,4	3,3
Tartu	246	273	245	234	230	4,1	4,4	4,1	4,3	4,3
Valga	316	360	334	348	364	3,2	2,9	3,0	2,9	2,7
Viljandi	261	292	281	285	279	3,8	3,6	3,6	3,5	3,6
Võru	369	366	358	347	352	2,7	2,9	2,8	2,9	2,8
Kokku Total	291	292	286	275	288	3,4	3,6	3,5	3,6	3,5

Allikas: Statistikaamet, Keskonnaministeerium

Source: Statistical Office of Estonia, Ministry of Environment

8.4. Põdra arvukus ja küttimine

Population and harvest of moose

Põder on Eesti tähtsaim jahiperekond. Töenäoliselt oli Eestis üle aegade kõige arvukamalt põtru 1970. aastate lõpus ja 1980. aastate alguses: asurkonna käibe põhistele arvutustele kohaselt pidi põtru olema vähemalt 17 000–18 000. Ei saa välalistada, et arvukus küündis koguni 20 000–25 000-ni. Enim on põtru küttitud järgmistel aastatel: 1976 – 5961 isendit, 1983 – 5800, 1991 – 6400 ja 1992 – 6600. 1990. aastate algusest keskpaigani vähenes arvukus 14 000-lt 5000–6000-ni, küttimine aga 6600-lt 1600-ni.

Arvukuse ootamatult kiire ja sügava languse 1990ndate I poolel põhjustas aastail 1993–1995 tavaküttimise järsule vähendamisele vaatamata kontrollimatu salaküttimine koos suurkiskjate mõju tugevnemisega. Aastail 1993–1994 võis salaküttimise maht elanikkonna elujärje halvenedes olla isegi tavaküttimisega võrdne. Et põdrapopulatsioon 1990ndate teisel poolel siiski säilis ja taastuma hakkas, selles oli oma osa hundi arvukuse ja salaküttimise vähenemisel, samuti järjekindlal säestliku küttimisstruktuuri ja -mahtude ning piiratud jahiaja rakendamisel. Soodsaist taustamuutustest oli olulisim põdra elupaikade ja põtrade endi tervislikus seisundi paranemine, samuti inimeste elujärje üldine paranemine koos muudatustega seadusandluses ja selle täitmise kontrollis.

1990ndate II poolest alates kasvanud põdra arvukus jõudis 2001. a 10 000, 2003–2004 11 000, 2005. a aga töenäoliselt juba 12 000 isendi piirile. Võimalikke loendusvigu arvestades saavutati või paiguti ületati jahipiirkondlik ja maakondlik suurim lubatava arvukuse tase. Eesti Vabariigis on suurim lubatav põdraarvukus 12 000 isendit (Keskonnasteatistikaa aastani 2010). Eestis tervikuna küttimine küll pidurdas arvukuse tõusu, kuid ei suutnud põtrade sobivat jaotumist elupaikades mitte alati soovitud määral tagada.

Jahipiirkondades, kus tegelik arvukus suurimat lubatavat taset ületas, täheldati taas rohkelt värsket põdrakahjustust. Kui enamasti võis oletada, et loendus vastab töenäolisele arvukusele, siis nt Lahemaa rahvuspargi piirialal oli 2004 ja 2005. a põtru talvitunud palju rohkem kui kajastas üldloendus. Et arvukuse tõus mõneski maakonnas jätkus ja suurimat lubatavat taset ületas, seda põhjustasid suuresti võimalikud vead üldloenduses ja seejärel küttimismahu määramises.

Põtrade küttimine on viimastel aastatel märgatavalts intensiivistunud. 2004. a kütiti põtru esmakordsett pärast 1993. aastat rohkem kui 4000 isendit, 2005. a juba üle 4600 (tabel 8.2.1), siinjuures Harju- ja Pärnumaal enam kui 600 isendit, Läänemaal üle 400, Järva, Lääne-Viru, Rapla, Saare ja Viljandi maakonnas üle 300 isendi, mujal vähem. Jahimaa/elupaikade 1000 hektari kohta loendati 2005. a vastavalt ligi 2,9 / 5 isendit ning kütiti vastavalt 1,1 / 1,9 isendit. Küttimiskoormus oli 2005. a suurim Harju (2,9), Lääne (2,5), ja Pärnu (2,4) maakonnas – vastavalt 2,9; 2,5; 2,3 isendit 1000 ha elupaikade kohta, samas kui Hiiu, Ida-Viru ja Põlva maakonnas põtrade vähesuse tõttu vaid 0,8–0,9 isendit.

Muutusi Eesti põdraasurkonnas 2005. aastal (võrreldes 1995. aastaga) peegeldasid järgmised näitajad: asurkonnas lehmi pulli kohta 1,3 (1,5), kaksikvasikatega 41% (30%) järglastega põdralehmadest, vasikaid saja põdralehma kohta 87 (71) ja saja vanalooma kohta 49 (43).

Veel 1980. aastatel olid metsakahjustused, eriti kuuskede koorimine ja männinoorendike rüüste põtrade poolt suureks probleemiks. Ainuüksi kahjustatud kuusikuid oli 1991. aastal ligi 13 000 ha. 1990. aastate II poolest alates jäi värske põdrakahjustus vähemalt riigimetsas talutavaisse piiresse. Elupaigad taastusid 1980ndate ülekoormusest kiiresti. Seda soodustas põdra arvukuse madalseis, raiete rohkus, lankide uuenemine ja pöllumaadegi võsastumine. Põdraasurkond sai siit kasvuks võimsa tõuke ja on näidanud aasta-aastalt head sigimisvõimet. Soodsalt on mõjunud ka nooremate, väiksema sigimisvõimaga vanusrühmade ja vasikate eelisküttimine ja sigimispopulatsiooni tuumiku säilitamine.

Suunamise aluseks on viimasel kümnendil olnud pidev Eesti kõiki jahipiirkondi hõlmav põdraseire. Põdra arvukust püütakse elupaikade seisundist lähtudes hoida JS põhisest lubatava arvukuse vahemikus, mis on 2000–12 000 isendit, suurendades ka edaspidi küttimismahtu vastavuses asurkonna käibele ja probleemide tekkimiselle metsakasvatuses. Joonisel 8.4.1.1 osutatud suurima lubatava arvukuse piiriks on 12 000 isendit.

Selle kontollarvuga on suunamises arvestatud alates keskkonnastrateegia väljatöötamisest aastani 2010. Kuna viimaste aastate jahimaakorraldus on osutanud põdra elupaikade pindala laienemisele ja seisundi paranemisele, siis näib selline kontollarv põtrade ühtlase jaotumise korral maakondades realistikuna. Samas pole põdra arvukuse vähendamine kahjustuste suurenedes mõnes piirkonnas kuidagi takistatud.

Metsmajanduse seisukohast valdavalt ohutuks on varasema kogemuse põhjal osutunud põdra asustustiheduse viimine kahjustuspiirkondades 3–4 isendile/1000 ha elupaikade kohta. Selline tihedus annaks põdra nn optimaalseks arvukuseks kogu Eesti jaoks ligikaudu 7000–8000. Taoline seis oli meil viimati 1998. aastal. Jahimaakorraldus, lähtudes Eesti metsanduse arengukavast aastani 2010, annab iga jahipiirkonna kohta kolm kontollarvu: suurima majanduslikult lubatava, optimaalse ja vähimma majanduslikult lubatava arvukuse. Praegust arvukuse majanduslikult lubatavat ülempíiri, ligikaudu 12 000 isendit, mis moodustab keskkonna põdramahutavusest (ökoloogilisest piirarvukusest) umbes poole, võib pidada ka põdraasurkonna jaoks ökoloogiliselt soodsaks: põder asustab praktiliselt kõiki jahipiirkondi, tihedus on enamasti mõõdukas, populatsiooni soolis-vanuseline struktuur on küllalt püsikindel, toiduvaru üldjuhul piisav ja kvaliteetne, metsa uuenemine ja metsakahjustused talutavaais piires, ehkki mitte probleemitu. Oht metsa uuendamisele pole arvukusel 12 000, tulenevalt ebaühtlasest tihedusest ja elupaikade erinevast sobivusest siiski välistatud. Vajadus hoida arvukust tasemeil 3–4 isendit 1000 ha kohta võib siiski tänapäeval vajalikuks osutuda vaid üksikuis jahipiirkondades, kus muidu kahjustusi vältida ei õnnestu. Kui arvukus on sellest tasemest kõrgem, tuleb pidevalt olukorra muutustele reageerimiseks valmis olla.

Põdraasurkonna suunamises on jätkuvalt rakendatud küttimiskvoodi määramise ja jaotamise alast koostööd Metsakaitse- ja Metsauunduskeksuse (MMK), maakondade keskkonna-teenistuste, jahihüenduste ja metsaomanike vahel. MMK osaks selles on olnud olemasolevate lähteandmete koondamine, üldistamine ja maakondade keskkonnateenistustele kaalumiseks oma ettepaneku esitamine. Jahinduse ja metsanduse ühist tulevikku silmas pidades ei piisa kindlasti üksnes põdraseire jätkamisest. Vajalik on kohapeal jahimaakasutajate poolt põdrahoonde- ja metsaomanike poolt metsakaitsemeetmete senisest tõhusam rakendamine.

8.4.1 Põdra arvukus ja küttimine aastail 1960–2005

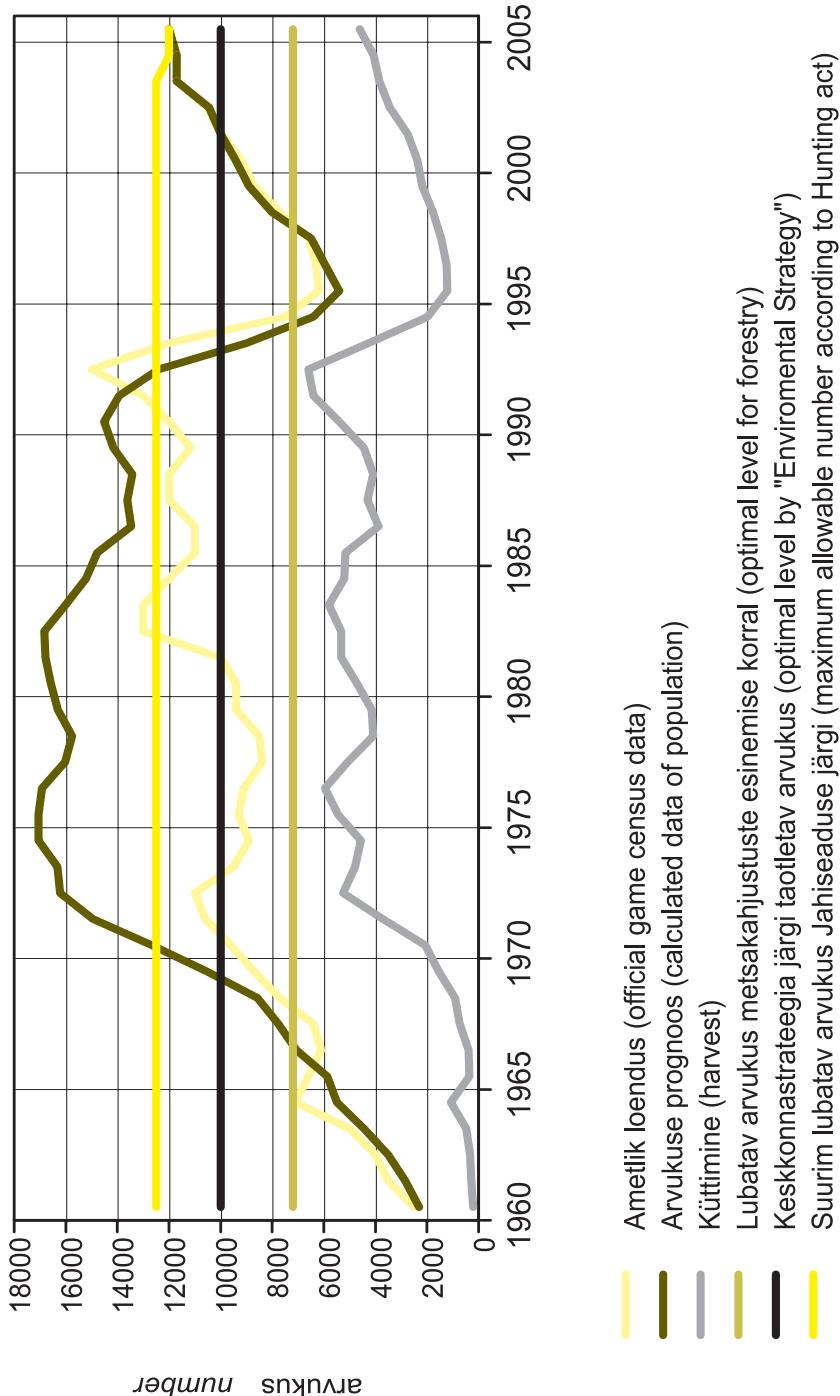
Population and harvest of moose in 1960–2005

Aasta Year	Ametlik loendus <i>Number of animals*</i>	Arvukuse prognoos <i>Calculated prognosis of population</i>	Küttimine Harvest	Aasta Year	Ametlik loendus <i>Number of animals*</i>	Arvukuse prognoos <i>Calculated prognosis of population</i>	Küttimine Harvest
1960	2 500	2 300	215	1983	13 000	16 010	5 800
1961	3 500	2 850	289	1984	12 000	15 210	5 200
1962	4 000	3 500	330	1985	11 000	14 790	5 164
1963	5 000	4 440	483	1986	11 000	13 460	3 877
1964	7 100	5 490	1 070	1987	12 000	13 620	4 302
1965	6 600	5 860	363	1988	12 000	13 420	4 084
1966	6 100	7 060	387	1989	11 160	14 160	4 440
1967	6 400	7 770	738	1990	12 000	14 510	5 400
1968	7 700	8 580	911	1991	13 000	13 930	6 400
1969	8 700	10 520	1 547	1992	15 000	12 410	6 600
1970	9 600	12 660	2 070	1993	12 000	9 000	4 267
1971	10 600	14 950	3 705	1994	7 500	6 400	1 968
1972	11 000	16 220	5 253	1995	6 200	5 400	1 208
1973	9 500	16 320	4 787	1996	6 300	5 960	1 241
1974	8 900	17 050	4 561	1997	6 600	6 500	1 452
1975	9 300	17 050	5 441	1998	7 700	8 000	1 761
1976	9 100	16 930	5 961	1999	8 700	8 900	2 190
1977	8 400	16 030	5 076	2000	9 200	9 430	2 384
1978	8 500	15 750	4 085	2001	10 000	10 000	2 748
1979	9 400	16 310	4 144	2002	10 500	10 440	3 438
1980	9 400	16 580	4 707	2003	11 700	11 700	3 848
1981	10 000	16 790	5 327	2004	11 700	11 700	4 075
1982	13 000	16 840	5 333	2005	12 000	12 000	4 612

* official game census data

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

Joonis 8.4.1.1 Põdrata arvukus ja küttimine aastail 1960–2005
Figure 8.4.1.1 Population and harvest of moose in 1960–2005

8.5 Põder, kuusikud ja noored männikud

Moose, spruce and young pine stands

Põdra mõju keskealistele kuusikutele hakati riigimetsas jälgima aastail 1998–1999. Aasta hiljem valiti esimesed alalised vaatluskohad ka põdra poolt ohustatud ja järjest aheneva pindalaga männikultuuridesse.

Pisteline jälgimine ei võimalda otseselt määrrata kahjustuste ulatust ja seda rahasse ümber arvestada, küll aga a) kindlale metoodikale tuginedes jälgida värske kahjustuse muutusi, b) osutada puistute ohustatuse muutustele, c) võtta suuremate kahjustuspuhangute ennetamiseks või peatamiseks vastumeetmeid, sh otstarbekamalt küttimist ja metsakaitset korraldada.

Valdavalt RMK metskondades paiknev vaatlusvõrk hõlmab enam kui sadat 100 kuusega ja enam kui üheksatkümmet 50–100 männiga proovitükki. Vaatluspüuadel tehakse värske kahjustuse dünaamika jälgimiseks aasta-aastalt kindlaks üldseisund ja põdra põhjustatud vigastuste lisandumine.

Kuusikutes on põdra tekitatud mehhaanilisi vigastusi täheldatud püsivalt ligi viiendikul uuritud kuuskedest; värskeid koorevigastusi on aasta-aastalt registreeritud vähem kui sajal kuusel, s.o enamasti vähem kui sajandikul uuritud kuuskedest ja mitu korda vähem kui raiete käigus inimese poolt tekitatud mehhaanilisi vigastusi (Tabel 8.5.1). 2005. a püsis kuuskede koormine proovitükkidel sama madalal tasemel kui 2004. aastal. Põhjustena tulevad arvesse muu põdratoidu piisav varu, kuid ka kuuskede atraktiivsuse vähenemine proovitükkidel, nt korbastumise tõttu.

Sügistalvised põdravatsad on näidanud, et kolmveerandi toidust moodustasid lehtpuud. Üleminekutoiduna kasutasid põdrad sageli puhmarinde kanarbikku, mustikat ja pohla. Okaspude, sh peamiselt männi sisaldus toidus kütündis vaid vähestel juhtudel üle kümnenneku, kuusevörseid ja koort aga kasutas enne talve vaid väga vähe põtru ja needki enamasti tühises koguses. Siiski oli 2005. a märgata nii kuuse kasutajaskonna kui ka söödud kuusekoguste mõningast suurenemist. Kahjustustest hoidumisel on tulevikus oluline koht pajustike säilimisel ja hooldamisel. Neid võib kindlasti pidada „põtrade vääriselupaikadeks”.

Männikultuurides esines 2005. a andmeil värsket kahjustust juba enam kui neljandikul noortest mändidest, s.o märgatavalt sagedamini kui eelnenuid viiel aastal. Suurem oli põtrade oht Harju, Ida-Viru, Saare, Põlva jt maakondades ning Lahemaa rahvuspargis ja lähikonnas, kus mändi vatsasisus juba oktoobris-novembris märkimisväärses koguses leidub.

Põtrade poolt viimastel aastatel tekitatud vigastusi täheldati mändidel märksa sagedamini kui kuuskedel. Värskelt vigastatud mändide osatähtsus 2005. a ületas kuuskede vastavat näitajat taas kümneid kordi. Põhjas peitub männi atraktiivsuses, milles tulenevalt ka põtrade talvine asustustihedus uuritud männikute juures püsis umbes kolm korda kõrgem kui kuusikute juures.

Eeltoodud andmed moodustavad vaid osa põdraolukorra terviklikuks hindamiseks vajalikest. Lisandub metskondade hinnang olukorrale, lehtpuukahjustuste jälgimine lankidel jm. Keske koht põtrade küttimise korraldamises on Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse poolt koostatud põtrade küttimisettepanekuil, milles püütakse põdra mõjuga metsale võimalikult adekvaatselt arvestada. Küttimisettepaneku elluviimisel ja olukorra jälgimisel igas maakonnas on keskkonnateenistuse jahindusspetsialisti ja jahiühenduste kõrval palju abi olnud RMK metskondadest.

8.5.1 Põdrakahjustused kuusikutes ja noortes männikutes aastail 1999–2005

Moose damages in spruce and young pine stands in 1999–2005

Näitaja	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Indicator
Proovitükkide arv kuusikutes	114	114	114	130	129	131	126	Number of plots in spruce stands
Inventeeriti	114	103	101	109	116	108	91	Number of plots observed
Jälgitavate kuuskkede arv	11 365	10 149	9 967	10 488	11 181	10 301	8 538	Number of spruce trees assessed
Raievigastustega (%)	6,1	6,2	5,8	5,2	4,7	4,0	3,2	Damages caused in logging (% of trees)
Ulukkahjustustega kuuski (%)	18,3	18,8	19,0	18,8	18,9	18,8	18,5	Share of trees with game damages
värskse koorevigastusega kuuski (%)	0,7	0,5	0,4	1,2	0,8	0,5	0,5	Share of fresh damage (% of trees)
Põt trade koormus proovitükkide lähionnas (isendit 1000 ha kohta)	3,9	3,6	3,1	5,2	5,3	6,2	9,9	Density of moose population around plots (animals per 1000 ha)
Proovitükkide arv männikutes	...	86	83	92	96	91	76	Number of plots in pine stands
Jälgitavate mändide arv	...	8 180	7 733	8 844	9 171	8 650	7 171	Number of pine trees assessed
Raievigastustega (%)	...	0,6	1,3	0,8	0,5	0,4	2,1	Damages caused in logging (% of trees)
Ulukkahjustustega mände (%)	...	33,8	41,6	47,0	43,8	44,4	53,8	Share of damaged trees (% of trees)
vanade vigastustega (%)	...	25,5	32,9	35,3	36,0	35,5	44,5	of this old damage (% of trees)
värskete vigastustega (%)	...	12,2	17,0	24,2	17,0	20,2	29,5	fresh damage (% of trees)
Põt trade koormus proovitükkide lähionnas (isendit 1000 ha kohta)	...	14,8	13,7	20,8	18,4	18,5	24,8	Density of moose population around plots (animals per 1000 ha)

Allikas: Metsakaitse- ja Met sauunduskeskus

Source: Centre of Forest Protection and Silviculture

8.6 Hund, ilvese ja pruunkaru populatsioonide seisund

State of populations of wolf, lynx and brown bear

Seoses riikliku jahindus- ja looduskaitspoliitika muutustega on viimastel aastatel suurkiskjatele (hunt, ilves ja karu) üha rohkem tähelepanu pöörama hakatud. Vastavalt 2001. aastal valminud suurkiskjate ohjamise ja kaitse tegevuskavale on välja töötatud spetsiifiline seiremetoodika ja rakendatud regulaarset asurkondade seiret, mille tulemustele tuginedes on määratud iga-aastased säastlikud küttimislimiidid, jahiseadusandlust on muudetud looduskaitsesõbralikumaks ja palju muud. Aastal 2005 moodustati MMK juurde ulukiseireosakond, kes muuhulgas ka suurkiskjatega seotud tegevusi, nagu seire, rakenduslikud teadusuuringud ja kaitsekorralslikud tegevused, koordineerib ja läbi viib. Seire tulemusel on ülevaade asurkondade seisukorras oluliselt paranenud, võrreldes varasemate aastatega, mil jahindusstatistika loendatud ja kütitud isendite arvuliste väärustustena olid ainukesed populatsiooni seisundi hindamise aluseks olevad parameetrid. Tehtud rakenduslikud uuringud annavad aluse asurkonna seisundi muutuste täpsemaks hindamiseks ning sobivaimate kaitsemeetmete rakendamiseks.

Käesolevas peatükis on vaadeldud suurkiskjate asurkondade seisundi muutuseid, põhitähelepanu on pööratud viimasele kaheteistkümnelle aastale.

Hundi arvukus oli viimase 50 aasta jooksul suurim 1995. aastal, mil loendati 700 ja kütiti 302 isendit. Kuna suurkiskjate suure liikuvuse tõttu hinnatakse nende arvukust tavaliselt tugevasti üle, võis huntide tegelik arv küündida kuni 450 isendini. Intensiivse jahipidamise tõttu hakkas arvukus alates 1995. aastast pidevalt kahanema ning 2002. aasta kevadel oli huntide arv viimase 30 aasta madalaimas seisus ning neid võis järgi olla vaid 70–80 isendit (ametlik loendus näitas 170). Ainult tänu õigeaegselt kehtestatud küttimispiirangutele suudeti toona arvukuse langus peatada ning tänu hundi heale sigimispotentsiaalile on see praeguseks taas tõusnud, 2006. aasta kevadel oli see seire andmetel 110. Hundipopulatsiooni seisundit võib hetkel pidada enam-vähem heaks.

Hunt on levinud üle kogu Eesti, 2005. aastal oli meil 14 pesakonda (2002. aastal 8), pesakondi ei esinenud vaid saartel ning Rapla-, Võru- ja Harjumaal.

Huntide tekitatud kahjustused on viimastel aastatel olenemata hundi arvukuse suurenemisest pigem vähenenud. Kui lammaste murdmene on jäänud enam-vähem samaks, olles viimasel kolmel aastal vahemikus 80–100 murtud looma aastas, siis koerte murdmene on vähenenud oluliselt. Kui 2004. aastal murdsid hundid teadaolevalt 59 koera, siis 2006. aastal vaid 10. Põhjus on siin peamiselt küttimisstrateegia rakendamises, kus jahipidamist suunati enam kahjustuspiirkondades.

2005./2006. aasta jahihooajal kütiti vaid 15 isendit, olgugi, et maksimaalselt lubatud küttimismaht oli 33. Lubatud küttimismahtude madala realiseerimisprotsendi korral võib ennustada hundi arvukuse jätkuvat tõusu, mis aga praeguse ülimalt rikkaliku toidubaasi juures ei tohiks siiski olulist negatiivset mõju avaldada. Ka on hundi asustustihedus Eestis veel küllaltki ebaühtlane ning asustamata on veel hundile sobilikke alasid näiteks Rapla-, Harju- ja Järvamaal.

Suurkiskjate kaitse- ja ohjamiskava järgi on hundi soovitav arvukus Eestis 100–200 isendit.

Ilvese arvukus oli viimase 100 aasta (võimalik et veel tunduvalt pikema perioodi) kõrgeimas seisus aastatel 1996–1997, mil loendati 1200 ilvest, töenäoliselt jäi tegelik arvukus siiski 800–900 isendi vahele. 1998. aastal kütiti 216 isendit, mis on teadaolevalt suurim kütitud isendite arv Eestis. Sellest ajast alates kuni aastani 2002 ilvese arvukus langes, põhjuseks peamiselt intensiivne küttimine ning võimalik, et ka kõrgest asustustihedusest tingitud loodusliku suremuse suurenemine. Alates 2002. aastast kehtestatud küttimispiirangud on suutnud arvukuse languse peatada ja soodustada juurdekasvu. Ilveste arvukus on viimastel aastatel taas selgelt tõusnud

ning sisemaa asurkonna seisundit võiks hinnata väga heaks. Seire järgi on meil praegu vähemalt 730 ilvest, jahimeeste arvates on ilveste arvukus tõusnud taas 1200-ni. Ilves asustab kõiki maakondi, asurkonna olukord on viimastel aastatel halvenenud vaid Hiiumaal ja Saaremaal.

Praeguses oluloras oleks mõistlik säilitada olemasolevat küttimismahtu, mis jätkaks arvukuse tõusu. Küttida ei tohiks praegu vaid Saare- ja Hiiumaal.

Kahjustusi tekitavad ilvesed harva, 2006. aastal murdsid ilvesed 2 lammast, 2005. aastal väidetavalt 6 lammast.

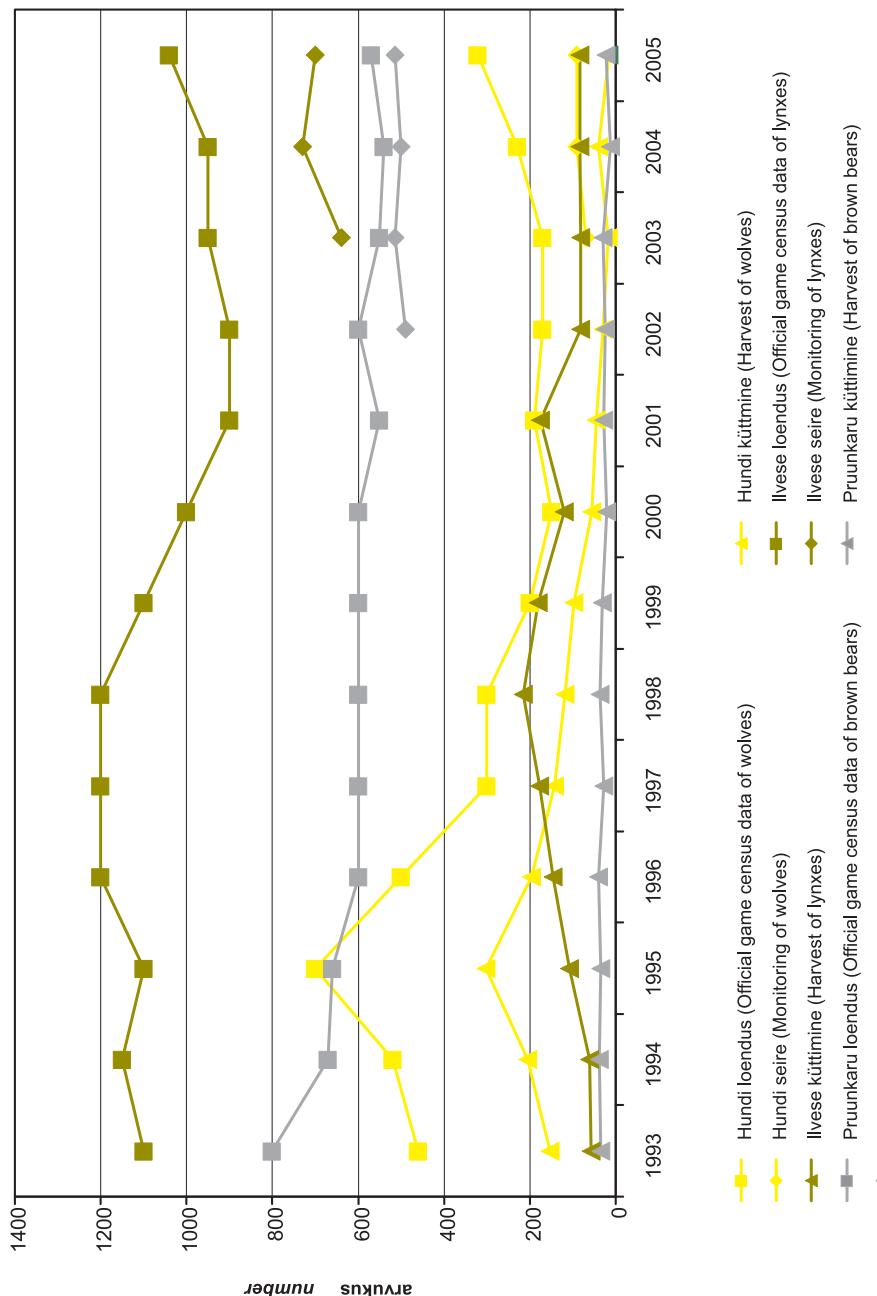
Suurkiskjate kaitse- ja ohjamiskava järgi on soovitatav ilvesearvukus Eestis vähemalt 500 isendit.

Pruunkaru arvukuse körgseis viimase saja aasta jooksul oli 1990. aastate algul, kui neid loendati 800 ringis ning 1992. aastal kütiti 82 isendit. Tõenäoliselt liiga suur küttimissurve põhjustas arvukuse mõningase languse, kuid viimased 8 aastat on see püsinud küllaltki stabilne, 500–600 isendi vahel. Viimasel kolmel aastal tehtud seire näitab siiski arvukuse tagasihoidlikku tõusu, mis väjendub eriti ilmekalt asustustiheduse suurenemisena levikuala servaaladel ja levikuala laienemisena – näitajad, mis on iseloomulikud suurenevale populatsioonile. Populatsiooni seisundit võib hinnata heaks.

Karu levik Eestis on teiste suurkiskjatega võrreldes tunduvalt ebaühtlasem, asustustihedus on suurim Kesk- ja Ida-Eestis. Karu puudub täielikult saartel ning levikualast jäab välja ka enamik Harju-, Lääne-, Valga- ja Võrumaast. Karud teevad kahju peamiselt mesindusele, lõhkudes aastas ligi 100 mesitaru. Ka lõhuvad nad heinamaadele jäetud kiletatud silopalle: peamiselt noored karud rebivad mängulustis silopallide kattekilet, mille tulemusel silo rikneb. Karu rünnakud pöllumajandusloomadele on siiani olnud väga haruldased, aastast 2006 ei ole teada ühtegi juhtumit. 2005. aastal murdsid karud 2 veist.

Kui karu arvukus on mõnedes piirkondades optimaalne ning kahjustuste vältimeks on vajalik arvukuse regulatsioon, on Eestis veel sobivaid asustamata elupaiku, mille arvelt võiks karu arvukus meil veelgi suureneda ning levik laieneda ka Lätte, kus aastast aastasse loendatakse neid vaid 10 isendi ringis.

Suurkiskjate kaitse- ja ohjamiskava järgi on karu soovitav arvukus Eestis vähemalt 500 isendit.

Joonis 8.6.1 Hundi, ilvese ja pruunkaru arvukus ja küttime aastail 1993–2005
 Figure 8.6.1 Population and harvest of wolf, lynx and brown bear in 1993–2005

9. KESKKOND

ENVIRONMENT

9.1 Hoiu- ja kaitsemetsade pindala

Area of protected and protection forests

Seadusega on paika pandud looduskaitseseaduse põhimõtted, millest peamiseks loetakse looduse säilitamise seisukohalt oluliste alade kasutamise piiramist. 2004. aasta kevadest kehtiva Looduskaitseseaduse põhieesmärgid on:

- looduse kaitsmine selle mitmekesisuse säilitamise, looduslike elupaikade ning liikide soodsas seisundi tagamisega,
- väärtsiliku looduskeskkonna või selle elementide säilitamine ning
- loodusvarade kasutamise säastlikkusele kaasaaitamine.

Lõppjärku on jõudnud *Natura 2000* hoiualade väljaselgitamine, korraldatud hoiualade kaitse alla võtmist maakondade viisi, koostatud kaitsealadele kaitse-eeskirju, uuendatud digitaalset kaitseobjektide kaardikihti (Eesti looduse infosüsteem EELIS), uuritud *Natura 2000* metsaelupaikade seisundit.

Hoiu- ja kaitsemetsade pindala ning teised hinnangud tuginevad statistilise metsainventeerimise (SMI) andmetele. Kasutatud on 2001.–2005. aastani mõõdetud SMI proovitükkide andmeid, digitaalseid kaitsealade ja kaitstavate objektide kaardikihte (EELIS 2005. a seisuga) ning maakatastri plaane. Igale proovitükile (või selle osale) on määratud metsakategooria ning hoiu- või kaitsemetsaks arvamise põhjus. Kui ühel proovitükil oli mitu kaitsepõhjust (näiteks sihtkaitsevöönd ja metsise mänguala, kaitseala piiranguvöönd ja veekaitsemets), arvestati rangema kaitseriiimi põhjusega.

Hoiumetsadeks loeti:

- kaitsealade reservaadid ja sihtkaitsevööndid,
- metsakaitsealade võrgustiku (EMKAV) range kaitseriiimiga alad,
- I kategooria kaitstavate liikide elupaigad või kasvualad,
- metsise mänguala.

Kaitsemetsadeks loeti:

- kaitsealade piiranguvööndid,
- kaitstavad alad, mille kohta kaitse-eeskirjad on alles koostamisel,
- metsakaitsealade võrgustiku (EMKAV) piirangutega alad,
- *Natura 2000* võrgustiku loodus- ja linnuhoialad,
- II kategooria kaitstavate liikide elupaigad või kasvualad,
- veekaitsemetsad,
- infiltratsiooniala metsad,
- loometsad.

Omaette rühmana on välja toodud vääriselupaigad ehk võtmebiootoobid, mis metsaseaduse tähenduses on kaitset vajavad alad tulundus- või kaitsemetsas. Kaitstavaid metsi iseloomustavad tabelid hõlmavad seega ka vääriselupaikade pindala. Hoiu- ja kaitsemetsade hulka ei ole arvatud 2005. a moodustamisel olnud hoiualasid.

Kõik pindalalised suurused on arvutatud punkthinnangute alusel, iga näitaja proovitükkide arvu ja proovitükkide koguarvu suhte ning üldkogumi pindala korruisena. Kuivõrd tegemist on statistiliste hinnangutega, on tabelites esitatud ka võimalik veahinnang (alumine ja ülemine usalduspiir 95% usaldusnivool).

Metsamaa pindala kaitseriiimiga aladel SMI hinnangute järgi on:

- hoiumetsad – 168 100 ha (7,4% Eesti metsamaast),
- kaitsemetsad – 515 900 ha (22,8% Eesti metsamaast),
- kaitstavad tulundus- ehk vääriselupaikade metsad – 10 000 ha (0,4%).

Järgnevates tabelites on esitatud andmed kaitstavate metsade kohta.

9.1.1 Metsamaa pindala jagunemine metsakategoorigate järgi 2005. aastal

*Distribution of forest land area by forest categories
in 2005*

Metsakategooria <i>Forest category</i>	Pindala <i>Area</i> (1000 ha)	Kaitstavate metsade osakaal <i>Share of forests under protection (%)</i>				RMK* metsades in SFMC** forests	teistes metsades in other forests		
		metsamaa kogupindalast <i>from total forest area</i>	95% usalduspiirid <i>95% confidence limits</i>		RMK* metsades in SFMC** forests				
			alumine <i>lower</i>	ülemine <i>upper</i>					
Hoiumetsad <i>Protected forests</i>	168,1	7,4	6,7	8,2	13,8	3,7			
Kaitsemetsad <i>Protection forests</i>	515,9	22,8	21,5	24,1	21,5	23,5			
Vääriselupaigad <i>Woodland key habitats</i>	10,0	0,4	0,2	0,6	0,8	0,3			
Kokku kaitstavad metsad <i>Total forests under protection</i>	694,0	30,6	29,2	32,1	36,1	27,5			
sellest looduskaitseladel of this nature protection areas	302,9	13,4	12,3	14,4	19,5	9,8			
Tulundusmetsad <i>Commercial forest</i>	1570,2	69,4							
Kokku metsamaa pindala <i>Total forest land area</i>	2264,2	100,0							

* RMK - Riigimetsa Majandamise Keskus

Allikas: SMI 2005, Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

** SFMC - State Forest Management Centre

Source: NFI 2005, Centre of Forest Protection and Silviculture

Looduse säilitamise seisukohalt oluliste alade kasutamise piiramine, eelkõige *Natura 2000* projekti rakendumine Eestis on vähendanud tulundusmetsade osakaalu umbes 5% võrra. Ligi kolmandik ehk 30,6% metsast on rangemate või leebemate majanduspiirangutega.

Hoiumetsadest (loodusobjektide hoidmiseks määratud metsast) paikneb valdag osa riigimetsas. Hoiumets moodustab 13,8% RMK metsamaa pindalast ja vaid 3,7% teiste omanike ja valdajate metsadest.

Kaitsemetsade (keskkonnaseisundi kaitsmiseks määratud metsa) osakaal mõlemas omandigrupis on enam-vähem võrdne, kusjuures looduskaitselade metsad paiknevad suuremas osas riigimetsas, teiste valdajate maal on märkimisväärsem osakaal metsaseaduse alusel määratud kaitsemetsadel (looala, veekeitsemets).

Ka vääriselupaikadest jääb valdag osa riigimetsa. Tuleb märkida, et registreeritud VEPide pindala (registris) on mõnevõrra suurem: pooled neist on moodustatud kaitsemetsadesse, kus VEP on märgitud sekundaarse põhjusena (ega kajastu antud tabelis).

9.1.2 Kaitstava metsamaa pindala jagunemine kaitse põhjuste järgi 2005. aastal

Distribution of protected forest area by reasons of protection in 2005

Kaitse põhjus Reason for protection	Pindala Area (1000 ha)	Erinevate kaitsekategooriate osakaal Share of different protection categories (%)				
		kaitstavate metsade kogupindalast from total protected area		95% usalduspiirid 95% confidence limits		RMK* metsades in SFMC** forests
		alumine lower	ülemine upper			
Reservaadid ja sihtkaitsevööndid <i>Strict nature reserve and special management zones</i>	131,0	18,9	16,6	21,1	29,0	11,1
Piiranguvööndid <i>Limited management zone</i>	123,6	17,8	15,6	20,0	14,4	20,4
Natura 2000 hoiualad <i>Natura 2000 areas</i>	77,6	11,2	9,0	13,4	11,3	11,1
Metsise mängu- ja elupaigad <i>Species protection sites of Capercaille</i>	60,4	8,7	7,2	10,2	14,9	3,9
Veekaitsemetsad <i>Water protection forests</i>	97,6	14,1	12,1	16,0	7,5	19,1
Loosalad <i>Alvar forests</i>	50,7	7,3	5,9	8,7	2,2	11,2
Muud põhjused <i>Other reasons</i>	153,1	22,1	20,1	24,0	20,7	23,1
Kaitstavad metsad kokku <i>Total protected forest area</i>	694,0	100,0				

* RMK - Riigimetsa Majandamise Keskus

Allikas: SMI 2005, Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

** SFMC - State Forest Management Centre

Source: NFI 2005, Centre of Forest Protection and Silviculture

Suurima pindala kaitse põhjuste järgi moodustab looduskaitsealade sihtkaitsevööndite mets – 5,8% metsamaast ja viiendiku kõikidest kaitstavatest metsadest. Järgnevad kaitsealade piiranguvööndite, Euroopa Liidu *Natura 2000* võrgustiku alade ning veekogude ranna ja kallaste kaitsemets.

Seoses 2004. aastal jõustunud looduskaitseeadusega on mitmed metsa kaitsega seotud kriteeriumid võrreldes varasemaga muutunud. Näiteks veekogude piiranguvööndi laiuse vähendamise tõttu on veekaitsemetsade pindala ligi kaks korda väiksem (võrreldes 2003. a hinnanguga). Moodustatavate hoiualade pindala tabelis ei sisaldu.

Üks ja sama metsaosa võib olla kaitstud mitmel põhjusel. Sellisel juhul on arvestatud tugevama re•iimi põhjusega, mistõttu ei kajastu tabelis absoluutne pindala kaitse põhjuse järgi. Nii näiteks hõlmavad *Natura 2000* hoiualad hinnanguliselt viis korda suurema pindala metsamaast kui tabelis märgitud ehk ligikaudu 17% kogu metsamaast.

Suhteliselt suure ala hõlmab jätkuvalt metsise mängu- ja elupaikade kaitse (peamise põhjusena 8,7% kaitstavatest metsadest), mis lisaks sellele on sageli märgitud ka sekundaarse kaitse põhjusena looduskaitsealadel.

Muudest põhjustest moodustab peamise osa Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlik ala (veekaitseline infiltratsiooniala).

9.1.3 Hoiu- ja kaitsemetsade jagunemine enamuspuuliigi järgi 2005. aastal

*Distribution of protected forest area
by dominant tree species in 2005*

Enamuspuuliik <i>Dominant tree species</i>	Pindala Area (1000 ha)	Kaitstavate metsade osakaal <i>Share protected stands (%)</i>				
		kaitstavate metsade kogupindalast <i>from total protected area</i>	95% usalduspiirid 95% confidence limits		RMK* metsades in SFMC** forests	teistes metsades in other forests
			alumine <i>lower</i>	ülemine <i>upper</i>		
Mänd <i>Pine</i>	271,9	39,2	36,1	42,3	52,3	29,4
Kuusk <i>Spruce</i>	135,2	19,5	17,2	21,7	18,5	20,2
Kask <i>Birch</i>	170,5	24,6	22,1	27,1	21,6	26,8
Teised puuliigid <i>Other tree species</i>	116,4	16,8	14,7	18,9	7,6	23,6
Kaitstavad metsad kokku <i>Total protected forest area</i>	694,0	100,0				

* RMK - Riigimetsa Majandamise Keskus
Allikas: SMI 2005, Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus

** SFMC - State Forest Management Centre
Source: NFI 2005, Centre of Forest Protection and Silviculture

Hoiu- ja kaitsemetsade jagunemine enamuspuuliigi järgi erineb mõnevõrra metsamaa pindala üldisest liigilisest jagunemisest. Kaitstakse suhteliselt rohkem okaspuupuistuid: kõrgem on männi (39,2%) ning madalam kase (24,6%) osakaal. (Võrdluseks: Eesti metsades kokku on keskmised vastavalt 32,7% ja 30,7%.) Eriti kõrge on männikute osatähtsus RMK metsade hoiu- ja kaitsemetsade hulgas (52,3%). Teistest puuliikidest võib märkida halli lepa kui enamuspuuliigi küllaltki suurt osatähtsust kaitstavate metsade pindalast – 8,3%.

9.1.4 Hoiu- ja kaitsemetsade jagunemine arenguklasside järgi 2005. aastal

Distribution of protected forest area by development classes in 2005

Arenguklass <i>Development class</i>	Pindala Area (1000 ha)	Kaitstavate metsade osakaal Share of protected stands (%)				
		kaitstavate metsade kogupindalast <i>from total protected area</i>	95% usalduspiirid 95% confidence limits		RMK metsades <i>in SFMC forests</i>	teistes metsades <i>in other forests</i>
			alumine <i>lower</i>	ülemine <i>upper</i>		
Lagedad ja selguseta alad <i>Unstocked and reforestation areas</i>	28,6	4,1	3,0	5,2	3,0	5,0
Noorendikud <i>Young stands</i>	45,5	6,6	5,2	7,9	7,5	5,9
Latimetsad <i>Pole stands</i>	46,9	6,8	5,4	8,1	8,6	5,4
Keskealised <i>Middle-aged stands</i>	341,5	49,2	45,7	52,7	49,5	49,0
Valmivad <i>Maturing stands</i>	64,2	9,2	7,7	10,8	8,3	10,0
Küpsed <i>Mature stands</i>	167,2	24,1	21,6	26,6	23,2	24,7
Kaitstavad metsad kokku <i>Total protected forest area</i>	694,0	100,0				

* RMK - Riigimetsa Majandamise Keskus
Allikas: SMI 2005, Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus

** SFMC - State Forest Management Centre
Source: NFI 2005, Centre of Forest Protection and Silviculture

Hoiu- ja kaitsemetsade vanuseline jaotus on ligilähedane Eesti metsade vastavale jagunemisele. Kuigi võiks eeldada, et kaitse all on eelkõige vanemad metsad, on need vaid pisut enam kaitset väärinud võrreldes täldise metsamaa jagunemisega arenguklassidesse. Pool kaitsealusest metsast on keskealine.

9.2 Vääriselupaikad

Woodland key habitats

9.2.1 Vääriselupaikade osakaal, arv ja pindala maakonniti

Maakond <i>County</i>	Metsamaa pindala <i>Forest land area</i> (1000 ha)	VEP pindala <i>Area of WKH</i> (ha)	VEP % metsamaast <i>WKH % from forest land area</i>	Keskmine VEP pindala <i>Average WKH area</i> (ha)	VEP arv <i>Number of WKH</i>
Harju	230,4	1706,7	0,74	2,3	741
Hiiu	70,7	1424,9	2,01	2,6	550
Ida-Viru	205,1	2152,6	1,05	3,5	609
Jõgeva	136,9	655,8	0,48	2,4	279
Järva	133,5	717,9	0,54	3,0	242
Lääne	104,5	627,9	0,60	1,9	323
Lääne-Viru	170,7	2834,4	1,66	3,0	937
Põlva	113,5	414,0	0,36	2,4	170
Pärnu	242,0	3901,1	1,61	2,3	1673
Rapla	165,1	1397,8	0,85	2,5	552
Saare	156,7	3135,7	2,00	5,3	595
Tartu	124,6	774,5	0,62	2,8	279
Valga	118,4	1163,1	0,98	2,0	571
Viljandi	177,9	1383,5	0,78	2,1	649
Võru	114,0	834,1	0,73	1,9	448
Kokku	2 264,2	23 123,8	1,02	2,7	8 618
<i>Total 2005</i>					

Allikas: Keskonnaministeerium

Source: Ministry of Environment

9.2.2 Vääriselupaiga põhitüüpide esinemine maakonniti 2005. aastal

Number of main types of woodland key habitats by counties in 2005

Maakond County	Vääriselupaiga tüüp Type of key habitat										Kokku Total
	a1	a2	b1	b2	b3	c1	c2	c3	c4	d	
Harju	175	149	42	22	52	38	36	31	6	36	587
Hiiu	130	143	8	15	26	41	56	53		19	491
Ida-Viru	105	60	29	61	65	55	74	101	3		553
Jõgeva	56	15	34	22	42	23	24	24	3		243
Järva	76	42	10	21	15	4	9	31			208
Lääne	27	64	45	15	29	10	4	18	1	28	241
Lääne-Viru	257	214	64	26	72	24	33	50	1	18	759
Põlva	25	64	1	17	17	3	1	20			148
Pärnu	290	444	132	113	347	65	26	77	8	10	1512
Rapla	94	106	30	33	57	7	9	16		100	452
Saare	55	79	125	12	30	15	4	16	5	125	466
Tartu	33	45	21	45	55	24	13	8	2		246
Valga	109	163	26	64	94	25	26	40			547
Viljandi	77	97	167	95	57	20	10	82	5		610
Võru	130	82	27	27	45	5	3	42	1	1	363
Kokku Total	1639	1767	761	588	1003	359	328	609	35	337	7426

a1 - kuusikud ja kuuse-segametsad / spruce and mixed spruce forests

a2 - männikud ja männi-segametsad / pine and mixed pine forests

b1 - laialehised metsad / broad-leaved forests

b2 - haavikud / aspen forests

b3 - teised lehtmetsad / other deciduous forests

c1 - sanglepikud / black alder wetland forest

c2 - märgala kuusikud ja kuuse-segametsad / spruce and mixed spruce wetland forests

c3 - märgala männikud ja kaasikud / pine or birch wetland forests

c4 - laialehised metsad märgalal / broad-leaved wetland forests

d - loometsad / alvar forest

Allikas: Keskonnaministeerium

Source: Ministry of Environment

9.2.3 Maastikuelemendiga seotud tüüpide esinemine maakonniti 2005. aastal

Number of woodland key habitats related to landscape element by counties in 2005

Maakond County	Vääriselupaiga tüüp Type of woodland key habitat															Kokku Total						
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4	5.1	5.2	6	7*	7.1	7.2	7.3	8	9	10	
Harju	15	12	12	1	4	11	11	3	1	7	28	10	18		6	2	1	7	2	3	154	
Hiiu		2	5		1	5	1	1		5			6		5	11	12	1	3	1	59	
Ida-Viru	4	4			2		5	2			25	5	6				2		1		56	
Jõgeva	1		5	1	1		5	1			2		1		1	1		1	11	5	36	
Järva		8	1				1		2		8		1			1			3	9	34	
Lääne		1	5				4						2		1	34	3	6	2	15	9	82
Lääne-Viru	29	3	13	4	5	5	8	2	2	9	5	4	40	2		25	1	7	2	6	6	178
Põlva	4		2		2		5				2		3						1	3	22	
Pärnu	12	9	14	4	6	5		2		9	6		1	1	1	24	18	5	19	17	8	161
Rapla		4	8		1	2	6	1			13		5	5	9	21	11	2	5	6	1	100
Saare			6			3	1			1	1	1	1		18	45	4	16	21	11		129
Tartu	2	3	2	2		1					2		2		8				1	5	5	33
Valga	1	7	3	1			1			1	1				2		1		4	2		24
Viljandi	1	2	13		1		1			2	1		4					1		13		39
Võru	19	3	25	3			6		4		7		16			1			1			85
Kokku <i>Total</i>	84	58	118	16	21	34	50	15	11	34	101	20	106	8	45	169	52	41	61	97	51	1192

1.1 - järsud jöekaldad / steep slopes of rivers

1.2 - laugjad jöekaldad / glide slopes of rivers

1.3 - ojakaldad / stream banks

2.1 - jõelammid / floodplain of river

2.2 - ojaäärsed lammid / floodplain of stream

3.1 - ajutiste veekogude kaldad / shore of a temporary water-body

3.2 - alikalised alad / spring-influenced area

3.3 - karbonaatsete soode ja niitude äärised metsad / surroundings of calcareous fen

3.4 - kopratamnide möjualad / area influenced by beaver dam

3.5 - muude veekogude kaldad / slopes towards other water-bodies

4 - väike saar või poolsaar / small island or peninsula

5.1 - pangametsad / rock bluff

5.2 - muud järsakumetsad / other steep bluff

6 - põlendikud / fire-scarred forest

7* - puisniitud / wooden meadow

7.1 - vősastunud puisrohumaad / overgrown wooded grassland

7.2 - tüüpilised puisniitud / typical wooded meadow

7.3 - tüüpilised puiskarjamaad / typical wooded pasture

8 - sarapikud / hazel groves

9 - üksikud suured puud / giant trees

10 - pargid / parks

*Tüüp 7 oli kasutusel ainult 1999. aastal WKH type 7 was used only in 1999 inventory

Allikas: Keskkonnaministeerium

Source: Ministry of Environment

9.3 Kaitsealad Eestis seisuga 01.01.2006 Protection areas in Estonia as of 01.01.2006

9.3.1 Kaitseala pindalad maakondade lõikes kaitseala tüüpide kaupa Area of protection areas by counties and protection types

Maakond County	Pindala Area (ha)						Kaitsealune park under protection	Kokku Total/ Maismaa Mainland	Akva- toorium Area of water
	Loodus- kaitseala Nature protection area	Akva- toorium Area of water	Maaistiku- kaitseala Landscape protection area	Akva- toorium Area of water	Rahvus- park National park	VK**			
Harju	9107	0	29237	1838	23236	—	586	0	578
Hiiu	5334	0	6825	2900	0	0	0	0	64
Ida-Viru	28655	0	15577	0	0	325	0	233	12223
Jõgeva	15684	0	1455	0	0	8349	0	373	44790
Järva	5087	0	13180	0	0	4390	0	219	25861
Lääne	17953	3092	17334	1235	22433	26179	11	0	240
Lääne-Viru	6101	2667	10886	480	22239	25040*	2438	0	513
Põlva	583	0	10677	0	0	1322	0	440	13022
Pärnu	36382	1814	2105	0	8164	0	2224	213	216
Rapla	9036	0	13219	0	0	7839	0	459	49091
Saare	5929	2713	3927	132	7529	16230	1051	154	30553
Tartu	13471	0	3052	0	0	21031	0	434	19229
Valga	2853	0	25131	0	5138	0	395	0	37988
Viljandi	7804	0	5454	0	31475	0	570	0	33764
Võru	607	0	23020	0	5906	0	133	0	131
Maismaa	164586		181079		128120		50664		144
<i>Mainland</i>									29810
Akvatorium	10286		6585		67449		367		0
<i>Area of water</i>	174872		187664		195569		51031		84687
<i>Kokku/Total</i>								4377	613513

* Pindala sisaldab ka Lahemaa rahvuspargi akvatoriumi Harjumaa jaavat osa

** Vana ehk uuendamata kaitsekorriga kaitseala

Area contains the area of water in Lahemaa National Park which remains to the Harju County

Protection area with old protection regulation

Allikas: Eesti Looduse Infosüsteem (EEELIS)

Source: Estonian Nature Information System (EEELIS)

9.3.2 Kaitsealade arv maakondade lõikes*

Number of protection areas by counties

Maakond County	Loodus- kaitseala <i>Nature protection area</i>	Maastiku- kaitsela <i>Landscape protection area</i>	Rahvus- park <i>National park</i>	VK**	Kaitsealune park <i>Parks under protection</i>	Kokku Total
Harju	11	17	0	18	71	117
Hiiu	4	11	0	0	7	22
Ida-Viru	4	10	0	5	25	44
Jõgeva	5	2	0	11	51	69
Järva	4	5	0	6	42	57
Lääne	5	7	1	4	16	33
Lääne-Viru	6	14	1	11	71	103
Põlva	5	6	0	5	16	32
Pärnu	11	0	0	28	43	82
Rapla	5	5	0	30	59	99
Saare	8	11	1	19	18	57
Tartu	3	4	0	25	42	74
Valga	2	3	0	12	43	60
Viljandi	7	12	1	10	20	50
Võru	2	11	1	2	20	36
Kokku/Total	82	118	5	186	544	935

* Mitme maakonna territooriumile jäävad kaitsealad on paigutatud selle

maakonna kooseisu, kuhu jääb temast pindalaliselt suurim osa

*Area of protection areas which territory remain to different counties have been
calculated to county where situates biggest part of protection area*

**Vana ehk uuendamata kaitsekorraga kaitseala *Protection area with old protection regulation*

Allikas: Eesti Looduse Infosüsteem (EELIS)   Source: Estonian Nature Information System (EELIS)

10. MAJANDUSÜLEVAADE

ECONOMIC REVIEW

10.1 Ülevaade 2005. aasta majandusest

Review of the commercial year 2005

Eesti majanduskasv kiirenes 2005. aastal 11,1%ni (2004. aastal 7,8%). Sisemajanduse koguprodukt 2005. aastal oli 173,1 miljardit krooni ning 2000. aasta püsivhindades 142,0 miljardit krooni. Lisandväärts 2005. aastal oli ligi 152,1 miljardit krooni ning 2000. aasta püsivhindades 126,8 miljardit krooni. Suurima panuse majanduskasvu andis eratarbimine, mille kiiret kasvu (6,1%) toetasid madalad intressimäärad, soodsad laenutingimused, soodne olukord tööturul ning jätkuv kasutatava tulu kasv.

Suurima panuse majanduskasvu andis 2005. aastal töölev tööstus, mille kasv kiirenes 12,1%ni ning seda tänu suurenenud sisenöndlusele ja eksporti kasvule. Puidu-, paber- ja mööblitööstuse lisandväärts (5,6 miljardit kr) moodustas töölevast tööstuse lisandväärtsust (25,5 miljardit kr) 21,9%, kogu SKPst 3,7%. Metsamajandus moodustas SKPst 1,2% (1,8 miljardit kr).

2005. aastal jätkus kaubavahetuse kiire areng. Eksporti kasv ületas impordi kasvu rohkem kui kolmandiku võrra. Seda toetas soodne väliskonjunktuur ja Eesti ettevõtete konkurentsivõimelisuse suurenemine välisturgudel. Välimarkandi käive oli 2005. aastal 224,7 miljardit krooni, suurenedes aastaga veerandi võrra (2004. aastal 179,5 miljardit). Kogukäibest 43% moodustas eksport ning 57% import. Kaubavahetuse puudujääk oli 2005. aastal 30,9 miljardit krooni, mis oli vaid 2% kõrgem 2004. aasta näitajast. Kaubavahetuse puudujäägi kahanemise üheks oluliseks tingimuseks on Eestis toodetud eksportkaupade lisandväärtsuse tõus. Eesti on kaubelnud kõik aastad suurema ülejäägiga puidu ja puittoodete ning mööbli ja puitmajade osas.

Kaupade ja teenuste eksporti kasv kiirenes 2005. aastal 29,9%ni (2004. aastal 19%). Puidutööstuse ettevõtete (kaubagrupp 44) eksport suurennes 2005. aastal (10,8 miljardit krooni) võrreldes 2004. aastaga (9,7 miljardit krooni) 11,3%. Kogukeksportist moodustas puidu ja puittoodete eksport 2005. aastal 11,1% (2003. aastal 13,0%). Põhilised eksportiartiklid olid saematerjal (3,064 miljardit kr), töötlemata puit (1,201 miljardit kr) ja puidust ehitusdetailid (1,590 miljardit kr). Enim eksportiti Soome (17,4%), Rootsi (13,9%) ja Suurbritanniasse (12,4%).

Puitmööbli eksport (2,621 miljardit kr) aastaga ei kasvanud. Üha tihenev konkurents ja Hiina mööbli impordi kasv Euroopas on kahandanud Eesti mööblitoötjate eksportivõimalusi. Puitmajade eksport (1,508 miljardit kr) kasvas jätkuvalt, sest nõudlus nende järeltuludel suureneb pidevalt. Pabertoodete (kaubajaotus X) eksport (1,931 miljardit kr) osutus 2005. aastal varasema aasta tasemest (1,522 miljardit kr) 27% suuremaks.

Kaupade ja teenuste import suurennes 22,5% (2003. aastal 17%). Puidu ja puittoodete (kaubagrupp 44) import suurennes 2005. aastal (4,4 miljardit kr) võrreldes 2003. aastaga (3,4 miljardit kr) 28,6%, moodustades koguimpordist 3,4%. Kõige suuremas väärtsuses imporditi töötlemata puitu (1338 mlj kr) ja saematerjali (1,270 miljardit kr). Jätkuvalt suurennes import Venemaalt (2,5 miljardit kr), moodustades koguimpordist 56%, tunduvalt väiksema osalusega järgnesid Läti (10,0%) ja Soome (8,1%). Pabertoodete import suurennes 2005. aastal (2,7 miljardit kr) 2004. aastaga (2,4 miljardit kr) võrreldes 10,1%.

10.1.1 Sisemajanduse koguproduct ja lisandväärthus metsasektori ettevõtetes alushindades ning 2000. aasta püsivhindades aastail 2000–2005 (miljonit krooni)

Gross domestic product and added value of forest sector companies at basic prices and year 2000 constant prices in 2000–2005 (million EEK)

Aasta ja kvartal Year and quarter	SKP GDP total	Metsamajandus Forestry	Töötlev tööstus kokku Manufacturing industry total	puidutööstus wood processing industry	puidu saagimine sawing industry	kih- ja lehtvineeri tootmine veneer and plywood industry	ehituspuupesa- ja -siseröödele tootmine builders' carpentry and joinery industry	puitara tootmine wooden containers industry	muidu puittoodele tootmine other wood industry	paberi ja tselluloosi tootmine paper and pulp industry	mööblitootmine furniture industry
NACE*	02	D	20	20,1	20,2	20,3	20,4	20,5	21	36,1	
Alushindades Basic prices											
Kodumajapidamine Household Ettevõtted Companies 2000 Kokku/Total	85244,7	336,0 1124,2 1460,2	46,8 1952,1 1998,9	978,8	440,1	395,5	42,9	94,8	0,7 280,2 280,9	23,2 1124,1 1147,3	
Osakaal SKPst share of GDP (%)	100,0	1,7	17,8	2,3						0,3	1,3
Kodumajapidamine Household Ettevõtted Companies 2001 Kokku/Total	96701,0	270,6 1184,6 1455,2	47,3 2401,2 2448,5	1046,4	672,0	530,4	47,2	105,2	0,4 318,0 318,4	25,3 1280,2 1305,5	
Osakaal SKPst share of GDP (%)	100,0	1,5	18,4	2,5						0,3	1,4
Kodumajapidamine Household Ettevõtted Companies 2002 Kokku/Total	107922,2	273,5 1305,8 1579,3	51,3 2687,6 19558,2	1270,8	456,7	669,9		290,2**	0,4 395,8 396,2	26,6 1488,9 1515,5	
Osakaal SKPst share of GDP (%)	100,0	1,5	18,1	2,5						0,4	1,4
Kodumajapidamine Household Ettevõtted Companies 2003 Kokku/Total	118339,0	202,6 986,3 1188,9	55,4 2953,1 3008,5	1311,5	478,1	840,2		323,3**	0,5 469,2 469,7	31,2 1438,6 1469,8	
Osakaal SKPst share of GDP (%)	100,0	1,0	17,7	2,5						0,4	1,2
Kodumajapidamine Household Ettevõtted Companies 2004 Kokku/Total	130601,6	232,6 1255,0 1487,6	44,8 3238,2 3283,0	1462,9	430,3	976,5		368,5**	0,5 400,8 401,3	48,6 1401,9 1450,5	
Osakaal SKPst share of GDP (%)	100,0	1,1	17,1	2,5						0,3	1,1
Kodumajapidamine Household Ettevõtted Companies 2005 Kokku/Total	152153,2	262,2 1557,3 1819,5	52,1 3690,3 25511,5						0,6 417,1 417,7	56,5 1365,4 1421,9	
Osakaal SKPst share of GDP (%)	100,0	1,2	16,8	2,5						0,3	0,9
2000. aasta püsivhindades Year 2000 constant prices											
Kodumajapidamine Household Ettevõtted Companies 2000 Kokku/Total	85244,6	336,0 1124,2 1460,2	46,8 1952,1 1998,9	978,8	440,1	395,5	42,9	94,8	0,7 280,2 280,9	23,2 1124,1 1147,3	
Osakaal SKPst share of GDP (%)	100,0	1,7	17,8	2,3						0,3	1,3
Kodumajapidamine Household Ettevõtted Companies 2001 Kokku/Total	91663,7	288,9 1185,1 1474,0	49,3 2385,2 2434,5	1039,4	667,6	526,8	46,9	104,5	0,5 313,9 314,4	22,9 1295,4 1318,3	
Osakaal SKPst share of GDP (%)	100,0	1,6	18,7	2,7						0,3	1,4
Kodumajapidamine Household Ettevõtted Companies 2002 Kokku/Total	98774,7	286,6 1336,4 1623,0	52,2 2570,5 2622,7	1215,4	436,9	640,7		277,5**	0,6 373,6 374,2	25,1 1497,0 1522,1	
Osakaal SKPst share of GDP (%)	100,0	1,6	18,9	2,7						0,4	1,5
Kodumajapidamine Household Ettevõtted Companies 2003 Kokku/Total	105883,0	246,3 1087,3 1333,6	58,0 2741,0 2799,0	1217,1	443,9	779,9		300,1**	0,7 479,8 480,5	30,3 1522,2 1552,5	
Osakaal SKPst share of GDP (%)	100,0	1,3	18,8	2,6						0,5	1,5
Kodumajapidamine Household Ettevõtted Companies 2004 Kokku/Total	114200,4	251,2 938,6 1189,8	44,7 2948,0 2992,7	1331,7	391,8	889,0		335,5**	0,8 477,9 478,7	49,7 1657,5 1707,2	
Osakaal SKPst share of GDP (%)	100,0	1,0	19,5	2,6						0,4	1,5
Kodumajapidamine Household Ettevõtted Companies 2005 Kokku/Total	126842,1	262,9 967,8 1230,7	51,4 3259,9 25045,7						0,9 494,4 495,3	57,5 1754,1 1811,6	
Osakaal SKPst share of GDP (%)	100,0	1,0	19,7	2,6						0,4	1,4

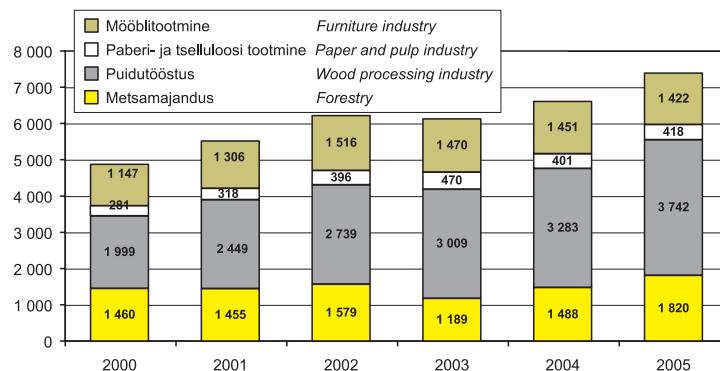
* Euroopa Ühenduse majandustegusulade statistiline klassifikator Statistical Classification of Economic Activities in the European Community

**Andmed sisaldavad NACE koode 20.4 ja 20.5 Data include NACE codes 20.4 ja 20.5

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

miljonit krooni mln EEK

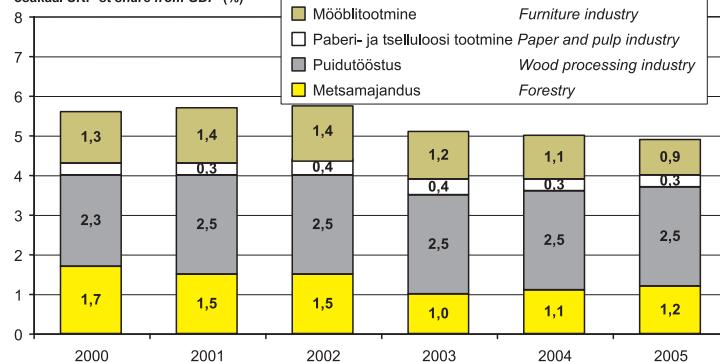

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

Joonis 10.1.1.1 Lisandväärtus metsasektori ettevõtetes jooksevhindades aastail 2000–2005*Figure 10.1.1.1 Added value of forest sector companies at current prices in 2000–2005*

osakaal SKP-st share from GDP (%)

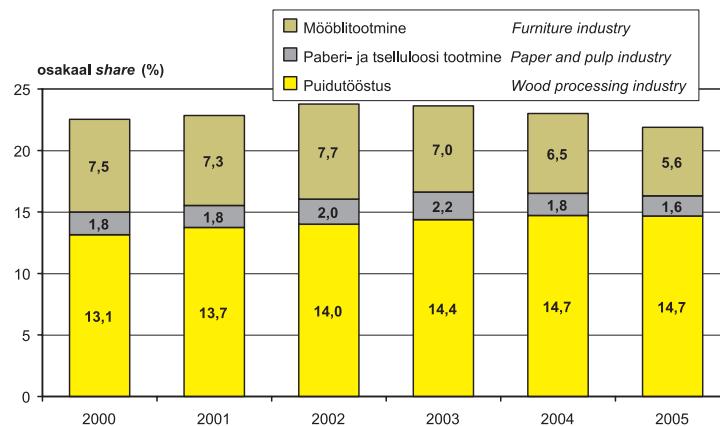

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

Joonis 10.1.1.2 Metsasektori ettevõtete osakaal sisemajanduse kogutoodangust (jooksevhindade järgi) aastail 2000–2005*Figure 10.1.1.2 Share of forest industry from gross domestic product (by current prices) in 2000–2005*

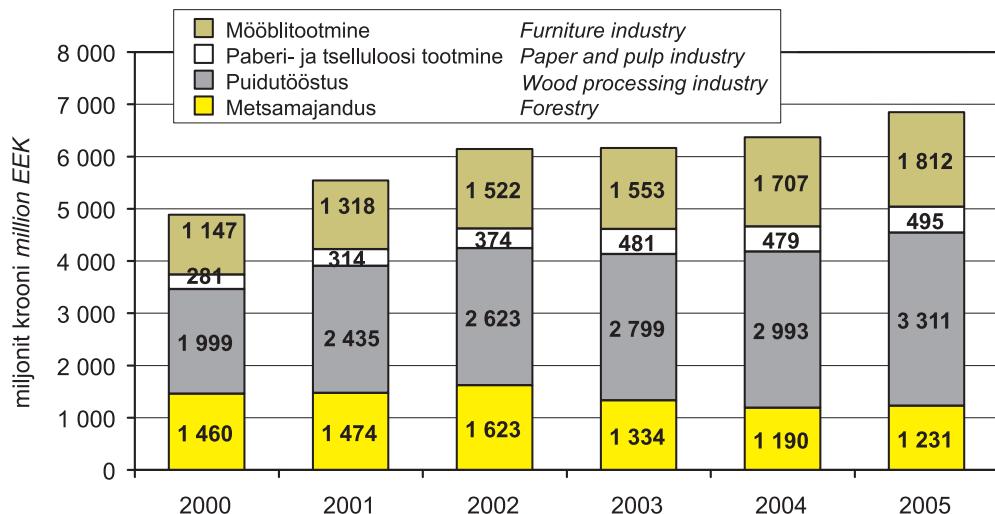
osakaal share (%)

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

Joonis 10.1.1.3 Metsasektori ettevõtete osakaal töötleva tööstuse lisandväärtusest (jooksevhindade järgi) aastail 2000–2005*Figure 10.1.1.3 Share of forest industry from added value of manufacturing industry (by current prices) in 2000–2005*

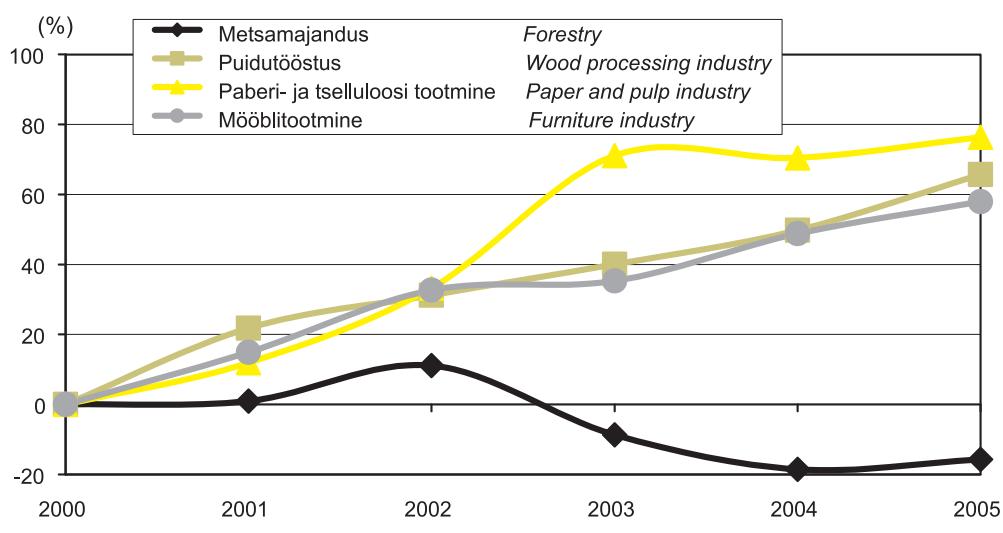

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

Joonis 10.1.2.1 Lisandväärtus metsasektori ettevõtetes 2000. aasta püsivhindades aastail 2000–2005

Figure 10.1.2.1 Added value of forest sector companies at year 2000 constant prices in 2000–2005

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

Joonis 10.1.2.2 Lisandväärtuse muutumine metsasektori ettevõtetes 2000. aasta püsivhindades aastail 2000–2005 (2000. a=100%)

Figure 10.1.2.2 Changing of added value of forest sector companies at year 2000 constant prices in 2000–2005 (year 2000=100%)

10.2 Tööstuslik tootmine

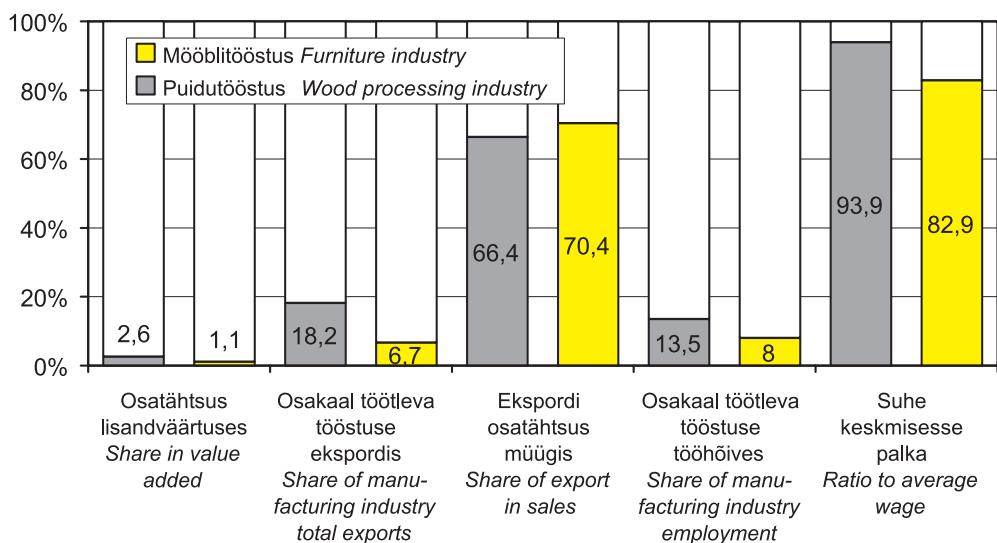
Industrial production

Töötleva tööstuse müük on viimase kümne aastaga kasvanud üle kolme korra. Suurematest allharudest on kõige kiiremini arenenud puidutööstus, mille tooraineega on Eesti suhteliselt hästi varustatud, kuid kus järjest olulisemat rolli mängib ka importtoorme ümbertöötlemine. Puidutööstuse toodangu müük on viimase kümne aastaga suurenenud ligi seitse korda. Töötleva tööstuse müük kasvas 2005. aastal eelmise aastaga võrreldes 13%.

Puidutööstus on Eesti suurimaid tööstusharusid. Puidutöötlemise ja puittoodete tootmisega tegeleb ligi 1000 ettevõtet, kus töötav kokku ligi 17 000 töötajat. Perioodil 2000–2005 kasvas toodangumaht tööstusharus ligikaudu kaks korda. Puidutööstuse toodete valik on lai, alustades saematerjalide tootmise ja töötlemisega ning lõpetades puitmajade, akende ja uste valmistamisega.

2005. aasta oli puidutööstusele edukas, müük kasvas nii sise- kui välisturul ning ka toormepuidu osas oli olukord veidi parem kui eelmisel aastal. Müük kasvas puidutööstuses 11%. Puidutööstuse müügi kasvutempo on püsinud üle 10% viimasel viiel aastal. Müügi kasv tulenes peamiselt eksporti suurenemisest, siseturu nõudluse kasv oli mõnevõrra aeglasem.

Mööbli tootmisega tegeleb Eestis üle 400 ettevõtte. Aastatel 1999–2005 on toodangu maht püsivhindades kasvanud ligi poole võrra, rohkem kui 70% toodangust eksportditakse. Tootmismahud on suurenenud tänu eksportikasvule, kuid kuni 2004. aastani on ka siseturu nõudlus pidevalt kasvanud. 2005. aastal sisemaine nõudlus kahanes. Mööblitööstuse arengumootoriks on Eesti siseturu väiksuse tõttu peamiselt eksport. Müük välisturgudele jäi 2005. aastal eelmise aastaga võrreldes samale tasemele, osaliselt oli selle põhjuseks järjest tugevnev konkurents eksportturgudel, peamisteks konkurentideks on Hiina, Poola ja teiste riikide mööblitootjad.

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

Joonis 10.2.1.1 Puidu- ja mööblitööstuse osatähtsus Eesti majanduses
Figure 10.2.1.1 Share of wood and furniture industry in Estonian economy

10.2.2 Puidu-, tselluloosi- ja pabertoodete tootmine aastail 1940–2005

*Manufacturing of wood, pulp and paper products
in 1940–2005*

Aasta Year	Toodang Production													
	Tselluloos W od pulp Tselluloos W od pulp	sh sulfat s uphate sh sulfat s uphate	sh sulfit sulphite sh sulfit sulphite	Paber (ruilides või lehiedena) Paper and paperboard	sh kütia- ja triükipaber, -papp of this graphic papers	sh plegeitamata kottjõupaber of this unbleached sack-kraft paper	Papp (kartong) Paperboard	Lainepapp, -paber Paper and paperboard, corrugated, creped, crinkled a.o.	Tapeet Wall/paper	Ümbrikuid, postkaardid, kirjakomplektid jm Envelopes, letter cards a.o.	Kasti ja kaibid Cartons, boxes and cases, of corrugated paper or paperboard	Paberist või papiist kotid Sacks and bags of paper and paperboard	Paberikaubad**** Paper products****	Viikuid Exercise books
1940	101,8	36,2	65,6	21,6	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	...	0,0	0,0	...	0,0
1941	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	...	0,0	0,0	...	0,0
1942	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	...	0,0	0,0	...	0,0
1943	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	...	0,0	0,0	...	0,0
1944	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	...	0,0	0,0	...	0,0
1945	9,2	2,7	6,5	8,1	1,0	0,8	2,7	0,2	0,0	...	0,4	0,1	...	0,0
1946	12,3	3,7	8,6	14,4	2,9	1,0	4,2	0,2	0,0	...	0,7	0,5	...	0,0
1947	14,4	7,0	7,4	18,3	2,8	2,1	6,8	0,3	0,0	...	0,6	0,9	...	0,0
1948	25,8	11,8	14,1	21,6	4,1	1,7	5,1	0,6	0,0	...	0,6	1,0	...	0,0
1949	35,6	15,9	19,6	28,7	5,8	2,0	5,6	0,7	0,0	...	0,7	2,1	...	0,0
1950	45,5	19,6	25,9	37,7	10,5	4,4	5,5	1,2	0,0	...	1,0	2,5	...	0,0
1951	55,8	22,8	33,0	41,2	14,7	6,3	3,3	1,8	0,0	...	1,2	2,8	...	0,0
1952	58,3	24,8	33,6	43,5	16,9	3,6	3,6	2,0	0,0	...	1,3	4,6	...	0,0
1953	70,6	31,4	39,2	46,1	17,4	3,4	4,7	2,2	0,0	...	1,6	3,8	...	0,0
1954	81,4	37,5	43,9	47,5	16,5	3,7	5,0	2,6	0,0	...	1,6	4,6	...	0,0
1955	78,2	39,3	38,9	49,8	12,2	8,1	5,9	3,1	0,0	...	1,4	5,0	...	0,0
1956	82,7	39,8	42,8	68,3	11,6	11,9	8,4	3,2	0,0	...	1,5	7,8	...	17,5
1957	91,9	44,1	47,8	81,0	12,6	13,9	8,9	3,3	0,0	...	1,5	51,8	...	16,1
1958	93,6	44,6	49,0	83,9	13,2	6,7	9,3	3,5	0,0	...	1,4	96,9	...	17,7
1959	88,3	45,7	42,6	84,0	12,4	6,8	9,6	3,6	0,0	...	1,5	101,2	...	17,1
1960	95,1	47,1	48,0	86,8	12,9	7,6	10,3	3,7	0,0	...	1,8	106,3	...	17,1
1961	103,5	47,9	55,6	90,2	13,7	9,3	11,6	3,9	0,0	...	1,9	113,6	...	17,3
1962	105,5	47,6	57,9	94,5	15,9	9,1	12,4	4,0	0,0	...	2,7	110,4	...	17,3
1963	107,3	47,8	59,4	94,4	16,9	8,6	12,8	4,2	0,0	...	2,9	127,5	...	30,0
1964	109,7	49,3	60,4	96,2	16,5	8,5	13,4	5,8	0,0	...	3,0	132,1	...	31,4
1965	112,1	52,1	60,0	94,5	13,9	7,3	14,4	6,2	0,0	...	3,3	137,3	...	31,5
1966	114,2	52,3	61,9	99,2	16,6	10,0	13,2	7,6	0,0	...	3,0	137,9	...	31,1
1967	114,1	50,8	63,3	103,3	19,9	9,8	13,5	7,6	0,0	...	3,0	137,8	...	31,4
1968	114,4	50,9	63,5	104,0	21,8	9,5	13,2	7,4	0,0	...	2,4	136,0	...	31,2
1969	117,2	51,3	65,9	104,2	22,2	9,7	13,5	7,5	0,0	...	2,5	135,4	...	31,0
1970	118,1	52,0	66,1	105,0	22,2	9,8	12,8	6,8	0,0	...	2,5	135,7	...	32,0
1971	118,4	51,9	66,4	100,5	21,8	10,3	13,1	6,4	0,0	...	2,5	136,3	...	32,0
1972	112,0	52,2	59,8	100,7	18,3	13,6	12,9	6,0	0,0	...	2,4	128,4	...	32,2
1973	116,3	52,3	64,0	102,8	15,2	13,2	10,7	6,7	0,0	...	0,3	135,2	...	32,2
1974	120,9	53,0	67,8	103,6	15,1	15,2	10,6	0,0	0,0	...	0,3	134,5	...	32,5
1975	116,7	54,0	62,7	103,4	16,6	12,5	10,7	0,0	0,0	...	0,3	129,4	...	32,3
1976	116,5	55,2	56,0	103,6	18,3	11,7	8,3	0,0	0,0	...	0,3	135,6	...	32,5
1977	119,0	55,6	54,8	105,6	19,9	17,9	5,1	0,0	0,0	...	0,3	138,2	...	32,7
1978	112,9	55,1	49,0	105,7	14,7	24,5	4,9	0,0	0,0	...	0,0	136,9	...	32,1
1979	91,2	48,3	35,7	97,6	12,2	18,6	4,8	0,0	0,0	...	0,0	126,9	...	28,9
1980	86,5	44,2	35,6	93,1	9,3	20,2	4,9	0,0	5,2	...	0,0	119,4	...	31,4
1981	101,3	52,9	42,0	103,3	10,8	20,0	4,6	0,0	0,0	...	4,6	134,5	...	30,2
1982	97,4	48,8	42,2	91,2	9,4	20,4	4,8	0,0	0,0	...	4,8	128,7	...	28,4
1983	106,3	53,5	48,1	95,8	7,0	22,6	4,7	0,0	0,0	...	0,0	137,2	...	30,0
1984	107,7	53,6	47,6	93,4	11,7	24,2	4,8	0,0	5,1	...	4,7	137,5	...	27,1
1985	104,1	50,4	47,7	90,3	11,1	23,5	4,2	0,0	5,3	...	2,1	135,9	...	0,0
1986	95,8	48,3	41,6	94,8	11,6	20,6	3,9	0,0	0,0	...	1,8	140,4	...	0,0
1987	96,7	52,7	39,3	90,1	6,1	23,7	4,6	0,0	0,0	...	4,6	130,6	...	0,0
1988	94,2	53,7	35,7	94,6	9,3	19,2	4,8	0,0	0,0	...	4,8	139,1	...	0,0
1989	92,0	52,3	35,0	91,8	9,3	16,3	4,8	0,0	25,4	...	4,8	126,8	...	0,0
1990	68,4	39,4	24,7	77,3	5,1	10,6	4,8	0,0	26,1	...	4,8	96,6	...	0,0
1991	65,7	38,8	26,9	77,5	1,7	10,6	4,9	0,0	24,5	...	4,9	74,5	...	0,0
1992	35,0	22,6	12,4	33,4	0,1	3,2	1,1	0,0	8,3	...	1,1	47,5	...	0,0
1993	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	0,4	0,0	1,6	...	0,0	0,0	...	0,0
1994	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	5,0	...	0,0	0,0	...	0,0
1995	6,7	6,7	0,0	5,9	0,0	0,0	0,4	0,0	4,8	...	0,0	0,0	...	0,0
1996	20,7	20,7	0,0	19,5	0,0	0,0	1,0	0,0	5,4	...	0,0	0,0	...	0,0
1997	35,5	35,5	0,0	34,6	0,3	34,3	0,8	1,0	8,3	0,5	5,7	2,0**	0,3	0,0
1998	44,1	44,1	0,0	42,6	0,0	42,5	0,6	7,5	3,6	0,9	12,8	2,3**	0,2	0,0
1999	49,5	49,5	0,0	47,9	0,0	47,7	0,4	6,8	1,1	0,9	9,6	1,0**	0,7	0,5*
2000	54,4	54,4	0,0	52,4	0,0	51,9	1,9	10,5	0,1	1,4	14,9	17,4**	1,8	0,7*

10.2.2 JÄRG CONTINUATION

	Aasta Year	Toodang Production												
		1000 t	t	1000 m ³	1000 m ³	Spoon Veneer sheets	Pideprofiliga puutmaterjal Wood continuously shaped	Puukuidplaat Fibre board	sh pehmne plaat insulating board	sh kõva plaat hardboard	Puitlaastblaat Particle board	Tehnoloogiline laast Wood in chips or particles	Liimpuit Glue-laminated timber	Puitaara ja taaramaterjal Packing cases, boxes of wood
	Kirkötöjjad, mapid, kaustad, dokumentikaaned Binders, folders and file covers	1000 t	t	1000 m ³	1000 m ³	Vineer ja puitpaneelid Plywood, veneered panels								
1940	...	...	0,0	16,6	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	317,0	...	87,4
1941	...	...	0,0	0,0	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	0,0	...	0,0
1942	...	...	0,0	0,0	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	0,0	...	0,0
1943	...	...	0,0	0,0	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	0,0	...	0,0
1944	...	...	0,0	0,0	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	0,0	...	0,0
1945	...	...	0,2	3,5	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	248,0	...	117,6
1946	...	...	1,3	4,7	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	342,0	...	127,5
1947	...	...	1,1	5,1	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	457,0	...	151,2
1948	...	...	1,5	7,5	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	560,0	...	278,8
1949	...	...	2,4	10,4	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	683,0	...	400,8
1950	...	...	2,2	11,3	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	578,0	...	453,7
1951	...	...	2,0	12,4	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	522,0	...	431,2
1952	...	...	2,5	12,7	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	569,0	...	257,8
1953	...	...	3,2	13,0	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	678,0	...	243,5
1954	...	...	3,7	13,1	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	688,0	...	272,9
1955	...	...	3,6	14,0	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	746,0	...	414,3
1956	...	...	3,4	14,2	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	754,0	...	430,2
1957	...	...	3,5	15,5	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	758,0	...	440,2
1958	...	...	3,6	17,9	0,0	...	0,0	...	0,0	...	0,0	822,0	...	309,9
1959	...	...	3,6	22,0	0,0	...	0,0	...	0,2	...	0,0	886,0	...	239,3
1960	...	...	3,7	23,1	7,4	...	0,0	...	0,4	...	0,0	891,0	...	250,7
1961	...	...	1,4	21,9	7,7	...	0,0	...	2,6	...	0,0	797,0	...	309,0
1962	...	...	2,0	26,7	7,9	...	0,0	...	3,7	...	0,0	770,0	...	312,1
1963	...	...	2,1	27,0	9,0	...	0,4	...	7,5	...	0,0	752,0	...	284,7
1964	...	...	2,9	27,9	10,2	...	0,7	...	11,4	...	0,0	768,0	...	301,1
1965	...	...	2,6	28,8	0,0	...	1,9	...	13,8	...	0,0	730,0	...	298,7
1966	...	...	2,1	30,0	0,0	...	2,2	...	16,9	...	0,0	712,0	...	313,6
1967	...	...	9,7	30,3	0,0	...	2,6	...	21,8	...	0,0	719,0	...	385,0
1968	...	...	11,5	30,1	0,0	...	2,8	...	21,9	...	0,0	742,7	...	498,0
1969	...	...	12,1	31,3	0,0	...	3,1	...	22,8	...	0,0	831,9	...	533,1
1970	...	...	12,7	32,6	0,0	...	3,2	...	22,8	...	0,0	798,0	...	530,2
1971	...	...	10,7	33,0	0,0	...	3,2	...	22,6	...	0,0	814,5	...	537,4
1972	...	...	10,5	33,0	0,0	...	3,3	...	23,2	...	0,0	837,9	...	376,3
1973	...	...	15,0	33,0	0,0	...	3,1	...	22,5	...	0,0	827,6	...	710,0
1974	...	...	13,8	36,0	0,0	...	3,2	...	17,7	...	0,0	901,3	...	871,0
1975	...	...	13,4	36,4	0,0	...	3,5	...	47,6	...	0,0	795,5	...	936,1
1976	...	...	11,8	36,2	0,0	...	3,5	...	80,5	...	0,0	779,0	...	990,5
1977	...	...	7,9	34,1	0,0	...	3,6	...	101,5	...	0,0	733,0	...	1016,3
1978	...	...	9,2	34,5	0,0	...	3,7	...	103,1	...	0,0	707,0	...	986,2
1979	...	...	12,4	32,7	0,0	...	3,8	...	97,0	...	0,0	661,0	...	880,3
1980	...	...	12,8	30,3	0,0	...	3,8	...	100,2	...	0,0	637,0	...	911,6
1981	...	...	11,1	29,9	0,0	...	3,8	...	106,9	...	0,0	619,7	...	901,0
1982	...	...	7,4	28,4	0,0	...	3,8	...	111,3	...	0,0	601,4	...	912,3
1983	...	...	8,1	32,0	0,0	...	7,1	...	118,3	...	0,0	652,3	...	990,6
1984	...	...	3,2	32,0	0,0	...	11,6	...	123,7	...	0,0	659,7	...	988,3
1985	...	...	2,7	32,0	0,0	...	13,4	...	103,7	...	0,0	668,0	...	971,9
1986	...	...	1,8	33,1	0,0	...	16,5	...	154,2	...	0,0	708,0	...	797,5
1987	...	...	6,4	33,3	0,0	...	15,1	...	168,0	...	0,0	666,2	...	810,1
1988	...	...	5,7	32,9	0,0	...	16,8	...	184,4	...	0,0	675,1	...	800,1
1989	...	...	4,8	30,8	0,0	...	19,3	...	178,3	...	0,0	685,1	...	800,8
1990	...	...	4,4	23,0	0,0	...	19,5	...	135,5	...	0,0	499,6	...	790,6
1991	...	...	6,9	24,9	0,0	...	18,8	...	123,7	...	0,0	447,3	...	782,2
1992	...	...	1,6	6,5	0,0	...	7,8	...	85,0	...	0,0	300,0	...	436,3
1993	...	...	0,0	6,4	0,0	...	7,9	...	60,6	...	0,0	177,0	...	158,2
1994	...	...	0,0	9,9	0,0	...	7,8	...	64,6	...	0,0	310,0	...	46,2
1995	...	...	0,0	11,2	16,6	0,8	11,0	2,5	8,4	154,7	43,2	364,0	...	6,0
1996	...	...	0,0	18,0	16,4	0,7	15,1	2,7	12,4	143,0	325,5	511,0	20,0	17,8
1997	0,8	...	0,4	19,5	20,8	0,5	16,7	3,2	13,4	179,4	412,8	728,5	38,9	42,0
1998	1,1	20,0	0,5	19,9	20,2	2,0	17,7	3,6	14,1	176,6	343,1	939,1	30,6	50,4
1999	1,3	8,0	0,4	17,3	23,9	0,9	17,0	2,9	14,1	169,0	252,5	1200,2	47,7	57,5
2000	1,3	287,0	1,0	18,4	40,1	15,0**	17,7	3,8	14,0	175,8	1,04***	1436,5	69,5	75,5
2001	1,4	314,7	1,6	29,2	62,1	43,5**	17,3	3,7	13,6	185,9	1,62**	1623,1	84,2	113,4
2002	1,6	594,9	2,1	38,5	52,8	29,7**	17,9	3,8	14,1	187,2	1,98***	1824,8	103,5	1425,4*
2003	1,6	422,6	2,2	32,9	31,8	54,5**	17,6	4,1	13,4	187,3	2,08**	1954,0	129,2	762,2*
2004	1,8	578,9	2,0	41,0	41,4	84,1**	20,4	3,6	16,8	217,6	2,65**	2024,4	185,9	726,0*
2005	1,6	1256,6	2,4	69,8	31,9	91,0**	22,3	3,2	19,1	230,6	2,53**	2066,1	225,2	608,7*

* tonni tons   *** 1000 000 tonni 1000 000 tons   **** ei arvestata enam m³ not registered in m³

** 1000 tonni 1000 tons   **** konfidentsaline confidential

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

10.2.3 Metsamajanduse, metsavarumise ja neid teenindavate ettevõtete finantsnäitajad aastatel 1996–2005 (1000 kr)

Financial indicators of companies of forestry, logging and related activities in 1996–2005 (1000 EEK)

Näitaja Indicator	1996 1000 kr 1000 EEK	1997 1000 kr 1000 EEK	1998 1000 kr 1000 EEK	1999 1000 kr 1000 EEK	2000 1000 kr 1000 EEK	2001 1000 kr 1000 EEK	2002 1000 kr 1000 EEK	2003 1000 kr 1000 EEK	2004 1000 kr 1000 EEK	2005 1000 kr 1000 EEK	osakaal ^a share*	2005/2004 %**
Ettevõtete arv Number of enterprises	298	449	415	599	457	411	373	407	455	524	...	...
Töötajate arv Number of employees	3 739	3 800	3 900	3 666	3 205	4 462	3 777	3 592	3 389	3 791	...	...
Realiseerimise netokäteväärtus Total net sales	1 213 465	2 277 654	3 406 355	3 378 544	4 498 288	5 227 352	5 015 141	4 538 277	4 739 944	5 595 781	100,0	118,1
Ekspordi export	624 868	1 175 250	1 387 825	959 861	...	...	701 799	512 339	762 893	1 247 081	22,3	163,5
Realisatsiooni toodete kuluud	1 056 018	2 066 693	3 163 272	3 031 720	...	...	...	...	...	...	...	...
Sales-related expenses	140 845	152 571	189 114	255 040	...	...	...	...	...	...	...	...
Tegevuskulud	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Operating expenses	1 196 863	2 219 264	3 352 386	3 286 760	4 330 884	5 008 856	4 742 003	4 308 291	4 529 123	5 229 533	93,5	115,5
Kuluud kõrku Total expenses	482 054	1 054 303	1 188 812	1 526 509	2 189 085	2 934 067	2 240 740	1 736 719	1 491 126	2 226 028	39,8	149,3
kaubad	231 630	359 865	1 180 906	726 940	1 138 567	709 631	913 724	464 646	921 190	548 223	9,8	59,5
merchandise	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
materjal, ostetud töötud ja pooltootud	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
material, supplies and intermediate goods	51 472	69 948	93 744	101 910	144 646	152 280	143 741	158 285	173 739	233 301	4,2	134,3
ostetud kitus, soojus- ja elektrenergia	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
purchased electricity, fuel and power	216 056	489 409	555 611	606 697	504 416	737 834	587 848	1 123 802	738 585	1 128 908	20,2	152,8
ostetud läbi teenused laid-out work	147 414	167 818	201 048	196 664	212 484	406 516	398 189	377 998	386 223	523 291	9,4	135,5
toöjõukulud personnel expenses	47 221	51 623	93 809	107 841	121 173	157 240	197 179	193 603	183 445	211 358	3,8	115,2
kulum depreciation	9 620	1 677	1 961	1 848	1 514	221 367	248 398	236 120	241 969	247 989	4,4	102,5
muud kulud other costs	24 979	38 259	37 652	34 274	28 658	22 705	35 903	10 505	378 073	127 293	2,3	33,7
lõpetamata toodangu varude muutus	9 205	-2 334	-350	-8 546	13 688	-7 180	-14 926	-1 696	2 110	-2 348	0,0	...
change in work-in-progress	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
valmistoodangu varude muutus	7 767	-10 697	422	-6 707	-22 691	10 657	-8 762	8 342	12 663	689	0,0	5,4
change in finished goods	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
omatarbeks valmistatud vara	555	607	1 229	670	656	730	31	33	0	78	0,0	...
capitalized self-constructed assets	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
* osakaal realiseerimise netokulud percentage of net sales	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
** 2005. aasta vörreldes 2004. aastaga year 2005 compared to year 2004	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Source: Statistical Office of Estonia

Allikas: Statistikaamet

10.2.3 JÄRG CONTINUATION

Näitaja <i>Indicator</i>	1996 1000 kr 1000 EEK	1997 1000 kr 1000 EEK	1998 1000 kr 1000 EEK	1999 1000 kr 1000 EEK	2000 1000 kr 1000 EEK	2001 1000 kr 1000 EEK	2002 1000 kr 1000 EEK	2003 1000 kr 1000 EEK	2004 1000 kr 1000 EEK	2005 1000 kr 1000 EEK	osakaal* share*	2005/2004 %**
Kogukasum (-kahjum)	18602	58390	53969	91784	167404	218486	273138	229886	210371	365648	6,5	173,8
<i>Total profit (loss)</i>												
Muid õritulud ja -kulud (neto)	6 014	-3 404	-21 202	4 189	19 596	16 786	47 493	34 314	41 972	44 344	0,8	105,7
<i>Other revenue and other expenses (net)</i>												
<i>Arikasum (-kahjum)</i>	22 616	54 986	32 757	95 973	187 000	235 282	320 631	264 300	252 343	409 992	7,3	162,5
<i>Operating profit (loss)</i>												
Finantstulud ja -kulud (neto)	-19 876	-13 174	-26 491	-47 857	4 320	-23 802	-27 626	-57 496	-32 182	-35 097	-0,6	109,1
<i>Financial income and costs (net)</i>												
<i>Kasum (kahjum) majandustegurusest</i>	2 740	41 812	5 816	48 116	191 320	211 480	293 005	206 804	220 161	374 895	6,7	170,3
<i>Profit (loss) from normal operations</i>												
Eriksaralised tulud ja kulud (neto)	-872	-1 388	423	179	445	-22	-12	27 621	560	13 126	0,2	2 343,9
<i>Extraordinary income and costs (net)</i>												
<i>Kasum (kahjum) enne maksustamist</i>	1 868	40 424	6 239	48 295	...	...	...	...	...	...	...	...
<i>Profit (loss) before taxes</i>												
kasum enne maksustamist	50 950	70 905	72 585	111 685	...	...	...	...	...	...	...	...
<i>Profit before taxes</i>												
kahjum enne maksustamist	-49 082	-30 481	-66 346	-63 390	...	...	...	...	...	...	...	...
<i>Loss before taxes</i>												
Puhaskasum (-kahjum)	-6 985	27 935	-5 859	39 169	191 765	211 458	292 993	233 864	220 583	386 959	6,9	175,4
<i>Net profit (loss)</i>												
Puhaskasum net profit	...	...	...	...	218 700	230 085	311 208	304 265	303 035	408 160	7,3	134,7
puhaskasum net profit loss	...	...	...	...	-26 935	-18 627	-18 215	-70 401	-82 452	-21 201	-0,4	...
osakaal realiseerimise netokäbes percentage of net sales												
Allikas: Statistikamet												

Source: Statistical Office of Estonia

10.2.3 JÄRG CONTINUATION

Näitaja <i>Indicator</i>	1996 1000 kr 1000 EEK	1997 1000 kr 1000 EEK	1998 1000 kr 1000 EEK	1999 1000 kr 1000 EEK	2000 1000 kr 1000 EEK	2001 1000 kr 1000 EEK	2002 1000 kr 1000 EEK	2003 1000 kr 1000 EEK	2004 1000 kr 1000 EEK	2005 1000 kr 1000 EEK	Osakaal* share*	2005/2004 %**
Vara kokku <i>Assets total</i>	456054 771963	771963 1076617	1406154 1552940	1997899 2486675	2695144 2973950	400544 4111136	398533 100,0	520739 37,0	12,7 110,6	138,2		
Käibevara <i>Current assets total</i>	257453 424785	552210 724604	801493 961176	1038482 1312824	1376437 1522905							
Rahat, pangakontod, väärtapaberid <i>Cash, bank and marketable securities</i>	43202 94465	526866 82490	132134 411033	159792 502683	268070 444838	400544 466650	398533 426149	520739 474496	12,7 11,5	130,7 111,3		
Lühiajalised nõuded <i>Short-term receivables</i>	120567 nõuded ostjate vastu <i>customer receivables</i>	193087 81206	262559 123582	405523 1911324	411033 183952	502683 311844	520739 272593	444838 277783	426149 169862	474496 316951	11,5 7,7	111,3 186,6
Variud Inventories total/ tooraine ja materjal <i>Raw materials and materials</i>	93684 137233	137233 86824	236965 82702	236591 116742	258326 126470	298701 132821	325574 205527	445630 308072	551755 125403	263443 3,1	6,4 3,1	47,7 40,7
Ispetamata toodang <i>work-in-progress</i>	18522 13488	48310 17460	86824 24308	86824 17816	86824 36871	86824 46419	86824 22163	86824 50411	86824 14550	86824 0,4	47,7 28,9	
Varmistoodang <i>finished goods</i>	29167 20587	256633 39132	28725 78223	31036 89158	40670 55034	55339 48606	52362 79126	53328 136306	38716 122328	25466 76102	0,6 1,9	65,8 62,2
Ostetud kaubad müügiks <i>Merchandise purchased for resale</i>												
ette maksemise hankijatele <i>prepayments to suppliers</i>	14008 347178	10640 524407	25733 681550	9387 751447	28064 1036723	31415 1448193	46306 1382320	32228 1597553	21917 2588231	0,5 63,0	68,0 162,0	
Põhivara Fixed assets total/ Finantsvara Long-term financial assets total	198601 24011	347178 30006	681550 75285	751447 132873	1036723 136228	1448193 45796	1382320 63216	1597553 17385	2588231 9128	0,2 0,2	52,6 53,8	
Aktiad, osakud ja muud väärtapaberid <i>shares and securities</i>	23616 173385	29275 316572	55655 464478	63489 606178	118981 618250	69100 900345	12566 1401269	53704 1270918	12192 1523128	6562 1911315	0,2 46,5	53,8 125,5
Materjaline põhivara (jääkmaksumuses) <i>Tangible assets total</i>	1205 1205	600 606178	309 87	325 150	1128 4860	14877 16877	0,4 0,4	88,1				
Intangible assets total (original cost less depreciation) <i>Intangible assets total</i>												
* osakaal varas percentage of total assets												
** 2005. aasta võrreldes 2004. aastaga year 2005 compared to year 2004												

Source: Statistical Office of Estonia

Allikas: Statistikaamet

10.2.3 JÄRG CONTINUATION

Näitaja <i>Indicator</i>	1996 1000 kr 1000 EEK	1997 1000 kr 1000 EEK	1998 1000 kr 1000 EEK	1999 1000 kr 1000 EEK	2000 1000 kr 1000 EEK	2001 1000 kr 1000 EEK	2002 1000 kr 1000 EEK	2003 1000 kr 1000 EEK	2004 1000 kr 1000 EEK	2005 1000 kr 1000 EEK	osakaal* share*	2005/2004 %**
Vara kokku	456054	771963	1076617	1406154	1552940	1997899	2486675	2695144	2973990	4111136	100,0	138,2
Kohustused ja omakapital	456054	771963	1076617	1406154	1552940	1997899	2486675	2695144	2973990	4111136	100,0	138,2
Liabilities and equity												
Kohustused Liabilities total	292962	559715	861112	1097608	984860	1021532	1306296	1301133	1378494	1675424	40,8	121,5
Lühialatud kohustused	236353	357081	581547	848802	684492	714598	685422	898631	1023909	972017	23,6	94,9
<i>Current liabilities total</i>												
võlakohustused debt obligations	93753	145784	177013	294576	200004	362122	263545	201937	303478	340405	8,3	112,2
oststate ettemaksud customer prepayments	51473	32994	38453	36729	16133	13700	7832	12738	24233	4896	0,1	20,2
võlaid hankitakete supplier payables	55129	112519	170863	260194	233133	210211	225303	225585	215334	181809	4,4	84,4
Pikaajalised kohustused	56609	202634	279565	250806	300368	306334	620874	402502	354585	703407	17,1	198,4
<i>Long-term liabilities</i>												
Omakapital Equity total	163092	212248	215505	308546	568080	976367	1180379	1394011	1595496	2435712	59,2	152,7
Põhi kapital Capital stock	153164	130914	140652	200562	163090	326683	356163	366433	436330	468295	11,4	107,3
Väliskapital foreign capital	95945	4538	3164	3158	47977	4881	58894	4049	148604	179368	4,4	120,7
Aazhlo Paid-in capital over/under par	17149	27909	29839	30572	53259	49054	24534	22840	42081	94900	2,3	225,5
Annetatud kapital Donated capital	82	46	0	0	0	118	282	...	...	...	...	...
Ümberhindluse reserv Revaluation reserve	150	499	0	0	0	0	0	0	0	0	...	...
Reservid Other restricted reserves	3396	3792	16738	12822	17410	14118	12701	14686	8375	11435	0,3	136,5
Eelmiste aastate jaotamata kasum (-kahjum)	-3843	21156	34335	26931	142636	375253	492143	757099	888346	1474522	35,9	166,0
Retained earnings												
Aruandeadasta puhaskasum (-kahjum)	-6985	27935	-5859	39169	191765	211458	292993	233864	220583	386960	9,4	175,4
Oma osad või aktsiad Treasury stock	21	3	200	1500	80	717	437	911	219	400	0,0	182,6
* osakaal varas percentage of total assets												
** 2005. aasta vörreldes 2004. aastaga year 2005 compared to year 2004												

Source: Statistical Office of Estonia

Allikas: Statistikaamet

10.2.4 Puidu-, paberi- ja mööblitööstuse ettevõtete finantsnäitajad aastatel 2002–2005 (1000 kr)
*Financial indicators of wood, pulp&paper and furniture industry companies
in 2002–2005 (1000 EEK)*

Nähtaja <i>Indicator</i>	Puidutöötlemine ja puitoode töötmine <i>Manufacture of wood and wood products</i>					Paberimassi, paberi- ja pabertoode töötmine <i>Manufacture of pulp, paper and paper products</i>					Mööblitöötmine <i>Manufacture of furniture</i>					
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005*
Ettevõtete arv / Number of enterprises	964	1 027	1 071	1 042	48	48	47	52	329	319	319	387	...	...	...	...
Töötajate arv / Number of employees	17 189	17 925	18 558	18 660	1 768	1 704	1 654	1 832	11 922	12 113	11 232	...	...	...	...	...
Realiseerimise netokäive Net sales	10 680 789	12 024 827	13 794 957	15 937 818	1 571 982	1 517 359	1 485 415	1 728 155	4 462 785	4 879 361	5 192 837	...	...	...	...	...
Eksport Export	6 077 095	6 901 974	7 742 661	9 210 610	1 018 747	962 385	956 157	1 172 562	2 989 097	3 254 873	3 143 784	...	...	...	...	...
Kulud Costs	9 968 247	11 276 288	12 941 766	15 192 361	1 355 902	1 344 581	1 371 137	1 663 705	4 290 126	4 794 464	5 136 752	...	...	...	...	...
Kaubad Merchandise	506 865	588 398	526 418	718 776	35 412	40 180	35 679	60 693	256 064	219 418	247 029	...	...	...	...	...
Materjal Materials	5 905 025	6 756 777	8 193 729	9 444 050	783 024	750 765	764 876	933 337	2 302 371	2 583 069	2 856 979	...	...	...	...	...
Töötajakulud Personnel expenses	1 289 806	1 529 265	1 792 025	2 047 822	187 399	199 140	201 449	245 676	928 463	1 056 002	1 084 804	...	...	...	...	...
Palk wages and salaries	962 921	1 138 942	1 338 236	1 531 491	140 186	149 068	155 372	184 236	694 330	786 829	810 123	...	...	...	...	...
Kogukasum (-kahjum) Total profit (loss)	712 542	748 540	853 192	745 458	216 081	172 778	114 278	64 450	172 659	84 897	56 085	...	...	...	...	...
Muid äritudulid Other revenue	97 908	128 295	98 479	171 967	30 026	15 270	11 219	15 091	55 500	53 019	80 102	...	...	...	...	...
Muid ärikulud Other expenses	108 468	96 233	66 722	85 740	41 078	53 110	27 173	24 179	35 734	37 905	49 556	...	...	...	...	...
Ärikuasum (-kahjum) Operating profit (loss)	701 983	780 601	884 949	831 685	205 028	134 938	98 324	55 362	192 425	100 011	86 631	...	...	...	...	...
Finantstulud Financial income	83 691	78 057	104 912	85 801	19 224	15 097	8 694	15 042	8 083	11 519	26 524	...	...	...	...	...
Finantkulud Financial loss	186 539	183 443	189 896	178 798	40 643	35 580	27 860	25 393	55 644	52 123	47 093	...	...	...	...	...
Kasum (kahjum) majandustegusest	599 136	675 215	799 965	738 689	183 609	114 455	79 158	45 011	144 865	59 401	66 062	...	...	...	...	...
Profit (loss) from normal operations	12 675	15 257	1 180	0	9	0	0	84	1 651	0	5 909	...	...	...	...	...
Erakorralised tulud Extraordinary income	16 851	10 239	268	0	105	0	0	0	19	0	0	...	...	...	...	...
Erakorralised kulud Extraordinary costs	-18 326	24 767	25 959	-	1 634	2 289	576	-	4 893	3 642	...	...	...	...	...	...
Ettevõtte tulunaks Provision for taxes	594 960	661 907	776 109	712 730	183 513	112 821	76 870	44 519	146 196	54 509	68 330	...	...	...	...	...
Puhaskasum (-kahjum) Net profit (loss)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

* avaldamata not yet available

Allikas Statistikanet

Source: Statistical Office of Estonia

10.2.4 JÄRG CONTINUATION

Näitaja <i>Indicator</i>	Puudutöötlemine ja puittoodete tootmine <i>Manufacture of wood and wood products</i>				Paberimassi, paberi- ja paberitoodete tootmine <i>Manufacture of pulp, paper and paper products</i>				Mööblitootmine <i>Manufacture of furniture</i>			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Vara Assets total	7 066 615	7 777 077	9 595 507	10 936 428	1 524 313	1 600 979	2 474 314	3 656 818	2 635 551	2 896 414	3 177 263	...
Käibevara Current assets	2 998 276	3 267 423	3 968 109	4 790 975	470 683	516 407	664 560	632 997	1 244 755	1 373 798	1 625 890	...
varud inventories total/ varud inventories total	1 264 755	1 309 734	1 633 120	1 977 249	139 982	156 958	171 285	186 812	599 283	628 824	782 041	...
Põhivara Fixed assets total	4 068 340	4 449 654	5 627 398	6 145 453	1 053 630	1 084 572	1 809 754	3 023 822	1 390 796	1 522 615	1 551 374	...
finantsvara	377 810	419 838	1 043 357	887 197	3 541	2 794	2 586	21 725	58 496	123 424	125 914	...
<i>long-term financial assets</i>												
materialne põhivara jätkmaksumuses	3 681 440	4 003 644	4 536 333	5 185 343	1 049 154	1 080 273	1 804 232	2 999 119	1 329 235	1 371 910	1 359 056	...
<i>tangible assets total</i>	9 090	12 571	24 495	18 477	935	860	1 986	2 977	3 065	6 277	6 611	...
<i>immateriaalne põhivara jätkmaksumuses</i>												
<i>intangible assets total</i>												
Kohustused ja omakapital	7 066 615	7 777 077	9 595 507	10 936 428	1 524 313	1 600 979	2 474 314	3 656 818	2 635 552	2 896 414	3 177 263	...
Liabilities and equity total												
Kohustused Liabilities total	4 146 550	4 116 993	4 749 938	5 812 497	780 987	742 664	1 399 821	2 510 403	1 353 088	1 572 636	1 779 046	...
lühiajalisid kohustused <i>current liabilities</i>	2 480 870	2 471 225	2 820 245	3 367 552	392 030	393 518	414 891	585 566	967 644	1 155 870	1 270 450	...
pikaajalisid kohustused <i>long-term liabilities</i>	1 665 680	1 645 768	1 929 694	2 444 945	388 967	349 146	984 930	1 924 837	385 443	416 766	508 597	...
Omakapital Equity total	2 920 065	3 600 084	4 845 569	5 123 931	743 316	858 315	1 074 493	1 146 415	1 282 464	1 323 778	1 398 217	...

* avaldamata not yet available

Allikas: Statistikanet

Source: Statistical Office of Estonia

10.3 Puidu ja puittoodete eksport ja import

Export and import of wood and wooden articles

10.3.1.1 Puidu ja puittoodete eksporti struktuur aastail 1995–2005 (miljonit krooni)

Structure of export of wood and articles of wood in 1995–2005 (million EEK)

Kaubagrupp	Eksport Export												Commodity chapter	
	Väärtus value		% väärtus value		% väärtus value		% väärtus value		% väärtus value		% väärtus value			
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005			
4401 Küttepuuli saepuru ja puidujäätmed	40,7	1,3	85,5	2,4	179,5	3,1	263,0	3,6	305,6	3,8	392,4	4,1	501,7	4,7
4402 Puustusi	0,8	1,2	0,0	0,6	0,0	0,2	1,6	0,0	6,9	0,1	9,0	0,1	16,2	0,1
4403 Töölemedla puit	173,8	37,2	227,0	25,9	184,9	4,4	214,5	3,3	262,2	2,6	226,5	0,9	1865,7	17,5
4404 Vilspuit, läheatud eelbad; pikuti saaginata teritatud ostega väli, tulbod ja aistebed	13,4	0,4	20,1	0,6	32,2	0,6	277	0,4	222,6	0,3	29,2	0,3	40,2	0,4
4405 Raudtöö ja trammitöö puitpliiprid	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0
4406 Raudtöö ja trammitöö puitpliiprid	4,4	0,1	3,2	0,1	4,1	0,1	2,4	0,0	3,6	0,0	1,9	0,0	2,3	0,0
4407 Pilkiüdu saetud või lõigatud puit (raaksus üld 6 mm)	538,0	17,1	736,5	20,6	1344,3	23,3	1592,2	22,0	1988,7	24,6	2449,3	25,8	2434,1	22,9
4408 Spoon ja spooleinete vineeri valmistamiseks ja muu pilktüüdi saetud, lõigatud või koontud puit (raaksus kuni 6 mm)	6,5	0,2	12,8	0,4	23,6	0,4	51,0	0,7	130,5	1,6	114,0	1,2	239,8	2,3
4409 Pideprofiliga puitmetejal, mille vähemalt ühe kulg või servpinn on digaudatud kantematu profili	21,1	0,7	59,9	1,7	183,0	3,2	167,7	2,3	188,9	2,3	234,8	2,5	336,3	3,2
4410 Puitlastiplaadid	148,0	4,7	171,5	4,8	212,9	3,7	241,4	3,3	257,9	3,2	342,9	3,6	367,2	3,5
4411 Puitkruablaadid	78,9	2,5	118,0	3,3	144,7	2,5	183,7	2,5	173,7	2,1	199,2	2,1	208,8	2,0
4412 Vineer, spooritud puitpaneelid jms kihiline puitmaterjal	195,1	4,9	156,1	4,4	319,4	5,5	294,1	4,1	300,7	3,7	216,4	2,3	330,1	3,1
4413 Presspuit plokikeraama, puusidena voi profiileid töötetuna	3,3	0,1	0,9	0,0	0,2	0,0	68	0,1	171	0,2	186	0,2	32	0,0
4414 Puitramid maailde, torode, pereglite jm esemete tarbiks	30,2	1,0	49,5	1,4	69,3	1,2	66,4	0,9	55,4	0,7	42,5	0,4	60,3	0,6
4415–4416 Puittaara: puitlised/jms raubaasused; puitlused/puitsepatated	97,8	3,1	120,2	3,4	178,9	3,1	228,3	3,2	248,0	3,1	259,5	2,7	285,8	2,7
4417 Puidust tööratad, nende puitosad jm esemete tarbiks	2,3	0,1	4,1	0,1	2,7	0,0	3,4	0,0	4,1	0,1	4,7	0,0	4,0	0,0
4418 Puidust ehitusdetailid	97,8	3,1	123,6	3,5	171,8	3,0	300,5	4,1	340,1	4,2	478,2	5,0	726,3	6,8
4419–4421 Muud puitust töödatid	57,2	1,8	68,8	1,9	80,3	1,4	103,9	1,4	100,9	1,2	145,8	1,5	236,7	2,2
Puitnööbel ja sellist osad*	568,7	18,7	795,5	22,2	944,5	16,4	1258,2	17,4	1453,3	18,0	1780,9	18,8	2294,5	21,6
9406001 Kokkupandavad puitehisid	97,1	3,1	124,8	3,5	231,1	4,0	328,2	4,5	379,0	4,7	492,9	5,2	686,2	6,5
Kokku	315,0	100,0	357,9	100,0	577,8	100,0	724,6	100,0	807,1	100,0	947,5	100,0	10832,5	100,0
Sisalduvate kaode 94016,9401903,94014,94033,94032,94035,94036,94037,94038,94039,9403033 Data include codes 94016,9401903,94014,94033,94034,94035,94036,94037,94038,94039,9403903	310,887	100,0	347,5	100,0	500,0	100,0	11887,7	100,0	12852,0	100,0	130887	100,0	13646,4	100,0
Total	1507,5	100,0	1987,7	100,0	21,9	100,0	2791,5	23,4	3063,8	21,6	3636,8	21,9	37088,7	100,0

Source: Statistical Office of Estonia

Allikas: Statistikaamet

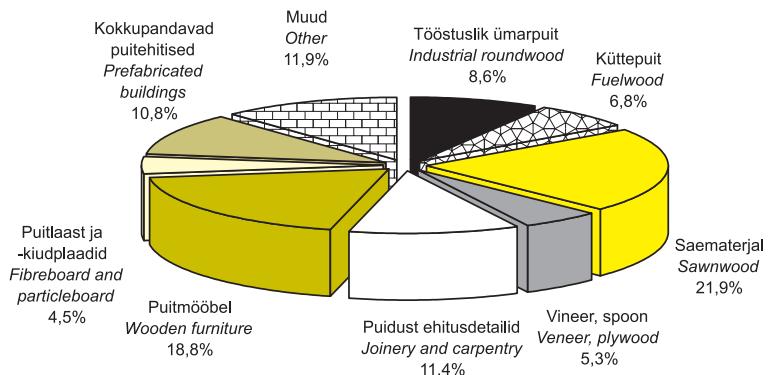
10.3.1.2 Puidu ja puittoodete impordi struktuur aastail 1995–2005 (miljonit krooni)

Structure of import of wood and articles of wood in 1995–2005 (million EEK)

Kaubagrupp	Import / Import												Commodity chapter	
	väärtus value		% väärtus value											
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005			
4401 Küttepuut, saepuni ja puidujäätmed	0.5	0.1	3.0	0.4	10.7	1.0	3.5	0.3	5.8	0.4	4.7	0.3	3.1	0.1
4402 Puusti	0.3	0.0	0.8	0.1	0.9	0.1	1.7	0.1	1.5	0.1	1.8	0.1	0.1	0.0
4403 Töölemmata puit	22.1	3.5	40.3	5.6	64.7	6.2	159.5	12.2	219.4	16.5	238.2	13.7	410.7	19.4
4404 Vilspuit, lõhestatud teebadi; pikuti saagimata teritatud otsstega reljad, tulhad ja aialebedad	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.9	0.1	4.2	0.2	1.0	0.0	0.3	0.0
4405 Puitvill; puidujahu	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0
4406 Raidtee ja traamitee puitipidid	9.9	1.6	15.5	2.1	123	1.2	25.3	1.9	33.5	2.5	36.7	2.1	20.5	1.0
4407 Pikiüldi saetud või lõigatud puit (paksus üle 6 mm)	54.1	8.6	76.5	10.5	113.2	10.9	155.3	11.9	167.1	12.6	305.0	17.5	392.6	18.5
4408 Spoon ja sponnilised vineen valmistamiseks ja muu pikklikku saetud, lõigatud või kooretiud puit (paksus kuni 6 mm)	16.2	2.6	14.0	1.9	22.5	2.2	31.5	2.4	23.2	1.7	26.6	1.5	27.1	1.3
4409 Piderprofiliga puutmaterjal, mille vähemalt ühe kulg, või seeranda on lõigatud kallkematu profili	20.3	3.2	25.9	3.6	34.0	3.3	20.6	1.6	19.6	1.5	16.0	0.9	26.5	1.2
4410 Puitlaastiplaatid	62.0	9.9	70.0	9.6	112.0	10.8	121.5	9.3	113.5	8.5	128.0	7.4	121.2	5.7
4411 Puitkuidplaadid	10.7	1.7	22.2	3.1	41.3	4.0	81.5	6.3	84.8	6.4	129.3	7.4	140.8	6.6
4412 Viner, spoomitud puitpaneelid jms kihiliste puutmaterjalide puitlaastidega	135.4	21.6	138.1	19.0	163.6	15.8	175.1	13.5	208.6	15.7	227.4	13.1	260.0	12.3
4413 Presspuit plokikindra, pruusidena või profiileeritud töötelena	0.5	0.1	0.8	0.1	1.3	0.1	0.8	0.1	0.3	0.0	1.0	0.1	0.7	0.0
4414 Puitrammad, mätilde, fotoed, pesslite jm esemete tabeks	2.4	0.4	3.2	0.4	1.0	0.1	0.8	0.1	2.3	0.2	2.1	0.1	5.5	0.3
4415–4416 Puitlaast, puitlaused jm kaubalused; puidust puitsepatoided	7.5	1.2	11.9	1.6	19.2	1.9	27.6	2.1	31.8	2.4	43.8	2.5	70.4	3.3
4417 Puidust töörinast, nende puitosad	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.7	0.1	0.4	0.0	0.3	0.0	0.4	0.0
4418 Puidust ehitusedetailid	70.9	11.3	74.2	10.2	139.0	13.4	158.2	12.2	112.9	8.5	126.4	7.3	184.7	8.7
4419–4421 Muid puidust töored	9.3	1.5	8.8	1.2	14.1	1.4	15.9	1.2	19.5	1.5	32.2	1.8	39.3	1.9
Pultmõõbel ja selline osad*	202.8	32.3	214.7	29.6	281.2	27.1	311.3	23.9	272.6	20.5	394.2	22.7	397.3	18.8
4408002 Kokkupanadavat puhitised	3.1	0.5	6.3	0.9	5.6	0.5	10.4	0.8	13.2	1.0	21.2	1.2	16.2	0.8
Kokku	628.0	100.0	726.5	100.0	1036.7	100.0	1301.9	100.0	1330.8	100.0	1740.2	100.0	2118.1	100.0
<i>Sisaldatakood 94016 9401903 94036 94035 94034 94033 94034 94035 94036 94037 94034 94035 94036 94037 94038 9403903</i>													Total	

Source: Statistical Office of Estonia

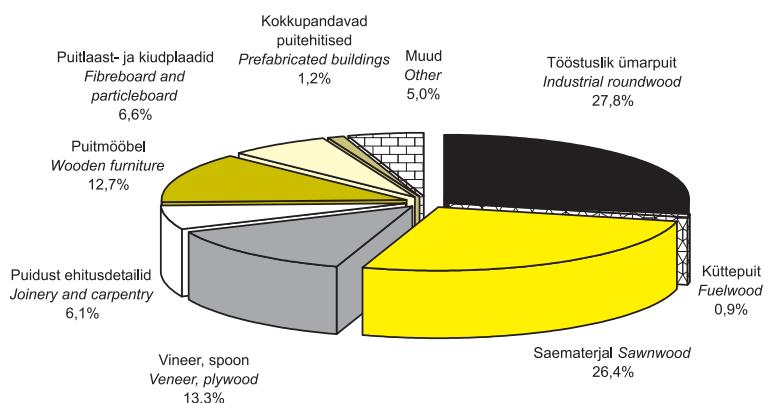
Allikas: Statistikaamet.

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

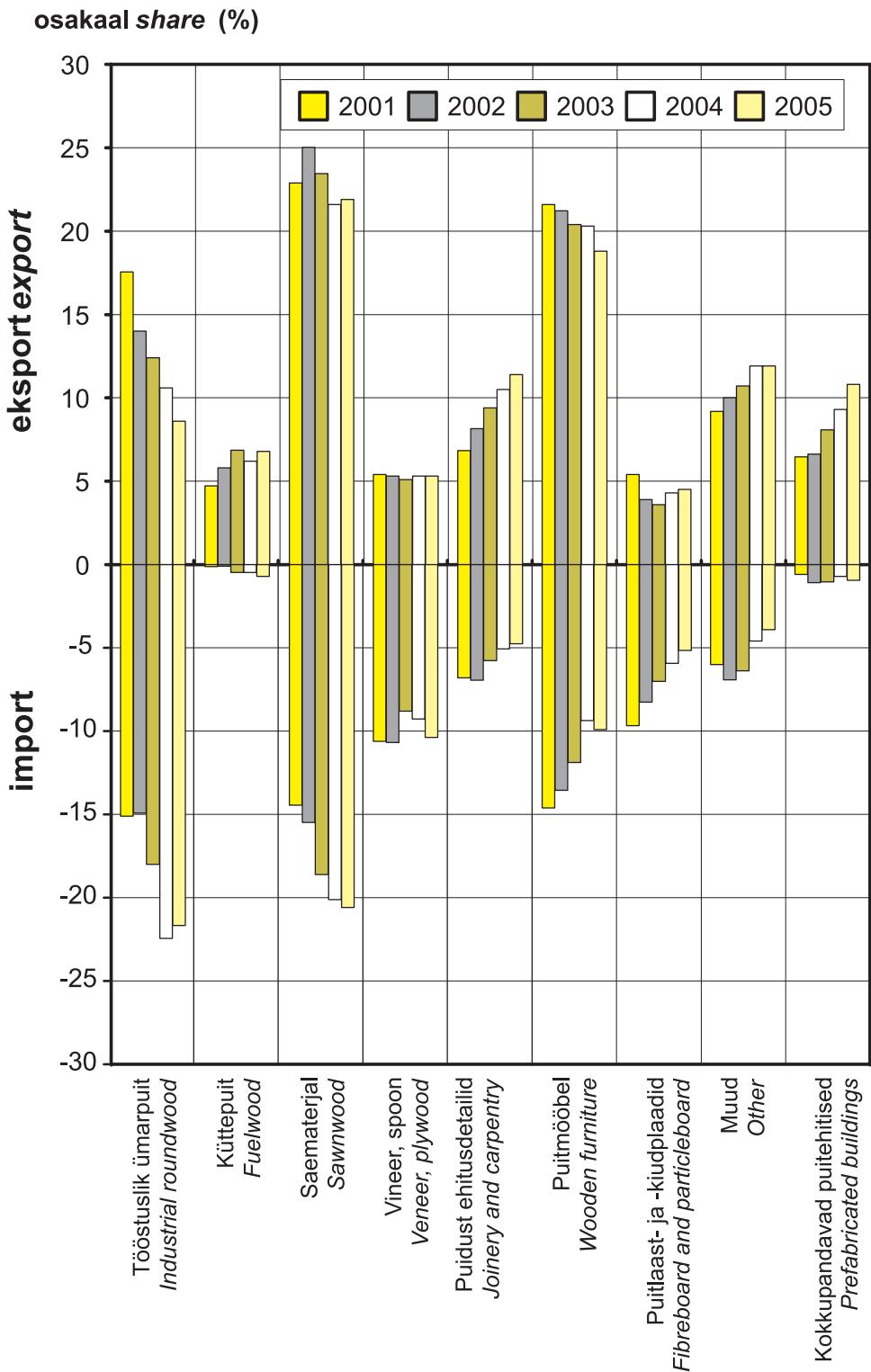
Joonis 10.3.1.3.1 2005. a puidu ja puittoodete eksporti summa (kr) jagunemine
Figure 10.3.1.3.1 Distribution of export of wood and wooden articles in 2005 (EEK)

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

Joonis 10.3.1.3.2 2005. a puidu ja puittoodete impordi summa (kr) jagunemine
Figure 10.3.1.3.2 Distribution of import of wood and wooden articles in 2005 (EEK)

Joonis 10.3.1.3.3 Puidu ja puittoodete osakaal puidu ja puittoodete impordi ja eksporti kogumahust aastail 2001–2005 (väärtsuse järgi)

Figure 10.3.1.3.3 Share of wood and articles of wood from total export and import of wood and articles of wood in 2001–2005 (by value)

10.3.2 Puidu ja puittoodete eksport ja impordi kogused ja keskmised hinnad aastail 2002–2005

Amounts and average prices of export and import of wood and articles of wood in 2002–2005

Kaubagrupp Commodity chapter	Mõõtühik Unit	Kogus Amount of						Keskmine hind Average price										
		Eksport Export		Import Import		Mõõtühik Unit	2002	2003	2004	2005	Eksport Export	2002	2003	2004	2005	Import Import	2002	2003
4401 Kütepuit, saepuru ja puidujäämed	tonn tons	1 123 052	1 175 483	955 668	1 045 703	3 020	59 755	73 583	98 441	EEK/t	613	764	834	906	1 011	293	298	459
Fuel wood										EEK/m ³	531	536	595	665	706	719	751	710
4403 Töötlemata puit	1000 m ³	3 134	3 030	2 297	1 807	639	942	1 466	1 884	EEK/t	3 245	3 040	3 502	5 320	8 285	1 795	2 168	1 854
Wood in the rough	tonn tons	15 071	20 863	20 703	16 655	39	1 091	1 420	1 672	EEK/t	1 190	1 255	1 483	1 250	1 683	2 675	1 766	2 286
4404 Vilspuit, teibad; väiad; tulband										EEK/t	70 257	16 541	41 149	7 340	27 239	10 184	5 979	
Hoopwood, split poles, piles, pickets and stakes of wood										EEK/m ³	2 384	2 537	2 701	2 679	1 984	1 926	1 970	2 017
4406 Raudtee ja trammitee puitlitandid	1000 m ³	6	3	1	3	13	14	26	14	EEK/t	37 175	36 306	27 575	32 181	55 851	68 358	38 040	67 449
Railway or tramway sleepers of wood	tonn tons	2	30	10 453	3 886	0	0	456,7	835,1	EEK/t	6 823	6 385	10 344	18 824	27 953	18 305	18 092	7 723
4407 Pikiküdu saetud või lõigatud puit (paksus üle 6 mm)	1000 m ³	1248	1209	1017	1133	236	363	498	626	EEK/m ³	0	0	0	0	0	0	0	441
Sawnwood	1000 m ²	0	0	2	0	0	0	0	0	EEK/m ²	183	183	183	183	183	183	183	
4408 Spoon ja spoonilehel vaimistamiseks ja muu pikiküdu saetud, lõigatud või koortitud puit (paksus kuni 6 mm)	tonn tons	6 060	7 303	8 752	1 567	47	63	162	90	EEK/t	4	6	5	5	5	5	5	
Veneer sheets and sheets for plywood	1000 m ³	4	6	5	16	1	2	2	5	EEK/m ³	11 318	10 532	9 535	10 444	20 687	24 469	13 388	9 776
4409 Pidevprofiliga puitmaterjal, millel vähemalt ühe külg- või servpinda on lõigatud kaltsenatu profili	tonn tons	34 689	42 724	73 767	78 070	1 261	1 219	1 584	4 523	EEK/t	31	392	356	304	386	282	271	167
Wood continuously shaped along any of its edges or faces	1000 m ²	5	2	9	17	28	32	46	31	EEK/m ²	32	11	17	21	20	20	20	18
4410 Puitlastplaatid jms praatid	1000 m ³	100	20	198	109	272	282	226	247	EEK/m ³	1 969	2 002	2 287	2 452	4 170	3 907	3 376	3 883
Particle board										EEK/m ³	11	11	12	12	39	35	31	37
4411 Puukupiplaadid	1000 m ²	15 949	16 160	15 799	17 700	3 649	4 576	5 976	5 320	EEK/m ²	6 215	6 579	5 714	6 911	4 096	3 780	3 938	4 687
Fibreboard of wood or other lignuous materials										EEK/m ³	127	127	127	127	127	127	127	
4412 Veneer, spionitid puitpaneelid jms kihiline puitmaterjal	1000 m ³	60	55	70	54	71	78	106										

Source: Statistical Office of Estonia

Allikas: Statistikamet

10.3.3 Suurimad väliskaubanduspartnerid puidu ja puittoodete (kaubajaotus 44) osas aastail 1995–2005

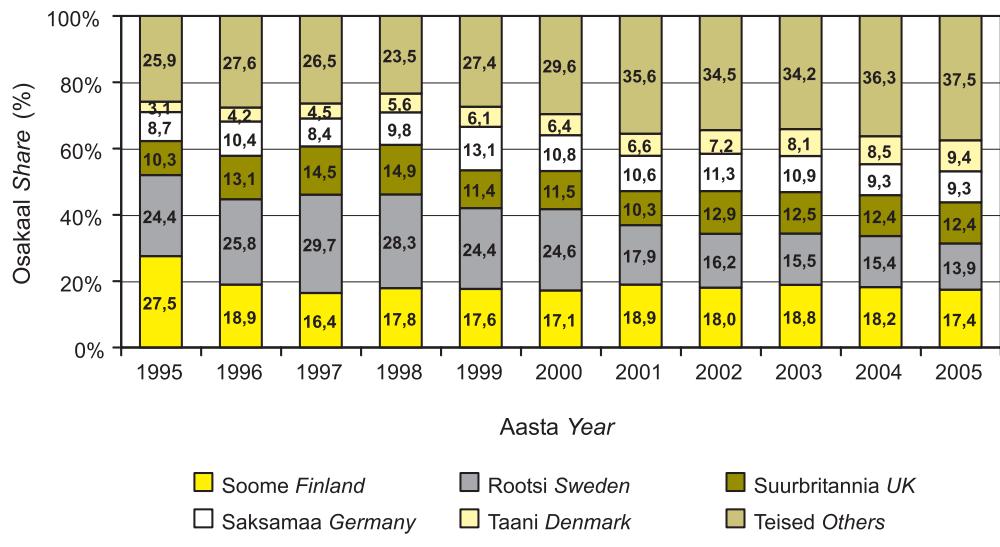
Major trade partners in wood and wooden articles (commodity section 44) in 1995–2005

Riik Country	Eksport (1 000 000 kr) Export (1 000 000 EEK)																					
	1995	N*	1996	N*	1997	N*	1998	N*	1999	N*	2000	N*	2001	N*	2002	N*	2003	N*	2004	N*	2005	N*
Soome Finland	680,2	1	503,4	2	753,0	2	1008,4	2	1101,3	2	1234,3	2	1448,2	1	1545,8	1	1763,7	1	1755,5	1	1889,4	1
Rootsi Sweden	602,1	2	684,9	1	1365,7	1	1601,2	1	1525,8	1	1769,1	1	1370,2	2	1392,1	2	1446,2	2	1490,4	2	1515,1	2
Suurbritannia UK	254,6	3	347,7	3	667,7	3	845,4	3	713,0	4	826,4	3	789,8	4	1103,0	3	1168,9	3	1194,8	3	1350,2	3
Saksamaa Germany	76,8	7	111,6	5	208,3	6	318,4	6	379,0	5	459,2	5	508,5	6	613,6	5	762,2	5	817,5	5	1016,0	4
Taani Denmark	215,8	4	276,3	4	386,3	4	556,9	4	821,4	3	779,5	4	812,4	3	967,4	4	1020,3	4	899,1	4	1014,9	5
Norra Norway	188,5	5	95,7	8	260,3	5	360,6	5	259,8	6	356,7	6	439,1	7	480,2	6	599,2	6	632,6	6	606,6	6
Ameerika Ühendriigid USA	2,2	25	7,0	22	15,8	21	30,0	15	94,4	12	75,9	16	157,8	10	211,0	10	242,1	10	400,2	7	425,4	7
Holland Netherlands	60,8	8	101,1	7	164,3	7	151,9	7	166,5	9	225,3	8	230,0	9	250,2	7	255,4	8	264,6	8	353,1	8
Iirimaa Ireland	28,6	12	48,0	11	91,5	11	24,0	19	48,6	16	110,6	11	150,0	11	236,7	9	311,2	7	245,7	10	234,7	9
Prantsusmaa France	40,6	10	53,1	10	105,0	9	143,6	8	250,7	7	329,2	7	254,3	8	244,7	8	249,6	9	253,8	9	232,9	10
Lat Latvia	12,5	16	11,9	20	20,8	19	44,7	13	59,2	15	76,9	15	85,2	16	117,4	15	137,9	13	225,9	11	225,9	11
Poola Poland	57,6	9	111,1	6	123,2	8	78,9	11	73,7	13	89,9	14	138,2	12	157,4	11	221,3	11	168,1	11	222,0	12
Jaapan Japan	0,1	40	14,8	19	22,9	17	10,2	24	13,1	24	30,0	22	32,1	21	57,6	19	86,5	17	105,2	14	176,2	13
Italia Italia	13,4	15	21,5	14	54,1	12	87,1	10	113,0	11	102,2	12	107,2	14	149,2	13	189,3	12	145,6	12	170,3	14
Ísland Iceland	29,7	11	20,9	15	25,7	16	25,1	18	24,2	20	40,9	18	46,4	18	67,8	18	95,7	14	104,5	15	158,5	15
Leedu Lithuania	14,3	14	14,8	18	21,5	18	32,3	14	30,2	18	33,4	21	40,7	19	41,8	21	74,0	20	77,6	19	130,4	16
Venemaa Russia	21,9	13	22,8	13	33,6	15	27,9	17	23,5	21	40,9	19	75,0	17	110,3	16	88,5	16	71,5	22	113,0	17
Hispaaania Spain	1,7	26	1,1	31	18,3	20	9,5	25	64,0	14	100,6	13	36,7	20	35,9	22	64,1	21	76,1	20	111,9	18
Austria Austria	6,7	21	7,3	21	12,4	22	28,3	16	22,2	23	15,7	23	21,3	23	31,1	25	37,3	24	60,9	24	99,2	19
Belgia Belgium	6,7	20	37,9	12	92,9	10	77,9	12	180,7	8	166,3	10	88,0	15	99,4	17	93,6	15	93,1	18	93,0	20
Austraalia Australia	0,1	41	0,5	37	3,4	29	1,1	33	0,4	47	8,2	25	0,1	56	4,5	45	13,6	31	97,1	17	91,7	21
Korea Vabariik Korea	0,0	54	0,0	60	0,0	63	0,0	66	0,0	70	0,4	41	0,0	60	27,6	26	49,2	22	73,0	21	73,8	22
Tsehhi Czech Republic	2,8	24	1,1	32	3,4	28	2,8	32	8,9	27	3,6	33	14,8	27	47,0	20	77,1	19	69,2	23	69,8	23
Ungari Hungary	6,1	22	6,6	24	3,8	27	2,9	31	5,6	29	6,2	27	19,9	24	35,9	23	34,7	25	22,8	27	54,9	24
Muud riigid Other	145,5		157,9		143,3		189,4		275,4		320,0		786,0		553,9		305,0		413,1		434,3	
Kokku Total	2469,3		2658,9		4597,1		5658,8		6254,8		7201,4		7651,8		8578,9		9360,2		9669,9		10863,3	
Riik Country	Import (1 000 000 kr) Import (1 000 000 EEK)																					
1995	N*	1996	N*	1997	N*	1998	N*	1999	N*	2000	N*	2001	N*	2002	N*	2003	N*	2004	N*	2005	N*	
Venemaa Russia	175,2	1	189,4	1	288,2	1	390,3	1	528,7	1	661,3	1	843,7	1	894,7	1	1276,9	1	2017,7	1	2463,6	1
Lät Latvia	24,2	4	31,0	4	43,2	5	66,9	4	58,6	5	120,6	3	184,7	3	196,9	3	277,5	2	330,7	2	438,4	2
Soome Finland	145,0	2	173,4	2	242,0	2	249,1	2	184,0	2	224,8	2	256,7	2	285,5	2	276,3	3	265,3	3	355,7	3
Rootsi Sweden	37,0	3	51,3	3	63,8	3	117,2	3	85,9	3	76,9	5	66,2	5	69,3	5	78,6	5	98,4	6	218,6	4
Saksamaa Germany	10,3	5	27,4	5	46,7	4	59,1	5	73,9	4	88,8	4	107,6	4	125,1	4	132,9	4	146,6	4	195,1	5
Leedu Lithuania	6,7	7	3,9	7	7,4	8	9,5	9	6,9	10	9,8	10	19,7	9	36,5	8	77,8	6	83,6	7	152,1	6
Poola Poland	0,0	29	0,3	21	0,8	22	3,6	13	19,2	7	40,3	6	58,5	6	62,2	7	64,7	7	74,5	8	88,0	7
Valgevene Belarus	1,8	9	0,4	19	1,6	12	11,5	8	17,0	8	14,7	8	31,3	7	66,9	6	56,0	8	99,4	5	80,3	8
Hiina China	0,1	24	0,5	18	0,9	20	1,4	18	1,5	21	3,9	17	4,5	19	11,0	15	16,6	13	30,6	10	51,9	9
Taani Denmark	8,2	6	9,6	6	12,9	6	21,8	6	22,1	6	19,5	7	23,1	8	12,6	12	16,7	12	30,4	11	48,9	10
Ungari Hungary	0,0	28	0,2	23	0,3	29	0,3	27	1,6	20	4,2	15	5,8	18	11,8	13	17,8	10	25,0	13	37,2	11
Ukraina Ukraine	1,5	10	0,5	17	1,6	13	3,3	14	7,5	9	8,4	11	8,1	14	13,9	11	16,9	11	31,5	9	36,0	12
Brasilia Brazil	0,0	33	0,0	45	0,0	43	0,0	47	0,3	32	0,1	38	0,7	29	0,8	31	0,3	37	7,5	22	31,2	13
Ameerika Ühendriigid USA	1,4	11	3,3	9	7,2	9	12,5	7	6,6	11	11,0	9	15,3	10	25,2	9	14,5	14	25,5	12	29,6	14
Norra Norway	0,4	18	1,4	11	1,1	18	4,2	12	3,7	13	4,4	14	9,2	13	9,7	17	10,7	18	11,8	18	23,8	15
Austria Austria	4,0	8	3,7	8	2,9	11	2,6	16	2,5	16	7,6	16	8,3	18	13,3	15	16,8	14	20,8	16		
Tsehhi Czech Republic	0,4	17	0,4	20	0,7	24	0,4	26	2,2	17	3,8	18	6,1	17	10,7	16	10,4	19	14,4	17	14,2	17
Iirimaa Ireland	0,0	37	0,0	45	0,0	48	0,6	22	0,7	26	2,6	20	4,2	20	6,4	20	4,2	22	5,9	25	14,0	18
Holland Netherlands	0,3	19	1,3	12	1,6	14	0,9	20	0,8	25	1,9	21	2,8	21	5,4	21	7,8	20	10,9	19	12,1	19
Belgia Belgium	0,5	16	0,1	31	0,6	25	3,0	15	1,6	19	1,8	23	10,8	12	20,2	10	24,6	9	16,2	15	11,7	20
Italia Italia	1,3	12	0,8	14	1,3	17	2,4	17	3,7	14	5,1	13	14,0	11	11,8	14	12,5	16	15,2	16	11,4	21
Rumeenia Romania	0,0	37	0,0	45	0,3	30	0,0	52	0,0	44	0,1	36	2,3	23	0,3	36	1,1	30	7,9	21	8,7	22
Suurbritannia UK	1,3	13	3,1	10	12,1	7	5,0	11	2,6	15	1,7	24	1,3	26	2,8	23	3,5	23	6,3	24	8,5	23
Jaapan Japan	0,0	31	0,0	43	0,0	44	0,0	41	0,1	38	0,3	31	0,0	47	0,4	35	0,0	51	0,0	57	7,4	24
Muud riigid Other	2,5		3,7		12,5		14,4		13,4		14,8		20,5		25,6		34,5		42,8		44,1	
Kokku Total	422,2		505,5		749,9		980,1		1045,1		1324,8		1704,6		1913,7		2446,2		3415,1		4403,1	

* Riigi asukoht pingereas eksporti või importi väärtuse järgi Position of country by value of export or import

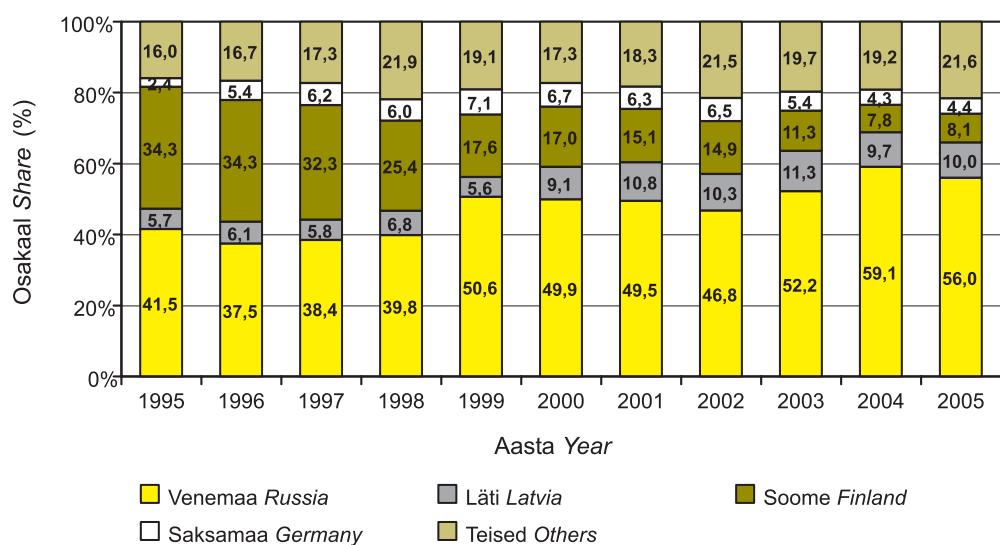
Source: Statistical Office of Estonia

Allikas: Statistikaamet

Joonis 10.3.3.1 Suurimate väliskaubanduspartnerite osakaal puidu ja puittoodete (kaubajaotus 44) kogueksordist aastail 1995–2005

Figure 10.3.3.1 Share of major trade partners from total export of wood and wooden articles (commodity section 44) in 1995–2005

Joonis 10.3.3.2 Suurimate väliskaubanduspartnerite osakaal puidu ja puittoodete (kaubajaotus 44) koguimpordist aastail 1995–2005

Figure 10.3.3.2 Share of major trade partners from total import of wood and wooden articles (commodity section 44) in 1995–2005

10.3.4 Töötlemata ümparpuidu (kaubajaotus 4403) eksport ja import aastail 1995–2005
Export and import of industrial roundwood (commodity section 4403) in 1995–2005

Riik/Country	Eksport Export m ³						Import Import m ³					
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Rootsi/Sweden	873 774	1 024 835	1 653 929	1 992 315	2 021 536	2 210 499	1 555 888	1 533 170	1 286 846	1 144 546	863 509	
Soome/Finland	1 332 086	746 070	734 373	971 064	999 764	1 003 005	994 519	871 942	978 403	637 046	573 867	
Norra/Norway	254 030	86 819	354 616	566 168	434 701	654 318	626 680	484 305	554 756	487 384	328 200	
Läti/Latvia	41	39	0	2 627	531	289	435	1 997	390	725	29 116	
Saksamaa/Germany	23 715	24 591	18 538	143 427	214 995	168 012	236 581	200 410	159 824	11 924	6 902	
Taani/Denmark	6 294	8 232	16 094	12431	10 683	188	413	229	285	296	1 503	
Austria/Austria	3 391	1 995	7 301	22 966	66	5 422	678	854	577	834	1 235	
Suurbritannia/UK	16 791	22 873	25 109	20 322	2 970	428	27	0	0	1 462	1 170	
Hispaania/Spain	2 608	0	3 995	179	22 060	81 757	2 889	35	0	3 140	891	
Holland/Netherlands	532	183	194	237	129	37	9 534	69	0	0	166	
Kokku/Total	2 637 345	2 070 982	2 918 567	3 783 045	3 903 910	4 263 763	3 483 494	3 133 849	3 029 619	2 297 061	1 807 165	
Riik/Country	Eksport Export m ³						Import Import m ³					
Venemaa/Russia	37 591	67 315	98 292	226 511	361 135	328 668	493 755	529 237	851 012	1 387 259	1 608 331	
Rootsi/Sweden	0	49	12	3	601	41	0	14	5	282	4 763	149 360
Läti/Latvia	5 471	3 959	8 135	49 907	11 530	13 622	63 295	25 599	16 274	15 402	72 178	
Soome/Finland	489	685	2 858	1 259	964	612	1 291	1 698	386	1 172	29 417	
Valgevene/Belarus	2 353	95	710	4 279	1 745	572	18 984	78 093	37 007	46 984	13 637	
Ukraina/Ukraine	166	159	106	21	67	536	331	1 241	1 963	1 955	3 690	
Jaapan/Japan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 158	
Leedu/Lithuania	504	48	549	21	0	395	2 986	1 890	28 603	6 399	1 418	
Suurbritannia/UK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 219	
Poola/Poland	0	0	0	376	1 359	1 948	2 073	1 342	926	1 666	705	
Kokku/Total	46 573	72 313	110 691	282 901	379 935	346 889	583 108	639 210	941 591	1 466 093	1 883 877	

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

10.3.5 Puidu ja puittoodete, paberit ja paberitoodete ning mööbli eksport aastail 1995–2005

Export of wood, articles of wood, paper, paper products and furniture in 1995–2005

Kaubajaotus ja -grupp Harmoniseeritud Süsteemi (HS) järgi		Mõõtühik Unit of measure	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005		
JAOTUS IX		Puit ja puittooted	milj kr mln EEK	2474,9	263,4	4600,2	5663,1	6262,0	7206,5	7658,0	8604,3	9390,4	9681,1	10790,9	
Wood and articles of wood		osakaal share %	13,0	12,5	15,5	16,1	17,9	13,4	13,2	15,1	15,0	13,0	11,2	11,2	
44 Puit ja puittooted; puudüsüsi		milj kr mln EEK	2469,3	2658,9	4597,1	5658,8	6254,8	7201,6	7652,2	8597,1	9384,6	9676,0	10769,5	10769,5	
Wood, articles of wood, wood charcoal		osakaal share %	13,0	12,5	15,5	16,1	17,9	13,4	13,2	15,1	15,0	13,0	11,1	11,1	
45 Kott ja korgitoode; Cork, articles of cork		milj kr mln EEK	0,1	0,4	0,2	0,2	0,5	0,1	0,1	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	
46 Punumaterjalist tooted. Manufactures of plaiting materials		milj kr mln EEK	5,6	4,1	2,8	4,0	6,7	4,8	5,7	6,9	5,6	4,7	20,9	20,9	
JAOTUS X		Paberimass, paber ja paberitooted	milj kr mln EEK	229,8	395,6	571,3	687,4	747,8	992,5	1132,1	1320,5	1313,7	1519,9	1931,4	1931,4
Wood pulp, paper and paper products		osakaal share %	1,2	1,9	1,9	2,0	2,1	1,8	2,0	2,3	2,1	2,0	2,0	2,0	
47 Paberimass ja tselluloos; paberitöötmed		milj kr mln EEK	11,3	9,9	13,3	12,8	14,5	23,6	21,8	25,0	31418,5	39139,8	69188,8	69188,8	
Wood pulp, waste and scrap paper		osakaal share %	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,2	52,5	71,5	71,5	
48 Paber ja papp; paberist või papiist töötet		milj kr mln EEK	186,9	352,0	511,9	606,3	633,1	856,4	937,0	1071,9	1035,0	1137,5	1256,5	1256,5	
Paper and paperboard, articles of paper and paperboard		osakaal share %	1,0	1,7	1,7	1,7	1,8	1,6	1,6	1,9	1,7	1,5	1,3	1,3	
49 Raamatud, ajalehed, pilidid jm trükitooted		milj kr mln EEK	31,6	33,8	46,1	68,3	100,2	112,0	173,4	223,6	247,2	343,3	343,3	343,3	
Printed books, newspapers and other products of printing industry		osakaal share %	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	
JAOTUS XX		Muud tööstustooted	milj kr mln EEK	1163,3	1448,0	1845,0	2360,3	2755,5	3579,4	4672,4	5460,5	6164,3	6927,3	7832,5	7832,5
Miscellaneous manufactured articles		osakaal share %	6,1	6,8	6,2	6,7	7,9	6,6	8,1	9,6	9,8	9,3	8,1	8,1	
94 Mööbelia mõöbilisandid; kokkupandavad ehitised		milj kr mln EEK	959,2	1252,1	1592,1	2118,3	2514,4	3196,5	4218,8	4995,8	5674,9	6284,5	7026,8	7026,8	
Furniture, stuffed furnishings, etc.; prefabricated buildings		osakaal share %	5,0	5,9	5,4	6,0	7,2	5,9	7,3	8,8	9,1	8,4	7,3	7,3	
95 Mänguid, mänguasiadi, spordivahendid		milj kr mln EEK	187,8	171,8	228,5	206,1	206,8	297,6	311,3	295,6	322,8	441,4	529,7	529,7	
Toys, games, sports requisites		osakaal share %	1,0	0,8	0,8	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5	
96 Mitmesugused tööstustooted		milj kr mln EEK	16,2	24,0	24,4	35,9	34,3	85,3	142,3	169,1	166,6	201,4	276,0	276,0	
Miscellaneous manufactured articles		osakaal share %	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
Kokku kaubajaotus IX, X ja kaubagrupp 94		milj kr mln EEK	3664,0	4311,1	6763,6	8468,9	9524,2	11395,6	13009,0	14920,6	16378,9	17485,4	19749,1	19749,1	
Total for commodity sections IX, X and chapter 94		osakaal share %	19,2	20,3	22,9	24,0	27,2	21,1	22,5	26,2	26,2	23,4	20,4	20,4	
Eksport kokku		milj kr mln EEK	19042,6	21283,4	29585,7	35232,2	35625,0	53900,1	57856,4	66990,8	62627,9	74614,3	96747,3	96747,3	
Total export		osakaal share %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

Source: Statistical Office of Estonia

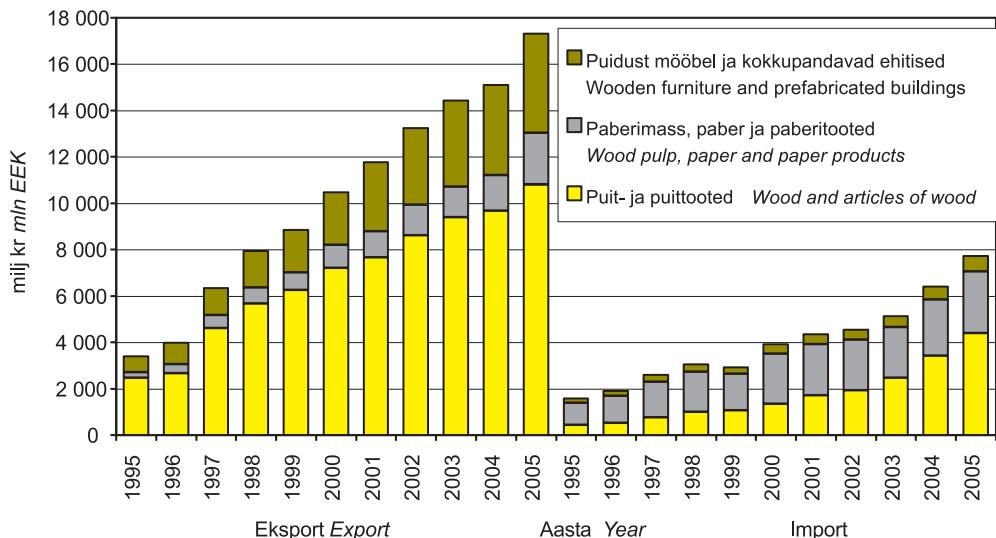
Allikas: Statistikaamet

10.3.6 Puidu ja puittoodete, paberit ja paberitoodete ning mööbli import aastail 1995–2005 Import of wood, articles of wood, paper, paper products and furniture in 1995–2005

Kaubajaotus ja -grupp Harmoniseeritud süsteemi (HS) järgi Commodity section and chapter by Harmonized System (HS)		Mõõtühik Unit of measure	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
JAOTUS IX	Puit ja puittooted	milj kr mln EEK	425,0	508,6	755,7	985,3	1050,4	1333,0	1712,5	1928,1	2468,2	3424,5	4396,3
	<i>Wood and articles of wood</i>	osakaal share %	1,5	1,5	1,5	1,8	2,1	1,8	2,3	2,4	2,8	3,3	3,4
44	Puit ja puittooted; pudusüsi; <i>Wood, articles of wood, wood charcoal</i>	milj kr mln EEK	422,2	505,5	749,9	980,1	1045,1	1324,8	1705,0	1913,6	2449,3	3403,6	4376,7
		osakaal share %	1,5	1,4	1,5	1,8	2,1	1,8	2,3	2,4	2,7	3,2	3,4
45	Kork ja korgitooted. Cork, articles of cork	milj kr mln EEK	2,0	2,2	4,4	2,7	2,4	2,9	2,9	7,6	9,3	6,4	6,7
	<i>46 Punumismaterjalist tooted. Manufactures of plaiting materials</i>	milj kr mln EEK	0,8	0,9	1,4	2,4	2,9	5,3	4,6	6,9	9,6	14,5	12,9
JAOTUS X	Faberimass-, paber ja paberitooted	milj kr mln EEK	956,1	1181,0	1546,0	1742,8	1585,9	2174,1	2213,9	2175,3	2175,0	2416,3	2659,1
	<i>Wood pulp, paper and paper products</i>	osakaal share %	3,5	3,4	3,2	3,2	3,1	3,0	2,9	2,7	2,4	2,3	2,1
47	Paberimass ja tselluloos, paberijäätmed <i>Wood pulp, waste and scrap paper</i>	milj kr mln EEK	1,0	10,6	6,3	1,0	4,6	8,4	25,9	9,4	10,5	11,0	11,7
		osakaal share %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
48	Paber ja papp; paberist või papiist looted <i>Paper and paperboard, articles of paper and paperboard</i>	milj kr mln EEK	823,8	992,9	1276,3	1389,4	1261,0	1745,4	1847,6	1862,4	1871,7	2083,5	2297,6
		osakaal share %	3,0	2,8	2,6	2,5	2,5	2,4	2,5	2,3	2,1	2,0	1,8
49	Raamatud, ajalehed, pilid ja trükitooted <i>Printed books, newspapers and other products of printing industry</i>	milj kr mln EEK	131,3	177,5	263,5	372,3	320,2	420,3	340,4	303,5	292,8	321,7	349,8
		osakaal share %	0,5	0,5	0,5	0,7	0,6	0,6	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3
JAOTUS XX	Muud tööstustooted	milj kr mln EEK	819,1	1004,7	1280,7	1441,1	1287,9	1628,7	1941,7	2007,2	2037,5	2403,2	2819,1
	<i>Miscellaneous manufactured articles</i>	osakaal share %	3,0	2,9	2,6	2,6	2,6	2,3	2,6	2,5	2,3	2,3	2,2
94	Mööbel ja mööbilisandid; kokkupandavad ehitised <i>Furniture, stuffed furnishings, etc; prefabricated buildings</i>	milj kr mln EEK	564,3	672,3	846,1	975,4	846,4	1043,7	1203,8	1320,2	1352,2	1611,0	1849,6
		osakaal share %	2,1	1,9	1,7	1,8	1,7	1,4	1,6	1,7	1,5	1,5	1,4
95	Mängud, mänguasjad, sportivahendid <i>Toys, games, sports requisites</i>	milj kr mln EEK	132,8	164,8	252,3	270,9	265,3	349,8	468,7	394,0	410,8	492,1	637,6
		osakaal share %	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
96	Mitmesugused tööstustooted <i>Miscellaneous manufactured articles</i>	milj kr mln EEK	122,0	167,6	182,2	194,9	176,1	235,2	269,2	293,0	274,6	300,0	331,8
		osakaal share %	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
	Kokku kaubajaotused IX, X ja kaubagrupp 94	milj kr mln EEK	1945,4	2361,9	3147,9	3703,4	3482,7	4560,7	5130,3	5423,6	5995,4	7451,8	8905,0
	<i>Total for commodity sections IX, X and chapter 94</i>	osakaal share %	7,1	6,8	6,4	6,7	6,9	6,3	6,8	6,8	6,7	7,1	6,9
	Import kokku	milj kr mln EEK	27441,1	34936,0	48929,8	55220,7	50438,9	72214,2	75081,7	79478,9	89429,7	104881,3	128435,5
	<i>Total import</i>	osakaal share %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Source: Statistical Office of Estonia

Allikas: Statistikaamet

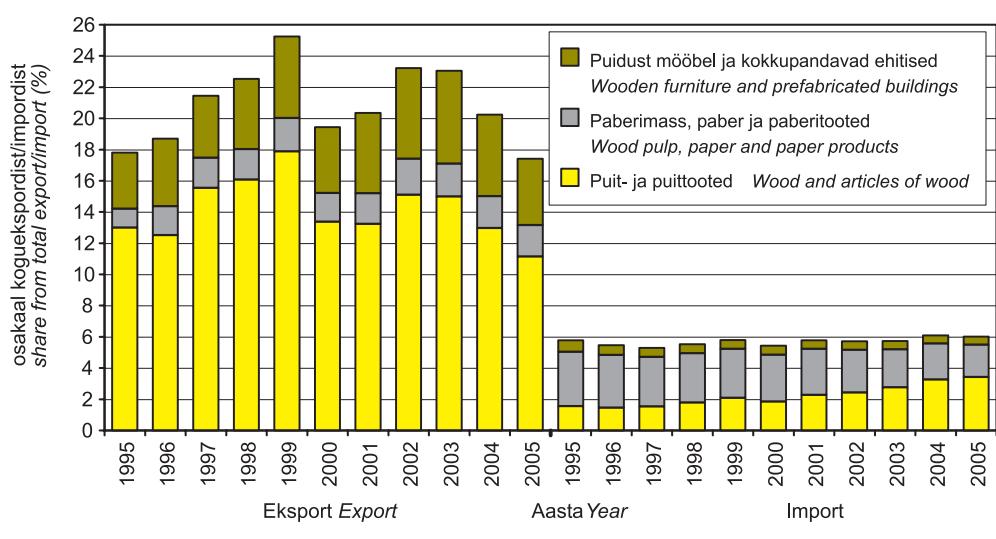

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

Joonis 10.3.7 Puidu ja puittoodete, paber- ja pabertoodete ning puitmööbli ja -ehitiste eksport ja -import aastail 1995–2005

Figure 10.3.7 *Export and import of wood and articles of wood, paper and articles of paper, wooden buildings and furniture in 1995–2005*

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistical Office of Estonia

Joonis 10.3.8 Puidu ja puittoodete, paber ja pabertoodete ning puitmööbli ja -ehitiste osakaal koguekspondist ja -impordist aastail 1995–2005

Figure 10.3.8 *Share of wood and articles of wood, paper and articles of paper, wooden buildings and furniture from total export/import in 1995–2005*

10.4 Riigimetsade majandamine

Management of state forests

Riigimetsade majandamist korraldab alates 1999. aastast Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK), kelle põhiülesanne on keskkonnaministeeriumi valitsetavas riigimetsas metsa uuendamise, kasvatamise ja kasutamise ning metsakaitse korraldamine. RMK struktuuriüksusteks on viis metsamajanduse regiooni ja seisuga 1.01.2005 allub neile 66 metskonda ligi 350 metsniku metsandikuga, jahimajanduse talitus 10 jahimajandiga, 10 RMK puhkeala, 24 metsamaja ja -onni, 6 loodusmaja ja 2 looduskeskust, Sagadi Looduskool, Räpina Metsakool ning taimlamajanduse ühendpuukool 6 taimlaga.

10.4.1 Kasvava metsa müük

Sales of standing stock

Riigimetskonnad müüsid 2005. aastal 238 900 m³ kasvavat metsa keskmise hinnaga 269 kr/m³. 2004. aastal olid näitajad 364 900 m³ ja 374 kr/m³.

Kasvava metsa müügi osatähtsus väheneb jätkuvalt, moodustades 2005. aastal 11% kogu metsamüügist. 2004. aastal oli kasvava metsa müügi osatähtsus 17% kogu RMK metsamüügist, 2003. aastal ligi 25%. 2005. aastal avaldas kasvava metsa müügile tugevat mõju jaanuarikuine torm. Tavapärasest rohkem müüdi kasvava metsa raieõigust ilma enampakkumiseta kasvava metsana hooldusraiealasid. Kui tavaliselt on kasvava metsana müüdud raie mahust olnud hool-dusraied kuni 15%, siis 2005. aastal 25%.

Kuna tormi tõttu oli korraga palju metsa kiiresti ülestöötamist vajavas seisus ja suur osa ülestöötajaid läinud samale tööle Roots, siis nõudlus vähenes ning keskmene hind alanes 2002. a tasemele – 253 kr/m³.

10.4.1.1 Kasvava metsa müük riigimetskondades aastail 1997–2005

Sales of standing stock in state forest districts in 1997–2005

Raieliik	Müük Sales (1000 m ³)									Type of felling
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Uuendusraie	1398	1066	1008	757	427	585	463	307	180	Regeneration felling
Hooldusraie	748	598	422	240	136	148	132	58	59	Maintenance felling
Valik- ja muu raie	–	–	23	4	3					Selection and other felling
Kokku	2146	1664	1453	1001	566	733	595	365	239	Total
Keskmine müügihind Average price (EEK/m ³)										
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Uuendusraie	156	189	163	173	191	210	263	307	304	Regeneration felling
Hooldusraie	40	60	61	74	80	86	99	100	161	Maintenance felling
Valik- ja muu raie	–	–	108	109	119					Selection and other felling
Keskmine	116	142	133	149	164	185	226	274	269	Average

Allikas: Riigimetsa Majandamise Keskus

Source: State Forest Management Centre

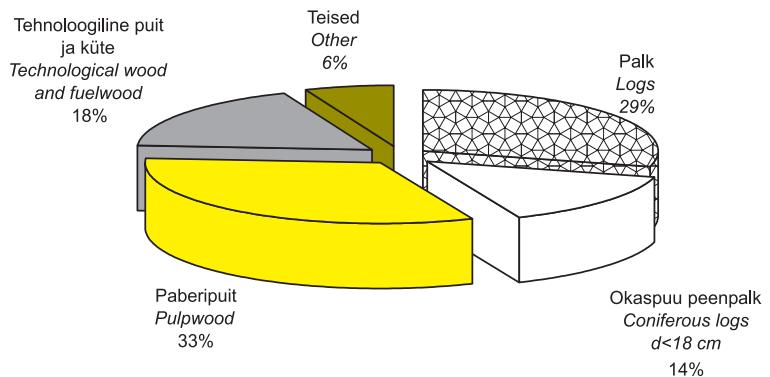
10.4.2 Ümarpuidu sortimentide müük

Sales of roundwood

RMK puidu müügistrateegia on suunatud ülestöötatud metsamaterjalide müügile ning kasvava metsana müügi vähendamisele.

2005. a müüs RMK kogu puidu mahust 89% ülestöötatud metsamaterjalidena, s.o 1 841 000 m³ keskmise hinnaga 528 kr/m³. Metsamaterjalide keskmise hind tõusis jätkuvalt, kuigi osa puidu sortimentide hind tormi töttu tekkinud suure koguse töttu langes. Võrreldes 2004. aastaga tõusis metsamaterjali keskmise hind ligi 14%.

2004. a müüdi 1 764 000 m³ keskmise hinnaga 464 kr/m³. 2005. a jätkus 2004. aastal alanud küttepuidu nõndluse ja seega ka keskmise hinna tõus. Kahe aastaga tõusis küttepuidu hind 41%.

Joonis 10.4.2.1 2005. aastal ümarmaterjalidena müüdud puidukoguse jagunemine sortimentideks
Figure 10.4.2.1 Distribution of sold roundwood by timber assortments in 2005

10.4.2.2 Ümarmaterjalide müük regioonide lõikes aastail 1997–2005

Sales of roundwood in state forest by regions in 1997–2005

Regioon Region	Edela South-West	Ida East	Kagu South-East	Kirde North-East	Loode North-West	Lõuna South	Saarte Insular	Kokku Total
								Kogus (1000 m ³)
								Volume (1000 m ³)
1997	96,2	56,4	135,8	216,6	47,5	113,3	54,0	719,8
1998	95,4	76,7	177,1	362,8	62,9	180,6	80,4	1035,9
1999	190,7	137,9	215,3	456,3	123,8	218,1	68,1	1410,2
2000	434,7	...	518,7	432,7	230,2	...	71,0	1687,3
2001	548,8	...	551,5	617,8	218,3	...	64,1	2000,6
2002	445,7	...	599,3	592,6	160,8	...	74,6	1873,0
2003	537,3	...	553,9	584,9	166,4	...	81,1	1923,7
2004	475,3	...	546,9	487,4	175,8	...	78,2	1763,6
2005	536,4	...	597,3	480,2	157,6	...	69,0	1840,6
Vahelaohind kälbemaksuta (kr/m³)								
1997	272	262	309	313	296	308	311	300
1998	338	333	392	363	375	393	355	369
1999	366	342	369	337	341	371	348	352
2000	356	...	355	349	340	...	348	351
2001	368	...	391	365	365	...	372	373
2002	398	...	422	374	396	...	343	396
2003	400	...	438	365	393	...	353	400
2004	449	...	499	451	437	...	443	464
2005	500	...	561	496	501	...	485	528

Allikas: Riigimetsa Majandamise Keskus

Source: State Forest Management Centre

10.4.2.2 Ümarpuidu keskmised vahelaohinnad aastail 1996–2005 ja maakonniti aastal 2005 (kr/m³, kälbemaksusta)

Average roadside prices of roundwood in 1996–2005 and by counties in 2005 (EEK/m³, excl. VAT)

Kuu/Aasta	Männi-palk Pine logs	Männi-peenpalk Pine logs d<18*	Kuuse-palk Spruce logs	Kuuse-peenpalk Spruce logs d≤18*	Kase-pakk Birch veneer log	Kase-palk Birch logs	Kase-peenpalk Birch logs d≤18*	Haava-palk Aspen logs	Männi-peenpalk Pine logs	Kuuse-peenpalk Spruce logs	Kase-peenpalk Birch pulpwood	Haava-peenpalk Aspen pulpwood	Küttepuit paberipuit Coniferous pulpwood	Küttepuit Fuelwood	Month/year
2005. aasta sortimentide keskmised vahelaohinnad kuude fölikes															
Jaanuar	821	743	830	723	...	817	504	406	480	561	459	225	***	213	January
Veebruar	805	748	827	721	...	784	529	402	481	565	477	221	***	218	February
Märts	804	747	815	722	...	787	518	404	469	521	489	223	***	205	March
April	773	738	796	723	...	769	549	403	455	434	489	232	***	213	April
Mai	783	744	784	710	...	786	...	403	434	448	496	223	***	212	May
Juni	705	727	739	683	...	721	532	403	418	369	484	218	***	193	June
Juuli	646	688	638	674	...	687	...	420	343	314	494	218	***	194	July
August	803	745	805	760	1195	697	500	428	312	315	478	242	***	196	August
September	826	742	805	749	1294	702	550	436	301	329	474	243	***	197	September
Októober	847	750	806	752	1352	715	**	453	305	370	470	239	***	198	October
November	845	751	804	754	1311	712	**	473	334	402	437	235	***	211	November
Deiseember	838	753	804	759	1353	706	**	487	351	407	440	245	***	214	December
Aasta	807	743	800	725	1304	702	**	424	417	454	474	229	***	206	Year
Sortimentide keskmised vahelaohinnad aastail 1996–2005															
1996	458	386	416	347	...	363	...	214	220	234	156	211	1996		
1997	539	439	550	453	...	444	...	262	265	303	170	266	1997		
1998	607	562	632	564	...	502	...	305	320	345	184	301	100	1998	
1999	605	575	668	582	...	589	306	286	307	290	170	241	97	1999	
2000	594	582	685	579	...	626	298	285	313	276	158	251	96	2000	
2001	624	612	708	604	...	636	312	311	335	287	168	273	103	2001	
2002	641	621	721	601	...	667	327	316	360	306	176	294	130	2002	
2003	669	635	739	621	...	703	442	345	317	366	304	183	300	146	2003
2004	744	682	792	668	...	759	463	368	382	450	362	199	346	173	2004
2005	807	743	800	725	1304	702	**	424	417	454	474	229	***	206	2005

* kuni 1998. aastani oli preepalgi lõgavõsa diameeter kuni 20 cm, alates 1999. aastast kuni 18 cm

** eristamine lõpetati alates 01.10.05 distinction finished since 01 october 2005

*** eristamine õpetati alates 01.01.05 distinction finished since 01 january 2005

Allikas: Riigimees Majandamise Keskus

Source: State Forest Management Centre

10.4.3 Riigimetsa Majandamise Keskuse 2005. aasta eelarve ja selle täitmine

The State Forest Management Centre's year 2005 budget

Riigimetsa Majandamise Keskuse tulud üldiselt suurenedes 2005. aastal 11,6% võrra võrreldes eelmise aastaga.

2005. a suurenedes metsamajanduse valdkonna tulud 11,8% ja kulud 10,8% võrreldes 2004. aastaga. Tulude kasvule aitas kaasa ümarpuidu 14%-line hinnatõus, milles ühe suure osa moodustas küttepuidu 19%-line hinnatõus.

2003. a müüs RMK kasvava metsana veel 24%, 2004. a 17% ning 2005.a 11% metsa- ja metsamaterjalide müügist. Raiekulu mõjutasid raskemad tööttingimused tormilankidel. Üldiselt iseloomustab 2005. aasta II poolt ka bensiinihindade tõus.

RMK võrdlemiseks teiste majandusettevõtetega on toodud kasumiaruanne. RMK eelarve koostatakse tegevusepõhiselt, kus peetakse arvestust metsamajanduslike ja muude tegevuste mahtude ja ühikuhindade üle. Teostatud metsamajanduslike tegevuste mahud ja ühikuhinnad on esitatud tabelites 10.4.3.2 ja 10.4.3.3

10.4.3.1 Riigimetsa Majandamise Keskuse kasumiaruanne aastatel 2001–2005

*The results of the State Forest Management Centre's
income statement for years 2001–2005*

Näitaja <i>Indicator</i>	2005 kr EEK	2004 kr EEK	2003 kr EEK	2002 kr EEK	2001 kr EEK
ARITULUD REVENUE					
Müügitulu <i>Net sales</i>	1 107 018 905	978 113 464	949 922 467	931 457 924	908 317 010
Valmis- ja lõpetamata varude jätkide muutus <i>Changes in finished goods and work-in-progress</i>	445 891	-22 315 586	-14 829 756	7 384 917	1 447 338
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks <i>Capitalised self-constructed assets</i>	77 952	0	0	4 948	42 172
Muud aritulud <i>Other revenue</i>	10 882 700	7 320 585	7 140 481	11 611 440	9 194 541
Aritulud kokku <i>Total revenue</i>	1 118 347 496	963 118 463	942 233 194	950 459 229	919 001 061
ARIKULUD BUSINESS EXPENSES					
Kaubad, toore, materjal ja teenused <i>Goods, materials, supplies and services</i>	543 591 291	481 390 636	494 703 200	342 281 210*	336 531 055*
Muud tegevuskulud <i>Miscellaneous operating expenses</i>	155 265 038	138 493 991	106 170 690	288 191 269*	264 482 698*
Toöjöukulud Staff costs					
Palgakulud <i>Wages and salaries</i>	...	141 263 920	141 953 086	142 088 297	144 344 033
Sotsiaalmaksud <i>Social security costs</i>	...	51 123 565	50 700 278	49 258 900	50 012 258
Toöjöukulud kokku <i>Total staff costs</i>	229 047 928	192 387 485	192 653 364	191 347 197	194 356 291
Põhivara kulum ja väärtuse langus <i>Depreciation</i>	57 624 256	62 032 879	58 036 133	50 668 244	48 365 709
Muud ärlikulud <i>Other costs</i>	5 031 841	762 275	337 268	1 184 044*	8 361 973*
Arikulud kokku <i>Total business expenses</i>	990 560 354	875 067 266	851 900 655	873 671 964	852 097 726
Arikusum (+kahjum) <i>Operating profit (loss)</i>	127 505 094	88 051 197	90 332 539	76 787 265	66 903 335
FINANTSTULUD JA -KULUD					
<i>FINANCIAL INCOME AND LOSS</i>					
Intressikulud <i>Interest loss</i>	0	-613 230	-1 122 641	-1 626 415	...
Muud finantstulud ja -kulud <i>Other financial income and loss</i>	8 404 023	7 557 069	5 786 383	4 604 284	...
Finantstulud ja -kulud kokku <i>Total financial income and loss</i>	84 040 232	6 943 839	4 663 742	2 977 869	...
ARUANDEAASTA PUHASKASUM <i>NET PROFIT</i>	135 909 117	94 995 036	94 996 281	79 765 134	69 465 098

*Arvutatud varasema metoodika järgi *Calculated by different method*

Allikas: Riigimetsa Majandamise Keskus

Source: State Forest Management Centre

10.4.3.2 Riigimetsa Majandamise Keskuse eelarve täitmine – tööde mahud metsamajanduse regioonide lõikes 2005. aastal

Implementation of the budget of the State Forest Management Centre – an overview of the scope of activities in forest management regions in 2005

Nimetus	Unit	2005				Kokku				Kokku				Kokku		Kokku		Name		
		Loode	Northwest	Kirde	Northeast	Kagu	Southeast	Edela	Southwest	Saarte	Insular	Total	2004	Total	2003	Total	2002	Total	2000	1999
Metsa müük	m ³	11 090	48 060	112 483	66 088	1 209	238 930	364 894	595 189	733 019	555 817	976 732	1 451 401	1 663 900	Sale of standing crop					
Puidu müük	m ³	157 630	480 186	597 332	536 425	69 001	1 840 574	1 763 827	1 895 476	1 873 494	2 003 235	1 686 231	1 408 967	1 034 700	Sale of roundwood					
Puidu transport	m ³	63 905	392 855	127 041	65 536	38 524	687 861	595 876	587 566	551 095	714 280	460 273	...	...	...	...	...	...	...	...
Metsauendus	ha	511	1 047	1 439	1 058	119	4174	3787	4511	4676	3663	5088	5590	4122	Reforestation					
Maa pinnatettevõtlustamine	ha	112	147	331	102	90	782	885	1030	808	1478	1284	1297	1291	Sowing of forest seed					
Metsakultiv	ha	365	1471	955	1181	103	4074	4027	3977	3959	5196	3886	3778	3437	Planting					
Looduslikule uuendamisele	ha	...	...	...	...	...	...	...	1881	2373	2243	2229	2023	1556	1234	Contribution to the natural regeneration				
Kasasaitamine	ha	239	656	644	322	118	978	1727	1781	1626	1744	2073	2476	2437	Beating up					
Kultuuride täändamine	ha	796	3732	4479	2860	467	12334	12307	11193	10149	7471	100 09	9357	8481	Tending of plantations					
Noorendlike hoidamine	ha	1093	2912	3339	3103	364	10811	10504	10091	9715	7715	87 08	8126	7489	Tending of young stands					
Metsa müügiks ettevalmistamine	ha						...	...	24 488	30 473	31 331	37 681	1488171*	1817500*	Preparation of forests for sale					
Metsa raike									...	...	...	...	...	...	Felling of forest					
Oma uendustate	m ³	1 315	2 682	21 891	6 362	3 097	35 347	63 413	73 337	96 542	149 519	228 553	281 247	272 148	Own regeneration felling					
Oma muud raiid	m ³	3 431	17 497	59 837	15 991	13 220	109 976	101 946	106 890	128 530	141 516	168 048	195 629	232 092	Own other fellings					
Omaraike koondamine	m ³	14 411	41 529	128 403	84 831	21 027	290 201	342 239	351 188	362 776	417 562	457 675	474 894	496 116	Hauling of own felling					
Ostetud raiteerimine	m ³	36 355	53 376	73 881	94 749	35 533	293 894	320 901	335 797	359 999	399 846	431 1751	410 851	205 927	Purchased felling service					
Ostetud koondamisteenuse	m ³	16 122	33 627	27 685	32 770	31 767	141 981	143 281	158 500	221 547	288 210	367 481	382 056	224 965	Purchased hauling service					
Ostetud kompleksteenus	m ³	119 980	404 736	450 021	413 508	15 303	1 403 558	1 256 411	1 281 977	1 353 113	1 317 759	875 921	547 145	382 242	Purchased complex service					

* m³

Allikas: Riigimetsa Majandamise Keskus

Source: State Forest Management Centre

10.4.3.3 Riigimetsa Majandamise Keskuse eelarve täitmine – ühikuhindade võrdlus metsamajanduse regioonide lõikes 2005. aastal

Implementation of the budget of the State Forest Management Centre – a comparison of unit prices valid in forest management regions in 2005

Nimetus	Unit	2005						Kokku						Kokku		Name	
		Loode Northwest	Kirde Northeast	Kagu South	Edela Southeast	Saarte Insular	Kokku Total	2003	2004	Kokku Total	2003	2004	Kokku Total	2000	2001	Kokku Total	1999
Metsa müük	EEK/m ³	249	338	245	266	111	269	274	226	185	178	151	134	142	Sale of standing crop		
Puidu müük	EEK/m ³	501	496	561	533	485	528	464	400	396	373	354	362	369	Sale of roundwood		
Puidu transpord	EEK/m ³	70	70	71	66	42	68	59	60	59	59	57	...	...	Timber transport		
Metsauuendus																	
Maapinnataitavalmistamine	EEK/ha	1050	1276	1020	1042	899	1090	963	949	874	795	777	820	669	Soil scarification		
Metsakülv	EEK/ha	771	1161	533	894	1100	798	857	735	757	658	633	788	634	Sowing of forest seed		
Metsa istutamine	EEK/ha	4341	4321	5405	4932	5200	4776	4550	4116	3704	3280	3299	3652	3350	Planting		
Looduslikule uuenemissele	EEK/ha	...	...	...	...	...	...	1029	937,1	799	643	637	516	456	Contribution to the natural regeneration		
Kasasaitamine	EEK/ha	574	907	924	1186	1367	945	847	790	727	639	789	736	650	Beating up		
Kultuuride täiendamine	EEK/ha	840	768	836	773	896	803	692	656	655	608	611	609	515	Tending of plantations		
Kultuuride hooldamine	EEK/ha	1315	1357	1352	1326	1524	1348	1217	1192	1149	1076	1081	1020	967	Tending of young stands		
Metsa müükli ettevalmistamine	EEK/ha							103	102	89	78,0	3,6*	2,5*	2,5*	Preparation of forest for sale		
Metsa rai																	
Oma uuendusraie	EEK/m ³	73	59	66	71	71	67	65	64	65	67	66	66	69	Felling of forest		
Oma muud raiid	EEK/m ³	103	83	91	80	87	88	88	87	82	84	81	80	90	Own regeneration felling		
Omarai koordamine	EEK/m ³	32	30	34	26	32	32	34	33	36	35	35	33	35	Own other felling		
Ostetud raieteenus	EEK/m ³	76	85	70	89	83	81	67	66	66	65	62	68	65	Hauling of own felling		
Ostetud koondamisteenus	EEK/m ³	53	64	58	64	49	58	54	54	56	55	52	51	48	Purchased felling service		
Ostetud kompleksteenus	EEK/m ³	127	132	126	153	134	136	119	120	123	121	113	112	114	Purchased complex service		

* EEK/m³

Allikas: Riigimetsa Majandamise Keskus

Source: State Forest Management Centre

10.5 Metsa kasutamine puhkamiseks

Recreation

2005. aastal jätkus Riigimetsa Majandamise Keskuse puhkemajanduse plaanipärane areng, eesmärgiga pakkuda riigimetsa ja selle elustikku kahjustamata võimalikult mitmekesiseid metsapuhkuse võimalusi.

RMK on sobivatest looduskaunitest riigimetsa-aladest valinud 10 RMK puhkeala, kuhu on ette valmistatud ja loodushuviliste kasutusse antud 395 erinevat loodushoiuobjekti, nende hulgas 82 märgistatud looduses liikumise rada, 42 telkimiskoha ja -ala, 145 pikniku- ja lõkkekohta ja 13 metsamaja, 12 metsaonni, samuti paigaldatud teabehaleid ja suunaviitu. Seda infrastruktuuri toetavad 8 RMK loodusmaja ja teabepunkti, mis edastavad loodusteavet ja püüavad kujundada kasutajate suhtumist. Igaüheõigusel tuginevat RMK puhkealade metsapuhkuse süsteemi mitmekesisasid 2005. aastal 5 RMK puhkemaja.

RMK rajatud looduses liikumise süsteemi külastati 2005. aastal kõrghoojal maikuust novembrini 600 000 korral. Kasutajate suunamisel ja nende suhtumise kujundamisel on oluline koht loodusteadlikkuse edendamisel. RMK loodusmajade ja teabepunktide poolt läbi viidud programmidel ja üritustel osales 2005. aastal 15 300 huviliist. 2005. aastal oli töös 8 mehitatud RMK teabepunkti. Lisaks eelnenutele töötas sellel suvel ka 6 ühtselt kujundatud toetavat teabepunkti. Kokku külastas RMK teabepunkte 32 000 huviliist. Puhkealade külastajateni jõudsid RMK 10 puhkeala loodusradu tutvustavad rajakaardid. Kaasajastatud lähenemist RMK metsapuhkuse ja looduses liikumise võimaluste tutvustamisele väljendas kampaania "Metsasõber", mis päädis koolilastele suunatud loodusmänguga "Metsasemu". Üldist teavitamist RMK metsapuhkuse ja looduses liikumise võimaluste kohta toetasid pidevalt ajakohastatav RMK kodulehekülg www.rmk.ee/metsapuhkus ning infoleheküljed Regio ja EO Mapi teedeatlastes.

Looduses liikumise ja metsapuhkuse võimaluste korrasihoiuks, kasutajate suunamiseks, elanikkonna teavitamiseks olemasolevatest võimalustest ning kasutajate loodusteadlikkuse edendamiseks kasutas RMK kokku 19,1 miljonit krooni. Olemasoleva rekreatiivse infrastruktuuri renoveerimiseks ning sellele täienduste kavandamiseks ja rajamiseks kasutas RMK 2005. aastal kokku 5,3 miljonit krooni.

RMK puhkemajade tulud teenuste osutamisel olid 1,35 miljonit krooni ja kulud teenuse osutamiseks 1,08 miljonit krooni, RMK puhkemajade teenuseid kasutas 3867 külastajat. Puhkemajade teenuse kvaliteedi ühtlustamiseks ja kohustuslike nõuete täitmise kindlustamiseks tehti investeeringuid 0,4 miljonit krooni.

11. TEADUS JA ÕPPETÖÖ

SCIENCE AND EDUCATION

11.1 Ülevaade Eesti Maaülikooli metsandus- ja maaehitusinstituudi metsanduslikest tegevustest 2005. aastal

*Review of the forestry-related activities
of the Institute of Forestry and Rural Engineering
of the Estonian University of Life Sciences in 2005*

2005. aastal toimusid Eesti Maaülikoolis mitmed organisatsioonilised muudatused. Aasta algusest jätkasid Eesti Pöllumajandusülikooli maainseneriteeaduskond, metsandusteaduskond ja metsanduslik uurimisinstituut tööd üheskoos vastloodud teadus- ja arendusasutusena, mille nimeks sai metsandus- ja maaehitusinstituut. 17. märtsil 2005. aastal kinnitas instituudi nõukogu instituudi struktuuri. Moodustati 8 osakonda: geomaatika osakond, maaehituse osakond, metsabioloogia osakond, metsakasvatuse osakond, metsakorralduse osakond, metsatööstuse osakond, veemajanduse osakond ja ökofüsioloogia osakond.

Sügisel muutus ka ülikooli nimi – Eesti Pöllumajandusülikoolist sai Eesti Maaülikool.

Metsabioloogia osakonna peamised tegevused 2005. aastal:

- tööd tormikahjustuste ja metsapõlengute püsikatsealade võrgustikul (häiringutejärgse metsa taastumine);
- hariliku kuuse eeluuenduse uuringud, kus kasutati uue meetodina füsioloogilisi tunnuseid loodusliku eeluuenduse modelleerimisel;
- segapuistute andmebaasi arendamine kasvuanalüüsiks;
- taimeekstraktide ja biopreparaatide kasutamise võimaluste uuringud okaspuutaimede kaitseks männikärsakate eest;
- geneetilise muutlikkuse analüüs fenotüüpide varieeruvuse tasemel hariliku männi provenentsikatsete baasil;
- geenireservaatide uurimine,
- kasvukeskkonna muutuste mõju uuringud männi- ja männipuidu omaduste kujunemisele;
- mustikämnikute väetuskatsealade proovitükkidel laasumise hindamine;
- ülevaate koostamine okaspuude kultiveerimisest metsades viimasel 200 aastal ning okaspuude levikust parkides 1960-ndatel aastatel;
- võimalike inimtekkeliste pikajaliste häiringualade kasutamise võimaluste selgitamine pilootaladena.

Metsakasvatuse osakonna peamised tegevused 2005. aastal:

- erinevate ökoloogiliste ja metsakasvatuslike tegurite mõju uuringud istutatud ja loodustekkeliste noorte lehtpuude kasvule endisel põllumajandusmaal;
- praktiliste soovituste koostamine erinevate looduslähedaste raieviiside ja metsa-uuendusmeetodite rakendamiseks Eesti metsades;
- metsade loodusvärtuse inventeeringimise metoodika täiendamine;
- biopestitsiidide ning keskkonnatingimuste mõju uuringud männikärsakate arvukusele, käitumisele ja füsioloogiale intensiivselt majandatavates metsades;
- baasuurutingutena käigus kirjeldati lehtpuuvörsete hüdraulilist juhtivust ja õhulõhede tundlikkust, aineringet ja produktsiooni endistel põllumaadel kasvavates lehtpuunoorendikes, lehtpuude risosfääriprotsesse erinevates kasvukohtades.

Metsakorralduse osakonna peamised tegevused 2005. aastal:

- Eesti puistute ehituse ja kasvu modelleerimine. Uuringu keskseks andmestikuks oli aastail 1995–2005 mõõdetud metsa kasvukäigu püsiproovitükkide võrgustiku andmestik, mis sisaldab 2005. a seisuga 728 ringproovitükil enam kui 100 000 puu mõõtmisandmeid. Kokku 530 püsiproovitükil (ligikaudu 60 000 puul) on tehtud ka esimene kordusmõõtmine. Eesti püsiproovitükkide andmetega testiti Soome Metsainstituudis loodud üksikpuu kasvule tuginevat puistu kasvumudelit MOTTI;
- Metsanduslike mudelite andmebaasiga seotud tööd. Loodi puu ja puistu kasvumudelite andmebaas FORMOD, millega Eesti ja naabermaade metsanduslikke mudeliteid graafiliselt analüüsida, omavahel võrrelda ja oma andmeid rakendada. Andmebaasi on kantud 147 mudelit, nende hulgas on enamik Eesti metsanduses kasutatavatest takseermudelitest ning mitmed mudelid seitsmest välisriigist. Valmis rakendus andmebaasi haldamiseks, mis võimaldab ka sisestatud mudeliteid testida. Edasi on arendatud andmebaasi kodulehte (<http://www.eau.ee/~mbaas/>);
- Metsade kaugseire-alased tööd. 2005. a juunis-juulis tehti poolsfäärifotod 101-l metsakasvukäigu proovitükil. Järveselja VALERI testala proovipunktidest tehti LAI-2000 mõõtmised ning poolsfäärifotod. Uuriti satelliidipiltidel mõõdetud heleduse kontrastsust metsa- ja rairesmikekoosluste servaaladel.

Metsatööstuse osakonna peamised tegevused 2005. aastal:

- kütusena kasutatava madalakvaliteedilise puidu ja raiejäätmete potentsiaali uuringud (proovitükkidelt kogutud raiejäätmed kaaluti ja laboris määratu niiskuse, tuha- ja energiasisaldus);
- valgustusraiest, elektriiliinide trassidelt, kuivenduskraavide trassidelt ning põllumajanduslikust kasutusest väljajäänud põllumaalt saadavate raiejäätmete mahu hindamine;
- küttepuidu ressursside dünaamika modelleerimine 30-aastases perspektiivis. Lähtudes olemasolevatest andmetest metsa, metsatööstuse ja puiduküttel katlamajade kohta, anti hinnang küttepuidu liikide potentsiaalile (traditsiooniline kütteput, raiejäätmed, puidutöötlemise jäätmed).
- Eesti männipuidu omaduste uuringud; mudelpuude proovipakkudest valmistatud katsekehased katsed puidu kõ vaduse, paindetugevuse, lõögisisikuse, tõmbe, surve tugevuse ja tiheduse mõõtmiseks.

Ökofüsioloogia osakonna peamised tegevused 2005. aastal:

Uuriti erinevate puuliikide ainevahetuse ja püstute aineringe varieeruvuse mõju produktsiooni-dünaamikale ja tolerantsusele erinevates ekstreemsetes looduslikes kasvukohtades (Edela-Eesti luided, rabad) ja tööstusmaastikel (Kirde-Eesti). Eesmärgiks on süsteemi kasvukeskkond – puu ökofüsioloogiliste seoste selgitamine, et mõista primaarsete funktsionaalsete protsesside ja kasvu ning biomassi formeerumise vahelisi seoseid.

Looduslikes, antropogeensetes ning modelleeritud stressitingimustes selgitati okaspuude ja metsaökosüsteemi ökofüsioloogilis-morfoloogilisi reaktsioone ning stressitolerantsuse mehhisme:

- stressitolerantsuse sõltuvust lignifikatsiooniprotsessidest ja seoseid süsivesikute metabolismimimuutustega;
- stressitingimuste mõju puitumisprotsessidele ja puidu kvaliteedile, ligniini, tselluloosi ja hemitselluloosi allokatsioonile puude organites ja rakustruktuurides. Puude biomassi ja juurdekasvu sõltuvust puitumise intensiivsusest;
- puude võra struktuuri kujunemise ja biomassi jaotuvuse sõltuvust akumuleerunud toitainete hulgast, ligniini, tselluloosi ja hemitselluloosi allokatsionist, fotosünteesi kasutegurist (Chl fluorescents, Genty parameeter), PAR tasemest võras;
- lämmastikuga varustatuse mõju lehepinna formeerumisele kui ka netoassimilatsioonile erinevates ökoloogilise kvaliteediga Kirde- ja Edela-Eesti rabamännikutes. Stressitingimuste mõju okka anatoomilistele parameetritele ja ligniini allokatsioonile okastes sõltuvalt puude kasvukohast.
- Puude juurdekasvu sõltuvust kliimamuutustest erinevates antropogeensetes ja looduslikes stressitingimustes.

11.1.1 Üliõpilaste vastuvõtt ja lõpetamine Metsandusteaduskonnas aastatel 1999–2005

Enrollment and graduation of students in Faculty of Forestry in 1999–2005

Aasta Year	Eriala Field of study													
	Metsamajandus Forest management			Metsatööstus Forest industry			Loodusvarade kasutamine ja kaitse Natural resources management			Lõpetamine* Graduation				
	Vastuvõtt Enrollment	Lõpetamine* Graduation	Vastuvõtt Enrollment	RT	TA	KÖ	Vastuvõtt Enrollment	RT	TA	KÖ	Vastuvõtt Enrollment	RT	TA	KÖ
RT	TA	KÖ	RT	TA	KÖ	RT	TA	KÖ	RT	TA	KÖ	RT	TA	KÖ
1999	35	33	12	16	25	31	11	7	25	28	16	-	-	-
2000	30	24	20	27	25	24	13	7	20	8	27	-	-	-
2001	25	16	16	20	20	28	11	5	15	20	17	-	-	-
2002	25	12	20	17	20	13	21	23	15	7	22	-	-	-
2003	23	19	14	28	23	20	11	24	15	9	27	28	-	-
2004	23	19	28	28	23	18	24	13	16	7	27	25	-	-
2005	23	10	21	13/38	25	7	17	10/25	17	9	27	16/30	-	-

* - nii statiionaarses kui ka kaugõppje õppevormis lõpetanud, 2005. a. kahel erineval (3. aastase ja 4. aastase) bakalaureuse õppekava lõpetajad

total number of graduates of full-time and correspondence students

RT – riigitelevisirokekohtade arv, enrollment of students whose study expenses were paid from budget

TA – tasulise õppesse vastu võetud üliõpilaste arv, enrollment of students who pay their own study expenses

KÖ – kaugõppesse vastu võetud üliõpilaste arv, enrollment of correspondence students

Alikas, Eesti Maailkool

Source: Estonian University of Life Sciences

**11.2 EMÜ Metsandus- ja maaehitusinstituudi
metsanduselike erialade lõpetajad 2005. aastal**
*Graduates of the Institute of Forestry and
Rural Engineering, Estonian University
of Life Sciences 2005*

Metsamajanduse eriala 2005. aasta lõpetajad
Forest management graduates in 2005

1. Budenkova, Julia	14. Kund, Kristjan	27. Semilarski, Veljo
2. Helbma, Mikko	15. Laas, Timo	28. Sepp, Leno
3. Jõe, Janek	16. Maran, Kaidi	29. Sulg, Arly
4. Jõe, Leana	17. Merirand, Heli	30. Šarina, Jekaterina
5. Kalbach, Eduard	18. Metjer, Andres	31. Ševel, Ksenia
6. Kalk, Martin	19. Meus, Tarmo	32. Trumsi, Tarvi
7. Karakatš, Janar	20. Must, Rene	33. Tuvike, Talis
8. Karolin, Lembit	21. Piho, Tauno	34. Veeris, Kristjan
9. Klaas, Ester	22. Pommer, Ain	35. Vinni, Innar
10. Kool, Kaire	23. Rehme, Indrek	36. Virvelaid, Valdo
11. Kopezina, Jana	24. Rätsep, Valdo	37. Volt, Rene
12. Koppel, Mirkko	25. Saapar, Lauri	
13. Kukk, Janis	26. Sein, Gunnar	

Metsatööstuse eriala 2005. aasta lõpetajad
Forest industry graduates in 2005

1. Aasna, Sven-Erik	9. Kurg, Marko	17. Puusepp, Martin
2. Bamberg, Priit	10. Lehtla, Marii	18. Raudkivi-Laiman, Jaan
3. Härsing, Silver	11. Lilo, Märt	19. Reimann, Mait
4. Ivandi, Kuldar	12. Matsin, Mihkel	20. Uibo, Mihkel
5. Ivanova, Olga	13. Mitt, Risto	21. Vassiljev, Margus
6. Kala, Rainer	14. Märtsom, Marek	22. Voit, Gerli
7. Karp, Margo	15. Peiker, Margret	
8. Karu, Kristiina	16. Pilm, Heiki	

Loodusvaraade kasutamise ja kaitse eriala 2005. aasta lõpetajad*Natural resources management graduates in 2005*

1. Arula, Timo	11. Kivimäe, Margit	21. Pöder, Indrek
2. Eenmäe, Alo	12. Krikmann, Kätlin	22. Pöldma, Jaanus
3. Galadi, Jana	13. Kukk, Dora	23. Reitel, Liina
4. Haavik, Anneli	14. Kurg, Anu	24. Sepp, Teet
5. Hurt, Maanus	15. Laarmann, Diana	25. Siht, Terina
6. Kaljund, Karin	16. Leesalu, Diana	26. Zemit, Irina
7. Kalle, Raivo	17. Nõuakas, Liggi	27. Tulina, Nadežda
8. Keel, Ly	18. Mää, Kätlyn	28. Ulm, Tõnis
9. Kell, Kairi	19. Oherjus, Keit	29. Vilvere, Kristi
10. Kittus, Külli	20. Palmik, Kadi	

Teadusmagistrikraadi kaitsmised 2005. aastal*Theses for Master's Degree in 2005*

Ahto Kangur. Metsaökostuuride dünaamika kirjeldamine ja kasutamine metsade majandamisele kavandamisel. Juhendajad: K. Jõgiste, dr (mets), H. Korjus, mag (mets), oponent: A. Vares, dr (pm).

Elina Leiner (EMÜ põllumajandus- ja keskkonnainstituut). Ammendatud freesturbatootmisalade taimestumist mõjutavad tegurid Pärnu ja Tartu maakonna jätksoode näitel. Juhendajad: T. Paal, knd (biol), J. Paal, knd (biol), oponent: E. Karofeld, dr (ökol).

Kajar Köster. Puidu lagunemise dünaamika Halliku ja Tudu tormialadel. Juhendaja: K. Jõgiste, dr (mets), oponent: H. Korjus, mag (mets).

Merit Villo. Hariliku männi külvikultuuride ehitus ja kõrguskasv pohla kasvukohatüübisse Ilumetsa ja Kiidjärve metskondades. Juhendajad: M. Hordo, mag (mets), A. Vares, dr (pm), oponent: H. Korjus, mag (mets).

Kairi Männiste. Mikroobne antagonism kuuse-juurepessu (*Heterobasidion parviporum* Niemelä & Korhonen) elukeskkonna kujundajana järelkasvkuuse võraokkas. Juhendaja: M. Hanso, knd (biol), oponendid: K. Karoles, knd (pm), I. Sibul, dr (pm).

Arvo Tullus. Hübiidhaava kasvatamine Eestis: esimese viie aasta tulemused. Juhendajad: prof. H. Tullus, knd (biol), A. Vares, dr (pm), oponent: prof. A. Kivist, knd (pm).

Risto Sirgmets. Riigimetsa majandaja tegevuse hindamine. Juhendaja: P. Kaimre, dr (pm), oponent: H. Hepner, mag (mets).

Aarne Volkov. Metsaõigusnormide rikkumised Võrumaal aastatel 2000–2004. Juhendaja: H. Korjus, mag (mets), oponent: A. Padari, mag (mets).

Linnar Pärn. Puidupõhise bioõli tootmise võimalused Eestis. Juhendaja: prof. P. Muiste, knd (teh), oponent: J. Pikk, knd (pm).

Andres Sulg. Termotöötlemise mõju puidu omadustele. Juhendajad: R. Kask, mag (mets), V. Kurvits, mag (mets), oponent: J. Pikk, knd (pm).

Jaanus Uustalu. Sisepõlemismootoriga laadimismasinad puitu mehhaaniliselt töötlevates tööstustes Eestis. Juhendaja: prof. emer. T. Frey, dr (biol), oponent: L. Pärn, mag (mets).

Doktorikraadi kaitsmised 2005
Dissertations for Doctor's Degree 2005

Ivar Sibul. Mõnede taimsete insekttsiidide ning keskkonnategurite mõju hariliku männikärsaka, *Hylobius abietis* (L.) (Coleoptera, Curculionidae) käitumisele ja füsioloogiale. Juhendajad: prof. H. Tullus, knd (biol), K. Voolma, knd (biol).

Aivo Vares. Noorte lehtpuistute kasv ja areng erinevates kasvukohatingimustes. Juhendajad: prof. H. Tullus, knd (biol), K. Lõhmus, knd (biol).

11.3 Luua Metsanduskooli lõpetajad 2005. aastal
Graduates of the Luua Forestry School in 2005

Metsamajanduse eriala 2005. aasta lõpetajad
Forest management graduates in 2005

1. Adamson, Lauri	10. Laas, Anto	19. Vall, Meelis
2. Birk, Indrek	11. Likk, Madis	20. Kalmet, Aivo
3. Hendrikson, Mait	12. Männiste, Rauno	21. Kuusemets, Kristo
4. Hirs, Janek	13. Prinken, Risto	22. Laurimaa, Tanel
5. Jürgenson, Rauno	14. Proosa, Jaan	23. Lind, Arvo
6. Kabral, Veljo	15. Raud, Rainer	24. Luiga, Sander
7. Kattel, Silver	16. Saia, Mario	25. Maidre, Allan
8. Kelder, Kent	17. Sammel, Artur	26. Särak, Ago
9. Kuusmann, Kleemet	18. Norman, Toots	27. Vill, Raivo

Puidu ja puittoodete kaubanduse eriala 2005. aasta lõpetajad
Timber and timber products trade graduates in 2005

1. Annuk, Alar	6. Labe, Janek	11. Rõuk, Margus
2. Aron, Renee	7. Lorents, Oliver	12. Sellik, Silver
3. Järv, Rainer	8. Lorits, Raldo	13. Tamm, Meelis
4. Kallas, Andrus	9. Raamets, Raimo	14. Tampere, Rene
5. Kivi, Raul	10. Rada, Taavi	15. Vaan, Ott

Forwarderioperaatori eriala 2005. aasta lõpetajad
Forwader operator graduates in 2005

1. Aan, Aare	4. Kandala, Maksim	7. Maidre, Eerik
2. Aavasalu, Alo	5. Kirila, Keit	8. Metsa, Ramon
3. Johanson, Joel	6. Kivi, Veiko	9. Raja, Toomas

Maastikuehituse eriala 2005. aasta lõpetajad

Landscape construction graduates in 2005

1. Ahlberg, Ingrid	5. Merisalu, Valev	9. Rosin, Margus
2. Jüriado, Averi	6. Peldes, Teele	10. Soom, Jaana
3. Kosemets, Rain	7. Pukk, Kristi	11. Toom, Maiki
4. Kotselainen, Ivika	8. Raal, Eda	

Haljastuse eriala 2005. aasta lõpetajad

Burnihings graduates in 2005

1. Kallip, Teele	2. Pajusaar, Reelika	3. Palu, Erkko

12. RAHVUSVAHELINE METSANDUSSTATISTIKA INTERNATIONAL FOREST STATISTICS

12.1 Rahvusvaheliste metsandusandmete kogumine *Collecting of international forestry data*

Järgnevad andmed on saadud ÜRO Toitlus- ja Pöllumajandusorganisatsiooni (*Food and Agriculture Organization of the United Nations, FAO*) andmebaasist. FAO statistika andmebaas (FAOSTAT) on reaalajas toimiv mitmekeelne statistiliste andmekogum, milles on üle kolme miljoni aegrea, kattes 210 riiki ja sisaldades statistilisi andmeid pöllumajandusest, toiduainetööstusest, kalandusest, metsandusest, toiduabist, maakasutusest ja rahvastikust .

FAO statistika andmebaasi metsanduse osa (*ForesSTAT*) annab ülevaate riigiti iga-aastasest puidutoodete tootmisest ning ka väliskaubandusest. Andmebaasis leidub andmeid paljudest puidutoodetest, nagu näiteks ümparput, saematerjal, pehme- ja kövaplaat, paber- ja pabertooted jpm. Mitmete nende toodete kohta on andmed olemas juba 1961. aastast. Andmed on koondatud riigiti iga-aastase küsimustiku põhjal. Samuti saadakse osa andmeid partnerorganisatsioonidel, näiteks Rahvusvahelise Troopilise Puidu Organisatsioonilt (ITTO), ÜRO Euroopa majanduskomisjonilt (UNECE) ning Euroopa Liidu Statistikaametilt (EUROSTAT). Juhul kui riigid pole esitanud piisavalt informatsiooni, on andmed saadud kaubandusaruannetest, statistika aastaraamatutest või muudest allikatest. Kui ka siis pole andmeid võimalik leida, korratakse varasemat väärustum kuni uue saamiseni.

12.2 Maailma metsaressursi üldandmed

Global forest resources

Piirkond/Riik*	Kogupindala	Rahvastik	Metsamaa pindala	Metsa tagavara	Hektari-tagavara Volume per ha
Area/Country*	Total land area (1 000 ha)	Population (1000)	Forest land area (1 000 ha)	Growing stock (1 000 000 m ³)	(m ³ /ha)
Euroopa kokku	Europe total	2 259 957	726 338	1 039 251	116 448
sellest Euroopa Liit	of this European Union	382 134	452 932	139 465	19 998
Aafrika	Africa	2 978 394	850 558	649 866	46 472
Kongo Dem. Vabariik	Democratic Rep. of Congo	226 705	52 771	135 207	17 932
Kamerun	Cameroon	46 540	16 018	23 858	3 211
Kongo	Congo	34 150	3 724	22 060	2 916
Gabon	Gabon	25 767	1 329	21 826	2 791
Angola	Angola	124 670	13 625	69 756	2 714
Kesk-Aafrika Vabariik	Central African Rep.	62 297	3 865	22 907	1 937
Tansaania Ühendvabariik	United Rep. of Tanzania	88 359	36 977	38 811	1 676
Sambia	Zambia	74 339	10 812	31 246	1 347
Madagaskar	Madagascar	58 154	17 404	11 727	1 339
Nigeeria	Nigeria	91 077	124 009	13 517	1 115
Muu Aafrika	Other Africa	2 146 336	570 024	258 951	9 494
Aasia	Asia	3 084 746	3 823 390	547 793	34 506
Hiina	China	932 743	1 304 196	163 480	8 437
Indoneesia	Indonesia	181 157	219 883	104 986	8 242
Jaapan	Japan	37 652	127 654	24 081	3 485
Malaisia	Malaysia	32 855	24 425	19 292	2 288
India	India	297 319	1 065 462	64 113	2 730
Mongoolia	Mongolia	156 650	2 594	10 645	1 359
Türgi	Turkey	76 963	71 325	10 225	1 386
Myanmar	Myanmar	65 755	49 485	34 419	1 137
Muu Aasia	Other Asia	1 303 652	958 366	116 552	5 442
Põhja- ja Kesk-Ameerika	North and Central America	2 136 966	506 534	549 304	67 329
USA	USA	915 895	294 043	225 993	30 838
Kanada	Canada	922 097	31 510	244 571	29 364
Mehhiko	Mexico	190 869	103 457	55 205	2 871
Guatemala	Guatemala	10 843	12 347	2 850	1 012
Muu Amerika	Other America	97 262	65 177	20 685	3 244
Okeaania	Oceania	849 096	32 234	197 623	10 771
Austraalia	Australia	768 230	19 731	154 539	8 506
Paapua Uus-Guinea	Papua New Guinea	45 239	5 711	30 601	1 025
Muu Oceaania	Other Oceania	35 627	6 792	12 483	1 240
Lõuna-Ameerika	South America	1 754 741	362 277	885 618	110 826
Brasilia	Brazil	845 651	178 470	543 905	71 252
Peruu	Peru	128 000	27 167	65 215	10 304
Venezueela	Venezuela	88 206	25 699	49 506	6 629
Boliivia	Bolivia	108 438	8 808	53 068	6 050
Columbia	Columbia	103 871	44 222	49 601	5 359
Tšili	Chile	74 881	15 805	15 536	2 486
Guajaana	Guyana	21 498	765	16 879	2 451
Suriname	Suriname	15 600	436	14 113	2 049
Ecuador	Ecuador	27 684	13 003	10 557	1 275
Prantsuse Guajaana	French Guiana	8 815	178	7 926	1 151
Muu L-Ameerika	Other South America	332 097	47 724	59 312	1 820
Maaailm kokku	World total	13 063 900	6 301 463	3 869 455	386 352
100					

* Tabelis on esitatud riigid, mille metsa tagavara on üle miljardi m³ Presented are countries where growing stock exceeds 1 billion m³

Allikas: State of the World's forests, FAO

Source: State of the World's forests, FAO

12.3 Euroopa metsaressursi üldandmed

Forest resources of Europe

Piirkond/Riik Area/Country	Kogupindala Total land area (1 000 ha)	Rahvastik Population (1000)	Metsamaa pindala Forest land area (1 000 ha)	Metsatagavara Growing stock (1 000 000 m ³)	Hektaritagavara Volume per ha (m ³ /ha)
Euroopa liit	European Union	382 134	452 932	139 465	19 998
Austria	Austria	8 273	8 116	3 886	1 110
Belgia ja Luksemburg	Belgium and Luxembourg	3 282	10 318	728	159
Tsehhi	Czech Republic	7 728	10 236	2 632	684
Taani	Denmark	4 243	5 364	455	56
Eesti	Estonia	4 227	1 323	2 060	321
Soome	Finland	30 459	5 207	21 935	1 945
Prantsusmaa	France	55 010	60 144	15 341	2 927
Saksamaa	Germany	34 927	82 476	10 740	2 880
Kreeka	Greece	10 890	10 976	3 599	163
Ungari	Hungary	9 234	9 877	1 840	320
Iirimaa	Ireland	6 889	3 956	659	49
Itaalia	Italy	29 406	57 423	10 003	1 450
Läti	Latvia	6 205	2 307	2 923	509
Leedu	Lithuania	6 258	3 444	1 994	366
Malta	Malta	32	394	-	0
Holland	Netherlands	3 392	16 149	375	60
Poola	Poland	30 442	38 587	9 047	1 930
Portugal	Portugal	9 150	10 062	3 666	299
Slovakkia	Slovakia	4 808	5 402	2 177	552
Sloveenia	Slovenia	2 012	1 984	1 107	313
Hispaania	Spain	49 945	41 060	14 370	632
Rootsi	Sweden	41 162	8 876	27 134	2 914
Suurbritannia	United Kingdom	24 160	59 251	2 794	359
Muu Euroopa	Other Europe	1 875 823	272 625	899 786	96 450
Albaania	Albania	2 740	3 166	991	80
Andorra	Andorra	45	71	-	-
Valgevene	Belarus	20 748	9 895	9 402	1 436
Bosnia ja Hertsogoviina	Bosnia and Herzegovina	5 100	4 161	2 273	250
Bulgaria	Bulgaria	11 055	7 897	3 690	480
Hrvataatia	Croatia	5 592	4 428	1 783	358
Ísland	Iceland	10 025	290	31	1
Liechtenstein	Liechtenstein	15	34	7	2
Norra	Norway	30 683	4 533	8 868	785
Moldova	Republic of Moldova	3 296	4 267	325	42
Rumeenia	Romania	23 034	22 334	6 448	1 373
Venemaa	Russian Federation	1 688 851	143 246	851 392	89 136
San Marino	San Marino	6	28	-	-
Serbia ja Montenegro	Serbia and Montenegro	10 200	10 527	2 887	321
Šveits	Switzerland	3 955	7 169	1 199	404
Makedoonia	The FYR of Macedonia	2 543	2 056	906	63
Ukraina	Ukraine	57 935	48 523	9 584	1 719
Euroopa kokku	Europe total	2 259 957	726 338	1 039 251	116 448
<i>Source: State of the World's forests, FAO</i>					

Allikas: State of the World's forests, FAO

Source: State of the World's forests, FAO

12.4 Maailma ümarpuidu tootmine ja 40 suurimat tootjat aastatel 1970–2005

*World's roundwood production and
40 biggest producers in 1970–2005*

Piirkond/Riik Area/Country	N*	1970	1980	1990	1995	2000	2005
		1 000 000 m ³					
Europa kokku	Europe total	334,5	332,0	388,2	494,4	592,2	659,9
Venemaa	Russian Federation	6	0,0	0,0	0,0	116,2	158,1
Rootsi	Sweden	8	60,0	49,2	52,9	63,6	63,3
Saksamaa	Germany	12	37,2	43,2	84,7	39,3	53,7
Soome	Finland	13	45,1	47,1	43,2	50,2	54,3
Prantsusmaa	France	18	37,9	38,8	44,7	43,4	45,8
Poola	Poland	21	18,5	20,8	17,6	20,4	26,0
Austria	Austria	35	11,8	14,4	16,8	14,4	13,3
Saksamaa	Spain	39	13,7	12,5	15,6	16,1	14,3
Tšehhi	Czech Republic	40				12,4	14,4
Eesti	Estonia	70			3,7	8,9	6,8
Aafrika	Africa	338,9	404,1	495,5	568,3	592,8	633,3
Etiopia	Ethiopia	9			82,5	89,9	97,4
Kongo Dem. Vabariik	Dem Republic of Congo	10	25,8	34,5	47,2	62,1	68,6
Nigeeria	Nigeria	11	42,1	49,5	59,2	65,0	68,8
Uganda	Uganda	17	19,8	27,2	31,0	34,9	37,3
LAV	South Africa	20	15,8	19,6	24,8	32,0	30,6
Tansaania	Tanzania, United Rep of	27	16,0	17,6	20,5	22,6	23,1
Keenia	Kenya	28	11,0	14,3	18,5	20,8	21,6
Ghana	Ghana	29	9,7	10,6	14,3	22,0	21,7
Sudan	Sudan	30	12,4	15,1	18,1	18,3	18,9
Mosambiik	Mozambique	32	9,1	12,8	15,7	17,9	18,0
Egiptus	Egypt	33	10,8	11,6	14,1	15,5	16,4
Asia	Asia	881,2	976,8	1 041,5	1 052,1	1 019,8	1 007,8
India	India	2	200,1	251,6	300,6	313,4	296,1
Hiina	China	3	169,4	234,0	280,0	305,7	291,9
Indoneesia	Indonesia	7	212,5	196,7	164,4	143,6	122,5
Myanmar	Myanmar	16	14,1	18,2	21,3	21,1	38,1
Vietnam	Viet Nam	22	21,6	27,2	31,2	31,6	30,9
Pakistan	Pakistan	23	15,1	17,7	23,7	24,2	33,6
Tai	Thailand	24	26,2	27,9	24,9	23,5	26,8
Bangladesh	Bangladesh	25	21,4	26,4	28,4	28,5	27,9
Malaisia	Malaysia	26	25,3	33,7	45,3	39,3	18,4
Türgi	Turkey	36	37,2	22,6	15,8	19,3	15,9
Filipiinid	Philippines	37	30,7	26,5	20,1	17,2	44,0
Jaapan	Japan	38	49,8	34,4	29,4	23,1	18,1
Põhja- ja Kesk-Ameerika	North and Central America	515,7	646,6	757,6	777,4	762,0	767,7
USA	USA	1	327,9	415,0	510,1	499,3	466,5
Kanada	Canada	5	121,6	155,6	162,1	188,4	201,8
Mehhiko	Mexico	14	31,6	35,9	42,0	42,5	45,7
Guatemala	Guatemala	34	7,3	8,9	11,3	13,6	15,0
Lõuna-Ameerika	South America	163,1	227,3	271,1	307,2	331,3	359,3
Brasiilia	Brazil	4	119,8	167,4	194,6	211,1	235,4
Tsili	Chile	15	8,0	13,3	22,1	34,6	36,6
Okeania	Oceania	26,0	34,8	41,9	51,7	59,0	62,4
Austraalia	Australia	19	12,0	16,9	20,8	24,3	30,4
Uus-Meremaa	New Zealand	31	8,7	10,0	12,0	16,9	19,3
Maailm kokku	World total	2 259,4	2 621,6	2 995,8	3 251,1	3 357,1	3 490,4

*Riigi asukoht maailmas tootmise väärtuse järgi 2005. aastal Position of country by value of production in 2005

Allikas: FAO, <http://faostat.fao.org>Source: FAO, <http://faostat.fao.org>

12.5 Maailma saematerjali tootmine ja 40 suurimat tootjat aastatel 1970–2005

*World's sawnwood production and
40 biggest producers in 1970–2005*

Piirkond/Riik Area/Country	N*	1970	1980	1990	1995	2000	2005
		1 000 m ³					
Euroopa kokku	Europe	82 160	90 567	88 112	117 917	129 501	142 838
Venemaa	Russian Federation	3			26 500	20 000	22 500
Saksamaa	Germany	4	11 599	12 972	14 724	14 105	16 340
Rootsi	Sweden	6	12 269	11 299	12 018	14 944	16 176
Soome	Finland	9	7 350	10 258	7 503	9 940	13 420
Austria	Austria	11	5 376	6 736	7 509	7 804	10 390
Prantsusmaa	France	12	9 711	9 719	10 960	9 848	10 536
Rumeenia	Romania	19	5 441	4 677	2 911	1 777	3 396
Läti	Latvia	20				1 300	3 900
Tšehhi	Czech Republic	22				3 490	4 106
Poola	Poland	23	7 165	7 386	4 129	3 842	4 262
Hispaania	Spain	24	2 365	2 136	3 267	3 262	3 760
Suurbritannia	United Kingdom	27	1 323	1 721	2 271	2 295	2 630
Slovakia	Slovakia	28				646	1 265
Norra	Norway	29	1 993	2 463	2 413	2 210	2 280
Valgevene	Belarus	30				1 545	1 808
Eesti	Estonia	31				350	1 436
Ukraina	Ukraine	32				2 917	2 127
Šveits	Switzerland	35	1 450	1 745	1 985	1 479	1 625
Itaalia	Italy	36	2 411	2 721	1 950	1 850	1 630
Leedu	Lithuania	37				940	1 300
Bosnia ja Hertsegoviina	Bosnia and Herzegovina	39				20	320
Belgia	Belgium	40				1150	1 285
Aafrika	Africa		4 579	7 539	8 259	8 243	8 350
LAV	South Africa	33	1 297	1 593	1 936	1 574	1 498
Nigeeria	Nigeria	34	566	2 675	2 729	2 356	2 000
Aasia	Asia		77 004	94 808	104 713	96 652	61 947
India	India	7	4 361	10 976	17 460	17 460	7 900
Jaapan	Japan	8	42 827	36 955	29 781	24 493	17 094
Hiina	China	10	14 780	21 010	23 581	25 162	7 345
Türgi	Turkey	14	2 325	4 650	4 923	4 331	5 528
Malaisia	Malaysia	15	3 171	6 371	8 849	8 382	5 590
Korea	Republic of Korea	17	1 149	3 043	3 897	3 440	4 544
Indoneesia	Indonesia	18	1 701	4 815	9 145	6 638	6 500
Vietnam	Viet Nam	26	520	473	896	1 606	2 950
Põhja- ja Kesk-Ameerika	North and Central America		86 516	101 960	129 481	133 770	146 828
USA	United States of America	1	63 665	65 313	86 145	84 140	91 076
Kanada	Canada	2	19 756	32 779	39 741	45 444	50 465
Mehhiko	Mexico	25	1 572	1 991	2 366	2 329	3 110
Lõuna-Ameerika	South America		12 840	21 992	25 282	28 390	32 865
Brasilia	Brazil	5	8 035	14 881	17 179	19 091	23 100
Tšili	Chile	13	1 075	2 297	3 327	3 802	5 698
Argentiina	Argentina	38	736	846	950	1 329	821
Okeaania	Oceania		5 597	5 801	5 610	7 006	8 061
Uus-Meremaa	New Zealand	16	1 850	2 062	2 198	2 950	3 910
Austraalia	Australia	21	3 559	3 389	3 151	3 691	3 983
Maailm kokku	World total		268 695	322 668	361 458	391 977	387 552
							428 651

*Riigi asukoht maailmas tootmise järgi 2005. aastal Position of country by value of production in 2005

Allikas: FAO, <http://faostat.fao.org>

Source: FAO, <http://faostat.fao.org>

12.6 Maailma puitplaatide tootmine ja 40 suurimat tootjat aastatel 1970–2005

*World's wood-based panels production and
40 biggest producers in 1970–2005*

Piirkond/Riik Area/Country	N*	1970	1980	1990	1995	2000	2005
		1 000 m ³					
Euroopa kokku	Europe	21 645	33 448	37 713	46 099	60 894	75 137
Saksamaa	<i>Germany</i>	3	5 801	8 307	9 635	10 646	14 064
Venemaa	<i>Russian Federation</i>	5			3 949	4 750	8 103
Poola	<i>Poland</i>	7	1 045	2 017	1 395	2 434	4 615
Prantsusmaa	<i>France</i>	8	2 312	3 140	3 315	3 882	5 538
Itaalia	<i>Italy</i>	10	1 640	2 550	4 357	4 183	5 425
Hispaania	<i>Spain</i>	13	813	1 894	2 441	2 792	4 673
Suuribrianni	<i>United Kingdom</i>	16	414	702	1 729	2 531	3 275
Austria	<i>Austria</i>	17	639	1 463	1 773	1 996	2 365
Belgia	<i>Belgium</i>	18				2 821	2 803
Soome	<i>Finland</i>	22	1 459	1 764	1 337	1 444	1 875
Ukraina	<i>Ukraine</i>	24				596	543
Tšehhi	<i>Czech Republic</i>	25				785	921
Portugal	<i>Portugal</i>	26	173	472	1 242	1 170	1 293
Rumeenia	<i>Romania</i>	29	869	1 610	1 094	437	306
Šveits	<i>Switzerland</i>	30	460	756	857	704	900
Iirimaa	<i>Ireland</i>	31	121	71	240	336	745
Kreeka	<i>Greece</i>	32	149	387	405	363	712
Valgevene	<i>Belarus</i>	33				374	548
Rootsi	<i>Sweden</i>	35	1 474	1 903	1 250	979	1 012
Ungari	<i>Hungary</i>	38	202	416	395	477	563
Slovakia	<i>Slovakia</i>	39				341	346
Norra	<i>Norway</i>	40	516	620	658	560	535
Eesti	<i>Estonia</i>	46				277	412
Aafrika	Africa	842	1 525	1 604	1 756	2 191	2 856
LAV	<i>South Africa</i>	28	288	380	312	653	476
Aasia	Asia	12 703	19 025	26 942	44 244	47 997	77 052
Hiina	<i>China</i>	1	944	2 296	2 999	14 411	19 239
Malaisia	<i>Malaysia</i>	6	415	1 079	1 953	6 556	5 788
Indoneesia	<i>Indonesia</i>	11	8	1 012	8 617	9 919	8 896
Jaapan	<i>Japan</i>	12	8 229	10 280	8 632	7 043	5 607
Türgi	<i>Turkey</i>	14	168	446	781	1 464	2 370
Lõuna-Korea	<i>Korea, Republic of</i>	15	1 099	1 657	1 456	2 136	3 204
India	<i>India</i>	19	173	252	387	396	349
Filipiinid	<i>Philippines</i>	34	948	759	505	315	510
Iraan	<i>Islamic Rep of Iran</i>	36	50	88	287	383	414
Tai	<i>Thailand</i>	37	74	150	449	683	594
Põhja- ja Kesk-Ameerika	North and Central America	26 558	31 756	39 236	46 897	61 449	61 725
USA	<i>United States of America</i>	2	23 026	26 224	32 086	38 157	45 723
Kanada	<i>Canada</i>	4	3 288	4 802	6 358	8 358	15 040
Lõuna-Ameerika	South America	1 350	3 600	4 143	5 893	8 747	10 372
Brasilia	<i>Brazil</i>	9	819	2 482	2 892	3 558	5 853
Tsili	<i>Chile</i>	23	57	115	349	834	1 187
Argentiina	<i>Argentina</i>	27	193	427	272	431	782
Okeania	<i>Oceania</i>	809	1 198	1 734	2 260	3 491	4 363
Uus-Meremaa	<i>New Zealand</i>	20	190	319	687	1 092	1 654
Austraalia	<i>Australia</i>	21	600	847	985	1 137	1 796
Maailm kokku	World total	63 906	90 551	111 372	147 147	184 769	231 506

*Riigi asukoht maailmas tootmise järgi 2005. aastal Position of country by value of production in 2005

Allikas: FAO, <http://faostat.fao.org>

Source: FAO, <http://faostat.fao.org>

12.7 Maailma paberi ja pabertoodete toodangu üldandmed ja 40 suurimat tootjat aastatel 1970–2005

World's paper and paperboard production and 40 biggest producers in 1970–2005

Piirkond/Riik Area/Country	N*	1970	1980	1990	1995	2000	2005
		1 000 t					
Euroopa kokku	Europe	38 829	50 105	67 654	82 615	100 175	110 523
Saksamaa	<i>Germany</i>	4 6 661	8 822	13 224	14 827	18 182	21 679
Soome	<i>Finland</i>	6 4 266	5 919	8 968	10 942	13 509	12 391
Rootsi	<i>Sweden</i>	7 4 359	6 182	8 419	9 159	10 786	11 736
Prantsusmaa	<i>France</i>	9 4 134	5 152	7 049	8 619	10 006	10 326
Itaalia	<i>Italy</i>	10 3 549	4 934	5 587	6 810	9 129	9 999
Venemaa	<i>Russian Federation</i>	13			4 073	5 310	7 024
Suurbritannia	<i>United Kingdom</i>	14 4 903	3 788	4 824	6 093	6 605	6 235
Hispaania	<i>Spain</i>	15 1 281	2 566	3 446	3 684	4 765	5 697
Austria	<i>Austria</i>	16 1 017	1 616	2 932	3 599	4 386	4 950
Holland	<i>Netherlands</i>	20 1 596	1 701	2 770	2 967	3 332	3 471
Poola	<i>Poland</i>	23 961	1 277	1 064	1 477	1 934	2 840
Norra	<i>Norway</i>	24 1 417	1 373	1 819	2 261	2 300	2 223
Belgia	<i>Belgium</i>	25				1 727	2 131
Šveits	<i>Switzerland</i>	26 731	914	1 295	1 435	1 616	1 751
Portugal	<i>Portugal</i>	27 219	463	780	977	1 290	1 674
Tsehhi	<i>Czech Republic</i>	33			738	804	969
Slovakia	<i>Slovakia</i>	37			327	925	858
Ukraina	<i>Ukraine</i>	38			305	411	760
Eesti	<i>Estonia</i>	67			42	54	68
Aafrika	<i>Africa</i>	897	1 705	2 698	2 624	3 961	4 900
LAV	<i>South Africa</i>	19 610	1 197	1 904	1 871	2 982	3 774
Aasia	Asia	17 815	29 651	57 057	77 457	94 872	114 619
Hiina	<i>China</i>	2 2 961	6 884	17 328	28 517	32 053	53 463
Jaapan	<i>Japan</i>	3 12 973	18 088	28 088	29 664	31 828	29 253
Lõuna-Korea	<i>Korea, Republic of</i>	8 330	1 680	4 524	6 878	9 308	10 511
Indoneesia	<i>Indonesia</i>	12 19	231	1 438	3 425	6 977	7 223
India	<i>India</i>	18 861	962	2 185	3 025	3 794	4 129
Tai	<i>Thailand</i>	21 71	338	877	1 970	2 312	3 431
Türgi	<i>Turkey</i>	28 165	478	891	1 240	1 567	1 643
Filipiinid	<i>Philippines</i>	31 86	323	245	613	1 107	1 097
Malaisia	<i>Malaysia</i>	32 7	71	275	665	791	981
Vietnam	<i>Viet Nam</i>	36 30	37	62	125	384	888
Pakistan	<i>Pakistan</i>	40 25	63	229	420	592	700
Põhja- ja Kesk-Ameerika	North and Central America	58 078	72 379	91 519	107 536	111 427	105 860
USA	<i>United States of America</i>	1 45 805	56 839	71 965	85 526	86 252	81 437
Kanada	<i>Canada</i>	5 11 253	13 390	16 466	18 713	20 921	19 673
Mehhiko	<i>Mexico</i>	17 897	1 979	2 873	3 047	3 865	4 391
Lõuna-Ameerika	South America	2 619	5 580	7 686	9 204	10 243	12 543
Brasilia	<i>Brazil</i>	11 1 099	3 361	4 844	5 856	6 473	8 221
Argentiina	<i>Argentina</i>	29 644	713	891	1 025	1 270	1 230
Tšiili	<i>Chile</i>	30 234	356	462	573	861	1 170
Kolumbia	<i>Colombia</i>	35 220	351	494	690	771	899
Venezuela	<i>Venezuela</i>	39 250	501	610	736	594	723
Okeania	<i>Oceania</i>	1 514	2 104	2 768	3 155	3 713	4 017
Austraalia	<i>Australia</i>	22 1 052	1 430	2 011	2 252	2 836	3 097
Uua-Meremaa	<i>New Zealand</i>	34 462	674	757	903	877	920
Maailm kokku	World total	119 753	161 524	229 381	282 591	324 392	352 462

*Riigi asukoht maailmas tootmise järgi 2005. aastal Position of country by value of production in 2005

Allikas: FAO, <http://faostat.fao.org/>

Source: FAO, <http://faostat.fao.org/>

12.8 Maailma 20 suurimat ümparpuidu importijat ja eksportijat aastatel 1970–2005

20 world's biggest roundwood importing and exporting countries in 1970–2005

Piirkond/Riik Area/Country	N*	1970	1980	1990	1995	2000	2005
		1 000 m ³					
		Import	Import				
Euroopa kokku	Europe total	31 386	36 109	31 030	46 921	62 098	60 357
Soome	<i>Finland</i>	2	2 406	3 852	5 237	9 046	10 005
Austria	<i>Austria</i>	4	2 029	3 756	4 588	4 998	8 590
Rootsi	<i>Sweden</i>	5	578	3 117	1 957	7 667	11 898
Itaalia	<i>Italy</i>	8	4 803	6 326	6 327	5 058	6 295
Hispaania	<i>Spain</i>	10	930	1 626	2 488	2 265	3 789
Norra	<i>Norway</i>	11	3 849	919	1 023	3 723	3 348
Saksamaa	<i>Germany</i>	12	5 326	3 787	2 016	1 776	3 596
Belgia	<i>Belgium</i>	13				4 024	2 898
Prantsusmaa	<i>France</i>	14	2 887	2 539	1 351	2 351	2 043
Poola	<i>Poland</i>	17	175	222	1	412	732
Eesti	<i>Estonia</i>	18				47	346
Tšehhi	<i>Czech Republic</i>	19				334	954
Läti	<i>Latvia</i>	20				15	136
Aafrika	Africa	517	793	301	929	785	1 098
Aasia	Asia	46 974	54 087	50 115	40 325	45 275	53 832
Hiina	<i>China</i>	1	1 996	8 316	7 250	6 152	15 670
Jaapan	<i>Japan</i>	3	39 356	37 566	27 634	21 944	15 949
Lõuna-Korea	<i>Republic of Korea</i>	6	3 155	6 141	10 062	8 328	6 734
Türgi	<i>Turkey</i>	15	74	9	857	785	1 883
India	<i>India</i>	16	5	42	1 342	356	2 242
Põhja- ja Kesk-Ameerika	North and Central America	4 802	5 109	1 944	7 795	9 220	10 320
Kanada	<i>Canada</i>	7	2 117	2 999	1 549	6 623	6 540
USA	<i>United States of America</i>	9	2 579	1 941	246	976	2 571
Lõuna-Ameerika	South America	381	1 155	2 983	5 157	2 672	2 699
Okeania	<i>Oceania</i>	2 255	1 971	3 054	9 258	9 033	11 365
Maailm kokku	World total	86 315	99 224	89 426	110 385	129 085	139 670
		Eksport Export					
Euroopa kokku	Europe total	15 490	19 606	19 351	47 002	73 655	90 647
Venemaa	<i>Russian Federation</i>	1				18 460	32 049
Saksamaa	<i>Germany</i>	3	849	2 851	4 524	5 012	5 604
Prantsusmaa	<i>France</i>	7	2 390	2 753	5 043	2 977	5 859
Läti	<i>Latvia</i>	8				2 752	4 353
Tšehhi	<i>Czech Republic</i>	9				2 335	2 030
Rootsi	<i>Sweden</i>	10	4 276	891	804	1 738	1 462
Ukraina	<i>Ukraine</i>	11				28	705
Eesti	<i>Estonia</i>	13				2 658	4 432
Slovakia	<i>Slovakia</i>	14				919	16 12
Šveits	<i>Switzerland</i>	15	319	874	11 28	1 022	3 754
Valgevene	<i>Belarus</i>	17				444	945
Leedu	<i>Lithuania</i>	20				1 770	1 203
Aafrika	Africa	6 864	6 183	4 164	4 344	6 058	5 236
Gabon	<i>Gabon</i>	16	1 634	1 071	1 159	1 587	2 584
Aasia	Asia	29 724	33 280	20 725	10 620	11 357	9 015
Malaisia	<i>Malaysia</i>	5	11 512	15 195	18 085	7 964	6 845
Myanmar	<i>Myanmar</i>	18	58	209	1 417	825	1 116
Põhja- ja Kesk-Ameerika	North and Central America	17 345	18 163	22 895	14 434	15 277	15 698
USA	<i>United States of America</i>	2	12 779	15 801	21 666	12 945	12 157
Kanada	<i>Canada</i>	4	4 167	2 320	1 197	1 387	3 048
Lõuna-Ameerika	South America	381	1 155	2 983	5 157	2 672	2 776
Uruguay	<i>Uruguay</i>	19				76	481
Okeania	Oceania	2 255	1 971	3 054	9 258	9 033	9 339
Uus-Meremaa	<i>New Zealand</i>	6	1 821	1 010	1 683	5 388	5 909
Paapua Uus-Guinea	<i>Papua New Guinea</i>	12	193	642	1 016	2 814	1 561
Maailm kokku	World total	72 059	80 358	73 172	90 815	118 052	132 712

*Riigi asukoht maailmas 2005. aastal Position of country in 2005

Allikas: FAO, <http://faostat.fao.org>Source: FAO, <http://faostat.fao.org>

12.9 Saematerjali 20 suurimat importijat ja eksportijat aastatel 1970–2005

20 world's biggest sawnwood importing and exporting countries in 1970–2005

Piirkond/Riik Area/Country	N*	1970	1980	1990	1995	2000	2005		
		1 000 m ³							
		Import	Import						
Euroopa kokku	Europe total	31 517	34 637	37 910	33 569	47 687	46 317		
Suurbritannia	United Kingdom	3	8 974	6 632	10 661	5 533	7 963	8 227	
Itaalia	Italy	4	4 025	5 774	5 999	6 406	8 380	7 727	
Saksamaa	Germany	6	5 958	6 879	6 059	5 296	6 344	4 229	
Prantsusmaa	France	7	1 967	3 429	2 317	2 105	3 341	3 984	
Hiapaania	Spain	8	943	1 218	1 933	1 839	3 165	3 390	
Holland	Netherlands	9	3 053	3 179	3 450	3 277	3 705	2 888	
Taani	Denmark	12	1 337	1 317	1 496	1 921	2 925	2 251	
Belgia	Belgium	13					2 223	2 249	
Austria	Austria	16	79	583	685	1 029	1 663	1 500	
Eesti	Estonia	29				36	199	627	
Aafrika	Africa		2 091	3 167	3 463	5 157	4 533	5 312	
Egiptus	Egypt	17	392	1 557	1 616	2 655	2 017	1 463	
Alžeeria	Algeria	18	486	450	803	668	777	1 329	
Maroko	Morocco	20	241	226	331	656	399	1 051	
Aasia	Asia		4 683	10 727	15 703	22 380	22 686	28 188	
Jaapan	Japan	2	3 010	5 573	9 038	11 765	9 951	9 123	
Hiina	China	5	66	318	1 323	3 372	5 376	7 628	
Tai	Thailand	14	69	342	1 491	2 086	1 020	1 994	
Saudi Araabia	Saudi Arabia	15	107	1 121	680	766	1 059	1 599	
Malaisia	Malaysia	19	33	213	28	409	488	1 160	
Põhja- ja Kesk-Ameerika	North and Central America	12 153	20 111	25 283	33 110	38 683	50 511		
USA	United States of America	1	10 623	16 985	22 489	29 940	34 391	44 400	
Kanada	Canada	10	507	1 328	1 282	1 440	1 736	2 793	
Mehhiko	Mexico	11	140	535	440	669	1 500	2 496	
Lõuna-Ameerika	South America		876	1 453	399	711	458	391	
Ookeania	Oceania		1 004	1 076	1 513	1 182	1 178	1 081	
Maailm kokku	World total	52 323	71 171	84 271	96 109	115 225	131 800		
		Eksport Export							
Euroopa kokku	Europe total	22 023	25 482	23 234	42 255	56 396	69 371		
Venemaa	Russian Federation	2			6076	7764	15400		
Rootsi	Sweden	3	6905	5915	6252	10339	11048	11898	
Soome	Finland	4	4702	6939	4176	7377	8431	7663	
Austria	Austria	5	3422	4384	4179	4694	6356	7281	
Saksamaa	Germany	6	441	879	1261	1907	3911	6445	
Läti	Latvia	10			1487	3077	2670		
Rumeenia	Romania	12	2025	1003	269	746	2322	2310	
Tséhhia	Czech Republic	16			1548	1778	1758		
Prantsusmaa	France	17	791	788	1191	1168	1386	1459	
Ukraina	Ukraine	18			31	349	1306		
Belgia	Belgium	19				1025	1266		
Valgevene	Belarus	20				143	711	1197	
Eesti	Estonia	21				296	1 070	1 137	
Aafrika	Africa		940	896	1 346	1 417	2 078	1 676	
Aasia	Asia		2 944	7 219	8 092	7 011	6 068	9 057	
Malaisia	Malaysia	8	1417	3302	5332	4296	2650	3352	
Indoneesia	Indonesia	13	44	1214	636	397	1463	2008	
Tai	Thailand	15	38	2	47	54	311	1 793	
Põhja- ja Kesk-Ameerika	North and Central America	15 517	25 983	35 893	41 107	42 002	46 433		
Kanada	Canada	1	12861	21230	27192	35029	36456	41183	
USA	United States of America	7	2 193	4 447	8 451	5 677	5 129	5 010	
Lõuna-Ameerika	South America	1 660	2 551	2 175	3 608	3 830	6 277		
Brasilia	Brazil	9	1 075	809	509	1 596	2 039	3 163	
Tšiili	Chile	11	214	1 298	1 288	1 238	1 310	2 336	
Ookeania	Oceania		340	771	658	1 171	1 696	2 074	
Uus-Meremaa	New Zealand	14	267	621	616	1 073	1 523	1 848	
Maailm kokku	World total	43 423	62 902	71 398	96 570	112 069	134 887		

*Riigi asukoht maailmas 2005. aastal Position of country in 2005

Allikas: FAO, <http://faostat.fao.org>

Source: FAO, <http://faostat.fao.org>

12.10 Puitplaatide 20 suurimat importijat ja eksportijat aastatel 1970–2005

20 world's biggest wood-based panels importing and exporting countries in 1970–2005

Piirkond/Riik Area/Country	N*	1970	1980	1990	1995	2000	2005
		1 000 m ³					
		Import	Import				
Euroopa kokku	Europe total	5 901	9 901	14 419	15 158	22 776	30 173
Saksamaa	Germany	4 1 035	2 264	3 252	3 600	4 066	4 655
Suurbritannia	United Kingdom	5 2 008	2 446	3 318	2 842	3 313	3 531
Itaalia	Italy	7 90	791	909	1 128	1 729	2 092
Prantsusmaa	France	8 385	993	1 635	1 192	1 616	1 975
Belgia	Belgium	9				1 418	1 929
Hispaania	Spain	11 26	10	359	550	1 179	1 756
Taani	Denmark	13 260	355	589	570	1 032	1 666
Holland	Netherlands	14 812	1 215	1 621	1 599	1 727	1 619
Poola	Poland	15 240	378	80	313	688	1 221
Venemaa	Russian Federation	17			31	376	1 096
Kasanstan	Kazakhstan	18			2	147	1 061
Rootsi	Sweden	19 137	167	564	566	667	961
Austria	Austria	20 29	67	209	302	688	772
Eesti	Estonia	51			93	182	196
Aafrika	Africa	219	539	296	623	634	1 190
Aasia	Asia	859	2 052	10 067	16 849	18 865	22 949
Jaapan	Japan	2 561	315	3 821	6 036	6 200	6 462
Hiina	China	3 55	329	3 180	6 075	6 491	5 491
Lõuna-Korea	Korea, Republic of	6		1 247	1 928	2 091	2 716
Türgi	Turkey	16	1	6	143	535	1 130
Põhja- ja Kesk-Ameerika	North and Central America	2 817	2 639	5 151	8 540	16 742	26 107
USA	United States of America	1 2 481	2 145	4 225	7 144	13 933	22 056
Mehhiko	Mexico	10 9	74	134	225	874	1 869
Kanada	Canada	12 243	233	522	882	1 539	1 668
Lõuna-Ameerika	South America	25 232	62	295	475	766	
Okeaanania	Oceania	98 105	189	296	375	503	
Maailm kokku	World total	9 918	15 468	30 183	41 759	59 867	81 688
		Eksport	Export				
Euroopa kokku	Europe total	4 773	7 916	10 301	14 740	24 687	33 640
Saksamaa	Germany	2 381	833	1368	1920	4620	7266
Prantsusmaa	France	7 336	708	1059	1709	2269	3501
Belgia	Belgium	8				2759	2869
Austria	Austria	10 205	762	1226	1227	2031	2747
Poola	Poland	11 179	246	429	451	1337	2215
Venemaa	Russian Federation	12 0	0	0	973	1404	2191
Hispaania	Spain	13 35	465	292	573	1048	1748
Soome	Finland	14 1013	1041	779	1021	1381	1556
Portugal	Portugal	18 83	171	778	626	748	979
Itaalia	Italy	19 194	164	374	611	1121	872
Šveits	Switzerland	20 39	277	431	437	674	862
Eesti	Estonia	35			249	436	313
Aafrika	Africa	373	332	439	371	670	956
Aasia	Asia	3 105	4 020	12 059	15 478	13 976	19 253
Malaisia	Malaysia	3 189	604	1 390	4 360	5 234	6 587
Hiina	China	4 591	887	915	1364	1555	5394
Indoneesia	Indonesia	5 245	8402	8699	5676	4511	
Tai	Thailand	15 3	15	11	187	871	1 447
Põhja- ja Kesk-Ameerika	North and Central America	903 2 372	5 647	9 143	13 948	16 593	
Kanada	Canada	1 579	1 344	2 440	5 797	10 834	13 427
USA	United States of America	9 304	968	3 161	3 143	2 838	2 863
Lõuna-Ameerika	South America	148 565	854	2 026	2 600	6 072	
Brasilia	Brazil	6 106	324	616	1 230	1 565	3 707
Tšili	Chile	17 2	32	119	331	435	1 008
Okeaanania	Oceania	82 156	420	844	1 198	1 710	
Uus-Meremaa	New Zealand	16 16	119	356	633	826	1 064
Maailm kokku	World total	9 384	15 360	29 719	42 601	57 078	78 224

*Riigi asukoht maailmas 2005 aastal Position of country in 2005

Allikas: FAO, <http://faostat.fao.org>Source: FAO, <http://faostat.fao.org>

12.11 Paber ja pabertoodete 20 suurimat importijat ja eksportijat aastatel 1970–2005

20 world's biggest paper and paperboard importing and exporting countries in 1970–2005

Piirkond/Riik Area/Country	N*	1970	1980	1990	1995	2000	2005
		1 000 t					
		Import Import					
Euroopa kokku	Europe total	10 572	16 246	29 676	34 726	48 077	52 497
Saksamaa	Germany	3	2 899	4 057	7 012	7 163	9 810
Suurbritannia	United Kingdom	4	2 233	3 510	5 597	6 277	6 421
Prantsusmaa	France	5	1 144	2 109	3 791	4 319	6 131
Itaalia	Italy	6	420	861	2 454	3 218	4 385
Hispaania	Spain	8	200	294	1 421	2 184	3 476
Holland	Netherlands	9	827	1 435	2 420	2 522	3 210
Belgia	Belgium	10				3 219	3 025
Poola	Poland	14	138	186	44	410	1 229
Tšehhi	Czech Republic	16			244	581	1 270
Taani	Denmark	17	504	625	1 166	1 044	1 151
Austria	Austria	18	113	214	536	854	1 397
Šveits	Switzerland	19	227	361	915	1 066	979
Venemaa	Russian Federation	20			56	358	1 100
Eesti	Estonia	81				27	65
Aafrika	Africa	802	927	1 233	1 394	1 709	3 257
Asia	Asia	1 963	4 267	8 300	13 442	20 479	24 972
Hiina	China	2	429	1 221	3 129	5 485	10 448
Jaapan	Japan	11	115	656	1 204	1 544	1 647
Malaisia	Malaysia	13	145	251	612	808	1 013
Põhja- ja Kesk-Ameerika	North and Central America	7 463	9 526	13 760	15 785	23 615	24 315
USA	United States of America	1	6 371	8 054	11 685	12 910	16 279
Kanada	Canada	7	167	260	962	1 449	3 810
Mehhiko	Mexico	12	365	498	283	561	2 336
Lõuna-Ameerika	South America		985	1 175	1 076	2 774	3 054
Okeaania	Oceania		521	763	1 049	1 571	1 752
Austraalia	Australia	15	479	695	903	1 346	1 399
Maailm kokku	World total	22 305	32 904	55 095	69 692	98 687	110 342
		Eksport Export					
Euroopa kokku	Europe total	11 115	18 117	32 125	43 543	58 104	66 772
Saksamaa	Germany	2	642	1862	4208	6156	8905
Soome	Finland	3	3559	4868	7633	9228	11642
Rootsi	Sweden	4	2940	4626	6613	7528	9031
Prantsusmaa	France	6	387	1064	2116	3316	4743
Austria	Austria	8	522	886	2185	3001	3450
Holland	Netherlands	9	591	953	2099	2250	3001
Venemaa	Russian Federation	11			1774	2253	2750
Belgia	Belgium	12				2301	2640
Itaalia	Italy	14	320	501	1111	1707	2241
Hispaania	Spain	15	29	160	526	684	1479
Norra	Norway	16	1018	1048	1476	1961	1981
Jaapan	Japan	17	525	763	1012	964	1615
Suurbritannia	United Kingdom	19	230	466	1 100	1 316	1 793
Šveits	Switzerland	20	28	239	697	948	1 183
Eesti	Estonia	45			4	53	80
Aafrika	Africa	45	158	126	539	631	1 117
Asia	Asia	695	1 215	3 450	6 077	11 825	13 806
Hiina	China	7	122	194	1 364	2 530	3 621
Lõuna-Korea	Korea, Republic of	10		132	469	994	2 471
Indoneesia	Indonesia	13		7	166	927	2 717
Põhja- ja Kesk-Ameerika	North and Central America	10 510	13 803	17 362	22 591	24 994	25 669
Kanada	Canada	1	8 073	9 555	11 875	13 856	15 613
USA	United States of America	5	2 424	4 186	5 388	8 536	9 139
Lõuna-Ameerika	South America		119	336	1 096	1 624	1 251
Brasilia	Brazil	18	1	198	840	1 223	585
Okeaania	Oceania		186	418	499	579	924
Maailm kokku	World total	22 669	34 048	54 658	74 952	97 730	111 508

*Riigi asukoht maailmas 2005 aastal Position of country in 2005

Allikas: FAO, <http://faostat.fao.org>Source: FAO, <http://faostat.fao.org>